

อัตลักษณ์วิถีวัฒนธรรมของ “ชาวฮว่าหงในย่านถนนหงเต๋ียน” เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น สู่การจัดการพื้นที่
วัฒนธรรมศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเต๋ียน”



คุณฉวีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ ศิลปะการออกแบบและการจัดการวัฒนธรรม
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2567
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

The Cultural Identity of “Huahong Artist in Hongdian Street”, Jingdezhen City: The Cultural Space Management of the Ceramic Art Learning Center “Xin Hongdian”



YANG LIU

A DISSERTATION SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR DOCTOR DEGREE OF PHILOSOPHY

IN VISUAL ARTS

FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS

BURAPHA UNIVERSITY

2024

COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

คณะกรรมการควบคุมคุณวุฒินิพนธ์และคณะกรรมการสอบคุณวุฒินิพนธ์ได้พิจารณาคุณวุฒิ
นิพนธ์ของ YANG LIU ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญา
คุณวุฒิปบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ ศิลปะการออกแบบและการจัดการวัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัย
บูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณวุฒินิพนธ์

คณะกรรมการสอบคุณวุฒินิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูวษา เรืองชีวิน)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....

(ศาสตราจารย์ภรดี พันธุ์ภากร)

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิมวงศา)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูวษา เรืองชีวิน)

..... กรรมการ

(ศาสตราจารย์ภรดี พันธุ์ภากร)

..... กรรมการ

(ศาสตราจารย์พงศ์เดช ไชยคุตร)

..... กรรมการภายนอก

มหาวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์สุชาติ เถาทอง)

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสกสรรค์ ตันยาภิรมย์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา อนุมัติให้รับคุณวุฒินิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาคุณวุฒิปบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ ศิลปะการออกแบบและการจัดการ
วัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทวัส แจ่มเอี่ยม)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

64810021: สาขาวิชา: ทัศนศิลป์ ศิลปะการออกแบบและการจัดการวัฒนธรรม; ปร.ด.
(ทัศนศิลป์ ศิลปะการออกแบบและการจัดการวัฒนธรรม)

คำสำคัญ: เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น, ย่านถนนหงเต๋ียน, การจัดการพื้นที่ทางวัฒนธรรม, เทคนิคงาน
หัตถศิลป์ฮว่าหง

YANG LIU : อัตลักษณ์วิถีวัฒนธรรมของ “ชาวฮว่าหงในย่านถนนหงเต๋ียน” เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น
สู่การจัดการพื้นที่วัฒนธรรมศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเต๋ียน”. (The Cultural
Identity of “Huahong Artist in Hongdian Street”, Jingdezhen City: The Cultural Space
Management of the Ceramic Art Learning Center “Xin Hongdian”) คณะกรรมการควบคุม
ดุชฎินิพนธ์: ภูเขา เรื่องชีวิต, ธรณี พันธนาการ ปี พ.ศ. 2567.

งานวิจัยอัตลักษณ์วิถีวัฒนธรรมของ “ชาวฮว่าหงในย่านถนนหงเต๋ียน” เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น
สู่การจัดการพื้นที่วัฒนธรรมศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเต๋ียน” เป็นการวิจัยซึ่งมี
“ย่านถนนหงเต๋ียนของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น” เป็นปัจจัยหลักโดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษา
พัฒนาการทางประวัติศาสตร์และวิถีของวัฒนธรรมชาวฮว่าหงในพื้นที่ย่านถนนหงเต๋ียน รวมถึง
แนวทางสร้างสรรค์เทคนิคศิลป์ฮว่าหง 2) เพื่อวิเคราะห์อัตลักษณ์วิถีวัฒนธรรมของ “ชาวฮว่าหง” ใน
ย่านถนนหงเต๋ียน รวมถึงแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานโดยนํางานหัตถศิลป์จีนดั้งเดิมศิลปะภาพวาด
“ฮว่าหง” บูรณาการร่วมกับสุนทรียภาพสมัยใหม่ 3) เพื่อสร้างแผนการจัดการพื้นที่ทางวัฒนธรรม
“ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ ซินหงเต๋ียน” สู่การส่งเสริมและเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรมที่จับ
ต้องไม่ได้ประจำภูมิภาค

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อดำเนินการจัดการพื้นที่ทางวัฒนธรรมของย่านถนนหง
เต๋ียนในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น โดยผ่านการวิเคราะห์ทางทฤษฎีแบบสหวิทยาการด้วยองค์ความรู้จาก
สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง อาทิ หลักการออกแบบ ศาสตร์การเล่าเรื่อง หลักมานุษยวิทยา และจิตวิทยาการ
รู้คิด ฯลฯ จนได้มาซึ่งองค์ความรู้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะอย่างเป็นระบบ รวมถึงหลักทฤษฎี
และแผนงานสำหรับการสร้างและจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ อีกทั้งงานวิจัยนี้ยังบรรจุ
ซึ่งการยกระดับประสิทธิภาพของการสร้างสรรค์ผลงาน ตลอดจนการยกระดับฟังก์ชันการใช้งาน การ
สร้างเสริมประสบการณ์และการสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบของพื้นที่ทางวัฒนธรรมในย่านถนนหงเต๋ียน
อย่างครอบคลุมรอบด้านผ่านการเปลี่ยน “หงเต๋ียน” ดั้งเดิมให้กลายเป็นศูนย์การเรียนรู้ศิลปะ
เครื่องเคลือบ

ซึ่งผลการวิจัยพบ 3 ประเด็นสำคัญ ประเด็นแรกช่วงสมัยทางประวัติศาสตร์ของการพัฒนาพื้นที่เขตน่านนงเตียนแบ่งได้เป็น 5 ช่วงประกอบด้วยช่วงก่อตั้งโรงงาน ช่วงระยะพัฒนาช่วงยุคปฏิวัติวัฒนธรรม ช่วงยุคแห่งการปฏิรูปและช่วงปรับปรุงโครงสร้าง อัตลักษณ์ทางประวัติศาสตร์จากช่วงสมัยทั้ง 5 ช่วง ได้แก่ การฟื้นตัวของอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องเคลือบ การสร้างเสริมการจัดการด้านการผลิต แนวคิดหลักในการสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์ในแต่ละช่วงสมัย การปฏิรูปภายในและการขยายตลาด ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงและการปรับโครงสร้างรูปแบบกิจการภายใน ในส่วนของเทคนิคงานหัตถศิลป์ฮว่าหงของย่านนงเตียนมีเอกลักษณ์หลักอยู่ 3 ประการ ประกอบด้วยเส้นสายที่ละเอียดลออ พลิ้วไหวไหลลื่น องค์ประกอบศิลป์ที่หลากหลายและเป็นเอกลักษณ์ รวมถึงแนวคิดการตกแต่งอันลึกซึ้งที่เปี่ยมด้วยกลิ่นอายความดั้งเดิม ประเด็นที่ 2 จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจึงพบว่าอัตลักษณ์วิถีวัฒนธรรมของ “ชาวฮว่าหง” ในย่านนงเตียนแสดงให้เห็นถึง 1) การผสมผสานการสืบสานวัฒนธรรมร่วมกับนวัตกรรมทางศิลปะ 2) ความรับผิดชอบต่อสังคมและความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม 3) เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมประจำภูมิภาคอันลึกซึ้งและมุมมองวิสัยทัศน์ระดับโลก สำหรับแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานโดยน่านงานหัตถศิลป์จีนดั้งเดิมศิลปะภาพวาด “ฮว่าหง” บูรณาการร่วมกับสุนทรียภาพสมัยใหม่ โดย 1) การน่านงานหัตถศิลป์ดั้งเดิมมาตีความใหม่ 2) การแสดงออกทางอารมณ์โดยบูรณาการร่วมกับวิธีการแสดงออกในศิลปะสมัยใหม่ 3) การศึกษาค้นคว้าด้านความร่วมมือข้ามพรมแดนและการบูรณาการแบบพหุสาขา และประเด็นสุดท้าย การสร้างต้นแบบการจัดการพื้นที่ทางวัฒนธรรมในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเตียน” เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับทักษะการสร้างสรรค์งานศิลปะเครื่องเคลือบซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ประจำภูมิภาคของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น

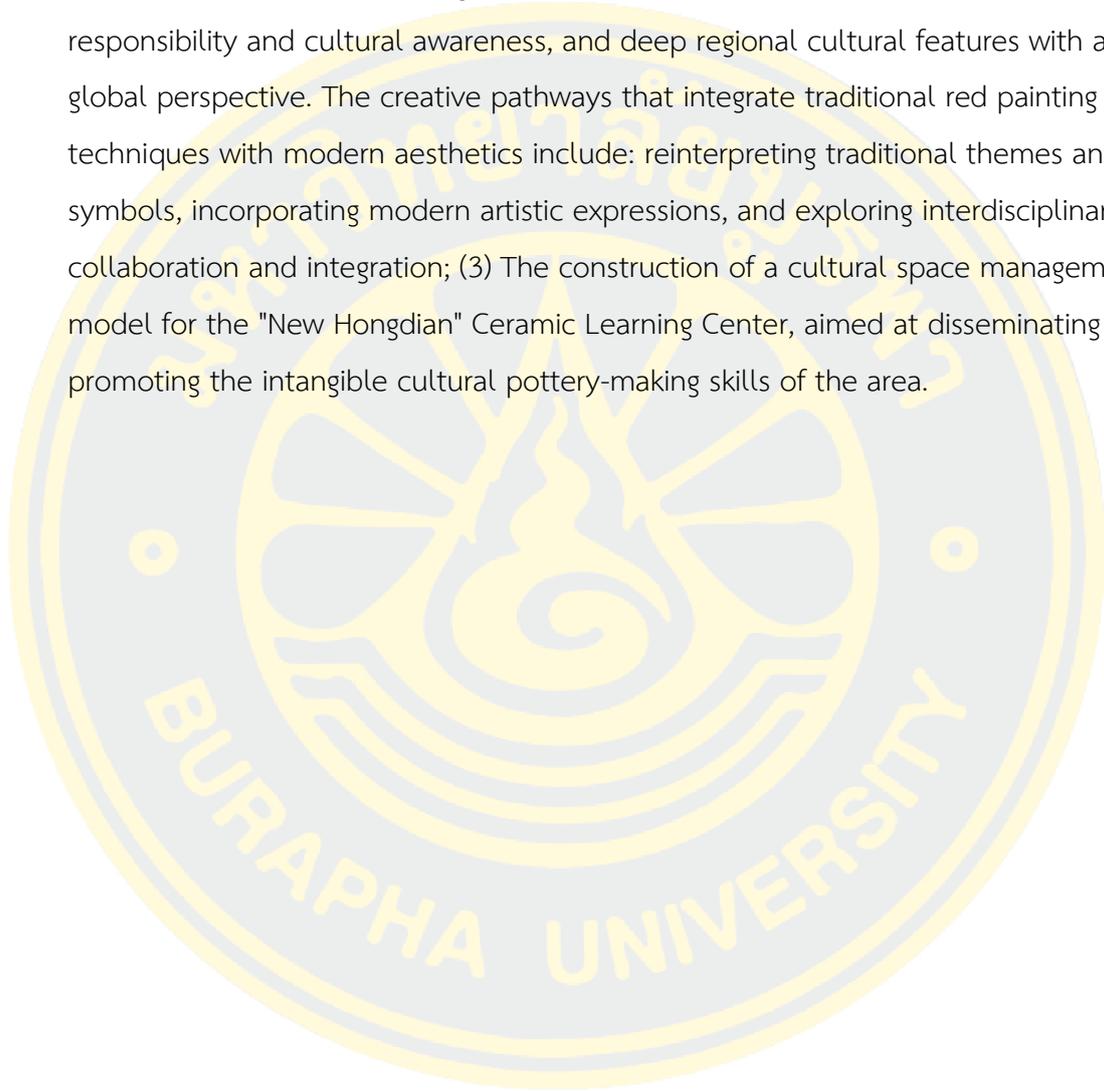
64810021: MAJOR: VISUAL ARTS; Ph.D. (VISUAL ARTS)

KEYWORDS: Jingdezhen, Hongdian Street, Cultural Space Management, Painting Red Skills

YANG LIU : THE CULTURAL IDENTITY OF “HUAHONG ARTIST IN HONGDIAN STREET”, JINGDEZHEN CITY: THE CULTURAL SPACE MANAGEMENT OF THE CERAMIC ART LEARNING CENTER “XIN HONGDIAN”. ADVISORY COMMITTEE: PUVASA RUANGCHEWIN, Ph.D. PORADEE PANTHUPAKORN 2024.

This study investigates the cultural characteristics of the "Painting Red People" in Hongdian Street, Jingdezhen, which includes managing the cultural space of the "New Hongdian" Ceramic Learning Center. The research is themed around "Jingdezhen's Hongdian Street" with the following objectives: (1) To study the history and the skills of painting red in the Hongdian Street area across different historical periods; (2) To analyze the cultural characteristics of the "Painting Red People" in the Hongdian Street area and the creative pathways that integrate traditional red painting craftsmanship with modern aesthetics; (3) To create a cultural space management model for the "New Hongdian" Ceramic Learning Center, promoting and disseminating the intangible cultural pottery-making skills of the region. The research applies interdisciplinary theoretical analyses from design studies, narratology, anthropology, cognitive psychology, and more, to derive a knowledge system for artistic creation and related theories and proposals for the construction of a ceramic learning center. The aim is to enhance the creative output and to comprehensively improve the functionality, experience, and interactivity after the traditional "Hongdian" transforms into a learning center. The results show that: (1) The development of the Hongdian Street area can be divided into five historical stages: the initial factory establishment, the development period, the Cultural Revolution period, the reform period, and the restructuring period. These periods are characterized by: the revival of the porcelain industry, strengthened production management, reflection of the themes of the times, internal reforms and market development, and proactive transformation and restructuring; the painting red skills of the Hongdian Street area exhibit three main

features: fine and fluid lines, unique and rich composition, and profound and traditional decorative concepts; (2) The cultural characteristics of the "Painting Red People" in the Hongdian Street area are mainly manifested in three aspects: the combination of cultural heritage and artistic innovation, a sense of social responsibility and cultural awareness, and deep regional cultural features with a global perspective. The creative pathways that integrate traditional red painting techniques with modern aesthetics include: reinterpreting traditional themes and symbols, incorporating modern artistic expressions, and exploring interdisciplinary collaboration and integration; (3) The construction of a cultural space management model for the "New Hongdian" Ceramic Learning Center, aimed at disseminating and promoting the intangible cultural pottery-making skills of the area.



กิตติกรรมประกาศ

ดุขุฎฐินิพนธ์เรื่อง “งานวิจัยอัตลักษณ์วิถีวัฒนธรรมของ “ชาวฮว่าหงในย่านถนนหงเตี้ยน” เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น สู่การจั้ดการพื้นที่วัฒนธรรมศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเตี้ยน” สามารถดำเนินการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีตามวัตถุประสงค์ที่คาดหวังล้วนเนื่องด้วยได้รับความอนุเคราะห์และการสนับสนุนอย่างดียิ่งจากหลายฝ่ายที่มีส่วนช่วยเหลือเกื้อกูลตลอดการศึกษาในระดับดุขุฎฐินิพนธ์ ผู้วิจัยจึงอยากใช้โอกาสนี้แสดงความขอบคุณต่อทุกท่านด้วยความเคารพและความรู้สึกขอบคุณจากใจจริง

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูวษา เรืองชีวิน อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและศาสตราจารย์ภรดี พันธภูการ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ตลอดกระบวนการวิจัยและจัดทำดุขุฎฐินิพนธ์ฉบับนี้ อาจารย์ทั้งสองท่านคอยให้คำปรึกษาและชี้แนะด้วยความละเอียดถี่ถ้วน ทั้งยังคอยอบรมสั่งสอนด้วยความเอาใจใส่ อาจารย์ไม่เพียงมอบแรงบันดาลใจและคำชี้แนะทางวิชาการแก่ผู้วิจัยเท่านั้น แต่ท่านยังมอบประสบการณ์และองค์ความรู้ทางปัญญาที่มีค่าต่อเส้นทางชีวิตของผู้วิจัย กล่าวได้ว่าการสนับสนุนและกำลังใจจากอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นกุญแจสำคัญที่ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถสำเร็จการศึกษาได้อย่างลุล่วง ผู้วิจัยจะขอจดจำสิ่งดี ๆ ที่ท่านมอบให้ด้วยความที่รู้สึกขอบคุณอยู่เสมอ

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาช่วยอบรมสั่งสอนให้ความรู้ คอยช่วยเหลือเกื้อกูล ดูแลเอาใจใส่ด้านการเรียนการสอนและการดำเนินการวิจัยมาโดยตลอด ประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาเล่าเรียนที่ประเทศไทยเป็นความประทับใจที่ผู้วิจัยจะไม่มีวันลืมเลือน

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการทุกท่านที่สละเวลาอันมีค่ามาร่วมเป็นส่วนหนึ่งในคณะกรรมการพิจารณาการวิจัยในดุขุฎฐินิพนธ์ฉบับนี้ ข้อเสนอแนะและคำชี้แนะจากทุกท่านมีบทบาทสำคัญในการสร้างเสริมพัฒนาให้ระดับองค์ความรู้ด้านวิชาการของผู้วิจัยเพิ่มสูงขึ้นซึ่งส่งผลให้ดุขุฎฐินิพนธ์นี้สมบูรณ์ลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณครอบครัว รวมถึงญาติสนิทมิตรสหายผู้เป็นที่รักสำหรับการสนับสนุนและความเข้าใจอย่างไว้ความกังวลตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยศึกษาเล่าเรียน ดำเนินงานวิจัยและจัดทำดุขุฎฐินิพนธ์ฉบับนี้ กำลังใจและไม่ตรีที่ทุกคนมอบให้เป็นแรงพลังที่ผลักดันให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่นจนสามารถเอาชนะอุปสรรคนานัปการและสำเร็จการศึกษาได้ดังหวังตั้งใจ

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมชั้นเรียนระดับดุขุฎฐินิพนธ์ในปีการศึกษานี้ทุกท่านที่ร่วมเคียงบ่าเคียงไหล่ดำเนินการวิจัยด้วยใจที่มุ่งมั่น ขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือและความช่วยเหลือเกื้อกูลที่หยิบยื่นให้กัน ซึ่งช่วยให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้ เติบโตและพัฒนาองค์ความรู้ในการศึกษาอยู่เสมอ

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ องค์กรและสถาบันทุกแห่งที่ได้แบ่งปันทรัพยากรการวิจัย และการสนับสนุนเป็นอย่างดีเสมอมา ขอขอบคุณที่ช่วยจัดหาสื่อการวิจัยและเป็นพื้นที่ซึ่งช่วยส่งเสริมให้ ผู้วิจัยมีความพร้อมในการดำเนินการวิจัยและจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงจะมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศให้ครอบครัวผู้เป็นที่รัก คณาจารย์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่เอื้อนามและไม่ได้เอื้อนามในที่นี้ซึ่งมีส่วนทำให้วิทยานิพนธ์นี้ สมบูรณ์ลุล่วง ขอทุกท่านโปรดยอมรับการแสดงความขอบคุณจากใจนี้

YANG LIU



สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ท
สารบัญภาพ.....	ฒ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย.....	1
คำถามของการวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	8
ระเบียบวิธีวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	11
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น “นครหลวงแห่งศิลปะเครื่องเคลือบ”.....	14
1. ความเป็นมาของ “หงเต๋ียน”.....	16
2. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ “ชาวฮว่าหง”.....	20
3. งานศิลปะภาพวาด “ฮว่าหง” โดยสังเขป.....	22
แนวคิด ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้อง.....	23

1. ทฤษฎี “กฎแห่งความงามเชิงรูปแบบ”	23
2. ทฤษฎีออกแบบการเล่าเรื่องเพื่อสื่ออารมณ์.....	24
3. ทฤษฎีเกี่ยวกับพื้นที่วัฒนธรรมในเขตสังคมเมือง.....	26
4. ทฤษฎีฉากทัศน์.....	31
5. ทฤษฎีเกี่ยวกับ “การจัดการวัฒนธรรม”	33
งานวิจัยและกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้อง.....	34
1. งานวิจัยเกี่ยวกับ “หงเต๋ียน”	34
2. งานวิจัยเกี่ยวกับงานศิลปะภาพวาด “ฮว่าหง”	35
3. งานวิจัยเกี่ยวกับ “การจัดการพื้นที่วัฒนธรรม”	37
4. งานวิจัยเกี่ยวกับ “การจัดการข้ามวัฒนธรรม”	38
บทที่ 3 ประวัติศาสตร์และงานทัศนศิลป์ภาพวาด “ฮว่าหง” ของ “ย่านถนนหงเต๋ียน”	40
ต้นกำเนิดทางประวัติศาสตร์ของ “ย่านถนนหงเต๋ียน”	40
1. โรงงานอิฐสีฉ่ำ: สภาพการณ์ดั้งเดิมของเขตย่านถนนหงเต๋ียน.....	43
2. เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์และบริบทการพัฒนา	47
3. อุดมการณ์ทางประวัติศาสตร์ในแต่ละยุคสมัย.....	57
ช่างฝีมือ “ชาวฮว่าหง” และงานทัศนศิลป์ภาพวาด “ฮว่าหง” ของย่านถนนหงเต๋ียน.....	60
1. ช่างฝีมือ “ชาวฮว่าหง” แห่งย่านถนนหงเต๋ียน.....	60
2. ขั้นตอนการสร้างสรรค้งานศิลป์ภาพวาด “ฮว่าหง” (โดยมีงานเฟินไฉ่เป็นตัวอย่าง).....	71
3. อุดมการณ์ของงานทัศนศิลป์ภาพวาด “ฮว่าหง”	78
งานทัศนศิลป์ภาพวาด “ฮว่าหง” ภายใต้บริบทภูมิหลังในแต่ละยุคสมัย	82
1. ระยะแรก: ช่วงสมัยของ “แปดสหายจูซาน” ศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบแบบ ปัญญาชนที่ผสาน “กวีนิพนธ์ อักษรวิจิตร และงานจิตรกรรม” เข้าด้วยกัน	83
2. ระยะที่ 2: ยุคสมัยของ “โรงงานเครื่องเคลือบอิฐสีฉ่ำ” “โรงงานผลิตเครื่องเคลือบ” กิจการรัฐวิสาหกิจ	91

3. ระยะที่ 3: ยุคร่วมสมัย อัตลักษณ์และสไตล์ที่โดดเด่นของ “ศิลปะเครื่องเคลือบ” แต่ละรูปแบบ	98
บทที่ 4 อัตลักษณ์วิถีของชาวฮว่าหงและพื้นที่วัฒนธรรมใน “ย่านถนนหงเตี้ยน”	103
วิถีวัฒนธรรมของ “ชาวฮว่าหง”	104
แนวทางการสร้างสรรค์ผลงานโดยนางงานหัตถศิลป์ “ฮว่าหง” ดั้งเดิมบูรณาการร่วมกับสุนทรียภาพสมัยใหม่	112
พื้นที่วัฒนธรรมของ “ย่านถนนหงเตี้ยน” ที่มีอยู่ในปัจจุบัน	128
พื้นที่วัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของ “ย่านถนนหงเตี้ยน”	142
สถานการณ์ด้านการจัดการพื้นที่วัฒนธรรมใน “ย่านถนนหงเตี้ยน” ในปัจจุบัน	163
บทที่ 5 โครงการจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเตี้ยน”	168
การวางแผนงานโครงการจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเตี้ยน”	169
แบบแผนโครงการจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเตี้ยน”	177
การประยุกต์ใช้และการดำเนินการจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเตี้ยน”	188
แผนการประชาสัมพันธ์โครงการจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเตี้ยน”	197
คุณค่าของโครงการจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเตี้ยน”	199
บทที่ 6 ผลการวิจัย การอภิปรายและข้อเสนอแนะ	201
สรุปผลการวิจัย	201
การอภิปรายผลการวิจัย	203
ข้อเสนอแนะการวิจัย	205
ภาคผนวก	207
ภาคผนวก 1 แบบสัมภาษณ์	208
ภาคผนวก 2 บันทึกการสัมภาษณ์	217
ภาคผนวก 3 เอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	228
ภาคผนวก 4 หนังสือรับรองการตีพิมพ์บทความวิจัย	230

ภาคผนวก 5 เอกสารรับรองการเข้าร่วมกิจกรรม.....	232
ภาคผนวก 6 เอกสารประกาศเกียรติบัตร	235
บรรณานุกรม.....	237
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	243



สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3-1 ตารางแสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ภายใต้สังกัดโรงงานเครื่องเคลือบอุตสาหกรรมโดยสังเขป	55
ตารางที่ 3-2 ตารางแสดงสรุปอัตลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ของย่านถนนหงเต๋ียนในแต่ละยุคสมัย ...	57
ตารางที่ 3-3 ตารางแสดงผลงานบางส่วนของ “แปดสหายจุซาน” ในยุคสาธารณรัฐจีน	86
ตารางที่ 3-4 ผลงาน (บางส่วน) ในนิทรรศการผลงาน “ชาวฮว่าหง” ย่านถนนหงเต๋ียน ใน “ยุคสมัยโรงงานเครื่องเคลือบอุตสาหกรรม”	95
ตารางที่ 4-1 ตารางแสดงข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการแบบลายเส้นที่ใช้ในงานหัตถศิลป์ฮว่าหง	114
ตารางที่ 4-2 พื้นที่ทางวัฒนธรรมซึ่งมีอยู่ในปัจจุบันของย่านถนนหงเต๋ียน	149
ตารางที่ 4-3 ตารางแสดงข้อมูลประเภทผลิตภัณฑ์ที่ผลิต วิธีดำเนินการ รวมถึงขนาดของโรงหัตถกรรมและร้านค้าที่ตั้งอยู่ในย่านถนนหงเต๋ียนในปัจจุบัน	158
ตารางที่ 5-1 พื้นที่โซนที่ 1: โซนศูนย์นิทรรศการวัฒนธรรมเครื่องเคลือบ	180
ตารางที่ 5-2 พื้นที่โซนที่ 2: โซนศูนย์นิทรรศการส่งเสริมประสบการณ์ด้านศิลปะเครื่องเคลือบ ..	182
ตารางที่ 5-3 พื้นที่โซนที่ 3: โซนศูนย์นิทรรศการผลงานศิลปะเครื่องเคลือบ	184
ตารางที่ 5-4 พื้นที่โซนที่ 4: โซนศูนย์นิทรรศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบระหว่างประเทศ.....	186

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดของงานวิจัย	7
ภาพที่ 2-1 เมืองโรงหัตถกรรมตกแต่งเขียนสีบนงานเครื่องเคลือบ (หงเต๋ียน) ที่เฟื่องฟูขึ้นใหม่อีกครั้งในช่วงปีทศวรรษที่ 1990.....	18
ภาพที่ 2-2 ภาพแผนภูมิแสดงการเปลี่ยนแปลงของจำนวนกิจการโรงหัตถกรรมหงเต๋ียนตั้งแต่ช่วงปลายสมัยราชวงศ์ชิง-ช่วงต้นยุคสาธารณรัฐจีนจนถึงช่วงก่อนการก่อตั้งประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน.....	19
ภาพที่ 2-3 ภาพขณะคังจื่อเฉิง ศิลปินช่างฝีมือวาดเขียนสีเครื่องเคลือบชื่อดังกำลังสร้างสรรค์งานเขียนสีบนเคลือบเฟินไฉ่	21
ภาพที่ 2-4 แจกันกระเบื้องเคลือบวาดภาพเขียนสีลายมังกร 5 เล็บและดอกเหมยด้วยเทคนิคฮว่าหงตั้งเดิม รัชสมัยจักรพรรดิควงชวีแห่งราชวงศ์ชิง.....	23
ภาพที่ 2-5 แผนภาพการวางแผนสำหรับ “การบูรณะฟื้นฟูกรุงวอร์ซอ”	28
ภาพที่ 2-6 ภาพแสดงกลไกการก่อตัวของพื้นที่วัฒนธรรม	30
ภาพที่ 2-7 ภาพแสดงองค์ประกอบทฤษฎีฉากทัศน์.....	31
ภาพที่ 2-8 แผนภาพจำลองโครงสร้างวัฒนธรรมของฮอฟสตีด	33
ภาพที่ 3-1 ภาพแสดงที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของ “ย่านถนนหงเต๋ียน”	41
ภาพที่ 3-2 ภาพแสดงที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของ “ย่านถนนหงเต๋ียน” (เครื่องหมายสี่เหลี่ยม) และตลาดค้างานเครื่องเคลือบโดยรอบ (เครื่องหมายสี่ดำ)	42
ภาพที่ 3-3 ตำแหน่งดั้งเดิมของ “ย่านถนนหงเต๋ียน”: อาคารวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบของอดีตโรงงานอิฐสีฉ่ำ.....	44
ภาพที่ 3-4 ภาพแบบฟอร์มใบสมัครสำหรับพนักงานหงเต๋ียนที่ต้องการเข้าร่วมกับสหกรณ์ในช่วงยุคแรกเริ่ม	48
ภาพที่ 3-5 ภาพแสดงบรรยากาศในชั้นเรียนฝึกอบรมศิลปะวาดภาพเขียนสี.....	49
ภาพที่ 3-6 “ความสามัคคีอันยิ่งใหญ่” ผลงานใน “ยุคปฏิวัติวัฒนธรรม” ปีค.ศ.1970.....	51

ภาพที่ 3-7 ภาพมุมหนึ่งของห้องนิทรรศการโรงงานเครื่องเคลือบอู่สีฉ่างในงานนิทรรศการ Jingdezhen Export Agency เมื่อปีค.ศ.1989.....	53
ภาพที่ 3-8 ภาพเกียรติบัตรที่ได้ในช่วงการปฏิรูป (บางส่วน).....	53
ภาพที่ 3-9 ภาพเครื่องหมายจดทะเบียนการค้า.....	54
ภาพที่ 3-10 โต๊ะทำงานหงเต๋ยดั้งเดิมในช่วงต้นศตวรรษที่ 20.....	60
ภาพที่ 3-11 ภาพ “ชาวฮว่าหง” ขณะทำงานในช่วงเวลากลางคืนในยุคสาธารณรัฐจีน (ภาพฉากการทำงานในหงเต๋ยสไต้คร้วเรือน).....	61
ภาพที่ 3-12 ภาพ “ชาวฮว่าหง” ในสมัยโรงงานเครื่องเคลือบอู่สีฉ่าง (ภาพฉากการทำงานในห้องปฏิบัติการวาดภาพเขียนสี).....	61
ภาพที่ 3-13 ภาพ “ชาวฮว่าหง” ในสมัยปัจจุบัน(ภาพถ่ายขณะเฉาจื่อไห่ย่อปรมาจารย์ด้านศิลปหัตถกรรมของมณฑลเจียงซีขณะกำลังสร้างสรรค์ผลงาน).....	62
ภาพที่ 3-14 ภาพขั้นตอน “วาดภาพเขียนลาย” (รายละเอียดบางส่วน).....	67
ภาพที่ 3-15 ภาพขั้นตอน “การเติมสี” (รายละเอียดบางส่วน).....	68
ภาพที่ 3-16 ภาพด้านบนเป็นการเปรียบเทียบงานภาพวาดแผ่นกระเบื้องเคลือบ “เทพจงชุย” ที่สร้างสรรค์โดยศิลปินพ่อและลูกจากหงเต๋ย 70	70
ภาพที่ 3-17 ช่างฝีมือ ขั้นตอนการเตรียมวัสดุสำหรับใช้วาดและลงสี.....	71
ภาพที่ 3-18 ขั้นตอนการวาดเส้นลวดลาย.....	72
ภาพที่ 3-19 ขั้นตอนการลงเชิงเดี่ยว.....	72
ภาพที่ 3-20 การเป่าลมเพื่อแก้ไขปัญหา “เส้นระเบิด”.....	73
ภาพที่ 3-21 การย้อมเส้นลวดลายบนภาพด้วยวัสดุน้ำมันก๊าด.....	73
ภาพที่ 3-22 ขั้นตอนการคนวัสดุสีโปหลี่ไปให้เข้าเป็นเนื้อเดียวกัน.....	74
ภาพที่ 3-23 ขั้นตอนการระบายย้อมด้วยสีโปหลี่ไป.....	74
ภาพที่ 3-24 ขั้นตอนการใช้พู่กันปิดไล่สี.....	75
ภาพที่ 3-25 ขั้นตอนการใช้น้ำมันก๊าดหยดทาบนสีโปหลี่ไป.....	75
ภาพที่ 3-26 ขั้นตอนการเกลี่ยน้ำผสมกับสีเฟินไฉ่.....	76

ภาพที่ 3-27	ขั้นตอนการตกแต่งภาพด้วยวัสดุสีน้ำเงินใส	76
ภาพที่ 3-28	ขั้นตอนการชุฟูกันขนนุ่มเกลียววาดสี	77
ภาพที่ 3-29	ขั้นตอนการเชื่อมสี	77
ภาพที่ 3-30	ภาพผลงานหลังผ่านกระบวนการเผาผลิตแล้ว	78
ภาพที่ 3-31	ภาพบรรยากาศขณะสัมภาษณ์คุณเฉาหมู่หลิน	79
ภาพที่ 3-32	ภาพบรรยากาศขณะสัมภาษณ์คุณเฉาจื่อโฮ่ยว	79
ภาพที่ 3-33	ภาพบรรยากาศขณะสัมภาษณ์คุณเจียววีหลาน	80
ภาพที่ 3-34	แผนภาพอัตลักษณ์ของงานหัตถศิลป์ยว้าหวง	80
ภาพที่ 3-35	งานแจกันกระเบื้องเคลือบเขียนเจียงไฉ่ลายทิวทัศน์ดอกไม้และนก โดยเฉิงเหมิน	84
ภาพที่ 3-36	ผลงาน “ความเจริญรุ่งเรืองสี่ฤดูกาล” ภาพวาดแผ่นกระเบื้องเคลือบ	92
ภาพที่ 3-37	ผลงาน “เครื่องเคลือบปิดลาย” เทคนิคงานศิลป์พิเศษ	92
ภาพที่ 3-38	เครื่องเคลือบ “แบรนด์ Fushou” ที่ถวายรับใช้เชื้อพระวงศ์ในราชวังในสมัยราชวงศ์ชิง	93
ภาพที่ 3-39	เครื่องเคลือบชนิดพิเศษ “เครื่องเคลือบแร่พิเศษเคลือบครามเขียนลายขาว”	93
ภาพที่ 3-40	เครื่องเคลือบประเภทเครื่องใช้ประจำวัน “เขียนลายดอกไป๋จูพื้นทอง” เครื่องใช้ รับประทานอาหาร 92 ชิ้น	94
ภาพที่ 3-41	เครื่องเคลือบเนื้อบาง งานเฟินไฉ่ “วาดภาพเขียนสีลายร้อยผีเสื้อ” ความกว้างปากชาม ราว 1.2 เมตร	94
ภาพที่ 3-42	ผลงาน “แม่และลูก” โดยไซ่หลิงหลิง	99
ภาพที่ 3-43	ผลงาน “ภาพม้าควบทะเลยาน” โดยจูเล่อเกิง	100
ภาพที่ 3-44	ผลงาน “ศากยมุนี” โดยหลิวหยาง ปัจจุบันเก็บรักษาอยู่ในพิพิธภัณฑ์ศิลปหัตถกรรม เจียงซี	100
ภาพที่ 4-1	ผลงานแผ่นกระเบื้องเคลือบเฟินไฉ่ “เทพธิดาหมาถูอวยพรวันเกิด” โดยหวังต้าผาน	108
ภาพที่ 4-2	ผลงานแจกันกระเบื้องเคลือบตัดเหลี่ยมสีมุกตกแต่งด้วยงานเฟินไฉ่ “แบบอย่าง” โดย เฉาจื่อโฮ่ยว	109

ภาพที่ 4-3	อัตลักษณ์วิถีวัฒนธรรมของ “ชาวฮว่าหนง”	110
ภาพที่ 4-4	แจกันกระเบื้องเคลือบทรงสี่เหลี่ยมตกแต่งด้วยเทคนิคเฟินไฉ่ “ใต้ต้นสนใต้ถ้ำเด็กน้อย (松下问童子)” โดยเฉาจื่อโฮ่ยว	118
ภาพที่ 4-5	ผลงานแจกันกระเบื้องเคลือบงานเฟินไฉ่ “ฟ่องแผ้ว แคล้วคลาด ร่มเย็นตลอดปี” โดยหนิงกั๊ง	124
ภาพที่ 4-6	ผลงานกระเบื้องเคลือบพื้นผ้าไหม “เมฆม่วงปรากฏที่ทิศตะวันออก (紫气东来)” (ภาพบางส่วน) โดยเย่เจี้ยนซิน	126
ภาพที่ 4-7	อัตลักษณ์ทางพื้นที่วัฒนธรรมในย่านถนนหงเต๋ียน	129
ภาพที่ 4-8	แผนที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ระหว่างโรงงานเครื่องเคลือบขนาดใหญ่ 10 แห่งของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นกับพื้นที่เขตสังคมเมือง.....	130
ภาพที่ 4-9	ภาพทิวทัศน์บริเวณโดยรอบ “ย่านถนนหงเต๋ียน”	132
ภาพที่ 4-10	บ้านเรือนและสวนแบบสถาปัตยกรรมสมัยราชวงศ์ชิงในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น	133
ภาพที่ 4-11	อาคารสถาปัตยกรรมแบบเงินไฟ.....	134
ภาพที่ 4-12	อาคารสถาปัตยกรรมแบบฮูไฟ	134
ภาพที่ 4-13	กำแพงผนังของอาคารที่อยู่อาศัยที่ก่อจากอิฐเตาเผาซึ่งถูกทิ้งร้าง.....	135
ภาพที่ 4-14	บ้านพักอาศัยและตรอกซอกซอยในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น	136
ภาพที่ 4-15	อาคารที่พักอาศัยที่เปิดเป็นสถานประกอบการพาณิชย์กรรมในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น	137
ภาพที่ 4-16	โคมไฟกระเบื้องเคลือบตามถนนในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น	140
ภาพที่ 4-17	ป้ายที่ติดอยู่ตามประตูภายในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น	141
ภาพที่ 4-18	ภาพกราฟิกแผนผังโครงสร้างย่านถนนหงเต๋ียน	143
ภาพที่ 4-19	ป้ายหน้าประตูทางเข้า “ย่านถนนหงเต๋ียน” และทัศนียภาพภายในเขตย่านถนน	143
ภาพที่ 4-20	ภาพบรรยากาศบริเวณด้านหน้า “เขตตรอกกลาง” ในย่านถนนหงเต๋ียน.....	144
ภาพที่ 4-21	โคมไฟกระเบื้องเคลือบริมถนนในย่านถนนหงเต๋ียนซึ่งตกแต่งด้วยภาพลวดลายเกี่ยวกับเรื่องเล่าดั้งเดิมของจีน	145
ภาพที่ 4-22	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านหงเต๋ียน	146

ภาพที่ 4-23 ภาพบรรยากาศภายใน “พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านหงเต๋ียน”	146
ภาพที่ 4-24 ผนังกำแพงด้านนอกของ “เตาหากลู” (โรงเตาเผาเครื่องเคลือบ)	147
ภาพที่ 4-25 ภาพมุมหนึ่งของงานจิตรกรรมฝาผนัง “กระบวนการสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบทั้ง 72 ขั้นตอน” ทศนียภาพหนึ่งในย่านถนนหงเต๋ียน	148
ภาพที่ 4-26 ป้ายแขวนกำกับที่ตั้งเดิมของโรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่ฉือฉ่าง ปัจจุบันเป็นเขตย่านด้านใน ของย่านถนนหงเต๋ียน	150
ภาพที่ 4-27 ป้ายสัญลักษณ์ป้องกันและอธิบายพื้นที่ต่าง ๆ ภายในย่านถนนหงเต๋ียน	151
ภาพที่ 4-28 ซากโบราณสถานของ “สถาบันวิจัยครุภัณฑ์สำหรับงานเครื่องเคลือบของโรงงานเครื่อง เคลือบอู่ซู่ฉือฉ่าง” ที่ตั้งอยู่ภายในย่านถนน.....	151
ภาพที่ 4-29 ภาพโคมไฟที่ตกแต่งด้วยงานภาพวาดเขียนสีที่เป็นเอกลักษณ์ซึ่งตั้งอยู่ตามท้องถนน ภายในย่านถนนหงเต๋ียน	152
ภาพที่ 4-30 ภาพศิลปะงานแกะสลักไม้บนบานหน้าต่างฉลุลาย	152
ภาพที่ 4-31 ห้องปฏิบัติงานศิลปะ “ห้องปฏิบัติงานศิลปะ + ห้องจัดแสดง”	154
ภาพที่ 4-32 ภาพบรรยากาศการทำงานในโรงหัตถกรรมคริวเรือนของศิลปินช่างฝีมือเก่าแก่.....	155
ภาพที่ 4-33 ภาพโรงหัตถกรรม “หงเต๋ียน” ในยุคสาธารณรัฐจีน	156
ภาพที่ 4-34 สภาพภายในโรงหัตถกรรมของศิลปินช่างฝีมือที่มีอยู่ใน “ย่านถนนหงเต๋ียน” ในปัจจุบัน	156
ภาพที่ 4-35 ภาพขณะผู้วิจัยเข้าเยี่ยมชมและสังเกตการณ์ศิลปินช่างฝีมือที่กำลังสร้างสรรค์ผลงาน ภาพวาดเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบ.....	157
ภาพที่ 4-36 ภาพบรรยากาศภายใน “ร้านที่มีเก้าอี้เป็นเจ้าของ” ที่ตั้งอยู่ภายในย่านถนนหงเต๋ียน (ขนาดประมาณ 50 ตารางเมตร).....	162
ภาพที่ 4-37 ภาพบรรยากาศห้องนิทรรศการภายในร้านค้า “เถาหยวนเซินซู่” (ขนาดประมาณ 260 ตารางเมตร).....	162
ภาพที่ 4-38 ห้องปฏิบัติการศิลปะของคุณเฉาจื่อโฮ่ยว	163
ภาพที่ 4-39 คุณเฉามู่หลิน	164
ภาพที่ 4-40 ศูนย์วิจัยเครื่องเคลือบเว่ยจื่อเถาเซ่อ.....	165

ภาพที่ 5-1 แผนภาพองค์ประกอบของศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ	171
ภาพที่ 5-2 สภาพพื้นที่บริเวณประตูทางเข้าย่านถนนหงเต๋ย่น	175
ภาพที่ 5-3 แผนภาพเหตุปัจจัยพื้นฐานในการเลือกสถานที่จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ	176
ภาพที่ 5-4 แผนผังศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเต๋ย่น” ในแนวระนาบ	177
ภาพที่ 5-5 ภาพแสดงผลงานออกแบบพื้นที่โซนที่ 1	178
ภาพที่ 5-6 ภาพแสดงผลงานออกแบบพื้นที่โซนที่ 2	178
ภาพที่ 5-7 ภาพแสดงผลงานออกแบบพื้นที่โซนที่ 3	179
ภาพที่ 5-8 ภาพแสดงผลงานออกแบบพื้นที่โซนที่ 4	179
ภาพที่ 5-9 แผนภาพกรอบแนวคิดการจัดการศูนย์การเรียนรู้แบบมุ่งให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม	188
ภาพที่ 5-10 ภาพชุดผลงานการสร้างสรรค์ “ภาพการทำงานของเหล่าช่างฝีมือหงเต๋ย่น”	190
ภาพที่ 5-11 ภาพร่างงานออกแบบลวดลายผลงานชิ้นที่ 1	191
ภาพที่ 5-12 ภาพผลงานชิ้นที่ 1 ที่เสร็จสมบูรณ์	192
ภาพที่ 5-13 ภาพร่างงานออกแบบลวดลายผลงานชิ้นที่ 2	193
ภาพที่ 5-14 ภาพผลงานชิ้นที่ 2 ที่เสร็จสมบูรณ์	193
ภาพที่ 5-15 ภาพร่างงานออกแบบลวดลายผลงานชิ้นที่ 3	194
ภาพที่ 5-16 ภาพผลงานชิ้นที่ 3 ที่เสร็จสมบูรณ์	195
ภาพที่ 5-17 ภาพร่างงานออกแบบลวดลายผลงานชิ้นที่ 4	196
ภาพที่ 5-18 ภาพผลงานชิ้นที่ 4 ที่เสร็จสมบูรณ์	196

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

เมืองจิ่งเต๋อเจิ้น (景德镇) ถือเป็นเขตปกครองระดับเมืองของประเทศจีนที่พิเศษและโดดเด่นด้วยประวัติศาสตร์การสร้างสรรคงานเครื่องเคลือบที่มีมาอย่างยาวนานกว่าพันปี ศิลปะเครื่องเคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้นมีชื่อเสียงเลื่องลือไปไกลถึงแคว้นต่างแดนมาตั้งแต่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง (ช่วงปีค.ศ. 960-1279) กระทั่งในสมัยราชวงศ์หมิง-ชิง (ช่วงปีค.ศ. 1368-1912) มีราชโองการให้ก่อตั้งโรงเตาเผาหลวง (โรงงานสำหรับเผาผลิตเครื่องเคลือบที่ดำเนินการโดยภาครัฐ) เพิ่มขึ้นหนึ่งแห่งที่เมืองแห่งนี้ จิ่งเต๋อเจิ้นจึงได้รับการสถาปนาจุดยืนสำคัญทางประวัติศาสตร์ในฐานะ “นครหลวงแห่งศิลปะเครื่องเคลือบจีน” (Fei, 1999, pp. 8-16) ซึ่งนับตั้งแต่ปีค.ศ. 1949 จนถึงปัจจุบัน เมืองจิ่งเต๋อเจิ้นยังคงครองตำแหน่งศูนย์กลางของอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบแห่งชาติจีนเสมอมา ในประวัติศาสตร์การพัฒนาศิลปะเครื่องเคลือบจีน ศิลปะการสร้างสรรค์เครื่องเคลือบของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นได้ข้ามผ่านกระบวนการวิวัฒนาการมาหลายต่อหลายขั้นตอน ทั้งจากเครื่องเคลือบดินเผาเรียบง่ายสู่เครื่องเคลือบที่ตกแต่งด้วยสีสันทวยสดหลากหลาย จากเครื่องเคลือบเนื้อสีขาวครามสู่เครื่องเคลือบเนื้อขาวเนียนละเอียด และจากการผลิตเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันสู่การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

ตั้งแต่ยุคสมัยราชวงศ์หมิงเป็นต้นมา แวดวงศิลปะเครื่องเคลือบของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นปรากฏกระแสแห่งความเจริญรุ่งเรือง “ศิลปะทั้งแปดทิศ ทัวหล้าได้พิศชม” หมายถึง “ปรากฏการณ์ที่จิ่งเต๋อเจิ้นกลายเป็นแหล่งชุมนุมของบรรดาช่างฝีมือจากทั่วทุกสารทิศ และผลงานเครื่องเคลือบที่รังสรรค์โดยยอดฝีมือเหล่านี้ได้อวดโฉมสู่สายตาของผู้คนไปทั่วทั้งแผ่นดิน” กระแสการณดังกล่าวเป็นเหตุปัจจัยให้การผลิตและสร้างสรรค์เครื่องเคลือบในยุคสมัยนั้นมีการแบ่งหน้าที่และภาระงานเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจน กระทั่งการตกแต่งเครื่องเคลือบด้วยศิลปะวาดภาพเขียนสียังถูกแยกย่อยออกมาเป็นงานประเภทหนึ่ง ไม่รวมกับการผลิตเครื่องเคลือบขั้นตอนอื่น ๆ และรูปแบบการจัดสรรหน้าที่งานดังกล่าวก็ยังสืบต่อมาจนถึงปัจจุบันนี้

“ย่านถนนหงเตี้ยน (红店街)” ย่านตรอกซอยที่ตั้งอยู่บนถนนเหลียนเซ่อฝิงเหนือ ใจกลางเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น เป็นพื้นที่เขตเมืองชั้นในที่ยังคงมีสภาพแวดล้อมเชิงนิเวศดั้งเดิมแบบแหล่งสถานประกอบกิจการวาดภาพเขียนสีบนเคลือบตกแต่งงานเครื่องเคลือบกระจุกตัวรวมกันอย่างเนื่องแน่น จนกลายเป็นจุดสำคัญที่เชื่อมโยงถนนสายหลักในเขตเมืองและโรงหัตถกรรมเครื่องเคลือบเข้าด้วยกัน

อีกทั้งย่านถนนแห่งนี้ยังถือเป็นแหล่งรวมพิพิธภัณฑ์ขนาดย่อมที่เร้นกายอยู่ในมุมถนนคอยเก็บรักษาสิ่งที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์นานาประเภท รวมถึงทักษะการวาดภาพฮว่าหงได้อย่างเชี่ยวชาญและวัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้านอันลึกซึ้ง (Cao, 2014, pp. 20-21)

ตั้งแต่สมัยโบราณย่านถนนแห่งนี้คือสถานที่ซึ่ง “ชาวฮว่าหง” เลือกตั้งรกราก ก่อสร้างบ้านเรือนสำหรับอยู่อาศัยที่มีโรงหัตถการศิลปะภายในตัวและใช้เป็นร้านค้ารับผลิตและจำหน่ายภาพวาดฮว่าหง กล่าวคือในอดีตหงเตี้ยนเป็นแหล่งเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบท้องถิ่นซึ่งเป็น “กิจการภายในครัวเรือน” แบบเก่าแก่ และค่อย ๆ พัฒนาขึ้นหลังจากข้ามผ่านวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์จีนเป็นระยะเวลาอันร้อยปี โต๊ะวาดภาพ เก้าอี้ไม้ไผ่ พู่กันสำหรับวาดภาพ และเครื่องเคลือบเนื้อเปล่าวัสดุอุปกรณ์ธรรมดา ๆ เพียงไม่กี่ชิ้นเหล่านี้คือสัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงอัตลักษณ์ของโรงหัตถการภายในครัวเรือน “หงเตี้ยน” ซึ่งเหล่าศิลปิน “ชาวฮว่าหง” เก่าแก่ที่อาศัยอยู่ในย่านถนนหงเตี้ยนยังคงตัวพู่กันสร้างสรรค์ผลงานภาพวาดฮว่าหงอยู่ในย่านถนนแห่งนี้มาเป็นเวลานานกว่าหลายสิบปี ถือได้ว่าย่านถนนหงเตี้ยนมีบรรยากาศการสร้างสรรคงานศิลป์ที่เข้มข้นมากที่สุดทีเดียว

จะสังเกตได้ว่าร้านรวงในย่านถนนหงเตี้ยนยังเป็นสถานประกอบการครบวงจรที่น่าหือฉ่ นิทรรศการและโรงหัตถการมารวมไว้ในที่เดียว ทั้งยังเป็นแหล่งผลิตที่รวมงานวาด งานลงสีและงานเผาผลิตเครื่องเคลือบไว้ในย่านถนนเพียงแห่งเดียว ซึ่งที่แห่งนี้ทำให้ผู้ชมได้มีโอกาสเห็นกรรมวิธีการสร้างสรรค์เครื่องเคลือบวาดภาพเขียนสีบนเคลือบตลอดทั้งกระบวนการ ย่านถนนหงเตี้ยนจึงเป็นอีกหนึ่งเขตท้องถิ่นเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นที่สะท้อนให้เห็นถึงการประกอบอาชีพเพื่อดำรงชีพของผู้คนในชุมชนที่อยู่ร่วมกับประวัติศาสตร์การสร้างสรรคภาพวาดฮว่าหงและยังคงได้รับการอนุรักษ์ไว้เป็นอย่างดี

“ฮว่าหง (画红)” หรือเทคนิคงานศิลป์ซึ่งเป็นที่รู้จักในอีกชื่อหนึ่ง คือ “ฮว่าสี (画瓷)” หมายถึงเทคนิคการสร้างสรรคภาพวาดที่ใช้ตกแต่งบนเครื่องเคลือบ ฮว่าหงถือเป็นคำทั่วไปที่ใช้เรียกรวมอุตสาหกรรมศิลปะการวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบประจำท้องถิ่นเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นทั้งหมด และ “หงเตี้ยน (红店)” เป็นพื้นที่สำหรับทำงาน และเรียนรู้สร้างสรรคงานศิลป์เกี่ยวกับศิลปะการวาดภาพตกแต่งบนเครื่องเคลือบซึ่งมีประวัติศสตร์ยาวนานหลายร้อยปี กอปรกับภูมิหลังทางสังคมที่แตกต่างกันไปในแต่ละยุคสมัย ทำให้รูปแบบการแสดงออกของ “ชาวฮว่าหง ย่านถนนหงเตี้ยน” จึงมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันไปในแต่ละยุคเช่นกัน

ตามข้อมูลใน “ตำราอธิบายศิลปะเครื่องเคลือบจีนสมัยโบราณ (陶瓷述古)” ซึ่งเขียนโดยฮั่วหวา (霍华) รวมถึง “บันทึกเกี่ยวกับศิลปะเครื่องเคลือบเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น (景德镇陶录)” ของฟูเจิ้นหลุน (傅振伦) และ “ตำราวิจัยประวัติศาสตร์การพัฒนาศิลปะเครื่องเคลือบ” ซึ่งเขียนโดยหลี่จื่อเยี่ยน (李知宴) ชื่อเรียก “หงเตี้ยน” มีที่มาจาก “แวดวงอุตสาหกรรมงานจิตรกรรมจีนประเภทฮว่าหง” ที่ประกอบการโดยชาวจีนท้องถิ่นช่วงสมัยราชวงศ์หมิง-ชิง ซึ่งฮว่าหงคือคำทั่วไปที่ใช้เรียกรวมอุตสาหกรรมศิลปะการตกแต่งเครื่องเคลือบเนื้อขาวเผาสำเร็จด้วยภาพวาดเขียนสี

(Wang, 2013, pp. 117-119) ภายในย่านถนนหงเต๋ียนมีการผลิตงานเครื่องเคลือบตกแต่งด้วยศิลปะการวาดภาพเขียนสีบนเคลือบหลากหลายชนิด ทั้งงานจีนไฉ่ เฟินไฉ่ และกุ๊ไฉ่ ฯลฯ จนสามารถกล่าวได้ว่าย่านถนนแห่งนี้มีงานวาดภาพเขียนสีบนเคลือบให้เลือกสรรทุกประเภท อีกทั้งงานภาพวาดเขียนสีบนเคลือบยังมีผลงานในหัวข้อ (ธีม) สร้างสรรค์ต่าง ๆ ให้เลือกพร้อมสรรพ อาทิ ภาพวาดทิวทัศน์ ภูเขาและแม่น้ำ ภาพวาดบุคคล ตลอดจนภาพวาดทิวทัศน์นกและดอกไม้ ฯลฯ

งานหัตถศิลป์ว่าหงอยู่ในฐานะศิลปะการวาดภาพซึ่งเป็นตัวแทนที่แสดงให้เห็นถึงความคลาสสิกและความเหนือชั้นของศิลปะการวาดภาพเขียนสีบนเคลือบแบบจีนดั้งเดิม โดยได้รับการบ่มเพาะอยู่ภายในระบบการสร้างสรรค์เครื่องเคลือบดั้งเดิมของพื้นที่เขตท้องถื่นเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นและได้รับการพัฒนาจนค่อย ๆ มีระบบองค์ความรู้จำเพาะที่สมบูรณ์ ซึ่งเป็นการย่อข้อมูลจากแนวคิดเชิงปรัชญาอันลึกซึ้งและประสบการณ์ที่ได้จากการลงมือปฏิบัติของ “ชาวฮว่าหง” ในยุคราชวงศ์จินโบราณแต่ละยุคสมัย ซึ่งการสร้างสรรค์งานศิลปะเครื่องเคลือบร่วมสมัยโดยสนับสนุนการประยุกต์ใช้องค์ความรู้แบบสหวิทยาการและสหวิชาชีพ แล้วดึงเทคนิค การจัดองค์ประกอบ การจับคู่สี ตลอดจนองค์ประกอบดั้งเดิมอื่น ๆ ที่มีอยู่ในอัตลักษณ์ทางศิลปะของงานหัตถศิลป์ภาพวาดฮว่าหงของหงเต๋ียนมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องเคลือบร่วมสมัยและสร้างพื้นที่วัฒนธรรมถือเป็นแนวทางที่มีความจำเป็นอย่างมาก เพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่มีความร่วมสมัยและให้ความรู้สึกแปลกใหม่มากยิ่งขึ้นโดยใช้งานหัตถศิลป์ภาพวาดฮว่าหงดั้งเดิมเป็นพื้นฐานสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถดึงเทคนิคศิลป์ฮว่าหงให้ออกจากกระแสระบบสุนทรียภาพด้านงานหัตถศิลป์ที่รับรู้กันเพียงเฉพาะกลุ่มเล็ก ๆ แล้วขยายไปสู่การเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ฮว่าหงกลายเป็นงานศิลป์ที่สามารถรับใช้สาธารณชนได้อย่างแพร่หลาย ถือเป็น การประยุกต์เพื่อเพิ่มพูนพลังชีวิตและแต่งเติมชีวิตชีวารูปแบบใหม่ ๆ ให้แก่ฮว่าหง ปรับโฉมระบบการสร้างสรรค์และสุนทรียภาพเพื่อสร้างแนวคิดการสร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคศิลป์ฮว่าหงแบบ “ซินหงเต๋ียน” ที่โดดเด่นด้วยอัตลักษณ์ตามกาลยุคสมัย

สืบเนื่องจากวัฒนธรรม “หงเต๋ียน” ได้ถือกำเนิด พัฒนาและดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานนับพันปีด้วยความสัมพันธ์ทางภูมิศาสตร์ สายเลือด ตลอดจนสายสัมพันธ์ทางธุรกิจ และยังคงดำเนินไปเช่นนี้จวบจนถึงปัจจุบัน วิถีชีวิตและรูปแบบการประกอบอาชีพของ “ชาวฮว่าหง” ที่อาศัยอยู่ภายในย่านถนนแห่งนี้โดยทั่วไปมักมีพื้นฐานเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตและธุรกิจการค้าในอุตสาหกรรมหัตถกรรมเคลือบด้วยเตาเผาเครื่องเคลือบแล้วจึงแผ่ขยายหรือต่อยอดไปยังสาขาวิชาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (Fang, 2011, pp. 8-9) ในวิถีชีวิตเช่นนี้ การก่อตั้งหรือการเปิดทำการของพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว อาทิ ร้านค้า หรือห้องปฏิบัติงานศิลปะสำหรับสร้างสรรค์งาน ฯลฯ จึงถือเป็นสิ่งที่พบได้ทั่วไปในพื้นที่บริเวณย่านถนนหงเต๋ียน และพื้นที่ดังกล่าวยังเป็นพื้นที่ซึ่งมีศักยภาพในการเป็นตัวแทนพื้นที่วัฒนธรรมในย่านถนนแห่งนี้มากที่สุดอีกด้วย เนื่องจากพื้นที่ในลักษณะดังกล่าวเป็นพื้นที่จัดแสดงแบบครบวงจรที่รวมพื้นที่จัดแสดงผลงาน ร้านจัดจำหน่ายสินค้า

โรงหัตถกรรมสำหรับสร้างสรรค์งาน ตลอดจนพื้นที่สื่อสารแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ไว้ในที่เดียว และก่อให้เกิดการจัดแสดงแบบร่วมสมัยรูปแบบใหม่ขึ้น เป็นที่รู้จักในนาม “ซินหงเตี้ยน (新红店)” หรือ “หงเตี้ยนรูปแบบใหม่” กล่าวคือ ซินหงเตี้ยนเป็นพื้นที่ให้ความรู้สำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวและนักธุรกิจที่ช่วยให้กลุ่มคนเหล่านี้สามารถศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมหงเตี้ยนไปพร้อม ๆ กับชื่นชมภาพวาดฮว่าหงได้อย่างใกล้ชิดมากที่สุด พื้นที่ให้ความรู้รูปแบบดังกล่าวไม่เพียงเป็นพื้นที่ตัวอย่างที่สะท้อนถึงระบบการผลิตเครื่องเคลือบที่แวดล้อมด้วยระบบนิเวศดั้งเดิมของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น ในขณะเดียวกันยังสะท้อนถึงประวัติศาสตร์เชิงมานุษยวิทยาและการสืบทอดวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับศิลปะการวาดภาพเขียนสีฮว่าหงของท้องถิ่นแห่งนี้

เนื่องด้วยความละเอียดอ่อนในการแยกย่อยสายงานทางสังคม การขยายพื้นที่เสมือนได้นำไปสู่การรื้อและปรับโครงสร้างการประกอบการและโมเดลธุรกิจเพื่อดำรงชีพของประชาชนชาวจีนในความหมายดั้งเดิม ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านกระแสสุนทรียศาสตร์ของสังคมและข้อเรียกร้องด้านศักยภาพหรือความสามารถ (Xu, 2011, pp. 54-59) แนวคิดด้านการเผยแพร่ในรูปแบบการจัดแสดงและบทบาทหน้าที่ของพื้นที่ “หงเตี้ยน” ดั้งเดิมจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสการพัฒนาตามกาลยุคสมัย ในฐานะโรงหัตถกรรมเครื่องเคลือบดั้งเดิม การอาศัยเพียงเทคนิคหัตถศิลป์สร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบแต่ละประเภทล้วนกระจายอยู่ตามโรงหัตถกรรมที่กระจายตัวอยู่ในแต่ละมณฑลน่านหงเตี้ยนยังไม่เพียงพอที่จะทำให้เหล่าผู้ชมเข้าใจถึงนัยแฝงที่แท้จริงของ “วัฒนธรรมหงเตี้ยน” ดังนั้น เพื่อเสริมสร้างให้ผู้ชมมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในงานหัตถศิลป์ฮว่าหง ย่านถนนหงเตี้ยนจึงจำเป็นต้องมีแพลตฟอร์มสำหรับการจัดแสดงและผลักดันด้านการทำความเข้าใจเกี่ยวกับประสิทธิภาพของวัสดุที่นำมาใช้ การเลือกสไตล์รูปทรงและเครื่องมือที่จำเป็นต้องใช้ การจับคู่องค์ประกอบต่าง ๆ ในหัวข้อ สำหรับสร้างสรรค์ผลงาน ตลอดจนแนวคิดทางศิลปะที่ใช้สร้างสรรค์ผลงานภาพวาด ฯลฯ ที่สมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้น และทำให้หงเตี้ยนเป็นมากกว่าสถานที่ทำงานเพื่อการจัดการและประกอบการทางธุรกิจ

เนื่องด้วยการเร่งขยายตัวของสังคมเมืองในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ย่านที่อยู่อาศัยและเขตพื้นที่ทำงานในย่านถนนหงเตี้ยนจึงถูกผนวกรวมจนแทบจะกลายเป็นที่เดียวกัน แม้เหตุปัจจัยดังกล่าวทำให้โรงหัตถกรรม “ฮว่าหง” ส่วนบุคคลแบบดั้งเดิมในพื้นที่เหลืออยู่ไม่ถึง 10 แห่ง (Cao, 2014, pp. 20-21) ทว่าแต่ละแห่งล้วนเปิดประตูสร้างสรรค์ภาพวาดตกแต่งบนงานเครื่องเคลือบอยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน พื้นที่ถนนสายหลักโดยพื้นฐานแล้วยังเป็นที่สำหรับจัดแสดงและวางขายชิ้นงานเป็นหลัก บรรยากาศทางวัฒนธรรมในเขตพื้นที่สร้างสรรค์งาน “ฮว่าหง” ดั้งเดิมในตรอกซอยแถบย่านถนนแห่งนี้จึงยังคงได้รับการอนุรักษ์ไว้ การนำองค์ความรู้จากการวิจัยอัตลักษณ์ด้านนัยแฝงทางวัฒนธรรมของปัจจัยต่าง ๆ ของย่านถนนหงเตี้ยน ทั้งประวัติศาสตร์เชิงวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้าน ตลอดจนงานศิลปะภาพวาดฮว่าหงมาใช้เป็นองค์ความรู้พื้นฐานตั้งต้นเพื่อปรับปรุงและก่อรูป

“พื้นที่วัฒนธรรม” ภายในย่านถนนหงเต๋ียนชั้นใหม่ สร้าง “ศูนย์การเรียนรู้” ศิลปะเครื่องเคลือบที่มีเอกลักษณ์เฉพาะในแบบฉบับของ “ย่านถนนหงเต๋ียน” เพื่อช่วยให้พื้นที่ดังกล่าวสามารถแสดงออกให้เห็นถึงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมประจำท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และต่อยอดเพื่อขยายช่องทางสำหรับแสดงงานศิลปภาพวาดฮว่าหงให้เป็นที่แพร่หลายในวงกว้าง สร้างภาพฉากที่โดดเด่นด้วยอรรถรสทางประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ และหลายข้อจำกัดด้านความสามารถของโรงหัตถกรรม ทำให้โรงหัตถกรรมสามารถทำได้มากกว่าหนึ่งบทบาท กลายเป็นพื้นที่ที่มีหน้าที่การใช้งานหลากหลายครบวงจร รวมทั้งสามารถทำให้ผู้ชมที่ได้เข้าเยี่ยมชมศูนย์การเรียนรู้แห่งนี้มีความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เชิงลึกของหงเต๋ียนอย่างละเอียดและลึกซึ้งยิ่งขึ้น ทั้งยังได้เรียนรู้กระบวนการขั้นตอนต่าง ๆ ของงานหัตถศิลปภาพวาดฮว่าหงเพื่อสร้างเสริมการมีส่วนร่วมและความตระหนักในอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมประจำชนชาติของตนเอง

อาจกล่าวได้ว่า “ซินหงเต๋ียน” พื้นที่วัฒนธรรมในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบเป็นการนำบริบททางวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของ “ชาวฮว่าหง” มาเปลี่ยนให้กลายเป็นการแสดงออกผ่านการเล่าเรื่อง (Storytelling) ที่ครอบคลุมทั้งภาพฉากสร้างเสริมประสบการณ์ด้านการเรียนรู้และผลงานศิลปะเครื่องเคลือบ เพื่อให้การผลิตเชิงพื้นที่วัฒนธรรมของหงเต๋ียนไม่หยุดอยู่เพียงการผลิตที่ก่อให้เกิดผลในระดับเชิงวัตถุเท่านั้น แต่ยังยกระดับสู่การสร้างเสริมผลทางแนวคิดและสังคม โดยนำอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของ “ชาวฮว่าหง” บูรณาการเข้าสู่ระบบการจัดการพื้นที่วัฒนธรรมในสังคมเมืองแบบองค์รวม ปลูกฝังความสำนึกในอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมประจำภูมิภาค สร้างแม่แบบของการผลิตพื้นที่วัฒนธรรมให้กลายเป็นทั้งศูนย์การเรียนรู้ศิลปะการวาดภาพเขียนสีบนเคลือบแบบหงเต๋ียน พื้นที่จัดแสดงขั้นตอนการสร้างสรรคและพื้นที่แลกเปลี่ยนองค์ความรู้เกี่ยวกับศิลปะเครื่องเคลือบ แล้วนำวัฒนธรรมหงเต๋ียนไปสู่ภาพลักษณ์ด้านการบริโภครูปแบบใหม่ในฐานะพื้นที่ท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมหงเต๋ียน ส่งเสริมการยกระดับการบริโภคทางวัฒนธรรม โดยนำวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวผสมผสานเข้าด้วยกัน แล้วบูรณาการร่วมกับอุตสาหกรรมสร้างสรรค์เพื่อสร้าง “ภาพลักษณ์รูปแบบใหม่” ในฐานะพื้นที่วัฒนธรรม “ซินหงเต๋ียน” ซึ่งการวิจัยและการจัดการนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการอนุรักษ์และเผยแพร่เทคนิคการสร้างสรรคงานเครื่องเคลือบดั้งเดิมประจำท้องถิ่น

คำถามของการวิจัย

1. วิถีวัฒนธรรมของ “ชาวฮว่าหง” ในวัฒนธรรมหงเต๋ียนภายใต้บริบททางประวัติศาสตร์ ในแต่ละยุคสมัยมีอัตลักษณ์และรูปแบบการแสดงออกอย่างไร?
2. จะสามารถนำเทคนิคศิลป์แบบหงเต๋ียนดั้งเดิมมาบูรณาการเชิงลึกพร้อมกับแนวคิด การออกแบบทางสุนทรียภาพร่วมสมัยได้อย่างไร?
3. สามารถนำปัจจัยของย่านถนนหงเต๋ียน อาทิ ประวัติศาสตร์เชิงมานุษยวิทยา งานศิลป์ ภาพวาดฮว่าหง ฯลฯ มาบูรณาการร่วมกับแผนการจัดการพื้นที่วัฒนธรรมศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเต๋ียน” ได้อย่างไร?

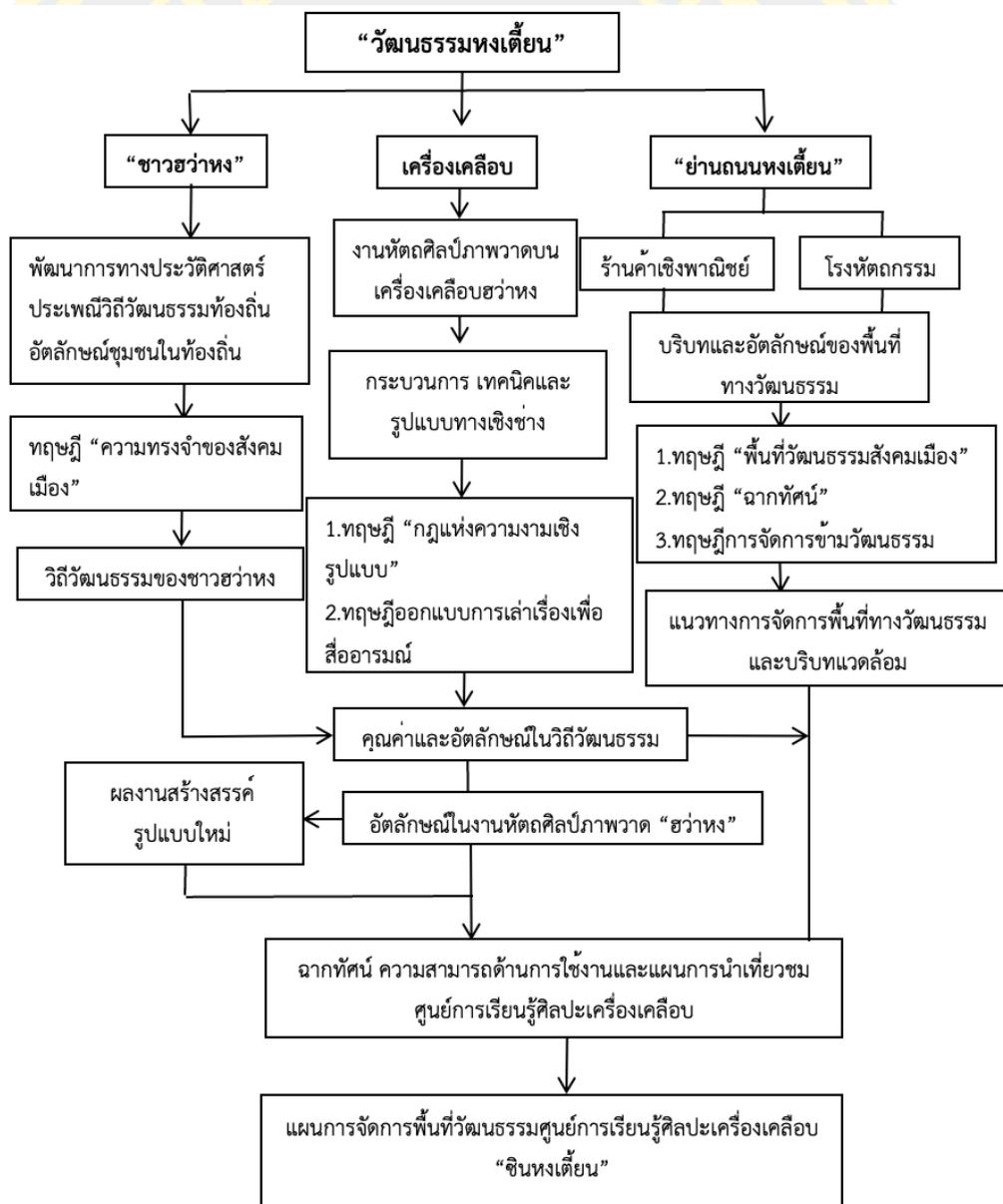
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการทางประวัติศาสตร์และวิถีของวัฒนธรรมชาวฮว่าหงในพื้นที่ย่าน ถนนหงเต๋ียน รวมถึงแนวทางสร้างสรรค์เทคนิคศิลป์ฮว่าหง
2. เพื่อวิเคราะห์อัตลักษณ์วิถีวัฒนธรรมของ “ชาวฮว่าหง” ในย่านถนนหงเต๋ียน รวมถึง แนวทางการสร้างสรรค์ผลงานโดยนำงานหัตถศิลป์จีนดั้งเดิมศิลปะภาพวาด “ฮว่าหง” บูรณาการ ร่วมกับสุนทรียภาพสมัยใหม่
3. เพื่อสร้างแผนการจัดการพื้นที่ทางวัฒนธรรม “ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ ซินหงเต๋ียน” สู่การส่งเสริมและเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ประจำภูมิภาค

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้า “วัฒนธรรมหงเต๋ียน” โดยจำแนกแนวทางการวิจัยออกเป็น 3 สายหลักซึ่งประกอบด้วยการวิจัยเกี่ยวกับ “ชาวฮว่าหง” ช่างฝีมือผู้ทำงานเกี่ยวกับศิลปะการวาด ภาพตกแต่งบนงานเครื่องเคลือบ งานศิลป์ภาพวาด “ฮว่าหง” และการศึกษาค้นคว้าข้อมูลในเขตพื้นที่ “ย่านถนนหงเต๋ียน” โดยมีประเพณีนิยมท้องถิ่นและพื้นที่ย่านถนนหงเต๋ียนเป็น 2 องค์ประกอบหลัก สำหรับการเริ่มต้นงานวิจัย ในด้าน “ประเพณีนิยมท้องถิ่น” ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาและสรุปข้อมูล เกี่ยวกับอัตลักษณ์ประจำท้องถิ่นของย่านถนนหงเต๋ียน รวมถึงอัตลักษณ์และวิถีทางวัฒนธรรมที่ เกี่ยวข้องกับงานศิลป์ภาพวาด “ฮว่าหง” และ “ชาวฮว่าหง” โดยมุ่งประเด็นไปที่การศึกษาพัฒนาการ สร้างสรรค์ผลงานภาพวาด “ฮว่าหง” ส่วนการศึกษาวิจัยในด้าน “พื้นที่” มุ่งให้ความสำคัญกับ กิจกรรมทางสังคม บรรยากาศทางวัฒนธรรม และผลอันเกิดจากการกระจุกตัวของชุมชน (Social Cluster Effect) ซึ่งสะท้อนให้เห็นผ่านการวิเคราะห์อัตลักษณ์เชิงพื้นที่ซึ่ง “ย่านถนนหงเต๋ียน” มีอยู่ ในปัจจุบัน โดยมุ่งประเด็นไปที่การประกอบสร้างพื้นที่วัฒนธรรม “หงเต๋ียน” ขึ้นใหม่ จากนั้นจึง

ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยทฤษฎีสหวิทยาการที่เกี่ยวข้อง อาทิ ทฤษฎีการออกแบบ ศาสตร์แห่งการเล่าเรื่อง (Narratology) หลักมานุษยวิทยา และจิตวิทยาการรู้คิด (Cognitive Psychology) เพื่อให้ได้มาซึ่งระบบองค์ความรู้เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงาน รวมถึงหลักทฤษฎีและแผนการสร้างศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ ก่อให้เกิดปรับปรุงพัฒนารูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานและการยกระดับประสิทธิภาพความสามารถในด้านต่าง ๆ อย่างครอบคลุมทั้งฟังก์ชันการทำงาน การมอบประสบการณ์ และการสร้างปฏิสัมพันธ์ของ “หงเต๋ียน” ตั้งเดิมหลังจากที่เปลี่ยนมาเป็นศูนย์การเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้จัดทำแผนภาพกรอบแนวคิดของงานวิจัยไว้ ดังนี้



ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดของงานวิจัย (Liu Yang, 2023)

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา: เนื้อหาส่วนใหญ่ของหัวข้อวิจัยนี้มุ่งเน้นไปที่การศึกษาข้อมูลในด้านต่าง ๆ ทั้งวิถีชีวิต รูปแบบการประกอบธุรกิจของผู้คนในย่านถนนหงเต๋ียน รวมถึงผลงานหรือชิ้นส่วนเครื่องเคลือบที่ผลิตในย่านถนนแห่งนี้ตั้งแต่ช่วงยุคสาธารณรัฐจีนเป็นต้นมา และยังคงหลงเหลือมาจนถึงยุคปัจจุบัน ตลอดจนข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์และผลงานที่สร้างสรรค์โดยโรงหัตถกรรมของศิลปินที่ยังคงตั้งอยู่ในเขตย่านถนนหงเต๋ียนยุคปัจจุบัน เพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องเคลือบร่วมสมัยและการออกแบบแผนการจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ

2. ขอบเขตด้านพื้นที่: เขตโรงหัตถกรรมฮว่าหงและเขตการค้าย่านถนนหงเต๋ียน ซึ่งตั้งอยู่ทางถนนเหลียนเซ่อฝิ่งเหนือหมายเลข 56 บริเวณปากทางแยกถนนจงซานและถนนหงโจวตอนกลาง เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นระยะทางยาว 1.5 กิโลเมตรโดยประมาณ โดยมี โถงนิทรรศการ “เถาหยวนเซินชู่” เป็นเป้าหมายหลักในการวิจัยภาคสนาม

3. ขอบเขตด้านเวลา: เนื่องจากการพัฒนาอุตสาหกรรมย่านหงเต๋ียนได้รับผลกระทบจากอิทธิพลของนโยบายรัฐจีนในแต่ละยุคสมัย ผู้วิจัยจึงแบ่งกรอบช่วงเวลาที่ต้องการศึกษาวิจัยข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน โดยกรอบช่วงเวลานี้ครอบคลุมกระบวนการพัฒนาของหงเต๋ียนตั้งแต่ช่วงต้นศตวรรษที่ 20 จนถึงปัจจุบัน

ระยะแรก คือช่วงสมัยของ “แปดสหายจูซาน” ในยุคสาธารณรัฐจีน (ตั้งแต่ช่วงปีค.ศ.1927-1958 โดยประมาณ)

ระยะที่สอง คือช่วงสมัยโรงงานศิลปะเครื่องเคลือบ (ตั้งแต่ช่วงปีค.ศ.1960-ช่วงทศวรรษที่ 1990 โดยประมาณ)

ระยะที่สาม คือช่วงสมัยแห่งการพัฒนาสู่ “ซินหงเต๋ียน” หลังจากการล่มสลายของโรงงานศิลปะเครื่องเคลือบที่ดำเนินการโดยภาครัฐ (ตั้งแต่ช่วงช่วงทศวรรษที่ 1990-ยุคปัจจุบัน)

4. ขอบเขตการจัดการ: การศึกษาวิจัยเพื่อปรับปรุงพื้นที่วัฒนธรรมที่มีอยู่ในย่านถนนหงเต๋ียนในปัจจุบันให้กลายเป็นศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเต๋ียน” โดยประยุกต์ใช้แผนการจัดการพื้นที่ซึ่งประกอบด้วยการใช้งานความสามารถเชิงพื้นที่ในแต่ละหมวดหมู่ (Section) ได้แก่ ส่วนนิทรรศการจัดแสดงภาพแบบสื่อมัลติมีเดีย (ประวัติศาสตร์การพัฒนาและวิวัฒนาการของเขตพื้นที่แห่งนี้) ส่วนจัดแสดงผลงาน (นิทรรศการผลงานภาพวาดฮว่าหงของย่านถนนแห่งนี้ในแต่ละยุคสมัยทางประวัติศาสตร์) ส่วนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (โดยเป็นการอธิบายให้ความรู้เกี่ยวกับงานศิลปะภาพวาด “ฮว่าหง” ตั้งแต่วัสดุ-เครื่องมือเรื่อยไปจนถึงกระบวนการสร้างสรรค์เชิงเทคนิคศิลป์) ส่วนการเยี่ยมชมกิจกรรมสาธิตในพื้นที่แต่ละส่วน (การสาธิตกระบวนการสร้างผลงานภาพวาดฮว่าหง

บนเครื่องเคลือบโดย “ชาวฮว่าหง”) และส่วนแนวคิดการสร้างสรรคงานศิลปะภาพวาดฮว่าหงรูปแบบใหม่ (การจัดแสดงผลงานภาพวาด “ฮว่าหง” ที่สร้างสรรค์ขึ้นภายใต้แนวคิดใหม่)

ระเบียบวิธีวิจัย

1. วิธีวิจัย

1) การวิจัยทางเอกสาร

ผู้วิจัยรวบรวม จำแนกประเด็นและสรุปใจความของข้อมูลโดยผ่านการศึกษาวิจัยข้อมูลในแต่ละด้าน อาทิ ประวัติศาสตร์ของย่านถนนหงเต๋ียน วิถีชีวิตของชาวเมืองท้องถิ่น ตลอดจนรูปแบบการประกอบธุรกิจในพื้นที่ ฯลฯ จากนั้นจึงนำข้อมูลเหล่านี้มาใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการพัฒนาในปัจจุบัน พร้อมทั้งรวบรวมเอกสารอ้างอิงที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคศิลปะภาพวาดเขียนสีฮว่าหงของย่านถนนหงเต๋ียน เพื่อสรุปและเรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาอัตลักษณ์ทางศิลปะของเทคนิคศิลปะประเภทดังกล่าว เพื่อให้ได้มาซึ่งผลสรุปเชิงทฤษฎีและข้อมูลสถานการณ์อ้างอิงที่เกี่ยวข้อง

2) การวิจัยภาคสนาม

- การสังเกตการณ์: เป้าหมายหลักของการวิจัยภาคสนามคือโถงนิทรรศการ “เถาหยวน เซินซู่” ตัวแทนเขตพาณิชย์ของย่านถนนหงเต๋ียนและโรงหัตถกรรมหงเต๋ียนที่ยังคงตั้งอยู่ในเขตย่านถนนหงเต๋ียนในยุคปัจจุบัน โดยผู้วิจัยเดินทางไปยังย่านถนนหงเต๋ียน เข้าเยี่ยมชมกระบวนการทำงานและผลงานของกลุ่มศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานภาพวาดฮว่าหงที่ยังคงเปิดโรงหัตถกรรมอยู่ในเขตย่านถนนหงเต๋ียน ดำเนินการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่บรรยากาศภาพฉากของย่านถนนหงเต๋ียนในปัจจุบัน พร้อมทั้งเฝ้าสังเกตการณ์และเรียนรู้เทคนิคงานฝีมือที่เกี่ยวข้องพร้อมกับบันทึกข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ภาคสนาม
- การสัมภาษณ์: โดยผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ประชากรตัวอย่างผู้เป็นตัวแทนในแต่ละด้าน ได้แก่ คุณเฉาหมู่หลิน อดีตศิลปินจากสำนักวิจัยศิลปะของโรงงานเครื่องเคลือบอิฐสีฉ่ำ ตัวแทนจากย่านถนนหงเต๋ียนในการเข้าร่วมการสัมภาษณ์ คุณเฉาจื่อโฮ่ยว่ ปรมาจารย์ด้านศิลปะหัตถกรรมแห่งมณฑลเจียงซีและเหล่าศิลปิน “ฮว่าหง” เก่าแก่ที่ยังทำงานเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ภาพวาด “ฮว่าหง” อยู่ในย่านถนนแห่งนี้จนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นตัวแทนจากกลุ่มโรงหัตถกรรมเครื่องเคลือบในย่านถนนหงเต๋ียน ตลอดจนการสัมภาษณ์คุณอู่ฮั่นซิง ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยศิลปะเครื่องเคลือบ “เว่ยจื่อเถาเส่อ” ที่ตั้งอยู่ในเขตหยางเหมยถึง หมู่บ้านซานเป่า เมืองจิ่งเต๋อเจิน เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างพื้นที่ใช้งานของศูนย์การเรียนรู้

3) วิธีการวิจัยแบบสหวิทยาการ

โดยผู้วิจัยนำองค์ความรู้เชิงทฤษฎีที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ “พื้นที่วัฒนธรรม” ทั้งในขอบเขตสาขาวิชาทฤษฎีการออกแบบ ศาสตร์แห่งการเล่าเรื่อง หลักมานุษยวิทยา และจิตวิทยาการรู้คิด มาดำเนินการวิเคราะห์แบบองค์รวมเพื่อตีความและอธิบายหลักการเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมในทุกประเด็น

2. กระบวนการวิจัย

1. ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารอ้างอิงที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการปรับปรุ้งย่านถนนหงเตี้ยน รวมถึงกรณีศึกษาการปรับปรุ้งเขตย่านวัฒนธรรมที่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกับย่านถนนแห่งนี้ทั้งในประเทศจีนและต่างประเทศ จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดเข้าสู่กระบวนการเรียบเรียงและวิเคราะห์ข้อมูล

2. ผู้วิจัยเริ่มต้นการศึกษาค้นคว้าโดยมุ่งให้ความสนใจกับ 2 ประเด็นหลัก ได้แก่ แนวทางการสร้างสรรค์ผลงานของชาวฮว่าหงและการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่วัฒนธรรมในย่านถนนหงเตี้ยน ลงพื้นที่ภาคสนามดำเนินการศึกษาวิจัยในเขตพื้นที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับย่านถนนหงเตี้ยนจากแง่มุม 2 ประการ นั่นคือ “ประวัติศาสตร์เชิงมานุษยนิยม” และ “พื้นที่วัฒนธรรม”

1) การคัดเลือกผลงานภาพวาด “ฮว่าหง” ที่มีคุณสมบัติในการเป็นตัวแทนงานศิลป์ฮว่าหงที่โดดเด่นที่สุดในแต่ละยุคสมัยแล้วนำเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์สรุปและข้อมูลเพื่อศึกษาค้นคว้าแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานรูปแบบใหม่ในแต่ละด้าน อาทิ ด้านรูปแบบงานศิลป์ และเทคนิควิธีการที่ใช้สร้างสรรค์ ฯลฯ

2) การลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อสำรวจพื้นที่วัฒนธรรมที่มีอยู่ในเขตย่านถนนหงเตี้ยนในปัจจุบัน จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาสรุปปัญหาหลัก ๆ เกี่ยวกับการจัดการพื้นที่วัฒนธรรมในเขตย่านถนนหงเตี้ยนในปัจจุบัน และค้นหาจุดที่สามารถใช้ในการเริ่มต้นปรับปรุ้งและออกแบบใหม่ (Redesign)

3. ดำเนินการสัมภาษณ์ศิลปินในย่านถนนหงเตี้ยนผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นตัวแทนกลุ่มศิลปินงานศิลป์ภาพวาด “ฮว่าหง” ของย่านถนนหงเตี้ยนเพื่อรวบรวมข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ อาทิ ประวัติศาสตร์ด้านการพัฒนาและสถานการณ์ปัจจุบันของย่านถนนหงเตี้ยน ฯลฯ

4. นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยทางเอกสารและการวิจัยภาคสนามมาผสมผสานร่วมกันแล้วจำแนกข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่โดยมีศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเตี้ยน” เป็นประเด็นหลัก อาทิ การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของเขตย่านถนนหงเตี้ยน การแยกแยะวัสดุงานเครื่องเคลือบ การจัดแสดงสาธิตเทคนิคงานศิลป์ ตลอดจนการสร้างอนุพันธ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของงานศิลป์ “ฮว่าหง”

5. ร่างแผนการจัดการและแผนการสร้างสรรค์ผลงาน ออกแบบหนังสือคู่มือแนะนำความสามารถด้านการใช้งานในแต่ละด้านของศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ จากนั้นจึงดำเนินการปรับปรุงพื้นที่เพื่อพลิกบทบาทและรูปแบบการใช้งานจากโรงหัตถกรรมเครื่องเคลือบสู่ “ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ”

6. เชิญกลุ่มนักท่องเที่ยว ผู้อยู่อาศัยในชุมชนรอบข้าง และนักเรียนนักศึกษาซึ่งมีช่วงอายุและภูมิหลังด้านการศึกษที่แตกต่างกันไปมาเยี่ยมชมเพื่อเปิดประสบการณ์กับศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบขึ้นหึ่งเตียน โดยที่ผู้วิจัยออกแบบและจัดทำแบบสอบถามแล้วแจกจ่ายให้เหล่าเจ้าหน้าที่ที่เข้าร่วมการเยี่ยมชมครั้งนี้ทำการประเมินและแสดงความคิดเห็น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางประวัติศาสตร์และอัตลักษณ์ทางเทคนิคหัตถศิลป์ “ฮว่าหง” ของย่านถนนหงเตียนในแต่ละช่วงสมัยในประวัติศาสตร์
2. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์วิถีวัฒนธรรมของ “ชาวฮว่าหง” รวมถึงแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานโดยนางานหัตถศิลป์จีนดั้งเดิมศิลปะภาพวาด “ฮว่าหง” บูรณาการร่วมกับสุนทรียภาพสมัยใหม่อย่างเป็นระบบ
3. ได้แผนการจัดการพื้นที่วัฒนธรรมสำหรับ “ขึ้นหึ่งเตียน” ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัวของย่านถนนหงเตียน นำไปสู่การเผยแพร่ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับวัฒนธรรมศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบอันเป็นอัตลักษณ์ของย่านถนนหงเตียนให้เป็นที่แพร่หลายในวงกว้าง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **หงเตียน:** เขตพื้นที่หนึ่งในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมวาดภาพเขียนสีตกแต่งบนงานเครื่องเคลือบ จุดเริ่มต้นของสถานที่แห่งนี้นับตั้งแต่สมัยราชวงศ์หยวน ในช่วงแรกเริ่มหงเตียนเป็นโรงหัตถกรรมสำหรับสร้างสรรค์ภาพวาดเขียนสีบนเคลือบปรากฏขึ้นครั้งแรกในรูปของอุตสาหกรรมครัวเรือน เพียงแค่ชาวบ้านในท้องถิ่นคนใดมีความรู้ความเข้าใจในเทคนิคการวาดภาพอยู่บ้างจะเล็กน้อยก็ตีหรือเชี่ยวชาญอย่างลึกซึ้งก็ดี พวกเขาล้วนสามารถประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัวด้วยเทคนิคศิลป์ดังกล่าว เทคนิคศิลป์การวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบประกอบด้วยหลากหลายส่วน ทั้งการขัดผิวเครื่องเคลือบ การลงสี ตลอดจนการตัดโค้งและขอบเส้น ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการวาดภาพในระดับที่สูงขึ้นสักหน่อยก็สามารถรับผิตชอบลงมือวาดตกแต่งบริเวณส่วนที่สำคัญได้แล้ว ซึ่งประเภทรูปทรงงานเครื่องเคลือบที่ตกแต่งด้วยภาพวาดเขียนสีนั้นมี

หลายประเภท อาทิ เครื่องเคลือบทรงกลม เครื่องเคลือบแกะสลัก แผ่นกระเบื้องเคลือบ ตลอดจน เครื่องเคลือบเลี่ยมฝัง ซึ่งในช่วงที่ประเทศจีนอยู่ในยุคการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ร้านหงเตี้ยนส่วนบุคคลดั้งเดิมหลายแห่งทยอยปิดกิจการ การวาดภาพตกแต่งและการผลิตงานเครื่องเคลือบยังคงพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยเปลี่ยนผ่านสู่การรวมศูนย์แรงงานในรูปแบบโรงงานผลิตเครื่องเคลือบในนามองค์กรรัฐวิสาหกิจ กระทั่งเข้าสู่ยุคปัจจุบัน “หงเตี้ยน” กลายเป็นสถานที่ซึ่งถูกนำเสนอในรูปแบบ “สถานปฏิบัติงานศิลปะ (สตูดิโอ) ของศิลปิน” และ “ร้านจัดจำหน่ายงานเครื่องเคลือบ” โดยเปิดให้บริการด้านธุรกิจการค้าต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบ

2. ชาวฮว่าหง: หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า “ชาวหงเตี้ยนเก่าแก่” หมายถึง กลุ่มศิลปินผู้สร้างสรรค์งานศิลปะภาพวาดเขียนสีบนเครื่องเคลือบซึ่งทำงานอยู่ในเขตย่านถนนหงเตี้ยนในตำบลยุคสมัย อันประกอบด้วยคนงานที่ถูกเลิกจ้างจากโรงงานเครื่องเคลือบดั้งเดิม ช่างฝีมือพื้นบ้าน ตลอดจนผู้สืบทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศิลปะเครื่องเคลือบ ฯลฯ ซึ่งเมื่อเทียบกับคนงานโรงผลิตเครื่องเคลือบและคนงานเตาเผาเครื่องเคลือบ กลุ่ม “ชาวฮว่าหง” มีเงื่อนไขคุณสมบัติด้านองค์ความรู้และทักษะทางเทคนิคศิลป์ในระดับที่สูงกว่า อีกทั้งหน้าตาทางหน้าที่การงานและรายรับก็สูงกว่ามาก

3. วิถีวัฒนธรรม: ในงานวิจัยนี้ หมายถึง วิถีชีวิตด้านการผลิตในท้องถิ่นและภูมิทัศน์ทางมานุษยวิทยาที่สืบทอดต่อกันมาในท้องถิ่นซึ่งนำเสนอโดยองค์ประกอบองค์รวมจากหลากหลายปัจจัยในพื้นที่เขต “ย่านถนนหงเตี้ยน” เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น เช่น อัตลักษณ์เฉพาะประจำภูมิภาค ขนบธรรมเนียมประเพณีทางมานุษยวิทยา ตลอดจนงานศิลปะภาพวาด “ฮว่าหง”

4. อัตลักษณ์: ในหัวข้อวิจัยนี้ คำดังกล่าวมีอยู่ 2 ความหมายด้วยกัน ซึ่งความหมายที่ 1 หมายถึง แก่นมूलหลักของรูปแบบวิถีทางมานุษยวิทยาของย่านถนนหงเตี้ยนที่แตกต่างจากพื้นที่ผลิตเครื่องเคลือบเขตอื่น ๆ ในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น ความหมายที่ 2 ภาพลักษณ์และนัยแฝงวัฒนธรรมเชิงอุดมคติอันเป็นเอกลักษณ์ของผลงานเครื่องเคลือบใน “ย่านถนนหงเตี้ยน”

5. พื้นที่วัฒนธรรม: ย่านถนนหงเตี้ยนในปัจจุบันมีพื้นที่วัฒนธรรมอยู่ 2 ประเภท ได้แก่ เขตพื้นที่ร้านค้าเชิงพาณิชย์และเขตโรงหัตถกรรมของเหล่าศิลปิน โดยพื้นที่ประเภทแรกมีวัตถุประสงค์เพื่อการจัดแสดงและการจำหน่ายงานเครื่องเคลือบเป็นหลัก ส่วนพื้นที่อีกประเภทหนึ่งมีการสื่อสารแลกเปลี่ยนและเผยแพร่งานศิลปะเครื่องเคลือบเป็นวัตถุประสงค์หลัก

6. ศูนย์การเรียนรู้: หัวข้อวิจัยนี้ส่งเสริมการนำพื้นที่แถบร้านค้าพาณิชย์และเขตสตูดิโอสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบที่ตั้งอยู่ในย่านถนนหงเตี้ยนมาปรับเปลี่ยนเป็นแพลตฟอร์มแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานศิลปะภาพวาด “ฮว่าหง” ทลายข้อจำกัดด้านบทบาทและศักยภาพของพื้นที่เขตสตูดิโอที่แต่เดิมเป็นเพียงแค่พื้นที่สำหรับสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบ โดยนำอัตลักษณ์ประจำท้องที่ และอัตลักษณ์สไตลิ่งงานสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของศิลปินแต่ละท่านมาผสมผสานร่วมกันแล้ว

สร้างพื้นที่วัฒนธรรมครบวงจรที่รวมแหล่งการเรียนรู้ พื้นที่จัดแสดง และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมมาไว้ในที่เดียว

7. การจัดการพื้นที่วัฒนธรรม: ในหัวข้อวิจัยนี้ หมายถึง การนำพื้นที่ในย่านถนนหงเต๋ียน ปัจจุบันมาใช้เป็นแพลตฟอร์มจัดแสดงแบบครบวงจร โดยรวบรวมปัจจัยสำคัญของย่านถนนหงเต๋ียน หลากหลายประการมาไว้ในที่เดียว อาทิ ประวัติศาสตร์เชิงมานุษยวิทยา ประวัติศาสตร์ประจำท้องถิ่น วัฒนธรรมนิยมประเพณีพื้นบ้าน และงานศิลปภาพวาด “ฮว่าหง” ฯลฯ เพื่อให้วัฒนธรรมหงเต๋ียน ประจำท้องถิ่นได้รับการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์จนเป็นที่แพร่หลาย ตลอดจนสร้างรูปแบบและสไตล์การประกอบธุรกิจแบบ “ซินหงเต๋ียน” ร่วมสมัย



บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

“วัฒนธรรมฮว่าหง” เริ่มขึ้นในสมัยราชวงศ์หมิงโดยอยู่ในฐานะงานหัตถศิลป์แขนงหนึ่งในประวัติศาสตร์วัฒนธรรมเครื่องเคลือบของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น เป็นการตกแต่งขั้นตอนสุดท้ายของการแปรรูปผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำเร็จรูป ชาวฮว่าหงรุ่นแล้วรุ่นเล่าที่คร่ำหวอดอยู่ในอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบต่างร่วมสร้างประวัติศาสตร์การพัฒนาศิลปะภาพวาดตกแต่งงานเครื่องเคลือบที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นเป็นหนึ่งไม่มีสอง ซึ่ง “หงเตี้ยน” ก็ได้ข้ามผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ มากมายตั้งแต่ “หงเตี้ยน” ที่ดำเนินการในรูปแบบกิจการภายในครัวเรือนและเปลี่ยนมาเป็นหงเตี้ยนที่ดำเนินการใน “รูปแบบโรงงาน” จนกระทั่งกลายเป็นพื้นที่ศิลปวัฒนธรรมส่วนบุคคลร่วมสมัยที่โดดเด่นด้วยเอกลักษณ์เฉพาะตัว ผลงานภาพวาดฮว่าหงก็พัฒนาจากภาพวาดลวดลายเก่าแก่โบราณสู่สื่อศิลปะที่มีความสำคัญต่อการแสดงออกเชิงแนวความคิดและการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของเหล่าศิลปิน พื้นที่วัฒนธรรมหงเตี้ยนควรก้าวให้เท่าทันการพัฒนาตามกาลยุคสมัยและก้าวไปสู่ทิศทางการพัฒนาพื้นที่สร้างเสริมการเรียนรู้และพื้นที่ท่องเที่ยวต่อไป

เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น “นครหลวงแห่งศิลปะเครื่องเคลือบ”

จิ้งเต๋อเจิ้นเป็นเมืองที่ตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของมณฑลเจียงซี ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มีประวัติศาสตร์ด้านการผลิตงานเครื่องเคลือบมาอย่างยาวนาน กอปรกับมรดกทางวัฒนธรรมที่เปล่งประกายงดงาม เมืองจิ้งเต๋อเจิ้นจึงได้รับการยกย่องให้เป็น “นครหลวงแห่งศิลปะเครื่องเคลือบของแผ่นดินจีน” เมืองจิ้งเต๋อเจิ้นตั้งอยู่ในพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำก้านเจียง มีพื้นที่ราว 3,470 ตารางกิโลเมตรและมีประชากรราว 1.5 ล้านคนโดยประมาณ มีข้อได้เปรียบด้านสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรซึ่งเป็นวัตถุดิบสำหรับงานเครื่องเคลือบ รวมถึงสภาพภูมิอากาศที่เป็นเอกลักษณ์ กล่าวได้ว่าห่วงโซ่อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องเคลือบของเมืองแห่งนี้สมบูรณ์ครบถ้วนทั้งการขุดเหมืองแร่ซึ่งทำให้เมืองจิ้งเต๋อเจิ้นมีแหล่งวัตถุดิบสำหรับงานเครื่องเคลือบเรื่อยไปจนถึงการออกแบบ การผลิตขึ้นรูป กระบวนการเผาผลิตและจัดจำหน่ายงานเครื่องเคลือบครบจนทุกกระบวนการความที่อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องเคลือบพืงมีในทีเดียว ภายในเมืองมีทั้งโรงหัตถกรรมและตลาดจำหน่ายเครื่องเคลือบอยู่เป็นจำนวนมาก มีผู้ประกอบการอาชีพในอุตสาหกรรมสายการผลิตเครื่องเคลือบประมาณ 200,000 คน คิดเป็น 36.5% ของประชากรในพื้นที่ (Zhan, 2012)

ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นสามารถสืบย้อนกลับไปได้ถึงยุคสมัยเมื่อประมาณ 2,000 ปีก่อนคริสตกาล ส่วนการผลิตเครื่องเคลือบที่แท้จริงของเมืองแห่งนี้สามารถสืบย้อนกลับไปได้ถึงยุคสมัยช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 6 เมืองจิ่งเต๋อเจิ้นจึงถือเป็นหนึ่งในฐานการผลิตเครื่องเคลือบที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศจีน ทั้งเครื่องเคลือบชานไห่ (เครื่องเคลือบเขียนสี 3 สี) และเครื่องเคลือบขาวไป๋ไวยวในสมัยราชวงศ์ถัง เครื่องเคลือบอิ่งซิง (เครื่องเคลือบสีเขียวหยก) ในสมัยราชวงศ์ถัง เครื่องเคลือบลายครามในสมัยราชวงศ์หยวน ตลอดจนเครื่องเคลือบเฟินไห่ (เครื่องเคลือบเขียนสีละมุน) ในสมัยราชวงศ์หมิง-ชิงล้วนเป็นตัวแทนด้านงานหัตถศิลป์เครื่องเคลือบของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นในแต่ละยุคสมัย ในสมัยราชวงศ์ซ่งการผลิตเครื่องเคลือบของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นได้พัฒนาถึงขีดสุด ภายหลังจากการตั้งโรงเตาเผาเครื่องเคลือบหลงอวี้ไห่ยาฉาง (จากนี้ขอเรียกโดยย่อว่าโรงเตาเผาหลงอวี้ไห่ยา) ขึ้นที่เมืองจิ่งเต๋อเจิ้นในสมัยราชวงศ์หมิง เมืองแห่งนี้ได้กลายเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องเคลือบทั้งของแผ่นดินและทั่วโลก (Zhu, 2019)

นอกเหนือจากอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องเคลือบแล้ว ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นยังมุ่งมั่นในการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปะเครื่องเคลือบอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรม โรงเตาเผาเครื่องเคลือบโบราณและเตาเผาหลงอวี้ไห่ยาที่ตั้งอยู่ภายในเมืองถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของโลกใบนี้ซึ่งเก็บรักษาแหล่งพื้นที่เตาเผาผลิตงานเครื่องเคลือบเก่าแก่และโบราณวัตถุเครื่องเคลือบไว้เป็นจำนวนมาก สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่แสดงให้เห็นถึงวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์การพัฒนาด้านศิลปะเครื่องเคลือบของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น (Xi, 2004) ในขณะเดียวกันสถาบันระดับอุดมศึกษาและสถาบันวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ มหาวิทยาลัยศิลปะเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น (Jingdezhen Ceramic University) มหาวิทยาลัยจิ่งเต๋อเจิ้น (Jingdezhen University) สถาบันศิลปกรรม (Arts and Crafts College) และสถาบันวิจัยเครื่องเคลือบ ฯลฯ ต่างก็อบรมบ่มเพาะผู้มีความสามารถด้านศิลปะเครื่องเคลือบที่โดดเด่นออกมาเป็นจำนวนมากเช่นกัน

เนื่องจากการสร้างเมืองที่มุ่งให้ความสำคัญกับรูปแบบเมืองแห่งการท่องเที่ยวที่โดดเด่นด้วยอัตลักษณ์ด้านวัฒนธรรมเครื่องเคลือบของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น ฐานปฏิบัติการวิจัยวัฒนธรรมเครื่องเคลือบสร้างสรรค์ อาทิ เขตย่านวัฒนธรรมสร้างสรรค์เถาซีชว่น โรงผลิตเครื่องเคลือบกุหยราน และฐานปฏิบัติการเซตหุบเขาเครื่องเคลือบชานเป่าซิงในปัจจุบันอยู่ระหว่างการก่อสร้างจะได้กลายเป็นพื้นที่สำหรับสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลองค์ความรู้สำหรับเหล่าผู้ชื่นชอบศิลปะเครื่องเคลือบจากทั่วโลก

1. ความเป็นมาของ “หงเตี้ยน”

ชื่อ “หงเตี้ยน” นี้มีคำอธิบายต้นกำเนิดอยู่ 2 รูปแบบ โดยรูปแบบที่ 1 อธิบายว่าเนื่องจากกรอบประตูและป้ายของร้านค้าในสมัยนั้นส่วนใหญ่เป็นสีแดง (“หง” ในภาษาจีนแปลว่าสีแดง “เตี้ยน” ในภาษาจีนแปลว่าร้าน) จึงเป็นที่มาของชื่อดังกล่าว ส่วนคำอธิบายอีกรูปแบบหนึ่งเนื่องจากในวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมมีความเชื่อว่าสีแดงมีความหมายเชิงสัญลักษณ์สื่อถึงความเป็นสิริมงคลและความเจริญรุ่งเรือง อีกทั้งมีนัยแฝงถึงความเป็นสิริมงคลและความรื่นเริงในค่านิยมทางสุนทรียภาพของชนชาวจีน ร้านค้าที่ตกแต่งตัวร้านด้วยสีแดงเป็นเครื่องแสดงถึงบรรยากาศทางธุรกิจที่เปี่ยมด้วยเจริญรุ่งเรือง ซึ่งการเปิดร้านจัดจำหน่ายเครื่องเคลือบนั้นให้ความสำคัญและพิถีพิถันกับความเป็นสิริมงคลอย่างมาก ดังนั้น จึงไม่ใช่เรื่องน่าแปลกที่มีร้าน “หงเตี้ยน” ตั้งขึ้นเพื่อประกอบการค้าขายเกี่ยวกับงานเครื่องเคลือบ (Ren, 2014)

“หงเตี้ยน” เดิมทีเป็นคำที่ใช้เรียกโรงหัตถกรรมที่ประกอบการเกี่ยวกับงานหัตถศิลป์ ตกแต่งเขียนสีบนเคลือบ (Over Glaze) ในงานเครื่องเคลือบ ถือเป็นงานแขนงหนึ่งใน “การวาดเขียน ตกแต่ง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องเคลือบของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของหงเตี้ยนสามารถสืบย้อนกลับไปได้ถึงสมัยราชวงศ์หมิงตอนกลางและตอนปลาย ด้วยชื่อเสียงและความต้องการในตลาดที่เพิ่มมากขึ้นของงานเครื่องเคลือบเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น หงเตี้ยนจึงค่อย ๆ กลายเป็นชื่อเรียกพื้นที่การค้าที่เจริญรุ่งเรืองแห่งหนึ่งในแถบสองฝั่งแม่น้ำฉางเจียง เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น พ่อค้าเครื่องเคลือบจึงมารวมตัวกันเพื่อค้าขายและเจรจาต่อรองธุรกิจเครื่องเคลือบในพื้นที่เขตหงเตี้ยนแห่งนี้ ในสมัยนั้นช่างฝีมือพื้นบ้านส่วนใหญ่มักทำงานด้วยตัวคนเดียว ขาดแคลนกำลังคนช่วยทำงาน ดังนั้น เพื่อรับมือกับกระบวนการในส่วนของการตกแต่งเขียนสีเครื่องเคลือบซึ่งมีความสลับซับซ้อนซึ่งประกอบด้วย “การร่างและวาดภาพลวดลาย การร่างภาพบนเครื่องเคลือบ ลงเส้น และเติมสีย้อมเคลือบ” เหล่าช่างฝีมือจึงเลือกใช้รงควัตถุสีแดงที่ช่วยลดปัญหาความยุ่งยากบางประการ และให้สีสันสวยงาม อาทิ สีแดงผ่านหง (สีแดงอมส้ม) และสีแดงซีซื่อ (สีแดงสด) เป็นหลักในการตกแต่งเขียนสีบนงานเครื่องเคลือบ ทั้งการวาดลายเส้นลงสีภาพลวดลาย การไล่ระดับมิติความสว่าง-เข้มของสี การตกแต่งด้วยการเขียนสีแดงวาดลายทอง ตลอดจนการเขียนสีแดงแบบหม่กู่หงฉั้ว (เทคนิคการวาดภาพลวดลายด้วยสีแดงโดยไม่วาดหรือลงเส้นโครงขอบ) ฯลฯ ด้วยเหตุนี้เทคนิควิธีตกแต่งโดยใช้ “สีแดง” เป็นสีหลักจึงเป็นที่นิยมอย่างมากในการตกแต่งบนเคลือบงานเครื่องเคลือบในสมัยนั้น

ตามข้อมูลใน “Jingdezhen Ceramic History Manuscript” ซึ่งบันทึกไว้ว่า “ก่อนเข้าสู่รัชสมัยของจักรพรรดิเฉียนหลงแห่งราชวงศ์ชิง ราษฎรยังไม่นิยมใช้เครื่องภาชนะหลากสีสัน ทว่าหลังรัชสมัยเป็นต้นมา เครื่องใช้ประจำวันทั่วไปที่เหล่าราษฎรใช้ส่วนใหญ่มักเป็นเครื่องภาชนะตกแต่งสีแดงบนเคลือบ อาทิ เครื่องภาชนะกระเบื้องเคลือบตกแต่งภาพลวดลายหงซานตัว (ลวดลายผลไม้

มงคล 3 ชนิด ได้แก่ ทับทิม ส้มโอมือและลูกท้อ เป็นการอวยพรให้มั่งมีลูกหลานมั่งมีโชคลาภ) หงสีจื่อ (ลายอักษรมงคล “喜”) ลายดอกไม้ 4 ธตุ และลายสิ่งโตสีแดง ฯลฯ รางควัตถุที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นสีแดง ผานหงจึงได้ชื่อว่าหงเตียน นับแต่นั้นมาร้านรับวาดตลกแต่งเขียนสีลวดลายบนเครื่องเคลือบทั้งหมด ล้วนใช้ชื่อหงเตียน” (Jiang, 1959)

ในตำรา “Jingdezhen Taolu” ยังเขียนไว้ว่า “ไม่ว่างานวาดอย่างหยาบหรือประณีตล้วน พรักพร้อมด้วยร้านรวงที่รับสร้างสรรค์งานภาพวาดในทุกแขนง” และ “ทั้งร้านรับวาดภาพเขียนสีลาย ครามชิงฮวา ภาพเขียนสีฟ้าครามตานเหมียว ไม่ว่าจะกรตกแต่งเขียนสีใด ๆ ล้วนมีทั้งสิ้น” (Huang, 1982) ร้านรับงานวาดภาพตลกแต่งเขียนสีในบันทึกดังกล่าวล้วนหมายถึงศิลปะวาดภาพเขียนสีบน เคลือบ โรงหัตถกรรมที่ดำเนินการกิจการเกี่ยวกับการวาดภาพเขียนสีบนเคลือบซึ่งชาวท้องถิ่นต่าง เรียกว่าหงเตียน ก่อนช่วงปลายสมัยราชวงศ์หมิง เตาเผาเครื่องเคลือบพื้นบ้านในเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นมี เพียงไม่กี่แห่งที่เผาผลิตงานเครื่องเคลือบเขียนสีบนเคลือบ ในสมัยห้าราชวงศ์-ราชวงศ์ซ่งเผาผลิต เครื่องเคลือบบลซิงสีและเครื่องเคลือบหยกขาวซิงไป หลังจากสมัยราชวงศ์หยวนเป็นต้นมาจึงหันมา เผาผลิตเครื่องเคลือบเขียนสีลายครามชิงฮวาเป็นผลิตภัณฑ์พื้นฐาน

เครื่องเคลือบเขียนสีบนเคลือบของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นนั้นมีต้นกำเนิดมาจากการเขียนสีตัดกัน เขียนสีลายครามใต้เคลือบแล้วเขียนสีแดงบนเคลือบในช่วงปลายสมัยราชวงศ์หยวนถึงต้นสมัย ราชวงศ์หมิง จนในปีรัชศกเฉิงฮว่าจึงมีการริเริ่มคิดค้นเทคนิคศิลป์ที่นำเทคนิคเขียนสีลายครามใต้ เคลือบชิงฮวาผสมผสานร่วมกับเทคนิคเขียนสีบนเคลือบรูปแบบต่าง ๆ และกลายเป็นเทคนิคเขียนสี ชิงฮวาใต้ไฉ่ (เขียนสีลายครามใต้เคลือบแล้วตัดด้วยการเขียนสีบนเคลือบอีกครั้ง) นับจากนั้นเป็นต้น มางานเครื่องเคลือบเขียนสีบนเคลือบของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นจึงเฟื่องฟูขึ้นอย่างช้า ๆ ซึ่งเครื่องเคลือบ เขียนสีที่เผาผลิตโดยเตาเผาพื้นบ้านดูเหมือนจะปรากฏและมีความก้าวหน้าช้ากว่าเครื่องเคลือบเขียนสี ที่เผาผลิตโดยเตาเผาหลวง ความเจริญเฟื่องฟูของเครื่องเคลือบเขียนสีบนเคลือบที่เผาผลิตโดยเตาเผา พื้นบ้านเกิดขึ้นประมาณช่วงสมัยรัชศกเจิ้งเต๋อในช่วงกลางราชวงศ์หมิงโดยเริ่มต้นจากงานเขียนสีซาน ไฉ่ ตามมาด้วยการเริ่มเผาผลิตงานเครื่องเคลือบหงสีไฉ่ (เขียนสีแดง-เขียนบนเคลือบ) ซึ่งหงเตียนเป็น ผลผลิตจากงานเครื่องเคลือบเขียนสีบนเคลือบ เป็นโรงหัตถกรรมแปรรูปแต่งเติมภาพลวดลายสีสันบน งานเครื่องเคลือบให้เสร็จสมบูรณ์ในขั้นตอนสุดท้าย (He, 2024)

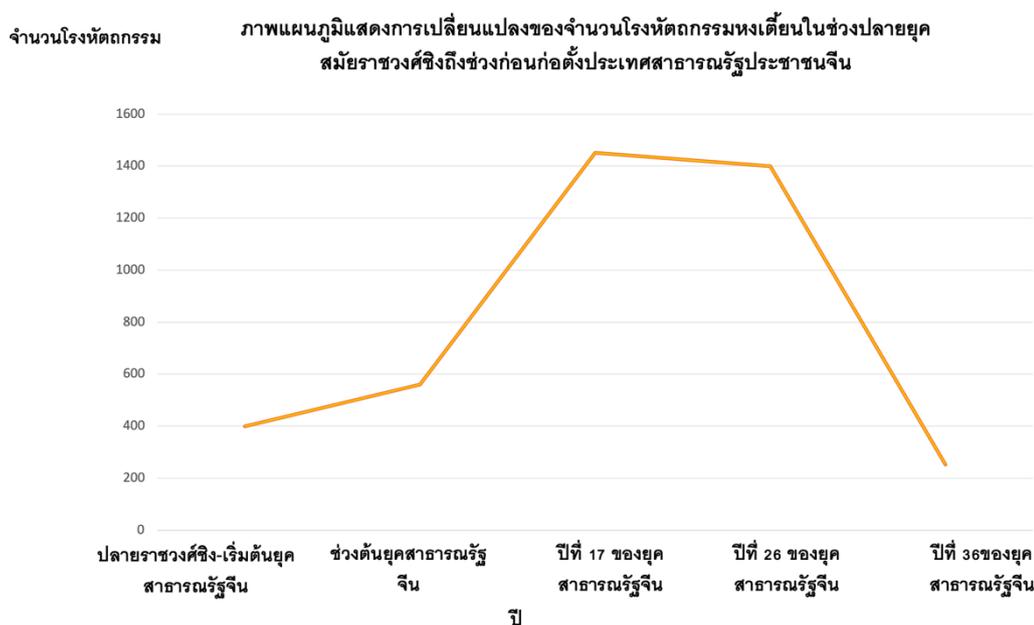


ภาพที่ 2-1 เมืองโรงหัตถกรรมตกแต่งเขียนสีบนงานเครื่องเคลือบ (หงเตี้ยน) ที่เฟื่องฟูขึ้นใหม่อีกครั้ง ในช่วงปีทศวรรษที่ 1990 (ที่มา. Adapted from *The Gone Ancient Town*, by L. Fang, 2002)

อุตสาหกรรมหงเตี้ยนสามารถจำแนกตามระดับคุณภาพงานเครื่องเคลือบและภาพวาดเขียนสีตกแต่งได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ ดังนี้ ประเภทที่ 1 “งานเขียนสีวิจิตรศิลป์” ซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานภาพวาดเขียนตกแต่งบนโครงเครื่องเคลือบระดับสูง อาทิ แผ่นภาพวาดกระเบื้องเคลือบ แจกัน กระเบื้องเคลือบ และเครื่องเคลือบโครงเนื้อบาง ฯลฯ ลักษณะงานวาดเขียนมีความละเอียดประณีต และสร้างสรรค์โดยใช้ทักษะขั้นสูง ประเภทที่ 2 “งานเขียนสีแบบเสี่ยอี่” ส่วนใหญ่เป็นงานภาพวาดเขียนสีบนโครงเครื่องเคลือบระดับกลางถึงล่าง ขั้นตอนการสร้างสรรค์หลัก ๆ แล้วประกอบด้วยการใช้เทคนิควาดภาพเสี่ยอี่วาดภาพลวดลาย จากนั้นจึงลงสีแล้วปะติดลวดลายลงบนงานเครื่องเคลือบ ประเภทที่ 3 “งานเขียนสีกุ๊ไฉ่” ส่วนใหญ่เป็นงานวาดภาพเขียนสีละมุนเฝื่อนอย่างหยาบ คุณภาพต่ำบนโครงเครื่องเคลือบคุณภาพระดับกลางถึงล่าง แตกต่างจาก “งานเขียนสีกุ๊ไฉ่” อย่างในปัจจุบันซึ่งเป็นเพียงชื่อที่ใช้เรียกเทคนิควิธีในสายงานวิชาซีฟเท่านั้น (Cao, 2014, pp. 20-21)

ทว่าหงเตี้ยนทั้ง 3 ประเภทโดยพื้นฐานแล้วถือเป็นโรงหัตถกรรมและร้านพาณิชย์ขนาดเล็ก เครื่องมือ วัสดุ เทคนิคงานฝีมือและรูปแบบงานจึงใกล้เคียงกัน ประวัติศาสตร์ของหงเตี้ยนสามารถสืบย้อนกลับไปได้ถึงสมัยราชวงศ์หมิง ในอดีตหงเตี้ยนถือเป็นแหล่งรวมศูนย์และกระจายสินค้าหลักสำหรับการค้าขายงานเครื่องเคลือบของเมืองจิงเต๋อเจิ้น จึงเป็นสถานที่ซึ่งมีพ่อค้าและช่างฝีมืองานเครื่องเคลือบจำนวนมากมารวมตัวกัน ในยุคแรกเริ่ม “หงเตี้ยน” ส่วนใหญ่กระจายตัวอยู่ตามพื้นที่ต่าง ๆ บริเวณริมแม่น้ำซางเจียง เมืองจิงเต๋อเจิ้นในรูปแบบโรงหัตถกรรมที่ประกอบเกี่ยวกับงานหัตถศิลป์วาดเขียนสีตกแต่งบนเครื่องเคลือบ ในสมัยราชวงศ์หมิง-ราชวงศ์ชิง เนื่องจากความต้องการ

ในการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบ ส่งผลให้อุตสาหกรรมหัตถ์ยืนแถบแม่น้ำซางเจียงในเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นได้รับการพัฒนาอย่างมาก แม้เข้าสู่ยุคสาธารณรัฐจีนอุตสาหกรรมหัตถ์ยืนก็ยังคงรุ่งเรือง มีพนักงานในอุตสาหกรรมนี้เป็นจำนวนเกือบ 10,000 คน ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวเหล่า “ชาวฮว่าหง” ต่างใช้เวลาตลอดช่วงพระอาทิตย์ขึ้นสร้างสรรค์ผลงานอยู่ในโรงหัตถกรรม และใช้เวลาตลอดทั้งคืน ซะมักเขม้นกับการเผาชิ้นงานเครื่องเคลือบในเตาเผา



ภาพที่ 2-2 ภาพแผนภูมิแสดงการเปลี่ยนแปลงของจำนวนกิจการโรงหัตถกรรมหัตถ์ยืนตั้งแต่ช่วงปลายสมัยราชวงศ์ชิง-ช่วงต้นยุคสาธารณรัฐจีนจนถึงช่วงก่อนการก่อตั้งประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (Liu Yang, 2023)

จากความทรงจำของเหล่าศิลปินช่างฝีมือหัตถ์ยืนเก่าแก่ ช่วงปลายสมัยราชวงศ์ชิง-ช่วงต้นยุคสาธารณรัฐจีน มีร้านหัตถ์ยืนตั้งอยู่ในเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นราว 400 แห่ง และในปีที่ 17 ของยุคสาธารณรัฐจีน (ประมาณช่วงปีค.ศ.1928) จำนวนร้านหัตถ์ยืนเพิ่มขึ้นเป็น 1,451 แห่ง โดยแบ่งเป็นหัตถ์ยืนประเภทงานเขียนสีวิจิตรศิลป์ 62 แห่ง หัตถ์ยืนประเภทงานเขียนสีแบบเสี่ยวอี้ 991 แห่ง หัตถ์ยืนประเภทงานเขียนสีเฟินไฉ่-กุ๋ไฉ่ 186 แห่งและยังมีร้านโจวเต๋ย (ร้านที่ตั้งตามเกาะขนาดเล็ก) อีก 212 แห่ง ต่อมา ประมาณช่วงปีที่ 26 ของยุคสาธารณรัฐจีน (ปีค.ศ.1937) ยังมีร้านที่ประกอบกรในกิจการหัตถ์ยืนอยู่เป็นจำนวนถึง 1,400 แห่งและมีพนักงานมากกว่า 7,200 คน ช่วงปีที่ 36 ของยุคสาธารณรัฐจีน (ปีค.ศ.1974) มีกิจการในอุตสาหกรรมวาดเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบเพียง 252 แห่ง เท่านั้นที่จดทะเบียนกับสมาคมสหภาพแรงงาน (แต่เดิมเคยมีกิจการที่จดทะเบียนจำนวนมากกว่า

700 แห่งก่อนเกิดสงครามต่อต้านญี่ปุ่น) และกิจการที่ยังไม่ได้จดทะเบียนราว 100 กว่าแห่ง จนในช่วงก่อนการก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีนในปีค.ศ.1949 กิจการหงเตี้ยนก็ค่อย ๆ เสื่อมถอยและซบเซาลงเช่นเดียวกับกิจการผลิตทั้งหมดในอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบในสมัยนั้น (L. Fang, 2002)

ตามข้อมูลที่บ้านทีกไว้นในตำราพงศาวดาร “Jingdezhen Pottery Industry Chronicle” ในช่วงปีแรก ๆ ของยุคสาธารณรัฐจีนมีกิจการร้านหงเตี้ยนอยู่ไม่ต่ำกว่า 400-500 แห่ง หงเตี้ยนในช่วงแรกเริ่มเป็นเพียงศิลปินหัตถศิลป์ในครัวเรือน ไม่ว่าจะชาวบ้านคนใดที่อาศัยอยู่ในเมือง ขอเพียงมีความรู้พื้นฐานด้านการวาดภาพล้วนสามารถหาซื้อโครงเครื่องเคลือบขาวเนื้อเปล่าจากเหล่าพ่อค้าในท้องที่และยึดการวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบเป็นอาชีพหาเลี้ยงครอบครัว บางคนก็รับหน้าที่ขัดผิวเครื่องเคลือบ บางคนก็รับหน้าที่เติมแต่งสีบนภาพลวดลาย บางคนก็รับหน้าที่วาดตกแต่งลวดลายตามขอบมุมต่าง ๆ ของเครื่องเคลือบ หากเป็นศิลปินช่างฝีมือที่มีทักษะด้านการวาดภาพสูงกว่านี้เล็กน้อยก็สามารถรับหน้าที่วาดตกแต่งในส่วนที่สำคัญกว่าได้ ไม่ว่าจะชาย หญิง เด็กหรือคนชรา หากมีความสามารถใด ๆ ที่สอดคล้องกับงานหัตถศิลป์แขนงนี้ล้วนสามารถหาเลี้ยงครอบครัวด้วยการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมหงเตี้ยนได้ทั้งสิ้น ผลงานเครื่องเคลือบที่ตกแต่งด้วยศิลปะวาดภาพเขียนสีมีทั้งงานภาชนะเครื่องเคลือบทรงกลม เครื่องเคลือบแกะสลัก แผ่นภาพวาดกระเบื้องเคลือบ ตลอดจนเครื่องเคลือบเหลี่ยมผิง ฯลฯ หากกำลังคนไม่พอ ยังสามารถว่าจ้างช่างไถกงและช่างเขียนกง (ช่างไถกงรับผิดชอบในส่วนการลงแสง-เงา ช่างเขียนกงรับผิดชอบในส่วนการใช้วัสดุสีน้ำหรือสีน้ำมันเติมแต่งสีบนภาพลวดลาย) มาช่วยแบ่งเบาภาระงานได้เช่นกัน ข้อกำหนดหรือมาตรฐานของงานเครื่องเคลือบเขียนสีพื้นบ้านเหล่านี้ไม่สูงนัก เนื่องจากชิ้นงานส่วนใหญ่เป็นเครื่องใช้ในครัวเรือนทั่วไปและราคาไม่สูง วิธีการขายงานเครื่องเคลือบพื้นบ้านเหล่านี้มีอยู่ 2 วิธี วิธีแรกคือหลังจากวาดภาพเขียนสีตกแต่งเรียบร้อยแล้วจึงจัดจำหน่ายงานเครื่องเคลือบในร้านหงเตี้ยนท้องถิ่นโดยตรง ส่วนอีกวิธีหนึ่งคือเหล่าพ่อค้าที่จำหน่ายโครงเครื่องเคลือบขาวเนื้อเปล่าให้ร้านหงเตี้ยนที่ไว้วาตเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบ จากนั้นจึงนำผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ขนส่งไปจำหน่ายยังเขตพื้นที่อื่น ๆ

2. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ “ชาวฮว่าหง”

ในกระบวนการผลิตเครื่องเคลือบของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น ช่างฝีมือผู้สร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบมีชื่อเรียกแตกต่างกันไปตามประเภทงานที่รับผิดชอบ ซึ่งสายการผลิตเครื่องเคลือบในสมัยนั้นแบ่งช่างฝีมือเครื่องเคลือบออกเป็น 3 ประเภทโดยอิงตามขั้นตอนการผลิตเครื่องเคลือบ ได้แก่ ชาวพีฝาง ชาวเหยาปาและชาวหงเตี้ยน โดยช่างฝีมือที่รับผิดชอบงานแปรรูปโคลนดินปั้นในท้องถิ่นโครงเปล่าเรียกว่า “ชาวพีฝาง” ช่างฝีมือที่ทำงานในส่วนห้องเผาเครื่องเคลือบเรียกว่า “ชาวเหยาปา” ส่วนคำว่า “ชาวฮว่าหง” โดยทั่วไปหมายถึงผู้ที่ทำงานในส่วนงานฝีมือประเภทศิลปะตกแต่งเขียนสีบนเครื่องเคลือบขาวที่เผาเคลือบเรียบร้อยแล้ว (ครอบคลุมไปถึงผู้ที่ปฏิบัติงานในส่วนขั้นตอนการเติมสี)

ซึ่งถูกเรียกว่า “ชาวหงเต๋ย่น” ในปัจจุบัน “ชาวฮว่าหง” โดยทั่วไปแล้วยังเป็นคำที่ใช้เรียกศิลปินงาน
 วจิตรศิลป์เครื่องเคลือบหรือศิลปินผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคตัดศิลป์ในงานเครื่องเคลือบ (Pei, 2023)



ภาพที่ 2-3 ภาพขณะคังจื้อเฉิง ศิลปินช่างฝีมือวาดเขียนสีเครื่องเคลือบชื่อดังกำลังสร้างสรรค์งานเขียน
 สีสบนเคลือบเฟินไฉ่ (ที่มา. Adapted from Jingdezhen Folk Kiln, by L. Fang, n.d.)

กล่าวได้ว่าสืบเนื่องการพัฒนาตามกาลยุคสมัย อัตลักษณ์ของ “ชาวฮว่าหง” จึงแตกต่างกันไป
 จากในอดีต จากพ่อค้าอิสระในสมัยสังคมจีนศักดินาสู่ช่างฝีมือและเจ้าพนักงานในโรงงานเครื่องเคลือบ
 เรื่อยมาจนถึงศิลปินเครื่องเคลือบในยุคปัจจุบัน อีกทั้งเนื่องปัจจัยอุปสรรคทางเทคนิคในงานศิลป์
 ภาพวาดฮว่าหงถูกทำลายจากการเปลี่ยนแปลงของกาลยุคสมัย กอปรกับเริ่มมีกลุ่มคนจากแวดวง
 สาขาต่าง ๆ ให้ความสนใจในศิลปะตกแต่งเขียนสีบนงานเครื่องเคลือบและก้าวเข้ามาทำงานในสาย
 ศิลปะการวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้อาจเป็นได้ทั้ง
 ปรมาจารย์ผู้เชี่ยวชาญที่มีมูลค่านับล้าน ศิลปินชื่อดังหรือกระทั่งข้าราชการที่ทำงานร่วมกับภาครัฐ
 “ชาวฮว่าหง” ไม่ใช่เพียงคนงานผลิตเครื่องเคลือบสถานะต่ำต้อยอีกต่อไป ช่างฝีมือหลายท่าน
 กลายเป็นศิลปินที่ได้รับความนิยมอย่างมาก เทคนิคงานศิลป์ฮว่าหงจึงพลอยเป็นที่แพร่หลายในวง
 กว้าง กอปรกับเนื่องด้วยการพัฒนาด้านแนวคิดและเทคโนโลยีตามกาลยุคสมัย งานศิลป์ฮว่าหงจึง
 ได้รับการสืบสานและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. งานศิลปะภาพวาด “ฮว่าหง” โดยสังเขป

“ฮว่าหง” เป็นงานศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเคลือบเครื่องเคลือบที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยใช้สารเคลือบสีแดงจำเพาะวาดเขียนภาพลวดลายลงบนผิวเครื่องเคลือบที่เผาผลิตเรียบร้อยแล้ว จากนั้นจึงนำเครื่องเคลือบชิ้นนั้นเข้ากระบวนการเผาด้วยอุณหภูมิสูงอีกครั้งเพื่อให้รงควัตถุในสารเคลือบที่ใช้วาดเขียนก่อตัวเป็นลวดลายสีแดงสวยสดบนผิวของเครื่องเคลือบ ต่อมาในภายหลังจึงค่อย ๆ พัฒนาจากที่ใช้รงควัตถุสีแดงเป็นหลักก็เริ่มเปลี่ยนมาตกแต่งเขียนสีบนเคลือบด้วยการประยุกต์ใช้สีอื่นหลากหลายร่วมกัน ซึ่งประเภทของศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเคลือบตั้งแต่การพัฒนาในสมัยราชวงศ์หมิงจนถึงยุคปัจจุบัน ได้แก่ ศิลปะเขียนสีโถ้วไฉ่ (ศิลปะเขียนสีตัดกันโดยผสมทั้งการเขียนสีใต้เคลือบและบนเคลือบ) อู๋ไฉ่ (ศิลปะเขียนสีบนเคลือบ 5 สี) ยงเจิ้งไฉ่ (ศิลปะเขียนสีในรัชสมัยจักรพรรดิยงเจิ้ง) เฟินไฉ่ (ศิลปะเขียนสีละมุน) ซานไฉ่ (ศิลปะเขียนสี 3 สี) โมไฉ่ (ศิลปะเขียนสีดำน้ำหมึก) จินไฉ่ (ศิลปะเขียนสีทอง) ฟ่าหลางไฉ่ (ศิลปะลงยาเขียนสี) ซวาฮวา (ศิลปะลงสีโดยใช้ที่กันซึ่งทำจากขดลวดทองแดง) และเทียฮวา (ศิลปะตกแต่งโดยนำภาพลวดลายปะติดลงบนเครื่องเคลือบแล้วนำไปเผาให้ลายฝังแน่นอยู่กับผิวชิ้นงาน)

ในด้านขั้นตอนงานหัตถศิลป์ทั้งในส่วนของงานวาด งานเติมสี เรื่อยไปจนถึงงานในส่วนเตาเผาผลิตเครื่องเคลือบล้วนมีการแบ่งแยกหน้าที่รับผิดชอบอย่างละเอียด ในด้านหัวข้อสร้างสรรค์ผลงานภาพลวดลายในงานศิลปะภาพวาดฮว่าหงจำแนกตามรูปแบบการแสดงออก อาทิ ภาพลวดลายรูปนกและดอกไม้ รูปทิวทัศน์ภูเขาและแม่น้ำ และรูปมนุษย์ ฯลฯ ภาพลวดลายในหัวข้อรูปนกและดอกไม้มักให้ความสำคัญกับความละเอียดละออและความสมจริงของงานภาพวาด เพื่อให้ภาพดอกไม้และนกนำเสนออารมณ์สุนทรีย์จากความสมจริงราวกับมีชีวิตผ่านเส้นสายและลวดลายที่บรรจงรังสรรค์ขึ้นด้วยทักษะอันเลิศล้ำ ปลูกพลังแห่งชีวิตให้กับภาพลวดลายรูปสัตว์และพรรณพืชในงานศิลปะภาพวาดฮว่าหงให้เปี่ยมด้วยชีวิตชีวาและกระแสแห่งชีวิต ภาพลวดลายในหัวข้อรูปทิวทัศน์ภูเขาและแม่น้ำให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดแนวคิดทางศิลปะตามธรรมชาติและการบรรยายองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดการรับรู้ถึงบรรยากาศโดยรอบภายในภาพ ส่วนภาพลวดลายในหัวข้อรูปมนุษย์ให้ความสำคัญกับความมีชีวิตชีวาของมนุษย์ที่ถ่ายทอดผ่านลักษณะท่าทาง การแสดงออกทางอารมณ์ ตลอดจนความกลมกลืนของฉากหลังและองค์ประกอบเสริมในงานภาพ (Kang, 2015)



ภาพที่ 2-4 แจกันกระเบื้องเคลือบวาดภาพเขียนสีลายมังกร 5 เล็บและดอกเหมยด้วยเทคนิคฮว่าหงตั้งเดิม รัชสมัยจักรพรรดิกวางซวีแห่งราชวงศ์ซิง (ที่มา. From Gugong Palace Museum official website, n.d.)

หัวข้อเหล่านี้ไม่ได้มีขอบเขตจำกัดที่เคร่งครัด แท้จริงแล้วงานศิลป์ภาพวาดฮว่าหงนั้นสามารถผสมผสานร่วมกับรูปแบบภาพวาดลายและเทคนิคต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย กระทั่งสามารถบูรณาการร่วมกับวัสดุและเทคนิคการแสดงออกรูปแบบอื่น ๆ นอกเหนือจากศิลปะเครื่องเคลือบและได้สร้างผลงานที่มีความซับซ้อนและความหลากหลายมากขึ้น

แนวคิด ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎี “กฎแห่งความงามเชิงรูปแบบ”

กฎความงามเชิงรูปแบบคือกฎแห่งองค์ประกอบเชิงรูปร่าง เป็นหลักการทั่วไปที่การแสดงทางศิลปะในทุกรูปแบบยึดถือปฏิบัติตาม ส่วนใหญ่ประกอบด้วยการเล่นแปลงกับความเป็นเอกภาพ ความเปรียบต่างกับความกลมกลืน สัดส่วนกับขนาด สีกับจังหวะ รวมถึงความสมมาตรกับความสมดุล ฯลฯ ซึ่งกฎดังกล่าวก็สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลป์ภาพวาด “ฮว่าหง” ได้อย่างเหมาะสมเช่นเดียวกัน เป็นการเปลี่ยนความเข้าใจของผู้คนที่มีต่อความงามโดยผ่านการสร้างสรรค์และแปรเปลี่ยนรูปแบบการจัดวางโครงสร้าง องค์ประกอบและการจับคู่สีสันของผลงานภาพวาด ผสมผสานร่วมกับการสร้างสรรค์รูปทรงของงานเครื่องเคลือบ ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการขึ้นรูปในกระบวนการออกแบบงานเครื่องเคลือบเพื่อทำให้ผลงานที่สร้างขึ้นตามแนวคิด

การออกแบบสามารถแสดงให้เห็นถึงความคิดเชิงศิลป์และองค์ความรู้ทางศิลปะของศิลปินได้ดียิ่งขึ้น และทำให้ผลงานที่ได้มีเสน่ห์ดึงดูดและพลังในการสื่อสารอารมณ์ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ในการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบศิลป์หรือผู้ออกแบบควรพยายามทำความเข้าใจความสัมพันธ์เชิงรูปร่างและความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ซึ่งองค์ประกอบแต่ละส่วนมีส่วนร่วม มุ่งมั่นยกระดับให้องค์ประกอบผลงานบรรลุซึ่งความเป็นเอกภาพร่วมกันในระดับสูง ส่งเสริมความงามซึ่งกันและกัน ทำให้ความงามเชิงรูปแบบของผลงานศิลปะมีการแสดงออกในรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น

2. ทฤษฎีออกแบบการเล่าเรื่องเพื่อสื่ออารมณ์

2.1 ต้นกำเนิดของทฤษฎี “การออกแบบการเล่าเรื่องเพื่อสื่ออารมณ์”

ทฤษฎี “การออกแบบการเล่าเรื่องเพื่อสื่ออารมณ์” เป็นแนวคิดที่สามารถสืบย้อนไปได้ถึงชาวสมัยกรีกและโรมันโบราณ ทว่าการพัฒนาแบบจำเพาะของหลักทฤษฎีนี้มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาในช่วงศตวรรษที่ 20 เป็นหลัก นักศึกษารูปแบบนิยมแห่งรัสเซีย (Russian formalism) และสำนักศึกษาโครงสร้างนิยมแห่งสาธารณรัฐเช็ก (Czech Structuralist) ล้วนมีส่วนสำคัญในการศึกษาวิจัยศาสตร์การเล่าเรื่อง ก่อให้เกิดการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับโครงสร้างและความหมายของการเล่าเรื่อง ซึ่งในเวลาต่อมา โรลันด์ บาร์ตส์ (Roland Barthes) นักวิชาการด้านการศึกษาชาวฝรั่งเศสและปีแอร์ บูร์ดิเยอ (Pierre Bourdieu) นักทฤษฎีวัฒนธรรมชาวฝรั่งเศส รวมถึงนักวิชาการท่านอื่น ๆ ได้ร่วมกันศึกษาค้นคว้าและอภิปรายเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสำคัญของอารมณ์ความรู้สึกในการเล่าเรื่อง ดอน นอร์แมน (Don Norman) นักออกแบบชื่อดังได้อธิบายไว้ในหนังสือ “Emotional Design: Why We Love (or Hate) Everyday Things” ว่าในการศึกษาค้นคว้าด้านออกแบบตัวนอร์มอนไม่เพียงอภิปรายถึงภาวะอารมณ์ แต่ยังครอบคลุมถึงการค้นคว้าปัจจัยเชิงอารมณ์ความรู้สึกจากระดับสัญชาตญาณ (Visceral) พฤติกรรม (Behavioral) และผลสะท้อนกลับ (Feedback) เพื่ออธิบายความสำคัญของการออกแบบเชิงอารมณ์ ซึ่งแนวคิดทฤษฎี 3 ระดับในข้างต้นเป็นหลักการที่มุ่งเน้นสร้างเสริมนวัตกรรมสร้างสรรค์ในแนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์จากมุมมองที่แตกต่างกัน ทว่ามีเพียงการตอบสนองความต้องการเชิงอารมณ์ตามความต้องการของผู้บริโภคให้ได้เท่านั้นจึงจะสามารถสร้างสรรค์ผลงานที่ทำให้ผู้คนพึงพอใจได้ (Guo, 2013)

ทฤษฎี “การออกแบบการเล่าเรื่องเพื่อสื่ออารมณ์” ทำให้ศิลปะเครื่องเคลือบไม่ถูกจำกัดอยู่เพียงความสวยงามเชิงรูปลักษณ์อีกต่อไป แต่ยังเป็นงานศิลป์ที่สะท้อนถึงอารมณ์และนัยแฝงที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น อีกทั้งการพัฒนาในทฤษฎีดังกล่าวยังส่งเสริมคุณลักษณะด้านความหลากหลายและความคิดสร้างสรรค์ให้กับศิลปะเครื่องเคลือบซึ่งนำประสบการณ์ทางศิลปะที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นมาสู่กลุ่มผู้ชม

2.2 การใช้โครงเรื่อง ตัวละคร และองค์ประกอบเชิงอารมณ์เพื่อกระตุ้น “การสะท้อนทางอารมณ์” ของผลงาน

ในการสร้างสรรค์งานศิลปะเครื่องเคลือบศิลปะจีนมักนำอารมณ์ความรู้สึกและเรื่องราวของตนเองผสมผสานสอดแทรกสู่ตัวผลงานและใช้ผลงานเป็นสื่อถ่ายทอดความหมายและอารมณ์ที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ผู้สร้างสรรค์ผลงานไม่เพียงพึงพอใจในการแสดงออกทั้งในด้านเทคนิคและรูปแบบของงานศิลปะเครื่องเคลือบเท่านั้น ยิ่งไปกว่านั้นยังให้ความสำคัญกับการแสดงออกทางอารมณ์และการเล่าเรื่องเบื้องหลังผลงาน กล่าวได้ว่าในด้านความสามารถด้านการใช้งาน ศิลปะเครื่องเคลือบค่อย ๆ พัฒนาจากการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ในชีวิตประจำวันสู่ผลงานศิลปะที่ให้ความสำคัญกับประสบการณ์ด้านสุนทรียภาพและอารมณ์ความรู้สึกมากขึ้น ศิลปินได้มอบจิตวิญญาณและอัตลักษณ์อันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวให้กับผลงานซึ่งทำให้ผลงานสามารถเชื่อมโยงและสะท้อนอารมณ์ร่วมกับผู้ชมได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น ปัจจุบันดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการแสวงหาการแสดงออกถึงตัวตนของตนเองและประสบการณ์ของผู้ชมอย่างไม่หยุดยั้งของศิลปิน ทำให้ผลงานศิลปะเครื่องเคลือบยังมีนัยแฝงและความหลากหลายที่มากยิ่งขึ้น เมื่อศิลปินนำการออกแบบการเล่าเรื่องเพื่อสื่ออารมณ์มาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง พวกเขาเหล่านั้นมักแสดงทัศนคติเชิงคุณค่าเกี่ยวกับวัฒนธรรมจำเพาะผ่านผลงานของตนเองทั้งในด้านประสบการณ์และอารมณ์ความรู้สึก วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประเด็นและการแสดงออกทางสังคม ตลอดจนนัยแฝงและอัตลักษณ์ ฯลฯ ถ่ายทอดความตระหนักรู้ในอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม แสดงออกถึงความกังวลเกี่ยวกับประเด็นทางสังคม และเรียกร้องให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและคิดใคร่ครวญถึงประเด็นดังกล่าว

2.3 การใช้ “สัญลักษณ์” และ “การอุปมาอุปไมย” เพื่อส่งเสริมการแสดงเชิงอารมณ์ของผลงาน

สัญลักษณ์ หมายถึง การใช้ภาพหรือลวดลายจำเพาะในผลงานเพื่อแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกหรือความหมายที่มีความเข้าใจร่วมกัน ในงานศิลปะภาพวาด “ฮว่าหง” สามารถใช้สัญลักษณ์จำเพาะ อาทิ ลวดลายรูปดอกไม้ สัตว์ และองค์ประกอบทางธรรมชาติ ฯลฯ เป็นสัญลักษณ์สื่อถึงอารมณ์ความรู้สึก ส่วนการอุปมาอุปไมย หมายถึง การถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกผ่านวิธีการอุปมาเปรียบเทียบ ซึ่งในการวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบศิลปะจีนสามารถนำอารมณ์ความรู้สึกและเรื่องราวเชิงอารมณ์ที่มีความจำเพาะแสดงออกเป็นนัยโดยสื่อสารผ่านภาพลักษณ์อันเป็นนามธรรมหรือภาพสัญลักษณ์เชิงจินตภาพ อาทิ การวาดภาพเกลียวคลื่นที่ซัดสาดเข้ามาอย่างรวดเร็วและรุนแรงท่ามกลางมรสุมพายุเป็นการแสดงออกถึงความปั่นป่วนและการต่อสู้ดิ้นรนภายในจิตใจ การวาดภาพท้องฟ้ายามค่ำคืนอันเงียบสงบบ่งบอกเป็นนัยถึงความอ้างว้างและการครุ่นคิดอย่างลึกซึ้ง วิธีการอุปมาอุปไมยเช่นนี้ทำให้เมื่อผู้ชมได้ชมผลงานก็สามารถติดตามและรับรู้ถึงอารมณ์ความรู้สึกได้ด้วย

ตนเอง ถือเป็นกลวิธีที่ช่วยสร้างเสริมรูปแบบการแสดงออกและระดับความล้ำลึกทางอารมณ์ให้กับผลงาน

ทฤษฎี “การออกแบบการเล่าเรื่องเพื่อสื่ออารมณ์” เป็นหลักการที่ช่วยชี้นำการปรับปรุงพัฒนาแนวคิดการสร้างสรรคร่วมสมัยของงานศิลปะภาพวาด “ฮว่าหง” แทนที่จะยึดติดกับรูปแบบงานฝีมือที่หันมาให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์จากการบูรณาการปัจจัยด้านเทคนิคและวัสดุหลากหลายรูปแบบเพื่อให้ผลงานแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกของศิลปินให้ได้มากที่สุด เพื่อยกระดับผลงานภาพวาด “ฮว่าหง” สู่งานศิลปะระดับสูง พร้อมทั้งยกระดับงานหัตถศิลป์จีนดั้งเดิม ภาพวาด “ฮว่าหง” ให้กลายเป็นสื่อที่สร้างเสริมการแสดงออกทางศิลปะและการบอกเล่าอารมณ์ความรู้สึก (Yang, 2023)

3. ทฤษฎีเกี่ยวกับพื้นที่วัฒนธรรมในเขตสังคมเมือง

3.1 หลักการและแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีความทรงจำของสังคมเมือง

ทฤษฎีพื้นที่วัฒนธรรมในเขตสังคมเมือง คือระบบทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยและประยุกต์ใช้พื้นที่วัฒนธรรมที่ตั้งอยู่ในเขตสังคมเมือง โดยแนวคิดของทฤษฎีนี้เชื่อว่าวัฒนธรรมและพื้นที่ได้รับอิทธิพลและหล่อหลอมซึ่งกันและกัน องค์ประกอบทางวัฒนธรรมและกิจกรรมทางวัฒนธรรมในสังคมเมืองสามารถแสดงให้เห็นและสืบสานได้ด้วยพื้นที่ ในขณะที่เดียวกันสภาพแวดล้อมเชิงพื้นที่ภายในเมืองยังมีอิทธิพลและมีส่วนในการหล่อหลอมรูปแบบการแสดงออกและแนวทางการพัฒนาทางวัฒนธรรมด้วยเช่นกัน (Wang, 2023)

ทฤษฎีความทรงจำของสังคมเมืองเป็นกระบวนการรูปแบบหนึ่งที่วัตถุประสงค์มีบทบาท มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตามลำดับเวลาในช่วงเวลาหนึ่ง มอริซ ฮัลบวาคส์ (Maurice Halbwachs) นักสังคมวิทยาชาวฝรั่งเศสเคยชี้ให้เห็นว่าโดยเนื้อแท้แล้วความทรงจำถือเป็นปัจจัยที่อยู่ในขอบเขตทางสังคม แม้จะเป็นความทรงจำที่มีอคติและความจำเพาะเฉพาะบุคคลที่เด่นชัด ทว่าในขณะเดียวกันในกลุ่มสังคมที่มีความมั่นคง เนื้อหาและรูปแบบความทรงจำของสมาชิกแต่ละคนล้วนส่วนที่เหมือนกันในระดับหนึ่ง ซึ่งความเหมือนนี้เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิด “ความทรงจำร่วม”(Halbwachs, 1992) และพื้นที่เขตเมืองเป็นสถานที่ซึ่งผู้คนมีความทรงจำร่วมกัน เนื่องจากเมืองเป็นเขตพื้นที่ซึ่งดำรงอยู่โดยระบบที่ครอบคลุมและซับซ้อน ความทรงจำที่เจือแต่งด้วยสีสันแห่งอารมณ์ของผู้คนจึงกลายเป็น “ความทรงจำร่วม” ของเมืองโดยผ่านการผสมรวมเข้ากับระบบสังคมภายในเมือง ภูมิภาคหลังประจำท้องที่และขนบธรรมเนียมทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันยังเป็นปัจจัยที่สร้างเสริมให้เกิด “ความทรงจำร่วมของสังคมเมือง” ที่แตกต่างกันไป (Aldo, 1982)

ในกระบวนการทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงเมืองให้ทันสมัย “ความทรงจำร่วมของสังคมเมือง” เป็นปัจจัยที่ประกอบด้วยจิตสำนึกของมนุษย์และรากฐานทางวัตถุทั้งหมดในช่วงเวลานั้น ๆ กล่าวได้ว่า “ความทรงจำร่วมของสังคมเมือง” ไม่ใช่เพียงความทรงจำทางประวัติศาสตร์ ความทรงจำทางสังคม และความทรงจำที่มีร่วมกันเท่านั้น แต่ยังเป็นความทรงจำทางวัฒนธรรมประเภทหนึ่งด้วยเช่นกัน (Yan, 2009) ในทางหนึ่งความทรงจำร่วมนี้เป็นระบบที่มีพลวัตต่อเนื่องซึ่งมีวิวัฒนาการตามธรรมชาติและมิบทบาทสำคัญในการพัฒนาปรับปรุงเมือง รวมถึงการขยายต่อยอดอารยธรรมของมนุษยชาติ

บทบาทสำคัญของ “ความทรงจำร่วมของสังคมเมือง” อยู่ที่การขยายต่อยอดประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของเมือง ตลอดจนการอนุรักษ์อัตลักษณ์เฉพาะของเมืองเอาไว้ (Chen, 2012) ทว่าการตอบสนองต่อนโยบาย “การรื้อถอนและการก่อสร้างครั้งใหญ่” ในกระบวนการ “พัฒนาสู่ความทันสมัย” ของสังคมในเขตเมือง ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อโครงสร้างของเมือง และนำไปสู่การลบล้าง “ความทรงจำร่วม” ให้หายไปโดยสิ้นเชิง ประการต่อมา “ความทรงจำของสังคมเมือง” เป็นปัจจัยที่ช่วยสร้างเสริมความตระหนักรู้ในอัตลักษณ์ประจำชนชาติและความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของเหล่าผู้คนที่ยังอาศัยอยู่ในเมืองให้แข็งแกร่ง (S. Cao, 2012) อาทิ กรณีตัวอย่างคลาสสิก “การบูรณะฟื้นฟูกรุงวอร์ซอ” ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความยึดมั่นในประวัติศาสตร์ประจำชนชาติและความตระหนักรู้ในอัตลักษณ์วัฒนธรรมประจำชนชาติของตนเองของชาวเมืองวอร์ซอ นอกจากนี้ “ความทรงจำของสังคมเมือง” ยังมีส่วนช่วยเหลือหลอมความทรงจำเกี่ยวกับสถานที่และวัฒนธรรมเมืองของสังคมเมืองด้วยเช่นกัน

กล่าวได้ว่าความทรงจำของสังคมเมืองมีบทบาทเชิงสนับสนุนต่อเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของเมือง เป็นสื่อกลางที่คอยนำความทรงจำในอดีตและเปิดรับวิถีชีวิตสมัยใหม่สำหรับเมืองอันเก่าแก่ และยังคงเป็นรากฐานที่สำคัญที่คอยสร้างเสริมชีวิตชีวาและความหลากหลายให้กับเมือง ทั้งยังเป็นปัจจัยที่ช่วยรักษาช่วงเวลาหนึ่งที่สมบูรณ์และจริงแท้เอาไว้และมอบพลังชีวิตที่ช่วยขับเคลื่อนโครงสร้างขนาดใหญ่หลังจากการขยายตัวของเมืองต่อไป (Chang, 2009) ดังนั้น ในกระบวนการพัฒนาปรับปรุงสังคมเมืองรูปแบบใหม่ การเน้นบทบาทเชิงบวกของ “ความทรงจำของสังคมเมือง” จึงเป็นกุญแจสำคัญในการรักษาวัฒนธรรมเชิงประวัติศาสตร์และสานต่อบริบททางวัฒนธรรมของเมืองต่อไป



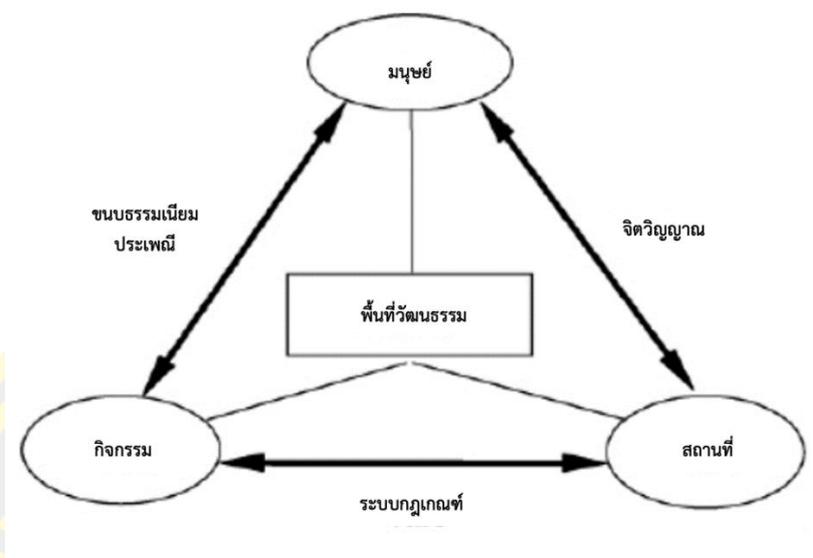
ภาพที่ 2-5 แผนภาพการวางแผนสำหรับ “การบูรณะฟื้นฟูกรุงวอร์ซอ” (Online, n.d.)

ทฤษฎีความทรงจำของสังคมเมืองเป็นองค์ความรู้สาขาหนึ่งของทฤษฎีพื้นที่วัฒนธรรม ในเขตสังคมเมือง โดยทฤษฎีดังกล่าวอธิบายถึงผลกระทบที่อาคารสถาปัตยกรรมทางประวัติศาสตร์ และโบราณสถานวัฒนธรรมมีต่อรูปแบบของเมืองในสมัยใหม่ ตลอดจนการรับรู้และความทรงจำของ ชาวเมืองเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของเมือง ทฤษฎีนี้เน้นย้ำถึงคุณค่าที่สำคัญของพื้นที่วัฒนธรรมในสังคม เมือง เพราะปัจจัยส่วนนี้ไม่เพียงเป็นสื่อกลางของวิถีชีวิตและการสืบสานวัฒนธรรมของชาวเมืองใน ท้องที่ แต่ยังเป็นปัจจัยที่แสดงให้เห็นถึงภาพลักษณ์และเสน่ห์ดึงดูดของเมืองด้วยเช่นกัน ทฤษฎี ดังกล่าวจึงมีความหมายและสำคัญต่อการอนุรักษ์ สืบสานและพัฒนาพื้นที่วัฒนธรรมอย่างมาก ซึ่ง หลักการพื้นฐานของทฤษฎีมรดกและความทรงจำของสังคมเมืองประกอบด้วย การสืบสาน อนุรักษ์ ประวัติศาสตร์ การตระหนักรู้ถึงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและพื้นที่ที่เข้าร่วมกัน การพัฒนาที่ยั่งยืน การมีส่วนร่วมและแบ่งปัน ฯลฯ

3.2 นิยามของ “พื้นที่วัฒนธรรม” และ “เขตเมืองประวัติศาสตร์”

การอภิปรายเกี่ยวกับทฤษฎีพื้นที่วัฒนธรรมสามารถสืบย้อนกลับไปถึงการอภิปรายถึงแนวคิดการผลิตพื้นที่ (The Production of Space) ในช่วงแรกเริ่มของอ็องรี เลอแอฟวัวร์ (Henri Lefebvre) นักสังคมวิทยาชาวฝรั่งเศส เลอแอฟวัวร์ได้ให้นิยามพื้นที่ไว้ว่าเป็น “ผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมที่มีความตระหนักรู้ของมนุษย์เป็นหัวใจสำคัญ” เขาเชื่อว่าสังคมสมัยใหม่ไม่ใช่พื้นที่เดี่ยว แต่เป็นการทับซ้อนกันของจิตวิญญาณ วัฒนธรรม สังคม และประวัติศาสตร์ในพื้นที่ทางสังคมจำนวนมาก ซึ่งในช่วงแรกเป็นการนำองค์ความรู้เกี่ยวกับพื้นที่วัฒนธรรมมาพิจารณาถ่วงน้ำหนักจนตกตะกอนเป็นแนวคิดที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัว (Lefebvre, 1991)

ใน “ประกาศว่าด้วยมรดกชิ้นเอกด้านมุขปาฐะและมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ (Proclamation of the Masterpieces of the Oral and Intangible Heritage of Humanity)” ในปีค.ศ.1988 ทางองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือยูเนสโก (UNESCO) ได้นำเสนอไว้ว่าพื้นที่วัฒนธรรม คือสถานที่ซึ่งมีการกระจุกตัวรวมกันของกิจกรรมวัฒนธรรมพื้นบ้านและวัฒนธรรมดั้งเดิม ทว่ากิจกรรมวัฒนธรรมถูกกำหนดให้มีการจัดตามช่วงเวลาระยะเวลาใด ๆ ที่แน่นอน อาทิ การกำหนดวันเวลาจัดกิจกรรมในหนึ่งช่วงสัปดาห์ ฤดูกาล ฯลฯ หรือใช้เรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นปัจจัยกำหนดช่วงเวลาพิเศษสำหรับจัดกิจกรรมวัฒนธรรม ซึ่งการดำรงอยู่ของช่วงเวลาและสถานที่ดังกล่าวขึ้นอยู่กับการดำรงอยู่ของกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่ดำเนินการตามรูปแบบดั้งเดิม จากนิยามในข้างต้น “พื้นที่วัฒนธรรม” จึงหมายถึงพื้นที่หรือช่วงเวลาที่ยืดหยุ่นกิจกรรมทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่า การจัดกิจกรรมวัฒนธรรมพื้นบ้านเหล่านี้มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน กล่าวคือสถานที่และเวลาในการจัดกิจกรรมเหล่านี้มักซ้ำเดิมตามกระบวนการที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาอย่างยาวนานตามธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิม หรือกล่าวอย่างง่าย ๆ ได้ว่าพื้นที่วัฒนธรรมเป็นสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมวัฒนธรรมซึ่งคนหมู่มากให้การยอมรับ การจัดกิจกรรมในสถานที่แห่งนี้ถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่สืบต่อกันมาช้านานและการกำหนดช่วงเวลาจัดที่ชัดเจน เป็นประจำและสม่ำเสมอ (Cui, 2022)



ภาพที่ 2-6 ภาพแสดงกลไกการก่อตัวของพื้นที่วัฒนธรรม (Liu Yang, 2023)

“กฎบัตรเฮเธนส์” ในปีค.ศ.1933 กฎบัตรที่ว่าด้วยแนวทางอนุรักษ์มรดกเมืองได้ชี้ให้เห็นว่า “อาคารและย่านใกล้เคียงที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ควรได้รับการอนุรักษ์อย่างเหมาะสมและต้องไม่ถูกทำลาย” “กฎบัตรเวอชิงตัน” ซึ่งผ่านการรับรองในปีค.ศ.1987 ยังได้นำเสนอประเด็นเกี่ยวกับแนวคิด “เขตพื้นที่เมืองประวัติศาสตร์” อย่างเป็นทางการ โดยให้นิยามไว้ว่า “เขตพื้นที่เมืองประวัติศาสตร์นั้นไม่คำนึงถึงขนาดครอบคลุมทั้งเมืองใหญ่ เมืองเล็ก ศูนย์กลางย่านประวัติศาสตร์ ตลอดจนพื้นที่อยู่อาศัย รวมถึงสิ่งแวดล้อมที่อยู่โดยรอบทั้งสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น พื้นที่ดังกล่าวไม่เพียงทำหน้าที่เป็นประจักษ์พยานทางประวัติศาสตร์ แต่ยังสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าในวัฒนธรรมดั้งเดิมของเมืองด้วยเช่นกัน” (Qin, 2018)

การก่อตัวของพื้นที่วัฒนธรรมเป็นผลมาจากปฏิสัมพันธ์ขององค์ประกอบ 3 ประการ ได้แก่ มนุษย์ กิจกรรมและสถานที่ กล่าวโดยสรุปได้ว่าเป็นความสัมพันธ์ในรูปแบบ “ใคร” ทำ “อะไร” ใน “ที่ไหน” ซึ่งแฝงไว้ด้วยการศึกษาวิจัยขนบธรรมเนียมประเพณีที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงยุคประวัติศาสตร์ วิธีอัตลักษณ์เชิงมานุษยนิยมที่เกิดจากผู้คนในสถานที่และฉากทัศน์ต่าง ๆ รวมถึงระบบและกฎเกณฑ์ที่ได้รับการยอมรับซึ่งเกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมในสถานที่และฉากทัศน์ต่าง ๆ ซึ่งปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทั้ง 3 ประการก่อให้เกิดบรรยากาศพื้นที่วัฒนธรรม

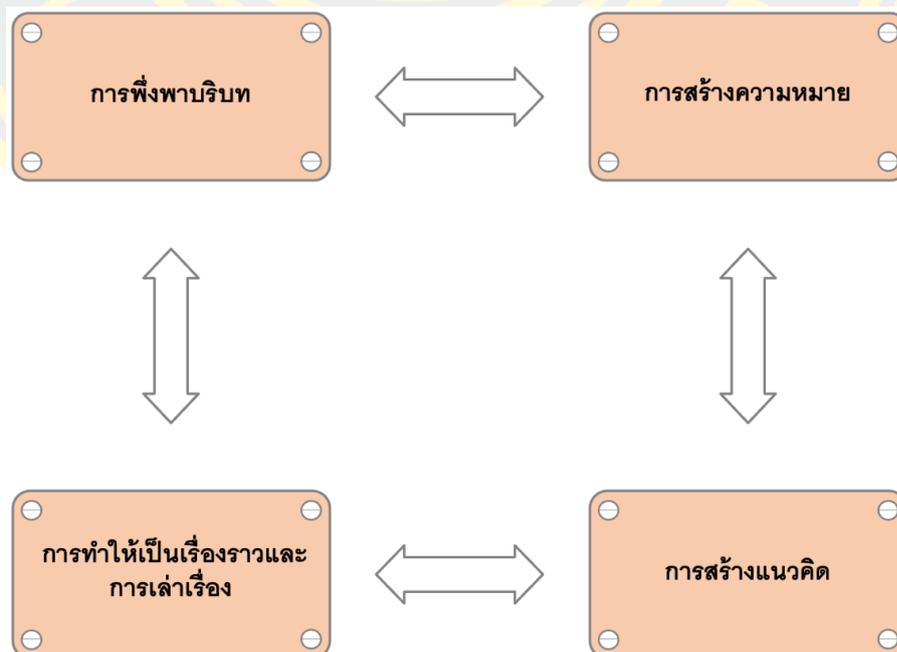
การจัดการพื้นที่วัฒนธรรมในเขตสังคมเมือง คืองานด้านการบริหารจัดการ การวางแผน จัดระเบียบ บำรุงรักษา และพัฒนาพื้นที่วัฒนธรรมที่ตั้งอยู่ในเขตตัวเมืองครอบคลุมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกและเขตพื้นที่ต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม อาทิ สถานที่ดำเนินกิจกรรมทางวัฒนธรรม ผลงานศิลปะสาธารณะ เขตย่านวัฒนธรรม พิพิธภัณฑ์ ศูนย์ศิลปะ ตลอดจนลานจัตุรัส

วัฒนธรรมภายในเมือง ความหมายของ “พื้นที่” ในที่นี้มักขึ้นอยู่กับความหมายในเชิงมานุษยวิทยา เป็นหลัก สามารถใช้นิยาม “พื้นที่สำหรับมนุษย์” หรือ “พื้นที่ของมนุษยชาติ” ในการอธิบายได้

พื้นที่ดังกล่าวเป็นผลลัพธ์อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงบนพื้นฐานขององค์ประกอบทางสังคม อาทิ การรวมกลุ่ม การวิวัฒนาการ การสื่อสาร และการเปลี่ยนแปลง ฯลฯ ทั้งยังเป็นบริบทแวดล้อมทางธรรมชาติรูปแบบหนึ่งที่มีมนุษย์กำหนดให้เกิดความพิเศษจำเพาะ ดังนั้น หลัก ๆ แล้วการจัดการพื้นที่วัฒนธรรมเกี่ยวข้องกับการวางแผนและการออกแบบพื้นที่ การจัดระเบียบและการดำเนินงาน การบำรุงรักษาและการอนุรักษ์ การพัฒนาอุตสาหกรรมวัฒนธรรมสร้างสรรค์ รวมถึงการมีส่วนร่วมและการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมของชุมชน ฯลฯ ซึ่งการจัดการพื้นที่วัฒนธรรมในเขตสังคมเมืองมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะทางวัฒนธรรมของสังคมเมืองและความรู้สึกที่ได้รับเอาปัจจัยวัฒนธรรมเข้าสู่ชีวิตของผู้อยู่อาศัยภายในสังคมเมือง ส่งเสริมการสืบสานวัฒนธรรมและนวัตกรรมสร้างสรรค์เกี่ยวกับวัฒนธรรม พื้นที่วัฒนธรรมในสังคมเมืองสามารถกลายเป็นสถานที่สำคัญสำหรับผู้คนในการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูล เรียนรู้ เพลิดเพลินกับความบันเทิงและการสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มสีสันให้กับการพัฒนาเมืองได้โดยผ่านแผนงานที่เหมาะสม การจัดการที่เป็นระบบระเบียบ รวมถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน

4. ทฤษฎีฉากทัศน์

4.1 หลักการและแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎี “ฉากทัศน์”



ภาพที่ 2-7 ภาพแสดงองค์ประกอบทฤษฎีฉากทัศน์ (Liu Yang, 2023)

ทฤษฎีฉากทัศน์ของเจโรม เอส บรูเนอร์ (Jerome S. Bruner) ถือเป็นหนึ่งในทฤษฎีสำคัญที่บรูเนอร์ได้นำเสนอในสาขาจิตวิทยาด้านความรู้ความเข้าใจ ทฤษฎีดังกล่าวมุ่งประเด็นไปยังการที่มนุษย์เรียนรู้และจดจำสิ่งต่าง ๆ โดยอาศัยการจัดข้อมูลให้เป็นภาพฉากหรือสถานการณ์ที่มีความหมาย หลักการและแนวคิดที่สำคัญของทฤษฎีนี้ประกอบด้วย การพึ่งพาบริบท (หมายถึง สถานการณ์และเบื้องหลังในกระบวนการเรียนรู้มีบทบาทสำคัญต่อการทำความเข้าใจและจดจำข้อมูล ซึ่งการจัดวางข้อมูลในสถานการณ์จำเพาะช่วยให้มนุษย์เข้าใจและจดจำข้อมูลได้ง่ายขึ้น) การสร้างความหมาย (หมายถึง การนำสื่อการเรียนรู้วางลงในภาพฉากหรือเรื่องราวที่มีความหมายจำเพาะซึ่งสามารถช่วยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจและจดจำข้อมูลได้ดีขึ้น) การทำให้เป็นเรื่องราวและการเล่าเรื่อง (หมายถึง การนำข้อมูลมาเรียบเรียงให้เป็นเรื่องราวที่มีความหมายซึ่งสามารถสร้างเสริมปัจจัยทางอารมณ์และการเชื่อมโยงทางอารมณ์ความรู้สึกในข้อมูลเพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจและจดจำข้อมูลได้ดีขึ้น) การสร้างแนวคิด (ทฤษฎี “ฉากทัศน์” เชื่อว่าแนวคิดคือสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นในบริบทสถานการณ์จำเพาะ มนุษย์เราสามารถทำความเข้าใจข้อมูลและแนวคิดใหม่ได้ดียิ่งขึ้นโดยผ่านการเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับความรู้และประสบการณ์เดิม) (Bruner, 1991)

4.2 การประยุกต์ใช้ทฤษฎีฉากทัศน์

ทฤษฎีฉากทัศน์มีรูปแบบการชี้แนะที่สำคัญต่อการศึกษา หลักการของทฤษฎีฉากทัศน์สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการออกแบบสื่อการสอนและกิจกรรมให้มีความหมายในเชิงสร้างเสริมการเรียนรู้และมีความน่าสนใจมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนเข้าใจแนวคิดและความรู้ที่เป็นนามธรรมได้ง่ายขึ้น โดยผ่านการนำเนื้อหาการเรียนรู้สอดแทรกเข้าสู่โครงหรือสภาพการณ์ในเรื่องราวที่เปี่ยมด้วยชีวิตชีวา ทฤษฎีฉากทัศน์ยังมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับอิทธิพลของวัฒนธรรมในการสร้างองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้ เหล่าผู้เรียนที่มีองค์ความรู้หรือภูมิหลังทางวัฒนธรรมแตกต่างกันอาจมีความเข้าใจและความทรงจำที่แตกต่างกัน เนื่องจากความเข้าใจในข้อมูลนั้นได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมของตัวพวกเขาเอง อีกทั้งทฤษฎีฉากทัศน์ยังเกี่ยวข้องกับการสร้างความทรงจำขึ้นมาใหม่ด้วยเช่นกัน เมื่อมนุษย์หวนระลึกถึงข้อมูลในความทรงจำสมองของมนุษย์เราจะสร้างชุดข้อมูลขึ้นมาใหม่ตามบริบทและประสบการณ์ของตนเองซึ่งนำไปสู่การมีภาพความทรงจำที่ผิดเพี้ยนหรือถูกบิดเบือนไปจากความเป็นจริง (Xu, 2012, pp. 101-106)

กล่าวโดยสรุปแล้วทฤษฎีฉากทัศน์ของเจโรม เอส บรูเนอร์มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการเรียนรู้โดยพึ่งพาสถานการณ์ รวมถึงการเชื่อมโยงสื่อการเรียนรู้กับโครงเรื่องและเรื่องราวเพื่อการทำความเข้าใจและการจดจำที่ดียิ่งขึ้น ซึ่งทฤษฎีนี้มีนัยสำคัญในชี้นำการทำความเข้าใจอิทธิพลของกระบวนการเรียนรู้และการจดจำในด้านสาขาการศึกษาและจิตวิทยา

5. ทฤษฎีเกี่ยวกับ “การจัดการวัฒนธรรม”

เป็นทฤษฎีซึ่งมีวัฒนธรรมเป็นปัจจัยพื้นฐานของการจัดการ ซึ่งการจัดการเป็นวิธีการ นำเสนอวัฒนธรรมด้วยวิธีการที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ เนื่องจากการจัดการถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญ สำหรับมนุษย์ การจัดการจึงมักได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมทางสังคมในระดับหนึ่งเสมอ (Drucker, 2009) ในแง่หนึ่งวัฒนธรรมเปรียบเสมือนมารดาของการบริหารจัดการ วัฒนธรรมไม่เพียงบูรณาการตนเองสู่กิจกรรมการจัดการอย่างต่อเนื่องซึ่งช่วยส่งเสริมการพัฒนาและสร้างเสริมความสมบูรณ์ให้กับ ทฤษฎีการจัดการ ในขณะที่เดียวกันการจัดการก็มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในวัฒนธรรมเช่นกัน

5.1 ทฤษฎี “การจัดการข้ามวัฒนธรรม”: ทฤษฎีพหุวัฒนธรรมกับการจัดการของ ฮอฟสตีต

ในปีค.ศ.1996 สำนักพิมพ์ China Science Press ได้แปลและตีพิมพ์หนังสือเรื่อง “Crossing the Barriers to Cooperation: Multiple Culture and Management” ผลงานชิ้นเอกของศาสตราจารย์กริท ฮอฟสตีต (Geert Hofstede) ผลงานแปลชิ้นนี้ได้รับการยกย่องในวงการ วัฒนธรรมของจีนว่าเป็น “บทความเฉพาะทางที่ช่วยชี้แนะให้ความกระจ่าง”

ในหนังสือเรื่อง “Crossing the Barriers to Cooperation—Multiple Culture and Management” ฮอฟสตีตได้อธิบายว่าถึงแม้วัฒนธรรมต่าง ๆ ของแต่ละชนชาติในแต่ละยุคสมัยต่าง ก็มีเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง แต่รูปแบบโครงสร้างทางวัฒนธรรมโดยพื้นฐานแล้วกลับเหมือนกัน ซึ่งประกอบด้วยปัจจัย 4 ระดับชั้น ได้แก่ ค่านิยม วัฒนธรรมเชิงธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมเชิงพฤติกรรม และสัญลักษณ์เชิงภาพลักษณ์โดยมีค่านิยมเป็นหัวใจสำคัญ ซึ่งการอธิบายนี้ถือเป็นแหล่งอ้างอิงและข้อสนับสนุนเชิงทฤษฎีที่แข็งแกร่งสำหรับการสร้างวัฒนธรรมองค์กรในการจัดการข้าม วัฒนธรรม (Feng, 2008)



ภาพที่ 2-8 แผนภาพจำลองโครงสร้างวัฒนธรรมของฮอฟสตีต (Liu Yang, 2023)

แบบจำลองโครงสร้างวัฒนธรรมของฮอฟสตีเดอถือเป็นแบบจำลองโครงสร้างวัฒนธรรมที่ค่อนข้างสมบูรณ์และเป็นระบบสำหรับการวิจัยการจัดการข้ามวัฒนธรรมแม้กระทั่งจนถึงในปัจจุบันนี้ มีเพียงการสำรวจศึกษาความแตกต่างด้านรูปแบบการจัดการของแต่ละประเทศ แต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ในแต่ละยุคสมัยผ่านความแตกต่างทางโครงสร้างในองค์ประกอบทางวัฒนธรรมเท่านั้นถึงจะสามารถทำให้มนุษย์เรามีความเข้าใจต่อการจัดการข้ามวัฒนธรรมที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ซึ่งนำไปสู่การยกระดับวัตถุประสงค์และประสิทธิผลของกิจกรรมการจัดการข้ามวัฒนธรรม

งานวิจัยและกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยเกี่ยวกับ “หงเตี้ยน”

บทความวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์อิทธิพลของ “หงเตี้ยน” ที่มีต่อการพัฒนาศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นโดยสังเขป” โดย Ren Yingling ในวารสาร “Journal of Jingdezhen College” เล่มที่ 29 ฉบับที่ 5 ในเดือนตุลาคม ปีค.ศ.2014 งานวิจัยนี้ใช้ประวัติศาสตร์การพัฒนาของศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบเป็นเส้นประเด็นหลักในการวิจัย โดยเริ่มจากความเป็นมาของชื่อ “หงเตี้ยน” สู่การสรุปข้อมูลเกี่ยวกับเหตุปัจจัยที่ขับเคลื่อนการพัฒนาของอุตสาหกรรมศิลปะวาดภาพเขียนสี “หงเตี้ยน” ส่งเสริมการแบ่งหน้าที่การทำงานและความร่วมมือระหว่างบุคลากรในงานวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบ และยังมีส่วนช่วยยกระดับจุดยืนทางประวัติศาสตร์ของศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบอย่างมาก ซึ่งในประเด็นดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า “หงเตี้ยน” มีอิทธิพลสำคัญต่อการพัฒนาศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น ดังนี้

1. นำเสนอแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาปรับปรุงและทำให้เงื่อนไขเชิงวัตถุที่จำเป็นสำหรับงานศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบสมบูรณ์พร้อม รวมถึงนวัตกรรมการสร้างสรรค์เครื่องมือและปัจจัยเสริมรูปแบบใหม่สำหรับงานศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบในยุคสมัยใหม่

2. มีส่วนช่วยส่งเสริมการแบ่งหน้าที่ในการทำงานและความร่วมมือระหว่างบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านการวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบอย่างมาก

3. ช่วยส่งเสริมเทคนิควิธีการสร้างสรรค์งานศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบโดยเป็นการเชื่อมประสานและเรียนรู้ซึ่งกันและกันของเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ตามแนวคิดศิลปะสำนึกนิยม

(Realism) และศิลปะจินตนิยม (Romanticism) (Ren, 2014, pp. 105-107)

บทความวิจัยเรื่อง “การถดถอยและวิวัฒนาการ: การลงสำรวจภาคสนามย่านถนนหงเต๋ียน พื้นที่แถบประตูต้นจ้านเหมิน เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น” โดย Wang Tingting ในวารสาร “Journal of the School of Arts of Inner Mongolia University” ฉบับที่ 2 ประจำปี 2009 (เล่มที่ 6) งานวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยลงสำรวจภาคสนามในการศึกษาและเรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับเหตุปัจจัยที่ก่อให้เกิด “ย่านถนนหงเต๋ียน” แถบประตูต้นจ้านเหมิน รูปแบบการรวมตัวกันของกลุ่มโรงหัตถกรรมแถบประตูต้นจ้านเหมิน ตลอดจนสไต์งานภาพวาดเขียนสีบนเครื่องเคลือบของหงเต๋ียนแถบประตูต้นจ้านเหมิน ภายหลังจากการลงสำรวจภาคสนามจึงพบว่าภายใต้การเปลี่ยนแปลงทางสังคม “หงเต๋ียน” ดั้งเดิมได้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นเช่นกัน เนื่องด้วยการเปลี่ยนแปลงจากจุดเริ่มต้นในรูปแบบโรงหัตถกรรมสู่โรงงานและหวนคืนสู่การผลิตในรูปแบบโรงหัตถกรรมอีกครั้ง รูปแบบกลุ่มองค์กรและกลไกการแข่งขันใหม่จึงได้เกิดขึ้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นสิ่งที่ได้มาจากอนุพันธ์ของการผลิตในรูปแบบโรงงานในสมัยนั้น ภายใต้อิทธิพลที่แตกต่างกันไปตามแต่ละกาลยุคสมัยอุตสาหกรรมศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบยังคงพัฒนาอย่างต่อเนื่องด้วยเหตุปัจจัยหลายประการ อาทิ สายเลือด ภูมิศาสตร์และอุตสาหกรรม ฯลฯ ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกลไกการแข่งขันของตลาดเครื่องเคลือบ เนื่องด้วยมาตรการคุ้มครองและข้อเรียกร้องเกี่ยวกับงานหัตถศิลป์จีนดั้งเดิม โครงสร้างอุตสาหกรรมนี้จึงมีการพัฒนาเพื่อก้าวให้เท่าทันยุคสมัย (Wang, 2009)

2. งานวิจัยเกี่ยวกับงานศิลปะภาพวาด “ฮว่าหง”

1) การวิจัยการแสดงออกในรูปแบบภาษาจิตรกรรมตกแต่งสมัยใหม่และร่วมสมัยในศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบ

งานวิจัยของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีชาตงประจำปีค.ศ.2017 เรื่อง “การแสดงออกในรูปแบบภาษาจิตรกรรมตกแต่งสมัยใหม่และร่วมสมัยในศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบ” โดย Li Ya ได้อธิบายถึงการวิจัยซึ่งเริ่มต้นจากการแสดงออกเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบภาษาจิตรกรรมตกแต่งในศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบเพื่ออธิบายถึงแนวคิดและเนื้อหาของภาษาจิตรกรรมตกแต่งและศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบ นำไปสู่การเรียบเรียงและสรุปความเป็นมาของภาษาจิตรกรรมตกแต่งในศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบ และทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับบริบทการพัฒนาและสภาพการณ์ด้านการพัฒนาอย่างคร่าว ๆ ของคุณลักษณะด้านการตกแต่งในศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบ ดำเนินการศึกษาค้นคว้าแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานสำหรับศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบเพื่อการตกแต่งสมัยใหม่และร่วมสมัยโดยผ่านการวิเคราะห์เทคนิคการตกแต่ง สี สัน ทิวข้อ (ริ้ม) และรูปแบบการแสดงออกของศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบดั้งเดิมในแต่ละยุคสมัย การแสดงออกเชิงสร้างสรรค์ในงานวิจัยนี้ หมายถึง การเปรียบเทียบศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบที่มุ่งเน้นการวาดเหมือนจริงแบบดั้งเดิมกับการใช้หลักเกณฑ์สุนทรียะรูปแบบสมัยใหม่และเทคนิคการออกแบบ อาทิ การเน้นจุด เส้น

และพื้นผิว ตลอดจนรูปแบบการแสดงออกอื่น ๆ บนพื้นฐานของการอ้างอิงผลงานศิลปะภาพวาดเขียนสีบนเครื่องเคลือบที่มีคุณลักษณะด้านการตกแต่งแบบดั้งเดิมเพื่อศึกษาทำความเข้าใจในประเด็นจำเพาะโดยละเอียด แล้วสรุปอัตลักษณ์ทางสุนทรียภาพและแนวโน้มการพัฒนาของศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบเพื่อการตกแต่งสมัยใหม่และร่วมสมัย (Li, 2017)

บทความวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบและการตกแต่งเครื่องเคลือบโดยสังเขป” โดย Long Deming ในวารสาร “Jingdezhen Ceramics” เล่มที่ 17 ฉบับที่ 1 ปีค.ศ.2006 งานวิจัยนี้ได้นำเสนอไว้ว่าศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบที่มีต้นกำเนิดมาจากช่วงสมัยราชวงศ์ซิงตอนปลายเป็นรูปแบบศิลปะที่มีความเป็นปัจเจกจำเพาะจึงมีเอกลักษณ์ทางศิลปะและภาษาการแสดงออกที่โดดเด่นเฉพาะตัว มีทั้งการแสดงออกทางอารมณ์เชิงอัตวิสัยและจุดรวมด้านความตระหนักรู้ในตนเอง โดยที่ในขณะที่เดียวกันก็ยังได้รับอิทธิพลจากวัสดุเทคนิค และสื่อกลางที่ใช้สร้างสรรค์ด้วยเช่นกัน ด้วยการผสมผสานร่วมกับสุนทรียภาพในศิลปะภาพวาดเชิงวัฒนธรรม ศิลปะเครื่องเคลือบจึงเกิดการพัฒนาและการสร้างเสริมนวัตกรรมสร้างสรรค์ศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบมุ่งให้ความสำคัญกับการแสดงอารมณ์และการแสวงหาความเป็นปัจเจก กระบวนการสร้างสรรค์สามารถเสร็จสมบูรณ์โดยอาศัยบุคคลหนึ่งได้อย่างสมบูรณ์แตกต่างจากการตกแต่งเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิม รวมถึงรูปแบบอันหลากหลายซึ่งแตกต่างจากการตกแต่งเครื่องเคลือบทั่วไป แม้ว่าศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบและการตกแต่งเครื่องเคลือบจะอาศัยสื่อกลางที่แตกต่างกัน แต่ความแตกต่างที่สำคัญอยู่ที่น้ำหนักของปัจจัยทางอารมณ์ ศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบให้ความสำคัญกับการแสดงออกทางอารมณ์เป็นหลัก ในขณะที่การตกแต่งเครื่องเคลือบมุ่งให้ความสำคัญกับความสวยงามจากรูปทรง (Long, 2006)

บทความวิจัยเรื่อง “กฎแห่งความงามเชิงรูปแบบที่แสดงออกในศิลปะการขึ้นรูปงานเครื่องเคลือบ” โดย Wang Xiaochao ในวารสาร “Cultural Relics Identification and Appreciation” ฉบับที่ 8 ประจำปีค.ศ.2020 เนื้อหาภายในงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาความสำคัญของกฎแห่งความงามเชิงรูปแบบซึ่งประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงกับความเป็นเอกภาพ ความเปรียบต่างกับความกลมกลืน สัมพันธ์กับขนาด ลีลา กับจังหวะ รวมถึงความสมมาตรกับความสมดุลในศิลปะการขึ้นรูปงานเครื่องเคลือบโดยใช้วิธีการยกตัวอย่างกรณีศึกษา และยังอภิปรายถึงวิธีการนำกฎแห่งความงามเชิงรูปแบบไปประยุกต์ใช้ในศิลปะการขึ้นรูปงานเครื่องเคลือบร่วมสมัยอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Wang, 2020)

3. งานวิจัยเกี่ยวกับ “การจัดการพื้นที่วัฒนธรรม”

1) พื้นที่เชิงพาณิชย์ดั้งเดิมและกลยุทธ์การจัดการจากมุมมองด้านมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

บทความวิจัยเรื่อง “พื้นที่เชิงพาณิชย์ดั้งเดิมและกลยุทธ์การจัดการจากมุมมองด้านมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้” โดย Fan Wenyi ในวารสาร “Journal of Southwest University for Nationalities” ฉบับที่ 2 ปีค.ศ.2013 (สำนักพิมพ์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) งานวิจัยนี้ได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่เชิงพาณิชย์ภายใต้สภาวะเศรษฐกิจแบบตลาด (Market-Economy) ในสมัยก่อน การวิจัยเริ่มต้นจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะทางสังคมเชิงพื้นที่ พื้นที่เชิงพาณิชย์แบบดั้งเดิมซึ่ง “ฝังตัว” อยู่ในโครงสร้างทางสังคมของภูมิภาคสะท้อนถึงกระบวนการและผลลัพธ์ของการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมเมื่อผู้คนมีส่วนร่วมในการซื้อขายสินค้าโภคภัณฑ์ภายใต้ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์จนมีคุณค่าที่ครอบคลุมเหนือพื้นที่ทางเศรษฐกิจเชิงพาณิชย์เพียงอย่างเดียว เป็นการดำเนินการวิจัยและวิเคราะห์รูปแบบทางประวัติศาสตร์พื้นฐาน การเล่าเรื่องเชิงพฤติกรรม การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และคุณค่าทางวัฒนธรรมของพื้นที่เชิงพาณิชย์แบบดั้งเดิม การวิเคราะห์ที่ความคุณลักษณะของทรัพยากรของพื้นที่เชิงพาณิชย์แบบดั้งเดิมผ่านการประยุกต์แนวคิดและแนวทางปฏิบัติในการอนุรักษ์ “พื้นที่วัฒนธรรม” มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ และเสนอกลยุทธ์การจัดการเพื่อสร้างสมดุลในการอนุรักษ์และการพัฒนาต่อยอดพื้นที่เชิงพาณิชย์แบบดั้งเดิมจากมุมมองใหม่ในเชิงพื้นที่วัฒนธรรม การวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นนี้เอื้อต่อการสร้างระบบมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ประเภทพื้นที่วัฒนธรรมของประเทศจีนในระดับเชิงลึกมากขึ้น และช่วยสร้างเสริมชีวิตชีวาให้กับพื้นที่เชิงพาณิชย์แบบดั้งเดิมในบริบทสมัยใหม่ (Fan, 2013)

บทความวิจัยเรื่อง “มุมมองหลายมิติของการวิจัย “พื้นที่วัฒนธรรม” ทั้งในประเทศจีนและต่างประเทศ” โดย Wu Leping และ Zhang Xiaoping ในวารสาร “Journal of Southwest University for Nationalities” ฉบับที่ 3 ปีค.ศ.2016 (สำนักพิมพ์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) งานวิจัยนี้ได้แนะนำนิยามของพื้นที่ทางวัฒนธรรมนั้นแบ่งออกเป็นความหมายอย่างกว้างและความหมายอย่างแคบ เป็นมิติการดำรงอยู่ในหลายระดับ หลายมิติที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1. พื้นที่วัฒนธรรมควรประกอบด้วยพื้นที่ 3 ระดับชั้น ได้แก่ พื้นที่ทางวัตถุ พื้นที่ทางจิตวิญญาณ และพื้นที่ทางสังคม
2. พื้นที่วัฒนธรรมมีคุณสมบัติด้านเวลาและการสืบสานเพื่อดำรงชีวิตในรูปแบบจำเพาะ
3. พื้นที่วัฒนธรรมไม่ควรจำกัดอยู่เพียงมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้หรือการศึกษาในขอบเขตเกี่ยวกับเมืองเท่านั้น
4. พื้นที่วัฒนธรรมไม่สามารถทำความเข้าใจหรือเรียกอย่างง่าย ๆ ได้ว่า “พื้นที่ของวัฒนธรรม”

งานวิจัยนี้สรุปและทบทวนถึงการพัฒนาและการประยุกต์ใช้พื้นที่วัฒนธรรมโดยศึกษาและเปรียบเทียบข้อมูลวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับ “พื้นที่วัฒนธรรม” ทั้งในประเทศจีนและต่างประเทศ ผสมผสานร่วมกับผลการวิจัยจากสาขาวิชาชีพ ซึ่งการวิจัยชี้ให้เห็นว่า “พื้นที่วัฒนธรรม” ไม่ใช่แค่แนวคิดทางมานุษยวิทยาเกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ แต่ควรมีการอธิบายแนวคิดและนัยแฝงที่หลากหลายของคำดังกล่าวภายใต้วิสัยทัศน์และกรอบที่กว้างขึ้น ในขณะเดียวกันยังควรต่อต้านทฤษฎี “พื้นที่รวมวัฒนธรรม (Pan-cultural space)” ซึ่งเชื่อว่าปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมทั้งหมดล้วนเป็นพื้นที่ทางวัฒนธรรม (Wu & Zhang, 2016)

บทความเรื่อง “การประยุกต์ใช้วิธีการพัฒนาปรับปรุงเมืองตามทฤษฎี “ความทรงจำของสังคมเมือง” ในการออกแบบเมืองเอกลักษณ์พิเศษ โดยมีเมืองอัตลักษณ์พิเศษผิงอัน เขตเฟิงเฉียว มณฑลเจ้อเจียงเป็นกรณีศึกษา” โดย Mo Zhoujin, Ye Yibei และ Qu Jie ในคอลัมน์ Architectural Science and Engineering ของวารสาร “Engineering Science and Technology” เมื่อปีค.ศ.2018 เนื้อหาในงานวิจัยนี้ใช้ทฤษฎี “ความทรงจำของสังคมเมือง” เป็นจุดเริ่มต้นของการวิจัยโดยมีเมืองอัตลักษณ์พิเศษผิงอัน เขตเฟิงเฉียว มณฑลเจ้อเจียงเป็นกรณีศึกษา ซึ่งการวิจัยนี้ได้นำเสนอมาตรการรูปแบบใหม่ที่มีความสำคัญต่อการรักษาความทรงจำของสังคมเมือง ซ่อมแซมอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม สืบทอดบริบททางประวัติศาสตร์ และขับเคลื่อนจิตวิญญาณทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นให้โดดเด่นโดยมีนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ การประสานงาน พื้นที่สีเขียว การเปิดกว้างและการแบ่งปันเป็นแนวคิดการพัฒนาซึ่งมีอุตสาหกรรมการผลิตเป็นหัวใจสำคัญ และยังบูรณาการร่วมกับวัฒนธรรมการท่องเที่ยว และความสามารถด้านการใช้งานของพื้นที่เขตชุมชน รวบรวมองค์ประกอบระดับสูงในพื้นที่ให้เป็นหนึ่งเดียว สร้างสื่อผสมที่รวม “อุตสาหกรรม เมือง ผู้คน และวัฒนธรรม” ให้เป็นหนึ่งเดียวเพื่อปลูกพลังชีวิตใหม่ให้กับย่านเมืองเก่า (Mo, 2018)

4. งานวิจัยเกี่ยวกับ “การจัดการข้ามวัฒนธรรม”

งานวิจัยเรื่อง “การจัดการข้ามวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม A” โดย He Ting มหาวิทยาลัย Zhejiang University of Technology งานวิจัยนี้ได้นำเสนอมาตรการตอบโต้ที่เกี่ยวข้องสำหรับการจัดการข้ามวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม A ซึ่งเป็นการใช้แบบจำลองโครงสร้างวัฒนธรรมในทฤษฎีข้ามวัฒนธรรมของฮอฟสตีตเพื่อสร้างระบบวัฒนธรรมองค์กรที่มีบทบาทหลักในการส่งเสริมการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในการจัดการข้ามวัฒนธรรมได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ รวมถึงการใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม อาทิ การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมและการปลูกเร้าสร้างแรงจูงใจข้ามวัฒนธรรม ฯลฯ โดยงานวิจัยนี้คาดหวังว่าข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์ในข้างต้นจะมีส่วนช่วยทำให้ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม A บรรลุซึ่งการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในการจัดการและดำเนินงานด้านบูรณาการความหลากหลายทางวัฒนธรรม และให้ข้อมูลวิจัยเชิงอ้างอิงที่เป็นประโยชน์สำหรับการจัดการข้ามวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันในประเทศจีน (He, 2019)

สรุป

“ย่านถนนหงเต๋ียน” ในฐานะตัวแทนระดับภูมิภาคของอุตสาหกรรมศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบแบบจีนดั้งเดิมที่เคยข้ามผ่านการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาทั้งจากโรงหัตถกรรมสู่การผลิตในรูปแบบโรงงาน และเปลี่ยนผ่านสู่ “พื้นที่ทางวัฒนธรรม” ดังเช่นในปัจจุบันนี้ การศึกษาวิจัยย่านถนนหงเต๋ียนทำให้เราได้ประจักษ์ถึงสภาพในช่วงเฟื่องฟูและช่วงซบเซา กระทั่งสภาพในปัจจุบันของตัวแทนระดับภูมิภาคของอุตสาหกรรมศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบ “ฮว่าหง” วิถีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและพื้นที่ทางวัฒนธรรมของที่มีอยู่ในปัจจุบันของย่านถนนแห่งนี้ถือได้ว่ามีคุณค่าในการพัฒนาต่อยอดอย่างมาก

สำหรับในด้านการสร้างสรรค์งานศิลปะเครื่องเคลือบ ผู้วิจัยเชื่อว่าทฤษฎี “กฎแห่งความงามเชิงรูปแบบ” ในการวิเคราะห์งานศิลปะภาพวาด “ฮว่าหง” ดั้งเดิมสามารถช่วยสรุปแนวคิดและอัตลักษณ์ด้านเทคนิคศิลป์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานของเหล่าชาวฮว่าหงรุ่นเก่าภายใต้ภูมิหลังที่แตกต่างไปตามแต่ละช่วงยุคสมัย ควบคู่ไปกับการใช้ทฤษฎี “การออกแบบการเล่าเรื่องเพื่อสื่ออารมณ์” ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดการสร้างสรรค์ภาพวาดบนเครื่องเคลือบเฟื่องฟูสมัยใหม่ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากการชี้นำด้วยวัฒนธรรมดั้งเดิม ศึกษาค้นคว้าทักษะการสร้างสรรคหลากหลายรูปแบบภายใต้บริบทสุนทรียภาพสมัยใหม่ โดยมุ่งเน้นไปที่สัญลักษณ์ที่ใช้สื่อสารอย่างแพร่หลายในวัฒนธรรมประจำชนชาติ

อีกด้านหนึ่ง ผู้วิจัยยังต้องการดำเนินการวิเคราะห์และประกอบสร้างพื้นที่ทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในปัจจุบันในย่านถนนหงเต๋ียนขึ้นมาใหม่โดยใช้ทฤษฎีมรดกและความทรงจำของสังคมเมือง รวมถึงทฤษฎีฉากทัศน์ เพื่อใช้ประโยชน์จากศักยภาพที่มีอยู่ของพื้นที่ทางวัฒนธรรมอย่างเต็มที่ และขุดเขยข้อจำกัดด้านความสามารถใช้งานของพื้นที่ในเขตย่านถนนหงเต๋ียน ในขณะเดียวกันองค์ความรู้ทางทฤษฎีเหล่านี้ยังเป็นพื้นฐานทฤษฎีเชิงตรรกะวิทยาศาสตร์สำหรับการออกแบบรูปแบบการจัดแสดงและความสามารถด้านการใช้งานของศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเต๋ียน” ในการวิจัยลำดับต่อไป นอกจากนี้ผู้วิจัยยังนำทฤษฎีการจัดการข้ามวัฒนธรรมมาใช้ในการบูรณาการและยกระดับการจัดการปัจจัยต่าง ๆ ในย่านถนนงานหัตถศิลป์ภาพวาดแห่งนี้ อาทิ ปัจจัยทางประวัติศาสตร์ ปัจจัยทางมานุษยนิยมและผลงานหัตถศิลป์ภาพวาดฮว่าหง ฯลฯ เพื่อจัดเตรียมองค์ประกอบสำคัญสำหรับการออกแบบและกำหนดรายละเอียดในแผนงานการจัดการพื้นที่ทางวัฒนธรรม “ซินหงเต๋ียน”

บทที่ 3

ประวัติศาสตร์และงานทัศนศิลป์ภาพวาด “ฮว่าหง” ของ “ย่านถนนหงเตี้ยน”

การสร้างพื้นที่วัฒนธรรมในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเตี้ยน” ถือเป็นโครงการด้านการศึกษาและการสืบสานวัฒนธรรมที่สำคัญอย่างมาก ซึ่งก่อนเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์และนำเสนอแผนงานจำเพาะสำหรับโครงการดังกล่าว ผู้วิจัยจำเป็นต้องดำเนินการวิจัยภาคสนามและสำรวจข้อมูลต่าง ๆ ดังเนื้อหาการวิจัยที่ผู้วิจัยอธิบายโดยจำแนกเป็นหัวข้อต่าง ๆ โดยเริ่มต้นจากการจำแนกและเรียบเรียงเนื้อหาจากเอกสารอ้างอิงที่มีอยู่ในปัจจุบันเพื่อศึกษาวิจัยประวัติศาสตร์ของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับ “หงเตี้ยน” ตลอดจนอิทธิพลที่วัฒนธรรมและความดั้งเดิมมีต่อการพัฒนาเมืองและการตระหนักถึงอัตลักษณ์ทางสังคม รวมถึงสภาพ วิถีชีวิต ด้านการทำงานและสไตล์ผลงานของ “ชาวฮว่าหง” ในแต่ละยุคสมัย ตลอดจนผลงานภาพวาดฮว่าหงในแต่ละยุคสมัยทางประวัติศาสตร์

ซึ่งกลุ่มเป้าหมายการวิจัยจำเพาะที่กำหนดไว้ประกอบด้วยคู่บิดาและบุตรตัวแทนผู้สืบทอดของย่านถนนหงเตี้ยน คุณเฉาหมู่หลิน ผู้เป็นบิดา (อดีตผู้อำนวยการศูนย์วิจัยจิตรกรรมฝาผนังของโรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่สื่อฉางและปรมาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปหัตถกรรมของมณฑลเจียงซี) และคุณเฉาจื้อโฮยว ผู้เป็นลูก (ปรมาจารย์ด้านศิลปหัตถกรรมของมณฑลเจียงซี) รวมถึงคุณเจี๋ยอวิ๋หลาน ผู้สืบทอดศิลปะวาดภาพเขียนสีเฟินไฉ่ของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น (ปรมาจารย์ด้านศิลปหัตถกรรมระดับสูงของมณฑลเจียงซีและผู้สืบทอดศิลปะวาดภาพเขียนสีเฟินไฉ่ มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของจีน)

ต้นกำเนิดทางประวัติศาสตร์ของ “ย่านถนนหงเตี้ยน”

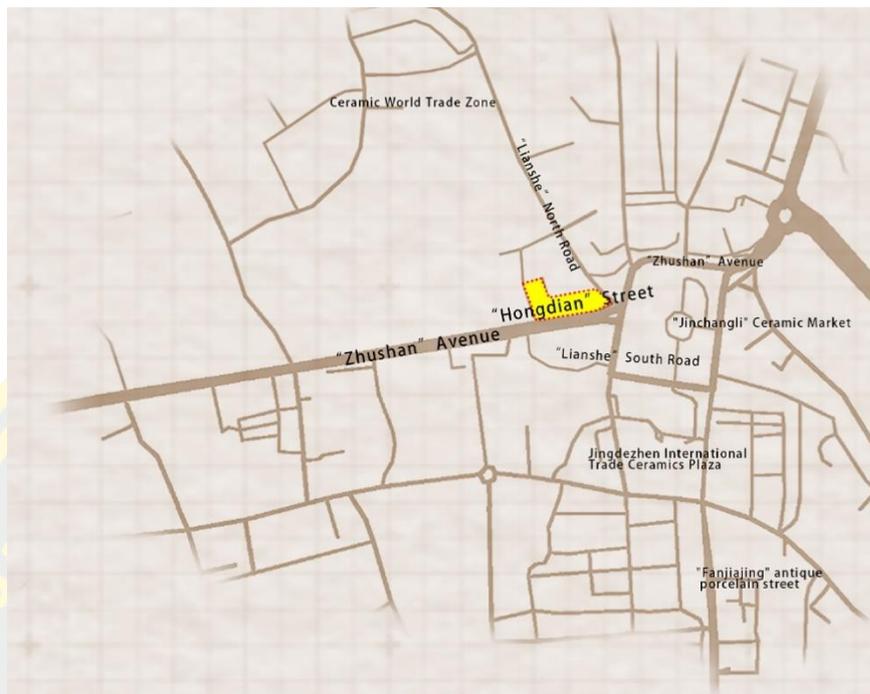
ในปัจจุบันย่านถนนหงเตี้ยนตั้งอยู่ที่ถนนเหลียนเซ่อฝิงเหนือหมายเลข 56 ของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น ห่างจากลานจัตุรัสเหรินหมิน (ลานประชาชน) ที่อยู่ใจกลางเมืองไปประมาณ 1 กิโลเมตร และยังมีรายล้อมด้วยตลาดค้างานเครื่องเคลือบที่มีชื่อเสียง อาทิ ตลาดจินซางลี่ กัวเม่า เถาสื่อต้าซือเจี๋ยและฝานเจี๋ยจิ่ง ฯลฯ ซึ่งตั้งอยู่ในส่วนใจกลางเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น ย่านถนนแห่งนี้ถูกขยายและบูรณะสร้างใหม่โดยมีอาคารโรงงานเดิมของโรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่สื่อฉางซึ่งแต่เดิมเป็น 1 ใน 10 โรงงานเครื่องเคลือบชั้นนำของจีนในช่วงยุคการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ (Planned economy) เป็นรากฐาน ซึ่งโรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่สื่อฉางสร้างขึ้นโดยการควมร่วมมือการระหว่างโรงงานศิลปหัตถกรรมวาดภาพเขียนสีดั้งเดิมและโรงงานแปรรูปเครื่องเคลือบเพื่อการส่งออก โรงงานแห่งนี้ดำเนินงานด้านการ

วิจัยเครื่องเคลือบที่ตกแต่งด้วยศิลปะวาดภาพเขียนสีดินเผาเป็นหลัก ส่วนผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยโรงงาน มุ่งเน้นไปที่การส่งออกจัดจำหน่ายไปยังประเทศและภูมิภาคต่าง ๆ ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยุโรป และสหรัฐอเมริกา ฯลฯ เป็นหลัก

“ย่านถนนหงเต๋ียน” เป็นแหล่งรวมร้านหงเต๋ียนมาตั้งแต่ในสมัยโบราณ ต่อมาได้พัฒนา กลายเป็นสถานที่ซึ่งเป็นสัญลักษณ์สำคัญในด้านการท่องเที่ยวและด้านการค้าขายงานเครื่องเคลือบ ในปีค.ศ.2005 ย่านถนนแห่งนี้ถูกจัดให้เป็น “เขตย่านถนนสาธิตวัฒนธรรมสร้างสรรค์ ย่านถนนหง เต๋ียน” โดยรัฐบาลจีน แม้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของกระบวนการขยายตัวของเขตสังคมเมือง พื้นที่ สร้างสรรค์และพื้นที่จัดแสดงผลงานของย่านถนนแห่งนี้ก็กลับยังคงรักษาสภาพวิถีอัตลักษณ์ดั้งเดิมของ ย่านเอาไว้ได้ และยังคงยึดถือโรงหัตถกรรมแบบคริวเรือน “ 1 คริวเรือน 1 โรง” เป็นรูปแบบการ แสดงออกสู่สายตาภายนอกเป็นหลัก โดยผสมผสานร่วมกับการสื่อสารแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทาง ศิลปะ การใช้ประโยชน์จากโบราณวัตถุทางประวัติศาสตร์ การศึกษาสำรวจวัฒนธรรมในเชิงลึกและ การบูรณาการทรัพยากรการท่องเที่ยว ถือเป็นปัจจัยเสริมที่สามารถช่วยเติมเต็มแหล่งโบราณสถาน เต่าเผาเครื่องเคลือบโบราณ เต่าเผาเครื่องเคลือบหลงอวิ๋เหยาและเต่าเผาพื้นบ้านในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น ได้อย่างทรงประสิทธิภาพ ภายหลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินโครงการในระยะแรกสำหรับย่านถนนแห่งนี้ การลงทุนเริ่มแรกของรัฐบาลจีนจำนวน 2 ล้านหยวนช่วยกระตุ้นให้เกิดการลงทุนทางเศรษฐกิจในพื้นที่โดยรอบมากกว่า 20 ล้านหยวน ทรัพย์สินดั้งเดิมของโรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่สื่อฉ่างได้รับการ บูรณะฟื้นฟูอย่างมีประสิทธิภาพโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการรักษาปัจจัยวัฒนธรรมดั้งเดิมภายในพื้นที่ เอาไว้ (Qi, 2013)



ภาพที่ 3-1 ภาพแสดงที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของ “ย่านถนนหงเต๋ียน” (Liu Yang, 2023)



ภาพที่ 3-2 ภาพแสดงที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของ “ย่านถนนหงเต๋ียน” (เครื่องหมายสีเหลือง) และตลาดค้างานเครื่องเคลือบโดยรอบ (เครื่องหมายสีดำ) (Liu Yang, 2023)

เนื่องจากเป็นเขตย่านวัฒนธรรมเชิงประวัติศาสตร์ ย่านถนนหงเต๋ียนจึงมีจุดยืน 2 รูปแบบ ในฐานะสื่อกลางที่แบกรับความทรงจำทางประวัติศาสตร์และความทรงจำทางวัฒนธรรมเอาไว้ ในแง่หนึ่งทางประวัติศาสตร์ พื้นที่เขตย่านถนนแห่งนี้ถูกสร้างขึ้นหลังจากการบูรณะปรับปรุงอาคารเดิมของโรงงานเครื่องเคลือบอู่ซือฉาง ทั้งยังคงรักษาสภาพวิถีอัตลักษณ์ดั้งเดิมของหงเต๋ียน “โรงหัตถกรรมแบบคร้วเรือน” ในเขตตรอกซอยดั้งเดิมเอาไว้ พร้อมทั้งฟื้นฟูต้นแบบการดำเนินงานและการประกอบกิจการของโรงหัตถการ “หงเต๋ียน” ดั้งเดิมให้กลับคืนสู่สภาพเดิมอย่างแท้จริง ซึ่งผู้คนสามารถเยี่ยมชมและเรียนรู้เทคนิคขั้นตอนการสร้างสรรคงานภาวาดเขียนสีบนเคลือบงานเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นได้ตลอดทั้งกระบวนการตั้งแต่ขั้นตอนการร่างและลงเส้น วาดเขียนสีและเดิมสี เรื่อยไปจนถึงขั้นตอนการนำชิ้นงานเข้าเตาเผาอบปลาย

ในแง่การสืบสานวัฒนธรรม เทคนิควิถีตกแต่งงานเครื่องเคลือบของศิลปินช่างฝีมือที่อาศัยอยู่ในเขตย่านถนนแห่งนี้โดยพื้นฐานแล้วมักเป็นการใช้เทคนิควาดภาพเขียนสีบนเคลือบด้วยองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมดั้งเดิมซึ่งไม่ได้รับผลกระทบจากเทคนิควิถีตกแต่งงานเครื่องเคลือบที่มีความหลากหลายแบบร่วมสมัย อีกทั้งโดยพื้นฐานแล้วเทคนิคที่ว่านั้นมักสืบทอดกันภายในครอบครัวหรือสืบทอดด้วยการฝากตัวเป็นศิษย์-อาจารย์เป็นหลัก ถือเป็น การนำวิถีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับ

รูปแบบการสืบทอดทักษะงานหัตถศิลป์ในยุคระบอบศักดินาและยุคการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจมาผลิตซ้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

1. โรงงานอู่ซู่ฉือฉ่าง: สภาพการณ์ดั้งเดิมของเขตน่านหงเตี้ยน

โรงงานอู่ซู่ฉือฉ่างก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 24 กันยายน ปีค.ศ.1958 โดยเกิดจากการรวมตัวกันระหว่างสมาคมศิลปหัตถกรรม สหกรณ์ศิลปะและสหกรณ์ศิลปะภาพวาดเขียนสิ่งานเครื่องเคลือบแห่งแรก ในเวลานั้นโรงงานแห่งนี้มีพนักงานมากกว่า 4,000 คน ประกอบด้วยศิลปินงานเครื่องเคลือบรุ่นเก่า ช่างฝีมือผู้มีทักษะระดับสูง-กลางและระดับเริ่มต้น รวมถึงพนักงานผู้สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) อีกกว่า 400 คน ตัวโรงงานครอบคลุมพื้นที่กว่า 100,000 ตารางเมตร มีกำลังการผลิตเครื่องเคลือบมากกว่า 10 ล้านชิ้นต่อปี โดยผลิตเครื่องเคลือบประเภทงานจิตรศิลป์เป็นหลัก ทางโรงงานมีความเชี่ยวชาญในเทคนิควาดภาพเขียนสีใฝินไฉ่เป็นพิเศษ ทว่าก็ยังมีสัดส่วนการผลิตเครื่องเคลือบประเภทเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับหนึ่ง (Li, 1989)

เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการค้าส่งออกและกระตุ้นอุปสงค์ภายในประเทศจีน ในช่วงยุคการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ โรงงานเครื่องเคลือบแห่งนี้จึงดำเนินการจัดตั้งระบบการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และระบบการจัดการที่สมบูรณ์แบบโดยแบ่งสถาบันวิจัยออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ สถาบันวิจัยด้านงานจิตรศิลป์ เทคนิคหัตถศิลป์พิเศษและงานจิตรกรรมฝาผนัง ไม่เพียงเท่านั้น โรงงานสาขายังมีกลุ่มวิจัยและพัฒนาอีก 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มวิจัยผลิตภัณฑ์พิเศษ กลุ่มวิจัยผลิตภัณฑ์แผ่นภาพวาดกระเบื้องเคลือบ และกลุ่มวิจัยผลิตภัณฑ์เลียนแบบงานเครื่องเคลือบโบราณ พันธกิจหลักของโรงงานอู่ซู่ฉือฉ่างในยุคการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจคือการดำเนินกิจการเพื่อแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศให้เม็ดเงินไหลเข้าสู่ประเทศจีนในฐานะองค์กรขนาดใหญ่ที่ดำเนินการผลิตและสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบโดยมีขั้นตอนการผลิตที่สมบูรณ์พร้อมที่สุด พรักพร้อมด้วยบุคลากรศิลปินช่างฝีมือที่มีชื่อเสียงจำนวนมาก อีกทั้งผลิตภัณฑ์ที่ผลิตออกมายังเป็นที่นิยมชมชอบของเหล่าผู้นำและนักสะสมจากหลากหลายประเทศ ถือได้ว่าโรงงานอู่ซู่ฉือฉ่างมีประสบการณ์และคร่ำหวอดกับการดึงดูดและโอรับผู้มีความสามารถจากแต่ละสาขาอาชีพมาช้านาน ตั้งแต่กิจการร้านหงเตี้ยนที่ดำเนินการในรูปแบบ “โรงหัตถกรรม” สู่งหงเตี้ยนในรูปแบบ “โรงงานปฏิบัติการ” และเปลี่ยนผ่านสู่หงเตี้ยนย่านของ “ศิลปินงานฝีมือ” ที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นในปัจจุบัน ย่านถนนหงเตี้ยนจึงเป็นปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบอันเป็นเอกลักษณ์ของเมืองจึงเต๋อเจิ้นโดยทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมประสานระหว่างอดีตและอนาคต



ภาพที่ 3-3 ตำแหน่งดั้งเดิมของ “ย่านถนนหงเตี้ยน”: อาคารวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบของอดีตโรงงานอิฐสีฉาง

ทว่าเนื่องด้วยการแข่งขันในตลาดที่รุนแรง ส่งผลให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างเกินขีดจำกัด กอปรกับการดำเนินการตามนโยบายระดับชาติเกี่ยวกับทรัพยากรแร่ โรงงานเครื่องเคลือบแห่งนี้จึงถูกจำกัดการผลิตด้วยปัจจัยนานาประการ อาทิ ระบบและเงื่อนไขการผลิตของทางโรงงานเอง ฯลฯ ส่งผลให้การผลิตและการดำเนินงานของโรงงานเผชิญกับความท้าทายที่รุนแรงซึ่งเกือบถึงขั้นต้องยุติการผลิตหรือพักการผลิตไว้ชั่วคราว ด้วยเหตุนี้ โรงงานอิฐสีฉางจึงต้องเผชิญกับปัญหาเร่งด่วนประการหนึ่ง นั่นคือคิดหาวิธีการคว้าโอกาสโดยการเปลี่ยนรูปแบบการผลิตสู่นวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ ภายหลังจากระยะเวลาการวิเคราะห์ของการพัฒนา โรงงานอิฐสีฉางได้ซึมซับแก่นแท้ของวัฒนธรรมและเทคนิคหัตถศิลป์ของเตาเผาหลวงทั้งหมดเอาไว้ ดำเนินแผนการดึงดูดและรับผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะเครื่องเคลือบที่ทรงอิทธิพล มีคุณธรรมและเป็นที่ยอมรับเคารพเชื่อถือของเมืองในยุคสมัยนั้นไว้เป็นจำนวนมาก ด้วยการสรรหาศิลปินช่างฝีมือที่มีทักษะด้านศิลปะเครื่องเคลือบที่ยอดเยี่ยมในแต่ละประเภท จากนั้นจึงอบรมบ่มเพาะเหล่าผู้มีความสามารถจำนวนมากให้กลายเป็นผู้สืบทอดทักษะงานฝีมือและผลักดันหงเตี้ยนอันเป็นเอกลักษณ์ของเมืองจิ่งเต๋อเจินให้ก้าวขึ้นสู่เวทีประวัติศาสตร์ครั้งใหม่

ในช่วงยุคประวัติศาสตร์ใหม่นี้ โรงงานอิฐสีฉางมีการจัดแสดงวัฒนธรรมหงเตี้ยนอย่างครอบคลุม ตรงตามความเป็นจริงและเปี่ยมด้วยชีวิตชีวา ในปีค.ศ.2004 โรงงานแห่งนี้ได้รวบรวมผลงานของศิลปินเก่าแก่จำนวนหนึ่งและได้จัดตั้งห้องจัดแสดงผลงานของโรงงานเครื่องเคลือบขึ้นเพื่อจัดแสดงผลงานเหล่านี้ จากนั้นเนื่องด้วยประสิทธิผลทางสังคมของการจัดแสดงได้ดึงดูดศิลปินช่วง

วัยรุ่นและวัยกลางคนให้เข้าร่วมกับทางโรงงาน นำไปสู่การเตรียมการจัดตั้งสถาบันวิจัยศิลปะของโรงงานอิฐู่สีฉ่าง ก่อเกิดการกระจุกตัวของอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบขนาดเล็ก (Cluster) ที่รวมการวิจัยสร้างสรรค์รงค์วัตถุ ศิลปะการวาดภาพเขียนสี เทคนิคเดิมสี ศิลปะการเขียนอักษรวิจิตร (ศิลปะการเขียนพู่กันจีน) บนเครื่องเคลือบ เทคนิควิธีการอบลาย การตกแต่งโดยนำผลงานเข้ากรอบหรือบรรจุภัณฑ์ ตลอดจนการจัดแสดงและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบไว้ที่เดียวโดยบูรณาการร่วมกันจนกลายเป็นห่วงโซ่อุตสาหกรรมสมบูรณ์

หลังจากการวิจัยระยะยาว โรงงานอิฐู่สีฉ่างได้ยื่นเสนอรายงานคำร้องสำหรับการก่อสร้าง “ย่านถนนหงเตี้ยน” ต่อบริษัท Jiangxi Ceramics Industry Company ในมณฑลเจียงซีและเทศบาลนครปีค.ศ.2009 ต่อมาจึงได้รับการอนุมัติให้สร้างโดยบูรณะและขยายจากพื้นที่อาคารโรงงานเดิมของโรงงานอิฐู่สีฉ่าง สร้างเป็น “ย่านถนนหงเตี้ยน” ย่านถนนที่สร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบเดินไฉ่ “ในสภาพแวดล้อมแบบดั้งเดิม” โครงการบูรณะปรับปรุงนี้ได้กลายเป็นหนึ่งในสองส่วนสำคัญที่ช่วยวางรากฐานอุตสาหกรรมวัฒนธรรมเครื่องเคลือบสร้างสรรค์ของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น และยังช่วยเบิกม่านสู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาองค์กร จากการขยายตัวของสังคมเมืองที่ทวีความเร็วขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ห้างร้านรอบย่านถนนหงเตี้ยนได้เปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางธุรกิจภายนอกตามการเปลี่ยนแปลงของทัศนียภาพเมืองโดยรอบ เหลือเพียงโรงหัตถกรรมหงเตี้ยนภายในย่านถนนแห่งนี้เท่านั้นที่ยังคงรักษาสภาพทัศนียภาพดั้งเดิมเหมือนในยุคช่วงทศวรรษปี 1970-1980 เอาไว้

หลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินงานระยะแรกของโครงการ การลงทุนช่วงเริ่มแรกของรัฐบาลจำนวนราวหมื่นหยวนได้ขับเคลื่อนการลงทุนทางเศรษฐกิจมากกว่า 20 ล้านหยวนในพื้นที่โดยรอบทรัพย์สินดั้งเดิมของโรงงานเครื่องเคลือบอิฐู่สีฉ่างได้รับการบูรณะฟื้นฟูอย่างมีประสิทธิภาพโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการรักษาปัจจัยวัฒนธรรมดั้งเดิมภายในพื้นที่เอาไว้อ ซึ่งตามแผนของโครงการ การบูรณะพัฒนาและการก่อสร้างจะดำเนินการโดยแบ่งเป็น 3 ระยะ หลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินงานตามช่วงระยะทั้งหมด พื้นที่ปฏิบัติการทั้งหมดของโครงการกินพื้นที่ราว 6,000 ตารางเมตร มีกิจการทำสัญญาเช่าพื้นที่ทั้งหมด 66 แห่ง มูลค่าการผลิตต่อปีเกือบ 30 ล้านหยวน การก่อสร้าง “ย่านถนนหงเตี้ยน” ได้ฟื้นคืนชีวิตชีวาให้แก่องค์กรแห่งนี้ซึ่งกำลังเผชิญกับบททดสอบจากปัญหาการใช้ทรัพยากรเกินขีดจำกัดและการแข่งขันในตลาดที่สูงขึ้นอย่างโหดร้าย (Qi, 2013)

จากการลงพื้นที่ภาคสนามสำรวจและสอบถามข้อมูลต่าง ๆ ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าในปัจจุบันย่านถนนหงเตี้ยนมีโรงหัตถกรรมอยู่ 18 แห่ง ซึ่งประกอบด้วยร้านกิจการหงเตี้ยน 16 แห่ง ร้านหงหลู่ 1 แห่ง (โรงหัตถกรรมเตาอบเครื่องเคลือบ) และร้านจำหน่ายวัสดุสี 1 แห่ง มีพนักงานประจำ 24 คน โดย 10 คนเดิมเป็นพนักงานของโรงงานเครื่องเคลือบอิฐู่สีฉ่าง ส่วนที่เหลือเป็นนักธุรกิจชาวต่างชาติหรือคนต่างถิ่น ตลอดจนคนงานจากโรงงานเครื่องเคลือบแห่งอื่น ๆ สิ่งที่ทำให้ย่านถนนแห่งนี้แตกต่าง

จากสวนอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องเคลือบแห่งอื่น ๆ นั่นคือภายในย่านถนนมีเพียงอุตสาหกรรมงานศิลปะภาพวาดฮวาแห่งหงเตียนและอุตสาหกรรมเสริมที่เกี่ยวข้องเท่านั้น กล่าวได้ว่าย่านถนนแห่งนี้ เป็นสถานที่ซึ่งมีการรวมตัวของโรงหัตถกรรมศิลปะวาดภาพเขียนสีงานเครื่องเคลือบที่หนาแน่นอย่างมาก อดีตพนักงานโรงงานเครื่องเคลือบไม่ได้มีความตระหนักรู้ในการอนุรักษ์องค์ความรู้ทางทักษะหัตถศิลป์ภาพวาดฮวาที่มากมายอะไร ทั้งยังมีอุปนิสัยความคิดที่เปิดกว้าง ค่าเช่าพื้นที่ในย่านถนนหงเตียนก็เป็นการเช่าแบบรายเดือนเหมือนที่แห่งอื่น ๆ ซึ่งเหตุปัจจัยที่ทำให้พนักงานที่ถูกเลิกจ้างเหล่านี้สามารถรวมตัวกันบนถนนสายนี้และเปิดกิจการร้านค้าของตนเองมีดังนี้

ประการแรก ผู้วิจัยได้อธิบายถึงที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของย่านถนนหงเตียนโดยสังเขปไปแล้วในข้างต้น ซึ่งเห็นได้ว่าย่านถนนแห่งนี้ตั้งอยู่ใกล้กับบริเวณใจกลางเมือง และรายล้อมไปด้วยตลาดเครื่องเคลือบที่มีชื่อเสียง อาทิ ตลาดจินซางลี่ กัวเม่า เกาสื่อต้าซือเจีย ผานเจียจิง ฮวาหยางกู่วานเฉิง และตลาดเซาจิอู อีกทั้งเหล่าเจ้าแกที่เปิดร้านที่ย่านถนนนี้โดยพื้นฐานแล้วจะมีหน้าร้านอยู่ในตลาด 4 แห่ง ย่านถนนหงเตียนจึงเป็นทำเลที่ทำให้การคมนาคมสะดวกยิ่งขึ้น ประการต่อมา แม้ว่าโรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่ฉือฉางนั้นได้ปิดตัวลงแล้วแต่ชื่อเสียงของโรงงานก็ยังคงเป็นที่กล่าวขานอย่างแพร่หลาย ทำให้นักธุรกิจบางคนที่ต้องการซื้อผลิตภัณฑ์จากอดีตโรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่ฉือฉางเดินทางมายังย่านถนนแห่งนี้ เหล่าเจ้าแกจึงอาศัยชื่อเสียงจากแบรนด์ของ “โรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่ฉือฉาง” สร้างผลประโยชน์ ในใจของผู้บริโภคงานเครื่องเคลือบที่ผลิตโดยหงเตียนจึงล้วนได้รับการรับประกันทั้งในด้านคุณภาพและงานฝีมือ

อีกประการหนึ่ง ทางโรงงานเครื่องเคลือบได้มอบสิทธิพิเศษให้กับเหล่าพนักงาน ตามความเข้าใจของผู้วิจัย พนักงานของโรงงานเดิมนั้นสามารถเช่าพื้นที่อาคารโรงงานในย่านถนนนี้ได้ในราคาที่ต่ำกว่าผู้เช่าภายนอกเล็กน้อย และอีกเหตุปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญเช่นกัน แม้กิจการโรงหัตถกรรมเหล่านี้จะเปิดทำการแยกกัน แต่ต่างฝ่ายต่างก็ให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี เนื่องจากทุกคนล้วนเคยเป็นเพื่อนร่วมงานในโรงงานเครื่องเคลือบเดียวกันมาก่อน ต่างก็รู้ระดับทักษะฝีมือหรืองานที่เชี่ยวชาญของกันและกันเป็นอย่างดี ซึ่งสาเหตุหลักมาจากการแบ่งหน้าที่ต่าง ๆ อย่างละเอียดในกระบวนการสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบของเมืองจิงเตอเจิน การจะผลิตงานเครื่องเคลือบให้เสร็จสมบูรณ์สัก 1 ชิ้นนั้นไม่ใช่เรื่องที่สามารถทำได้โดยอาศัยกำลังคนเพียงแค่มองเดียว การทำงานในระแวกใกล้เคียงกันย่อมสามารถเกื้อกูลและทำงานร่วมกันเพื่อสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบให้เสร็จสมบูรณ์ ในการลงสำรวจภาคสนามผู้วิจัยสัมผัสได้ถึงบรรยากาศของครอบครัวใหญ่ในย่านถนนแห่งนี้ ผู้คนในย่านถนนไม่เพียงพึ่งพาอาศัยกันในด้านการทำงานเท่านั้น แต่ยังมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในการดำเนินชีวิต อาทิ การมารวมตัวกันทานข้าวเที่ยงเป็นประจำ บางครั้งก็ออกไปทานข้าวนอกบ้านร่วมกันหรือในบางครั้งก็ทุกคนต่างซื้อวัตถุดิบและพากันเข้าครัวทำงานอาหารและทานรวมกันที่บ้านของคนใดคนหนึ่ง นี่คือนิสัยที่ไม่สามารถพบเห็นได้ในเขตพื้นที่การค้าธุรกิจเครื่องเคลือบทั่วไป

2. เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์และบริบทการพัฒนา

ในช่วงเริ่มต้นของการก่อตั้งประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน บนพื้นฐานของความต้องการในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศหลังสงครามปลดแอกชาติ กอปรกับการแสวงหาระบบสังคมนิยมทางรัฐบาลจีนจึงได้เสนอชุดนโยบายเศรษฐกิจสังคมนิยมและการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจขึ้นมาชุดหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยการปฏิรูปที่ดิน การจัดตั้งรัฐวิสาหกิจและการโอนสัญชาติขนาดใหญ่ ฯลฯ ในช่วงเวลานี้ รัฐบาลใหม่ได้ส่งเสริมการสร้างระบบสังคมนิยมอย่างแข็งขันโดยมุ่งเน้นไปที่การสร้างเสริมการดูแลควบคุมของอำนาจรัฐและการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้บรรลุซึ่งผลสำเร็จในการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ชนบท กระบวนการพัฒนาอุตสาหกรรม รวมถึงลดช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจนในประเทศ การก่อตั้งโรงงานเครื่องเคลือบอีซูสีฉางเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและดำเนินการเพื่อตอบสนองบริบทภูมิหลังในยุคสมัยดังกล่าว การก่อตั้งโรงงานเครื่องเคลือบได้นำอุตสาหกรรมการตกแต่งแปรรูปและอุตสาหกรรมเสริมแต่งด้วยศิลปะวาดภาพเขียนสีบนงานเครื่องเคลือบมารวมกันเป็นหน่วยงานเดียว พร้อมทั้งดำเนินการจัดการระบบการผลิตแบบครบวงจรขึ้นภายในโรงงาน ผู้เชี่ยวชาญในการออกแบบตกแต่งงานเครื่องเคลือบและทายาทศิลปินช่างฝีมือศิลปะวาดภาพเขียนสีงานเครื่องเคลือบจำนวนมากต่างก็ทยอยเข้าทำงานในโรงงานแห่งนี้อย่างคับคั่ง

1) ความเป็นมาของการก่อตั้งโรงงาน

ในช่วงต้นของการปลดแอกประเทศ มีพ่อค้าเครื่องเคลือบราว 2,493 รายในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น เกือบครึ่งหนึ่งของประชากรเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบมีพ่อค้าเพียง 7 % ที่เปิดทำการกิจการตามปกติ พ่อค้าที่เหลือส่วนใหญ่กิจการถูกระงับ อุตสาหกรรมศิลปะวาดภาพเขียนสีอยู่ในภาวะซบเซา กิจการหงเต๋ยยส่วนใหญ่ในเมืองปิดตัวลง ชาวหงเต๋ยยต่างกระจัดกระจายไปตามทางของตนเอง วันที่ 29 เมษายน ปีค.ศ.1949 เมืองจิ้งเต๋อเจิ้นได้ประกาศข่าวการปลดแอกประเทศอย่างเป็นทางการ ประชาชนและผู้ประกอบวิชาชีพในอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบจึงได้ฤกษ์เริ่มต้นชีวิตใหม่ ในช่วงแรก-ช่วงกลางต้นทศวรรษที่ 1950 รัฐบาลจีนได้ดำเนินมาตรการหลายประการเพื่อเปลี่ยนแปลงอุตสาหกรรมทุนนิยมและการพาณิชย์สู่ระบบสังคมนิยม โดยมีการดำเนินกิจการร่วมค้าขององค์กรเอกชนและความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมถึงการก่อตั้งโรงงานเครื่องเคลือบจากความร่วมมือระหว่างภาครัฐและองค์กรเอกชนขนาดใหญ่ถึง 20 แห่งที่ตกลงก้าวเดินบนถนนแห่งความร่วมมือร่วมกัน จนกระทั่งในช่วงปลายปีค.ศ.1955 มีการจัดตั้งสหกรณ์ศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบยกขึ้น 13 กลุ่มและกลุ่มความร่วมมือด้านศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบ 7 กลุ่มในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น เป็นสัญญาณว่าอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบกำลังค่อย ๆ ฟื้นตัวทีละน้อย ในช่วงต้นปีค.ศ.1956 ทางเทศบาลเมืองได้ตัดสินใจรวมสหกรณ์ศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบเข้ากับกลุ่มความร่วมมือด้านศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบให้กลายเป็นสหกรณ์งานหัตถศิลป์เครื่องเคลือบแห่งชาติจำนวน 10 กลุ่ม หลังจากนั้นไม่นาน สหกรณ์เหล่านี้ต่างถูกจำแนกและรวมกันเป็น

โรงงานศิลปหัตถกรรมวาดภาพเขียนสีและโรงงานแปรรูปส่งออกงานเครื่องเคลือบ และกลายเป็นองค์กรรัฐวิสาหกิจในท้องถิ่น เป็นรูปแบบวิวัฒนาการจากการคงอยู่แบบกระจายตัวจนรวมกันเป็นกลุ่ม และเปลี่ยนผ่านสู่การรวมกลุ่มเป็นองค์กรขนาดใหญ่ ต่อมาในปี.ศ.1958 เกิดการควบรวมกันขึ้นอีกครั้ง คณะกรรมการพรรคเทศบาลเมืองและรัฐบาลจีนได้ตัดสินใจนำโรงงานศิลปหัตถกรรมวาดภาพเขียนสีและโรงงานแปรรูปส่งออกงานเครื่องเคลือบควบรวมกิจการเข้าด้วยกันและตั้งชื่อโรงงานแห่งนี้ว่า “โรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่สื่อฉาง” (Liu, 1990)



ภาพที่ 3-4 ภาพแบบฟอร์มใบสมัครสำหรับพนักงานหญิงเต็มที่ต้องการเข้าร่วมกับสหกรณ์ในช่วงยุคแรกเริ่ม (X. Li & Zhou, 2014)

2) ช่วงระยะพัฒนา

การก่อตั้งโรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่สื่อฉางได้ชักนำเหล่าศิลปินช่างฝีมือผู้ทำงานในแวดวงอุตสาหกรรมงานศิลปภาพวาด “ฮว่าหง” ทั้งทั้งเมืองให้มาอยู่รวมเป็นหน่วยงานเดียวกัน และดำเนินงานผลิตด้วยแผนงานแบบองค์รวม ทำให้มีศิษย์ฝึกหัดและศิลปินช่างฝีมือหญิงเต็มตั้งเดิมจำนวนมากเดินทางมารวมตัวกันที่โรงงานแห่งนี้ ตามคำบอกเล่าของพนักงานเก่าในโรงงาน อิทธิพลของโรงงานเครื่องเคลือบแห่งนี้ที่ลึกซึ้งและแผ่กระจายเป็นวงกว้างที่สุดคือการฝึกฝนบ่มเพาะเหล่าผู้มีความสามารถ เนื่องจากผู้คนส่วนใหญ่ที่เข้ามาทำงานในโรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่สื่อฉางในช่วงเวลานั้นเป็นศิลปินช่างฝีมือผู้ชำนาญในศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนมีอายุ การฝึกอบรมผู้สืบทอดทักษะศิลปะวาดภาพเขียนสีเฟื่องแผ่เพื่อขยายขนาดการผลิตเครื่องเคลือบเฟื่องแผ่

จึงเป็นสิ่งสำคัญอันดับต้น ๆ ในขณะนั้น ภาครัฐบาลจีนได้ริเริ่มและจัดให้มีการดำเนินการขยายการรับสมัครนักเรียนโดยอิงตามชั้นเรียนฝึกอบรมศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบของโรงงานซึ่งแต่เดิมเป็นโรงงานความร่วมมือทางศิลปหัตถกรรม และก่อตั้งวิทยาลัยวิชาชีพลีศิลปะวาดภาพเขียนสีแห่งแรกที่ก่อตั้งโดยโรงงานแห่งหนึ่งในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น มีการจัดตั้งชั้นเรียนผู้ชำนาญการวิชาชีพชั้น 10 สาขา อาทิ สาขาภาพวาดเขียนสีรูปบุคคล รูปทิวทัศน์นกและดอกไม้ รูปทิวทัศน์ธรรมชาติภูเขาและแม่น้ำ รูปภาพลวดลายที่มีแบบแผน (Pattern) ตลอดจนสาขาเทคนิคเดิมสี ฯลฯ โดยมีนักเรียนลงทะเบียนมากกว่า 300 คน อาจารย์ที่สอนในวิทยาลัยแห่งนี้ล้วนเป็นศิลปินช่างฝีมืองานเครื่องเคลือบผู้มีประสบการณ์และเป็นที่รู้จักในแวดวงอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบ อาทิ ปี้เหยียนหมิง จ้าวฮุยหมินและโจวเซียงฝู ฯลฯ

ในเวลาเพียง 3 ปี วิทยาลัยแห่งนี้ได้บ่มเพาะกลุ่มผู้สืบทอดงานศิลปะเครื่องเคลือบรุ่นเยาว์ขึ้นมาจำนวนหนึ่ง กลายเป็นบุคลากรที่เข้ามาช่วยเสริมกองกำลังเหล่าพนักงานในการขยายและพัฒนาเทคนิคตกแต่งวาดภาพเขียนสีเฟินไฉ่ของโรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่สื่อฉาง ทั้งยังช่วยลดปัญหาการขาดแคลนผู้สืบทอดเทคนิคการผลิตงานศิลปะเครื่องเคลือบรุ่นหลัง ซึ่งข้อเท็จจริงในเวลาต่อมาได้พิสูจน์ให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ เหล่าปรมาจารย์ ศิลปิน ผู้เชี่ยวชาญทักษะด้านศิลปะวาดภาพเขียนสีทั้งสมัยใหม่และร่วมสมัย ตลอดจนแกนนำขององค์กรที่เกี่ยวข้องจำนวนมากล้วนเป็นศิษย์ที่จบจากวิทยาลัยวิชาชีพลีศิลปะวาดภาพเขียนสีแห่งนี้ทั้งสิ้น



ภาพที่ 3-5 ภาพแสดงบรรยากาศในชั้นเรียนฝึกอบรมศิลปะวาดภาพเขียนสี (Liu, 1990)

เนื่องจากการพัฒนาในช่วงระยะแรก โรงงานเครื่องเคลือบแห่งนี้ยังขาดความสามารถหรือเครื่องมือสนับสนุนการขึ้นรูปประกอบงานเครื่องเคลือบ รัฐบาลจึงย้ายโรงปฏิบัติงาน เตาเผาฟืน กลุ่มผลิตรงานเครื่องเคลือบประเภทเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันและช่างเทคนิคมีอาชีพของโรงงานเครื่องเคลือบอื่น ๆ มายังโรงงานเครื่องเคลือบอีซูสือฉ่าง ในเวลานั้นจึงมีพนักงานในโรงงานมากกว่า 5,600 คน ทำให้โรงงานแห่งนี้กลายเป็นโรงงานเครื่องเคลือบที่ใหญ่ที่สุดในเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น นับแต่นั้นมาชื่อเสียงของโรงงานเครื่องเคลือบอีซูสือฉ่างก็แผ่ขยายไปยังทั่วทุกที่ทั้งในและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้มีคำสั่งซื้องานเครื่องเคลือบจากเขตปกครองพิเศษฮ่องกงและประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เข้ามาอย่างไม่ขาดสาย

3) ยุคปฏิวัติวัฒนธรรม

ในเดือนมิถุนายน ปีค.ศ.1966 “การปฏิวัติวัฒนธรรม” ได้เริ่มต้นขึ้น การผลิตและการสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบตกแต่งวาดภาพเขียนสีของโรงงานเครื่องเคลือบอีซูสือฉ่างล้วนได้รับผลกระทบเชิงลบ งานภาพและแนวคิดหลัก (ซีม) ดั้งเดิมที่ยอดเยี่ยมจำนวนมากของโรงงานถูกจัดเป็น “กากเถ้าจากวัฒนธรรมศักดินา” แนวคิดหลักที่ใช้วาดตกแต่งภาพลวดลายบนเครื่องเคลือบทั้งแนวคิดเกี่ยวกับชนชั้นปกครองระดับสูงในยุคศักดินา ปราชญ์บัณฑิตผู้มีความสามารถ หญิงงามสะคราญ ตลอดจนแนวคิดหลักเกี่ยวกับบุคคลสำคัญในสมัยโบราณอื่น ๆ ล้วนถูกขับให้ลงจากเวทีศิลปะวาดภาพเขียนสีเฟินฉี เหล่าศิลปินช่างฝีมืองานวาดภาพเขียนสีไม่มีเครื่องเคลือบให้รังสรรค์ผลงาน ภาพวาด ศิลปินทั้งหลายต่างไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากต้องเก็บพู่กันเข้ากรุ แนวคิดของประเทศในขณะนั้นมุ่งให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมหนัก ละเลยอุตสาหกรรมเบา ภายใต้การแทรกแซงของกระแสอุดมการณ์ที่ผิดพลาด “เครื่องเคลือบไม่อาจใช้งานเพื่อการสงครามได้” ส่งผลให้โรงงานเครื่องเคลือบอีซูสือฉ่างถูกรื้อถอน ศิลปินช่างฝีมือศิลปะวาดภาพเขียนสีผู้มีความสามารถบางคนจำต้องยอมเบนเข็มเปลี่ยนอาชีพไปเรียนรู้วิธีผลิตอุปกรณ์อุตสาหกรรมหนัก อาทิ วัสดุกึ่งตัวนำ (กระแสไฟฟ้า) อุปกรณ์กระจายเสียงและชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์

แม้ว่างานภาพวาดเขียนสีบนเครื่องเคลือบที่สร้างสรรค์ขึ้นโดยมีแนวคิดดั้งเดิมเป็นแรงบันดาลใจจะเป็นสิ่งต้องห้ามที่ไม่ได้รับอนุญาตให้สร้างขึ้นในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม แต่เหล่าศิลปินช่างฝีมือของโรงงานเครื่องเคลือบอีซูสือฉ่างก็ไม่คิดจะหยุดลงมือสร้างสรรค์ เหล่าศิลปินช่างฝีมือกลับระดมพลังสมองเพื่อคิดค้นและสร้างแนวคิดหลักสำหรับใช้สร้างสรรค์ผลงานชิ้นใหม่ทั้งหมด โดยเป็นแนวคิดที่สะท้อนถึงการเมืองทางสังคมและวิถีชีวิตทางวัฒนธรรมปัจจุบันในเวลานั้น และออกแบบผลงานภาพวาด “ฮว่าหง” จำนวนมากโดยมี “การปฏิวัติวัฒนธรรม” เป็นแนวคิดหลักในการสร้างสรรค์ผลงาน ในประวัติศาสตร์ศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบ การถ่ายทอดสีเส้นทาง การเมืองที่เข้มข้นของผลงานในช่วงเวลานั้น ต่อมาในยุคปัจจุบันนี้ผลงานในช่วงสมัยดังกล่าวถูกเรียกว่า “เครื่องเคลือบปฏิวัติวัฒนธรรม” และผลงานเครื่องเคลือบเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ช่วยวางรากฐาน

สำหรับนวัตกรรมสร้างสรรค์ รวมถึงการผลิตซ้ำผลงานภาพวาด “ฮว่าหง” ในสไตล์สังคมนิยม (Realism) ของศิลปะเครื่องเคลือบในเวลาต่อมา (X. Li & Zhou, 2014)



ภาพที่ 3-6 “ความสามัคคีอันยิ่งใหญ่” ผลงานใน “ยุคปฏิวัติวัฒนธรรม” ปีค.ศ.1970 (Liu Yang, 2023)

ในยุค “ปฏิวัติวัฒนธรรม” กระดาษลายเฟินไฉ่ (เป็นกระดาษลอกลายที่สามารถปะติดลายลงบนงานเครื่องเคลือบได้โดยใช้น้ำเป็นสื่อช่วย) ได้ปรากฏสู่สายตาสาธารณชน ทีมวิจัยทางวิทยาศาสตร์เล็ก ๆ ในโรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่สื่อฉางซึ่งไม่มีข้อมูล อุปกรณ์ หรือเงินทุน อาศัยประสบการณ์จริงที่มีอยู่และการทดลองซ้ำแล้วซ้ำเล่าเพื่อเอาชนะปัญหาด้านเทคนิค ดำเนินการทดลองสร้างสรรค์กระดาษลายเฟินไฉ่ที่ตรงตามข้อกำหนดของงานหัตถศิลป์วาดภาพเขียนสีเครื่องเคลือบ ซึ่งผลสำเร็จนี้มีบทบาทสำคัญในการขยายกำลังการผลิตเครื่องเคลือบเฟินไฉ่ระดับกลางและระดับต่ำของโรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่สื่อฉาง และช่วยเพิ่มการผลิตเครื่องเคลือบหยางจินเขียนสีบนเคลือบเพิ่ม เทคโนโลยีนี้ยังได้รับการปรับปรุงและพัฒนาในเวลาต่อมา ปัจจุบันกระดาษลายเฟินไฉ่มีการใช้กันอย่างแพร่หลายในการผลิตเครื่องเคลือบหลากหลายประเภทขององค์กรบริษัทต่าง ๆ

ต่อมาในช่วงต้นปีค.ศ.1976 โรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่สื่อฉางได้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยกรรมกร “ซีเออร์อี (721)” สังกัดโรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่สื่อฉาง โรงงานได้คัดเลือกช่างฝีมือศิลปะวาดภาพเขียนสีเฟินไฉ่รุ่นเยาว์มากกว่า 30 คนดำเนินการให้พ้นสภาพพนักงานส่วนการผลิตและโอนย้ายเข้าหลักสูตรวิชาชีพความเชี่ยวชาญด้านศิลปะตกแต่งเครื่องเคลือบแบบเต็มเวลาเพื่อทำให้ระดับความรู้ทางทฤษฎีของเหล่าพนักงานที่โอนย้ายให้อยู่ในสถานะนักเรียนซึ่งแต่เดิมมีความรู้เพียงแค่ระดับทั่วไปได้รับการพัฒนาระดับความรู้ให้สูงยิ่งขึ้น พร้อมทั้งพัฒนาให้ทักษะปฏิบัติงานของนักเรียนเหล่านี้ก้าวไปสู่ระดับใหม่เช่นกัน ในเวลาต่อมา มหาวิทยาลัยแห่งนี้ถูกควบรวมกับมหาวิทยาลัยวิชาซีฟงานเครื่องเคลือบเถาสื่อจื่อกง (ปัจจุบันควบรวมกันเป็นมหาวิทยาลัยจิ่งเต๋อเจิ้น) นักวิชาการรุ่นเยาว์

จำนวนมากในสมัยนั้นที่ได้รับตำแหน่งกิตติมศักดิ์และตำแหน่งจากระดับความเชี่ยวชาญทางเทคนิคในฐานะปรมาจารย์ศิลปหัตถกรรมระดับชาติ ระดับมณฑลหรือปรมาจารย์ศิลปหัตถกรรมระดับสูงในปัจจุบัน

4) ยุคแห่งการปฏิรูป

ภายหลังจาก “การปฏิวัติวัฒนธรรม” สิ้นสุดลง โรงงานเครื่องเคลือบอิฐสีฉ่ำภายใต้เงื่อนไขประวัติศาสตร์ยุคใหม่ ในช่วงที่จีนได้เปิดศักราชแห่งการปฏิรูปและการเปิดประเทศเพื่อปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการในการเปลี่ยนผ่านจากการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจสู่เศรษฐกิจตลาด (Market economy) ภายในโรงงานนี้จึงมีการดำเนินงานปฏิรูปภายในหลายครั้งโดยใช้ระบบการทำงานที่สอดคล้องตามความรับผิดชอบที่เชื่อมโยงความรับผิดชอบ สิทธิ และผลประโยชน์ของพนักงานเข้าด้วยกันโดยผ่านมาตรการปฏิรูป อาทิ การจัดการตามระบอบประชาธิปไตยขององค์กร การเพิ่มประสิทธิภาพโดยการผสมผสานองค์ประกอบแรงงาน การกำหนดตำแหน่งประจำคัดเลือกบุคลากรเข้าปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบตามตำแหน่งที่ได้รับ ฯลฯ

ในส่วนของการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ด้านการผลิตและการสร้างสรรค์งานศิลปะโดยเฉพาะทางโรงงานมุ่งส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ สร้างร้านจำหน่ายซึ่งจุดเครือข่ายการค้าเครื่องเคลือบขึ้นมาหลายแห่งเพื่อปรับปรุงพัฒนาความสามารถในการปรับตัวด้านการตลาดขององค์กรอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งขยายกำลังการผลิตเพื่อรองรับการผลิตเครื่องเคลือบประเภทเครื่องใช้ประจำวันให้มากยิ่งขึ้น

ช่วงเวลานี้ถือเป็นจุดสูงสุดของการสร้างสรรค์เชิงศิลปะและการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ของโรงงานเครื่องเคลือบอิฐสีฉ่ำ เป็นช่วงที่โรงงานได้รับการยกย่องและได้รับรางวัลต่าง ๆ มากที่สุดในรอบหลายปี ซึ่งรางวัลที่โดดเด่นที่สุด ได้แก่ รางวัล National Gold Award, National Silver Award, “Hundred Flowers Award” Gold Cup Award and Silver Cup Award, Beijing International Expo Gold Award และรางวัล Ministry of Light Industry Quality Management Award ตลอดจนรางวัลอื่น ๆ ตั้งแต่ระดับมณฑลขึ้นไปอีกกว่า 40 รายการ แบรินด์การค้า “ผู่เซว่” และแบรินด์การค้า “จิ่งเต๋อเจิ้น” ของโรงงานเครื่องเคลือบอิฐสีฉ่ำได้กลายเป็นเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงอย่างมากในประเทศจีน กิจกรรมเชิงพาณิชย์รวมถึงความสำเร็จทางเศรษฐกิจการค้าของโรงงานแห่งนี้ได้ปรากฏให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ต่อสายตาของมวลชน



ภาพที่ 3-7 ภาพมุมหนึ่งของห้องนิทรรศการโรงงานเครื่องเคลือบอู่ชู่สีฉางในงานนิทรรศการ Jingdezhen Export Agency เมื่อปีค.ศ.1989 (X. Li & Zhou, 2014)



ภาพที่ 3-8 ภาพเกียรติบัตรที่ได้ในช่วงการปฏิรูป (บางส่วน) (Liu Yang, 2023)



ภาพที่ 3-9 ภาพเครื่องหมายจดทะเบียนการค้า

ในเดือนกันยายน ปีค.ศ.1988 โรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่สื่อฉางได้บรรลุข้อตกลงร่วมกับ บริษัท China Arts (Hong Kong) Co., Ltd. เพื่อดำเนินการจัดแสดงและจัดจำหน่ายงานเครื่องเคลือบเฟินไผ่ของโรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่สื่อฉางในเขตปกครองพิเศษฮ่องกง ต่อมา ในงานเทศกาลศิลปะเครื่องเคลือบที่จัดขึ้นเป็นครั้งแรกในปีค.ศ.1990 มีการลงนามข้อตกลงความร่วมมือกับบริษัทในเขตปกครองพิเศษฮ่องกง 2 แห่ง ในนามบริษัท “Yibao Ceramics Co., Ltd.” เป็นธุรกิจความร่วมมือด้านการสร้างสรรค์และดำเนินการผลิตเครื่องเคลือบตกแต่งวาดภาพเขียนสีบนเคลือบประเภทต่าง ๆ ทั้งงานศิลป์ งานสำหรับตั้งจัดแสดง งานเลียนแบบเครื่องเคลือบโบราณ ความร่วมมือนี้ยังเป็นการสนับสนุนการพัฒนาการสร้างสรรค์และผลิตงานเครื่องเคลือบเฟินไผ่ ตลอดจนการจัดหาช่างฝีมือด้านศิลปะวาดภาพเขียนสี จากนั้นในปีค.ศ.1991 ทางโรงงานยังประสบความสำเร็จในการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันศิลปหัตถกรรมแห่งชาติครั้งที่ 4 “Hundred Flowers Award” (X. Li & Zhou, 2014)

5) ช่วงการปรับปรุงโครงสร้าง

ในช่วงต้นศตวรรษที่ 21 ในที่สุดโรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่สื่อฉางก็เดินมาถึงประวัติศาสตร์ของการเปลี่ยนแปลงและการปรับโครงสร้างองค์กร ในช่วงเดือนมกราคม ปีค.ศ.2003 ด้วยการส่งเสริมจากรัฐบาลจีนโรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่สื่อฉางจึงกลายเป็นองค์กรแรก ๆ ในระบบอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบที่ดำเนินการปฏิรูประบบวิสาหกิจอย่างครอบคลุม โรงงานมีพนักงานรัฐวิสาหกิจจำนวน 1,032 คน พนักงานสัญญาจ้าง 719 คนและพนักงานเกษียณอายุ 1,120 คน (X. Li & Zhou, 2014) ภายหลังจากการปรับโครงสร้างองค์กร ศิลปินช่างฝีมือศิลปะวาดภาพเขียนสีบางส่วนเริ่มดำเนินการผลิตและจัดจำหน่ายงานเครื่องเคลือบด้วยตนเองจากที่บ้านหรือโรงหัตถกรรมส่วนบุคคล กล่าวได้ว่าจากที่แต่เดิมเป็นแค่ศิลปินช่างฝีมือก็เริ่มเอนเอียงมาจับเส้นทางในแวดวงสายอาชีพการค้ามากขึ้น ศิลปินช่างฝีมือกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ยังขาดแพลตฟอร์มแสดงผลภัณฑ์และช่องทางการค้าขาย ในเวลานี้ องค์กรจึงเข้ามามีบทบาทในฐานะ “นายหน้า” ทำหน้าที่ติดต่อลูกค้าและขยายช่องทางการขายให้พวกเขา

วิธีการใช้ประโยชน์จากผลของแบรนด์สินค้าและข้อได้เปรียบด้านทรัพยากรบุคลากรที่มีความสามารถของโรงงานเครื่องเคลือบอิฐสีฉ่ำ รวมถึงการบูรณาการทรัพยากรทางเทคนิค จัดแสดงและอนุรักษ์ “วัฒนธรรมหงเตี้ยน” ที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นถือเป็นงานเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการหลังการปรับปรุงโครงสร้างใหม่ โรงงานแห่งนี้ได้ซึมซับ เก็บรวบรวมและมุ่งส่งเสริมพนักงานศิลปินช่างฝีมือ ศิลปะวาดภาพเขียนสีที่สังกัดอยู่กับองค์กรอย่างเต็มที่ ทั้งยังก่อตั้ง “สถาบันวิจัยด้านงานจิตรศิลป์” “สถาบันวิจัยเทคนิคหัตถศิลป์พิเศษ” และ “สถาบันวิจัยงานจิตรกรรมฝาผนัง” ขึ้นใหม่อีกครั้ง เชิญผู้เชี่ยวชาญแขนงต่าง ๆ และช่างฝีมือเทคนิควาดภาพเขียนสีเฟินไฉ่รุ่นเยาว์เข้าร่วมกับองค์กร สร้างแพลตฟอร์มพื้นที่สำหรับการสร้างสรรค์และการค้าขายผลิตภัณฑ์ให้กับผู้เข้าร่วม ดำเนินการส่งเสริมเผยแพร่ และมีส่วนร่วมในการประเมินคัดเลือกผลงานของพวกเขา ใช้ประโยชน์จากอิทธิพลแบรนด์สินค้าของโรงงานเครื่องเคลือบอิฐสีฉ่ำอย่างเต็มประสิทธิภาพ และช่วยให้ผู้เข้าร่วมสามารถสร้างสรรค์ผลงานที่ตีออกสู่ตลาดได้เป็นจำนวนมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 3-1 ตารางแสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ภายใต้สังกัดโรงงานเครื่องเคลือบอิฐสีฉ่ำโดยสังเขป (Liu Yang, 2023)

ประเภทสถาบันวิจัย	เนื้อหาหน้าที่รับผิดชอบ	ประเภทและจำนวนบุคลากร	ตัวอย่างรูปแบบผลิตภัณฑ์
สถาบันวิจัยด้านงานจิตรศิลป์	ผลิตเครื่องเคลือบเฟินไฉ่ ภาพวาดแผ่นกระเบื้องเคลือบ เครื่องเคลือบกุ๊ฉี เครื่องเคลือบไม้ไฉ่ระดับสูง ตลอดจนเครื่องเคลือบเนื้อ บางประเภทต่าง ๆ และงาน เลียนแบบเครื่องเคลือบ โบราณระดับสูง	พนักงานตำแหน่ง ผู้เชี่ยวชาญระดับสูง 20 คน ช่างฝีมือระดับกลาง 30 คน ช่างฝีมือระดับต้น 50 คน	 <p>ภาพวาดแผ่นกระเบื้องเคลือบเฟินไฉ่ “ข้ามแม่น้ำด้วยอ้อลำเดียว”</p>

ประเภทสถาบันวิจัย	เนื้อหาหน้าที่รับผิดชอบ	ประเภทและจำนวนบุคลากร	ตัวอย่างรูปแบบผลิตภัณฑ์
สถาบันวิจัยเทคนิคหัตถศิลป์พิเศษ	ศึกษาวิจัยเทคนิคหัตถศิลป์พิเศษและวัสดุรูปแบบใหม่	<p>ปรมาจารย์ศิลปหัตถกรรมระดับสูง ปรมาจารย์ศิลปหัตถกรรม ปรมาจารย์ด้านเทคนิคหัตถศิลป์</p> <p>ประมาณ 16% ของบุคลากรทั้งหมดในโรงงานพนักงานในตำแหน่งฝ่ายเทคนิคศิลปหัตถกรรมแต่ละแขนงคิดเป็น 35% ของพนักงานทั้งหมดในสถาบัน</p>	 <p>โคมไฟกระเบื้องเคลือบฉลุแบบหมุนรอบ (งานเครื่องเคลือบ 2 ชั้นโดยชั้นในเป็นแกนกลางที่สามารถหมุนได้) “บันทึกหอประจิม”</p>
สถาบันวิจัยงานจิตรกรรมฝาผนัง	<p>ผลิตงานจิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบ ภาพวาดแผ่นกระเบื้องเคลือบ</p> <p>ระดับสูง (ประกอบด้วยภาพวาดแผ่นกระเบื้องเคลือบรูปทรงพิเศษและงานภาพเหมือนบนแผ่นกระเบื้องเคลือบ) ในขณะเดียวกันสถาบันแห่งนี้ยังผลิตเครื่องเคลือบเนื้อบาง งานเลียนแบบเครื่องเคลือบโบราณระดับสูง สินค้าเครื่องเคลือบเพื่อการท่องเที่ยว</p>	<p>บุคลากรด้านเทคนิคแต่ละระดับมากกว่า 20 คน</p>	 <p>ภาพจิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบ “พระแม่มารีซิสติน”</p>

นอกจากนี้ โรงงานยังได้การบูรณะฟื้นฟูทรัพย์สินบางส่วนที่มีอยู่โดยจำแนกออกเป็นส่วน ๆ นำพื้นที่บางส่วนของโรงงานหงอี่สี่ฉ่าง (หนึ่งในโรงงานสาขาย่อยของโรงงานเครื่องเคลือบอี่ซู่สี่ฉ่าง) ภายหลังจากการปรับปรุงโครงสร้างองค์กร อาทิ โรงงาน ห้องปฏิบัติการงานศิลปะที่ไม่ได้เปิดใช้งานแล้ว มาดำเนินการเปิดเป็นฐานการผลิตเครื่องเคลือบเฟินไฉ่ที่มีระบบการผลิตเริ่มเป็นรูปเป็นร่าง โดยตั้งโรง

หัตถกรรมเครื่องเคลือบเผาไม่กว่า 20 แห่ง บุคลากรรายบุคคล ก้าวสู่เส้นทางแห่งการผลิตและการดำเนินงานขนาดใหญ่พร้อมทั้งขยายทีมศิลปินช่างฝีมือศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบให้ยิ่งใหญ่และเข้มแข็งยิ่งขึ้น

จากบริบทในข้างต้นทางโรงงานจึงยื่นเรื่องร้องขอนโยบายและการสนับสนุนทางการเงินจากหน่วยงานเทศบาลเมืองเพื่อสร้าง “ย่านถนนหงเต๋ียน” สถานที่จัดแสดงวัฒนธรรมหงเต๋ียนและบูรณาการกระบวนการสร้างสรรค์และการผลิตงานเครื่องเคลือบตลอดทั้งชั้นตอนไว้ในที่เดียวบนพื้นที่โรงงานเผาเครื่องเคลือบอู่ซู่ผิง โดยโรงงานแห่งนี้ใช้ “ย่านถนนหงเต๋ียน” เขตพื้นที่ย่านอุตสาหกรรมวัฒนธรรมเครื่องเคลือบสร้างสรรค์เป็นโอกาสในการดึงดูดโรงหัตถกรรมเครื่องเคลือบ ศิลปินช่างฝีมือศิลปะวาดภาพเขียนสีและพ่อค้างานเครื่องเคลือบให้มาตั้งถิ่นฐาน ร่วมกันพัฒนาพื้นที่และแบ่งปันผลประโยชน์ในอนาคตของวัฒนธรรมหงเต๋ียน (Li & Zhou, 2014, pp. 15-28)

3. อุตสาหกรรมทางประวัติศาสตร์ในแต่ละยุคสมัย

ย่านถนนหงเต๋ียนได้ข้ามผ่านการพัฒนาตามช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ที่แตกต่างกันถึง 5 ยุค แต่ละยุคสมัยต่างมีอัตลักษณ์ทางประวัติศาสตร์และการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่เป็นเอกลักษณ์ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ไม่เพียงส่งผลกระทบต่อวิถีการพัฒนาของย่านถนนหงเต๋ียน แต่ยังสะท้อนถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของจีน โดยผู้วิจัยได้สรุปอัตลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ของย่านถนนหงเต๋ียนในแต่ละช่วงยุคไว้ ดังนี้

ตารางที่ 3-2 ตารางแสดงสรุปอัตลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ของย่านถนนหงเต๋ียนในแต่ละยุคสมัย (Liu Yang, 2023)

ช่วงเวลา	คำสำคัญ	อัตลักษณ์
ช่วงก่อตั้งโรงงาน (ปีค.ศ.1949-1958)	การฟื้นตัวของ อุตสาหกรรมเครื่องเคลือบ	หลังจากการประกาศปลดแอกประเทศจีน เมืองจิ้งเต๋อเงินต้องเผชิญกับสภาวะการณ์ที่โรงงานภายในอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบปิดตัวลงเป็นจำนวนมาก รวมถึงภาวะซบเซาในแวดวงอาชีพงานหัตถศิลป์วาดภาพเขียนสี รัฐบาลจีนจึงประกาศใช้มาตรการนานาประการเพื่อเปลี่ยนแปลงอุตสาหกรรมจีนในสมัยนั้นสู่ระบบสังคมนิยม ก่อตั้งโรงงานเครื่องเคลือบจากความร่วมมือระหว่างภาครัฐและองค์กรเอกชน ส่งผลให้อุตสาหกรรมเครื่องเคลือบของจีนค่อย ๆ ฟื้นตัวขึ้นทีละน้อย

ช่วงระยะพัฒนา (ปี ค.ศ.1958-1965)	การสร้างเสริมการจัดการด้านการผลิต	การก่อตั้งโรงงานเครื่องเคลือบอู่ชู้อ่างใต้ชักนำเหล่าศิลปินช่างฝีมือ และบุคลากรผู้ทำงานในแวดวงอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบทั่วทั้งเมืองให้มาอยู่รวมเป็นหน่วยงานเดียวกัน สร้างเสริมแผนการจัดการด้านการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการอบรมบ่มเพาะผู้มีความสามารถมากเป็นพิเศษ มีการก่อตั้งวิทยาลัยวิชาชีทางด้านศิลปะวาดภาพเขียนสีเพื่อเสริมสร้างขุมกำลังใหม่ที่จะเข้ามาช่วยสืบสานเทคนิคหัตถศิลป์และเสริมกำลังการผลิตงานเครื่องเคลือบเฟินไฉ่
ยุคปฏิวัติวัฒนธรรม (ปีค.ศ.1966-1976)	แนวคิดหลักที่ใช้สร้างสรรค์ผลงานซึ่งสะท้อนถึงสภาพการณ์ของยุคสมัย	โรงงานเครื่องเคลือบอู่ชู้อ่างประสบปัญหาถูกรื้อถอน เหล่าช่างฝีมือและศิลปินศิลปะวาดภาพเขียนสีจำต้องยอมเบนเข็มเปลี่ยนอาชีพ ทว่าเหล่าศิลปินช่างฝีมือต่างยืนหยัดลงมือสร้างสรรค์ผลงานต่อไปโดยระดมพลังสมองเพื่อคิดค้นและสร้างแนวคิดหลักสำหรับใช้สร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบซึ่งสะท้อนถึงสภาพการณ์ของยุคสมัยในช่วงนั้น
ยุคแห่งการปฏิรูป (ปีค.ศ.1976-2002)	การปฏิรูปภายในและการขยายตลาด	การปฏิรูปและการเปิดประเทศจีนนำมาซึ่งโอกาสใหม่ ๆ สำหรับกาพัฒนา โรงงานอู่ชู้อ่างประสบความสำเร็จอย่างก้าวกระโดดในด้านการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะและผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบโดยผ่านการปฏิรูปภายในและการขยายตลาดจนได้รับรางวัลมากมายจากทั้งในประเทศจีนและต่างประเทศ
ช่วงการปรับปรุงโครงสร้าง (ปีค.ศ. 2003 จนถึงปัจจุบัน)	การเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกและการปรับโครงสร้างองค์กร	โรงงานอู่ชู้อ่างดำเนินการเปลี่ยนแปลงรูปแบบธุรกิจและปรับโครงสร้างองค์กร ศิลปินช่างฝีมือบางส่วนเริ่มดำเนินการผลิตและจัดจำหน่ายงานเครื่องเคลือบด้วยตนเอง ส่วนทางโรงงานรับหน้าที่เป็นนายหน้า คอยติดต่อลูกค้าและขยายช่องทางการขายให้ศิลปินช่างฝีมือที่เป็นคู่ค้า ใน

		ขณะเดียวกันทางโรงงานยังก่อตั้งกลุ่มสถาบันวิจัย ด้านงานวิศวกรรมศิลป์ขึ้นใหม่อีกครั้งเพื่อส่งเสริมการ อนุรักษ์และการพัฒนา “วัฒนธรรมหงเตี้ยน”
--	--	--

พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของย่านถนนหงเตี้ยนสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่
ซับซ้อนและหลากหลายซึ่งอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบของเมืองจึงเต๋อเจิ้นได้เผชิญ ตั้งแต่ความท้าทาย
ในช่วงระยะเริ่มต้นเรื่อยไปจนถึงความเฟื่องฟูภายหลังจากที่ประเทศจีนดำเนินการปฏิรูปและเปิด
ประเทศ จนกระทั่งได้มาถึงช่วงสมัยแห่งการเปลี่ยนแปลงเพื่อยกระดับสู่ศตวรรษใหม่ การ
เปลี่ยนแปลงเหล่านี้ไม่เพียงเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ถึงการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของจีน
เท่านั้น แต่ยังแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการสืบสานวัฒนธรรมและการสร้างเสริมนวัตกรรมด้าน
ศิลปะเครื่องเคลือบของเมืองจึงเต๋อเจิ้นต่อไป

โรงงานเครื่องเคลือบอู่ซื่อฉางถื่อเป็นโรงงานเครื่องเคลือบที่ได้ยืนอยู่บนตำแหน่งระดับสูง
ในหน้าประวัติศาสตร์การสร้างสรรค์และการผลิตเครื่องเคลือบ ในฐานะองค์กรผลิตเครื่องเคลือบที่
ใหญ่ที่สุด มีพนักงานจำนวนมากที่สุดและเป็นองค์กรที่มีศักยภาพความสามารถสมบูรณ์รอบด้านที่สุด
โรงงานแห่งนี้ได้สร้างความสำเร็จไว้มากมาย โดยที่ในขณะเดียวกันยังได้บ่มเพาะเหล่าผู้มี
ความสามารถด้านทักษะและองค์ความรู้ด้านศิลปะเครื่องเคลือบไว้เป็นจำนวนมาก ตามข้อมูลเชิงสถิติ
ที่ยังไม่ครอบคลุมสมบูรณ์ มีศิลปินและช่างฝีมือมากกว่า 50 คนจากโรงงานเครื่องเคลือบอู่ซื่อฉางถื่อ
เปิดโรงหัตถกรรมและห้องปฏิบัติการศิลปะวาดภาพเขียนสีเป็นของตนเอง มีผู้เข้าร่วมสถาบันวิจัยและ
สมาคมวิจัยในทุกระดับจำนวน 110 คน รวมถึงผู้ประกอบการธุรกิจและผู้จัดนิทรรศการเครื่องเคลือบเฟิน
ไฉ่และเครื่องเคลือบประเภทอื่น ๆ ในตลาดอีก 34 คน และยังมีบางคนที่ได้นั่งตำแหน่งเก้าอี้ในธุรกิจ
ส่วนตัว ยังมีบางรายที่จัดตั้งเอเจนซีดำเนินงานด้านธุรกิจการค้าเครื่องเคลือบเฟินไฉ่ในประเทศแถบ
ยุโรป อเมริกา และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

นอกจากนี้ยังมีกิจการร่วมค้าและกิจการส่วนตัวที่สืบทอดในรูปแบบจากพ่อสู่ลูก จาก
อาจารย์สู่ศิษย์ การสืบทอดงานในครอบครัว ตลอดจนการร่วมมือกันระหว่างเพื่อนร่วมวิชาชีพ เพื่อ
สร้างธุรกิจการผลิตเครื่องเคลือบในแบบของตนเอง ซึ่งช่วยผลักดันศิลปะวาดภาพเขียนสีงานเครื่อง
เคลือบอันเป็นเอกลักษณ์ของเมืองจึงเต๋อเจิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งศิลปะวาดภาพเขียนสีเฟินไฉ่ให้ได้รอด
โหมสู่ตลาดที่กว้างใหญ่ยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกันปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ยังได้วางรากฐานด้านองค์ประกอบ
วัตถุและการสนับสนุนทางเทคนิคที่มั่นคงให้การก่อสร้างโครงการ “ย่านถนนหงเตี้ยน” ในภายหลัง

ช่างฝีมือ “ชาวฮว่าหง” และงานหัตถศิลป์ภาพวาด “ฮว่าหง” ของย่านถนนหงเต๋ียน

1. ช่างฝีมือ “ชาวฮว่าหง” แห่งย่านถนนหงเต๋ียน

“ชาวฮว่าหง” ตั้งเดิม โดยปกติแล้วมักพักผ่อนช่วงระหว่างวันและทำงานในตอนกลางคืน ในสถานที่ทำงานจะมีโต๊ะวางเรียงกันเป็นแถว โต๊ะทุกตัวล้วนมีตะเกียงไฟให้ 1 ดวง เนื่องจากในสมัยนั้นยังไม่มีไฟฟ้าใช้จึงมีการใช้ตะเกียงนานาชนิด อาทิ ตะเกียงน้ำมันก๊าด ตะเกียงเหล็ก ฯลฯ เพื่อให้แสงสว่างขณะทำงาน อุปนิสัยการทำงานทำให้พวกเขามีสมาธิในการคิดออกแบบและลงมือวาดภาพเขียนสีเครื่องเคลือบในช่วงกลางคืนอย่างเงียบ ๆ และเอื้อต่อการรักษาความลับเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้อื่นเลียนแบบการออกแบบผลงานภาพวาดเขียนสีบนเครื่องเคลือบของตนเอง



ภาพที่ 3-10 โต๊ะทำงานหงเต๋ียนดั้งเดิมในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 (Online, n.d.)



ภาพที่ 3-11 ภาพ “ชาวฮว่าหง” ขณะทำงานในช่วงเวลากลางคืนในยุคสาธารณรัฐจีน (ภาพฉากการทำงานในหงเตี้ยนสไตล์ครัวเรื่อน) (Online, n.d.)



ภาพที่ 3-12 ภาพ “ชาวฮว่าหง” ในสมัยโรงงานเครื่องเคลือบอิฐสีฉ่าง (ภาพฉากการทำงานในห้องปฏิบัติการวาดภาพเขียนสี) (Li & Zhou, 2014)



ภาพที่ 3-13 ภาพ “ชาวฮว่าหง” ในสมัยปัจจุบัน(ภาพถ่ายขณะเฉาจื่อโฮ่ยว่ปรมาจารย์ด้าน ศิลปหัตถกรรมของมณฑลเจียงซีขณะกำลังสร้างสรรค์ผลงาน) (Liu Yang, 2024)

ช่างฝีมือ “ชาวฮว่าหง” แตกต่างจากช่างฝีมือคนอื่น ๆ ตรงที่ชาวฮว่าหงเป็นผู้ที่นำกำลังสมองและกำลังกายบูรณาการสู่การสร้างสรรค้งานศิลปะ ด้วยเหตุนี้ ชาวฮว่าหงจึงเลือกทำงานตอนกลางคืนด้วยเหตุผล 2 ประการ ดังต่อไปนี้ ประการที่ 1 คือนั่นเงียบสงบเอื้อต่อการคิดและการสร้างสรรค้งาน และประการที่ 2 พวกเขาหวังที่จะเก็บการสร้างสรรค้งานไว้เป็นความลับเพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เหล่าเพื่อนร่วมอาชีพลอกเลียนแบบ มีศิลปินงานภาพวาดเขียนสีบนเครื่องเคลือบบางส่วนในตอนที่ยังคิดค้นสร้างสรรค้งานภาพลวดลายหรือผลงานใหม่ ๆ ถึงกับใช้วันตะเกียงน้ำมันก๊าดกับผลิตภัณฑ์ที่วาดลายเสร็จแล้วเพื่อให้งานกลายเป็นสีดำไปครึ่งหนึ่งเพื่อปกป้องผลงานการสร้างสรรค้งานของตนเอง แล้วนำลวดลายบนชิ้นงานกลับในตอนที่ยังงานเข้าเตาเผา (บริเวณส่วนที่ดำคล้ำจะหายไปโดยอัตโนมัติหลังจากถูกไฟเผาจากเตา) วิธีนี้ทำให้ผลงานเครื่องเคลือบจะจัดแสดงให้เห็นเพียงต่อหน้าลูกค้าเท่านั้น เพื่อนร่วมอาชีพคนอื่น ๆ จะไม่สามารถมองเห็นลวดลายที่สมบูรณ์ได้

เนื่องจากทักษะที่ยอดเยี่ยม ในอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบช่างฝีมือชาวฮว่าหงจึงได้รับค่าจ้างที่สูงมาก ในฐานะวัฒนธรรมชั้นสูง (Elite Culture) ในแวดวงศิลปะเครื่องเคลือบ ชาวฮว่าหงจึงมักให้ความสำคัญกับการแต่งกายและภาพลักษณ์ของตนเองเป็นพิเศษ ศิษย์ฝึกหัดของหงเตี้ยนต้องใช้เวลาเรียนอย่างน้อยสามปีจึงจะสำเร็จการศึกษาได้ โดยปกติแล้วปรมาจารย์ของพวกเขามักเป็นเจ้าแก๊งเจ้าของกิจการหงเตี้ยน ในช่วงระยะเวลาของการฝึกงานนี้ ศิษย์ฝึกหัดจะได้รับเงินเดือนที่จำกัด ในขณะที่อาจารย์ผู้เป็นนายจ้างสามารถแบ่งปันผลสำเร็จจากยอดขายหรือแรงงานทั้งหมดของศิษย์ฝึกหัดได้ ดังนั้น กิจการหงเตี้ยนส่วนใหญ่จึงมักเต็มใจรับศิษย์ฝึกหัดเข้ามาเรียนและทำงานในร้าน ร้านค้าขนาดใหญ่สามารถมีศิษย์ฝึกหัดได้มากกว่า 10 คน ในขณะที่ร้านค้าขนาดเล็กโดยทั่วไปมักมีศิษย์

ฝึกหัดเพียง 2-3 คน ศิษย์ฝึกหัดต้องได้รับการประเมินอย่างครอบคลุมรอบด้านโดยอาจารย์เมื่อเริ่มต้นการฝึกงาน หากเป็นศิษย์ฝึกหัดที่ให้เคารพอาจารย์อยู่เป็นนิจ ทำงานอย่างจริงจัง เรียนรู้ด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน และมีความประพฤติดีเยี่ยมสามารถผ่านการประเมินได้อย่างราบรื่น ทว่าหากเป็นศิษย์ฝึกหัดที่ซุกซน เกียจคร้านเป็นนิจ ประพฤติตัวไม่ดี หยิ่งผยอง และไม่เคารพอาจารย์ แม้ว่าเขาอาจมีระดับทักษะที่ดีในระดับหนึ่ง เขาอาจถูกทำทนายในตอนที่ยังเข้ารับการทดสอบจากอาจารย์ หากอาจารย์ไม่อนุมัติให้สอบผ่าน ศิษย์ฝึกหัดคนดังกล่าวก็ไม่อาจจบหลักสูตรการฝึกและขึ้นเป็นชาวฮว่าหงเต็มตัวได้ เหล่าเจ้าแก้มักเข้าร่วมในองค์กรของสมาคมการค้าเครื่องเคลือบ เมื่อมีการรายงานในที่ประชุมว่าบุคคลใดไม่ผ่านการทดสอบจบหลักสูตรฝึกอบรม เหล่าเจ้าแก้มักจะรายอื่น ๆ ในอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบยอมไม่กล้าจ้างและรับบุคคลนั้นเป็นศิษย์ฝึกหัด ซึ่งทำให้ศิษย์ฝึกหัดที่ไม่ผ่านการทดสอบหาเลี้ยงชีพในอุตสาหกรรมนี้ได้ยาก แม้ว่าผู้แนะนำคนเดิมจะเข้ามาช่วยเป็นคนกลางเจรจาไกล่เกลี่ยก็ยังคงจัดโต๊ะเลี้ยงรับรองเพื่อสอบจบหลักสูตรฝึกอบรมราว 3-4 หรือ 5-6 ครั้งด้วยกันซึ่งถือเป็นเรื่องยากที่ศิษย์ฝึกหัดคนหนึ่งจะสามารถรับผิชอบภาระและค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ไหว

ภายหลังจากที่ศิษย์ฝึกหัดผ่านการทดสอบหลักสูตรฝึกอบรมแล้วยังจำเป็นต้องเข้าร่วมกับสมาคมถงอ้อเซ่อ องค์กรของผู้ที่ประกอบอาชีพเกี่ยวหวงเตียนเสียก่อนจึงจะสามารถคิดหาช่องทางประกอบอาชีพในสายงานนี้ได้ การจะเข้าร่วมสมาคมถงอ้อเซ่อโดยปกติแล้วต้องได้รับการแนะนำจากสมาชิกระดับผู้นำ โดยที่ในขณะที่เดียวกันยังต้องจ่ายค่าธรรมเนียมสมาชิกจำนวน 3 ไซ่ว จากนั้นจึงรับตราไฟที่สลักเป็นชื่อของสมาคมและชื่อของตนเองไป ตราไฟนี้สามารถถนอมเก็บรักษาไว้ได้เป็นเวลานานโดยเคลือบตราด้วยน้ำมันต้นถงสีแดง สมาคมถงอ้อเซ่อจัดการประชุมทุกปีและสมาชิกสามารถแสดงตราของตนเองเพื่อรับแบ่งจำนวนครั้งกิโลกัรมจากสมาคมเป็นของสมนาคุณ เมื่อเข้าร่วมสมาคมแล้วก็สามารถหางานด้านศิลปะวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบในเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นได้อย่างอิสระ แต่อย่างไรก็ตามงานประเภทนี้มักไม่แน่นอน เจ้าแก้มักจ้างพนักงานตามตามความต้องการทางธุรกิจ และอาจไล่พนักงานออกเมื่อไม่มีธุรกิจประกอบการในส่วนนี้แล้ว โดยปกติวิธีการหางานคือการสมัครงานผ่านคำแนะนำของเพื่อนร่วมงานหรือญาติและเพื่อนฝูง (L. Fang, 2002)

ในช่วงที่โรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่ฉือฉ่างมีงานผลิตจำนวนมาก เหล่าช่างฝีมือกลายเป็นพนักงานในโรงวาดภาพเขียนสีที่ต้องเข้างานตรงเวลา ดำเนินการผลิตผลงานภาพวาดเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบแบบเดียวกันทั้งหมดตามหลักเกณฑ์ที่โรงงานได้กำหนดไว้ให้ จากนั้นก็นำชิ้นงานเข้ากระบวนการเผาผลิตแบบเดียวกัน เข้าบรรจุภัณฑ์แบบเดียวกัน เป็นการทำงานสายงาน “ฮว่าหง” ในรูปแบบงานสายการผลิตแบบต่อเนื่องตามแบบส่งต่อกันเป็นทอด (Pipeline) การก่อตั้ง “โรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่ฉือฉ่าง” ได้เปลี่ยนรูปแบบอุตสาหกรรมงานเผาไฟดั้งเดิมของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น โดยหลายกรอบจำกัดด้านรูปแบบการผลิตที่แต่เดิมเป็นโรงหัตถกรรมแบบครัวเรือนส่วนบุคคลเมื่อ 200 ปีก่อนที่อิงจากสายเลือด ภูมิปัญญาและความสัมพันธ์ทางสายงานเป็นพื้นฐาน ทำให้ “อุตสาหกรรมหงเตียน”

ที่มีบรรยากาศสีสันแบบสมาคมวิชาชีพเข้มข้นกลายเป็นรัฐวิสาหกิจ องค์กรสำหรับประชาชนทั้งหมด ทั้งยังมุ่งมั่นพัฒนาจนกลายเป็น “โรงงานวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบ” ที่ผลิตผลงานเครื่องเคลือบตามแผนยุทธศาสตร์ระดับชาติ

ในขณะเดียวกัน อุตสาหกรรมงานวาดภาพเขียน 4 ประเภทหลักซึ่งเป็นตัวแทนของหงเต๋ียนดั้งเดิม อันประกอบด้วยอุตสาหกรรมวาดภาพเขียนสีเสี้อี้ เฝินไฉ่-กุ๊ไฉ่ วาดภาพเขียนสีวิจิตรศิลป์และอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบตกแต่งแบบหวงเจียวโจวค่อย ๆ หายไป “ศิลปินช่างฝีมือหงเต๋ียน” กลายเป็น “พนักงานโรงงานผลิตเครื่องเคลือบ” ความสัมพันธ์การจ้างงานระหว่างอาจารย์และศิษย์ฝึกหัดแบบดั้งเดิมถูกแทนที่ด้วยความสัมพันธ์ระหว่างสหราชอาณาจักรและกลุ่มพนักงานภายใต้ระบบรัฐวิสาหกิจ ทว่า “ชาวฮว่าหง” ในยุคสมัยนี้ไม่ได้เข้าทำงานด้านวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบผ่านการแนะนำส่วนตัวหรือต้องเข้าร่วมกับสมาคมที่เกี่ยวข้องแบบเดิมอีกต่อไป แต่เป็นการรับมอบหมายตำแหน่งหน้าที่ไปตามโรงปฏิบัติงานต่าง ๆ ภายในโรงงานเพื่อดำเนินงานผลิตในหน้าที่เดียวกันทั้งโรงปฏิบัติการ ปฏิบัติงานตามหลัก “ทำงานมากได้มาก ทำงานน้อยได้น้อย” โดยเป็นการทำงานเพื่อประเทศชาติ สร้างรายได้ให้กับส่วนรวม ในเวลาต่อมาาระบบดังกล่าวก็ถูกแทนที่ด้วยระบบการจัดสรรรูปแบบใหม่ตามระดับทักษะ ตำแหน่งทางวิชาชีพและตำแหน่งกิตติมศักดิ์ หลังจากที่ “อุตสาหกรรมหงเต๋ียน” แบบดั้งเดิมมีการปรับเปลี่ยนเหล่าศิลปินช่างฝีมือจากอดีต “อุตสาหกรรมวาดภาพเขียนสี 4 ประเภทหลัก” ก็ถูกแบ่งแยกเป็น “ศิลปินช่างฝีมือหงเต๋ียนทั่วไป” กับ “ศิลปินวิจิตรศิลป์” โดยศิลปินช่างฝีมือหงเต๋ียนทั่วไปมีหน้าที่รับผิดชอบในส่วนการผลิต ส่วนศิลปินวิจิตรศิลป์มีหน้าที่รับผิดชอบในการสร้างสรรค์และการออกแบบผลงาน หน้าที่รับผิดชอบที่ได้รับทำให้ศิลปินช่างฝีมือเหล่านี้มีตัวตนอีกครั้งในฐานะ “คนงานช่างฝีมือ” และ “ปัญญาชน” จึงกล่าวได้ว่าการเปลี่ยนแปลงสู่ชาติสังคมนิยมในเวลานั้นไม่เพียงแต่สร้างความเปลี่ยนแปลงระบบการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ฯลฯ แต่ังก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง “อัตลักษณ์ตัวตน” ของผู้คนด้วยเช่นกัน “ชาวฮว่าหง” ดั้งเดิมค่อย ๆ ละทิ้ง “อัตลักษณ์เก่า” ของตนภายใต้การเปลี่ยนแปลงระดับชาติที่เกิดขึ้นในสมัยนั้น และยอมรับ “อัตลักษณ์ใหม่” ด้วยความภาคภูมิใจ

การเปลี่ยนแปลงตามกาลยุคสมัยซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ที่สุดสำหรับเหล่าศิลปินช่างฝีมืองานเฝินไฉ่ในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นในยุคสาธารณรัฐจีน นั่นคือการทำพวกเขาเหล่านี้ต้องเปลี่ยนจาก “ชาวฮว่าหง” ดั้งเดิมมาเป็น “ศิลปินช่างฝีมือในระบบ” ศิลปินช่างฝีมือบางคนเข้าสู่ระบบรัฐวิสาหกิจ และกลายเป็นพี่ใหญ่ในหมู่คนงาน และบางคนเข้าสู่สถาบันวิจัย โรงเรียน ฯลฯ เพื่อเป็นแบบอย่างและกลายเป็น “ปัญญาชน” ทำงานในสถาบันวัฒนธรรมและการศึกษา ทว่าเนื่องด้วย “ระบบส่วนรวมเป็นเจ้าของตามหลักสังคมนิยม” เป็นตัวกำหนดว่าไม่ว่าพวกเขาจะอยู่ในสถานะใดก็ตาม พวกเขา ก็ยังเป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ที่ได้รับเงินเดือนจากรัฐ ไม่มีทางเลือกอื่นใดนอกจากนี้ “ธรรมเนียมประเพณีหงเต๋ียนดั้งเดิม” กิจการส่วนบุคคลที่สืบทอดมายาวนานกว่า 200 ปีได้ถูกทำลายลง

ปรากฏการณ์ดังกล่าวกินเวลายาวนานจนถึงปลายทศวรรษที่ 1990 เนื่องด้วยการพัฒนาของเศรษฐกิจ ตลาดและการเปิดประเทศดำเนินการค้าในเศรษฐกิจต่างประเทศได้อย่างเปิดกว้าง เศรษฐกิจ ประกอบการภาคเอกชนจึงค่อย ๆ กลับมาสู่อุตสาหกรรมนี้อีกครั้ง สิ่งนี้มีอิทธิพลอย่างลึกซึ้งและ ชับซ้อนต่อศิลปินช่างฝีมืองานเฟินไฉ่หลายรุ่นโดยเฉพาะศิลปินที่มีชื่อเสียง อีกทั้งอิทธิพลดังกล่าวยัง ส่งผลกระทบต่อศิลปะทอผ้าทอผ้าของศิลปินเหล่านี้

1) วิถีอัตลักษณ์รูปแบบธุรกิจที่เกิดจากความสัมพันธ์ทางสายเลือด ความสัมพันธ์ทาง ภูมิลำเนาและความสัมพันธ์ทางวิชาชีพ

“ความสัมพันธ์ทางสายเลือด” ในที่นี้หมายถึงรูปแบบธุรกิจ “ที่สืบทอดกันในรอบครัว” ที่ ดำเนินกิจการในอุตสาหกรรมหงเต๋ียนมาตั้งแต่รุ่นพ่อจนถึงปัจจุบัน ซึ่งรูปแบบธุรกิจดังกล่าวเป็นเหตุ ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ร้านหงเต๋ียนแบบ “ร้านพ่อ-ลูก” บางแห่งในย่านถนนหงเต๋ียนยังคงมีอยู่จนถึง ปัจจุบัน “ความสัมพันธ์ทางภูมิลำเนา” หมายถึง สถานที่รวมตัวของเหล่า “หงเต๋ียน” ตั้งเดิมในยุค แรกเริ่มในเขตย่านถนนหงเต๋ียน ย่านถนนแห่งนี้เป็นที่ตั้งของอุตสาหกรรม “ฮว่าหง” และ อุตสาหกรรมเสริมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เดียวกันซึ่งอำนวยความสะดวกด้านการผลิตและการขาย แบบครบวงจร ตั้งแต่การเตรียมวัสดุ งานวาดภาพเขียนสี การผลิตตลอดจนการนำชิ้นงานเข้าเตาเผา ที่ตั้งอุตสาหกรรมที่ดำเนินการแต่ละชั้นตอนล้วนมีอยู่ในย่านถนนนี้ทั้งสิ้น ก่อเกิดเป็นหลักการสร้าง ผลประโยชน์แบบรวมกลุ่มในระดับหนึ่ง ต่อมา “ความสัมพันธ์ทางวิชาชีพ” หมายถึงความจริงที่ว่า ย่านถนนและเขตพื้นที่ในแถบนี้โดยพื้นฐานแล้วล้วนมีส่วนร่วมหรือมีความเกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมที่ เกี่ยวข้องกับงานศิลปภาพวาด “ฮว่าหง” สำหรับตกแต่งเครื่องเคลือบ บางคนก็ทำงานในส่วนวาด ภาพเขียนสีตกแต่งลวดลาย บางคนทำงานในส่วนการเติมสีในลวดลายบนเครื่องเคลือบ และบางคนก็ มีหน้าที่รับผิดชอบในส่วนการนำชิ้นงานเข้าเตาเผา ฯลฯ รวมถึงงานตกแต่งเข้ากรอบงานภาพวาดแผ่น กระจกเคลือบที่กล่าวถึงไปในข้อมูลวิจัยข้างต้น การนำชิ้นงานเครื่องเคลือบที่เสร็จสมบูรณ์เข้าบรรจุ ภัณฑ์ การขนส่งผลิตภัณฑ์ ตลอดจนงานในอุตสาหกรรมเสริมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานงาน เครื่องเคลือบล้วนเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดวิถีอัตลักษณ์รูปแบบธุรกิจ

“ชาวฮว่าหง” ในยุคสมัยราชวงศ์จิ้นโบราณมุ่งฝึกฝนและสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ใน ศิลปะเครื่องเคลือบอย่างต่อเนื่อง สร้างความหลากหลายให้กับภาพลวดลายตกแต่งงานเครื่องเคลือบ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเทคนิคหัตถศิลป์ต่าง ๆ อาทิ เทคนิควาดภาพเขียนสีเฟินไฉ่ กูไฉ่ โมไฉ่ และชิน ไฉ่ ฯลฯ เทคนิคตกแต่งแต่ละแขนงล้วนเป็นองค์ความรู้ที่ “ชาวฮว่าหง” ค่อย ๆ ริเริ่มสร้างสรรค์และ ปรับปรุงตลอดช่วงกระบวนการพัฒนาศิลปะเครื่องเคลือบของจีน ในสมัยก่อนเนื่องจากอุตสาหกรรม เครื่องเคลือบของเมืองจึงต่อเงินเจริญเฟื่องฟู กิจการหงเต๋ียนทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ต่างทอดตัว เรียงรายเต็มสองฟากฝั่งริมแม่น้ำซางเจียง การแข่งขันทางธุรกิจในสมัยนั้นจึงดุเดือดมาก ดังนั้น เพื่อ ความอยู่รอดเหล่าศิลปินช่างฝีมืองานศิลปภาพวาดฮว่าหงส่วนใหญ่จึงมักเกิดความเชี่ยวชาญในทักษะ

วาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบแบบครบถ้วนทุกกระบวนการความโดยไม่รู้ตัวไปโดยปริยายทั้งการวาดภาพเขียนสี การเติมสี ตลอดจนการเขียนลายน้ำทอง เหมียวจิน ฯลฯ แม้กระทั่งภาพวาดเขียนสีลายทิวทัศน์ธรรมชาติภูเขาและแม่น้ำ ทิวทัศน์ดอกไม้และนก สัตว์ป่ามีเท้า และภาพวาดบุคคลล้วนสามารถสร้างสรรค์ออกมาเป็นชิ้นงานได้อย่างโดดเด่นในแบบฉบับของตนเอง เนื่องจากในเวลานั้นไม่มีโรงเรียนฝึกอบรมเฉพาะทางสำหรับทักษะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบ “ชาวฮว่าหง” รุ่นเก่าแก่กำลังเรียนรู้ทักษะศิลปะหัตถกรรมโดยการฝากตัวเป็นศิษย์ฝึกหัดของเหล่าปรมาจารย์หรือเรียนรู้ในฐานะบุตรที่สืบทอดองค์ความรู้ของวงศ์ตระกูลต่อจากผู้เป็นพ่อ (Ren, 2014, pp. 105-107)

ในสังคมชนบท ความสัมพันธ์ทางสายเลือดและภูมิลำเนาเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลขั้นพื้นฐานที่สุด เนื่องจากรูปแบบการสืบทอดในอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบ โดยทั่วไปองค์ความรู้และทักษะวาดภาพเขียนสี การเติมสี เฝاملีงานเครื่องเคลือบสามารถสืบทอดโดยภาพรวมในแง่ความสัมพันธ์ทางสายเลือดได้ว่าเป็นการสืบทอดจากพ่อ-ลูกและจากพี่-น้อง ฯลฯ ส่วนความสัมพันธ์ทางภูมิลำเนาเป็นการกระจุกตัวรวมกัน (Cluster) เพราะผลประโยชน์ที่มีร่วมกัน เนื่องจากแต่ละชุมชนต่างมีความเชี่ยวชาญด้านศิลปะเครื่องเคลือบที่แตกต่างกันไปตามแต่ละแขนง อาทิ ความเชี่ยวชาญด้านงานศิลปะภาพวาด “ฮว่าหง” (ศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบ) ของย่านถนนหนงเตี้ยน ความเชี่ยวชาญด้านทักษะการสร้างสรรค์งานแผ่นกระเบื้องเคลือบของย่านถนนเหล่ายาตัน ความเชี่ยวชาญด้านการสร้างสรรค์งานเลียนแบบเครื่องเคลือบโบราณของย่านถนนฟานเจีจิง ตลอดจนย่านถนนเถาซีชวนที่พัฒนาขึ้นในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาซึ่งมีอุตสาหกรรมวัฒนธรรมสร้างสรรค์เกี่ยวกับศิลปะเครื่องเคลือบเป็นจำนวนมาก ทักษะวิชาชีพต่าง ๆ ซึ่งเป็นความเชี่ยวชาญของแต่ละย่านพื้นที่นำไปสู่การสร้างสรรค์ผลประโยชน์ร่วมกันสำหรับกลุ่มคนที่กระจุกตัวรวมกัน

2) การจำแนกประเภทงานศิลป์

ประเภทงานศิลป์ของหงเตี้ยนดั้งเดิมมักเกี่ยวข้องกับงานศิลปะภาพวาด “ฮว่าหง” ซึ่งแค่ในส่วนของ “การวาดภาพ” สามารถจำแนกงานศิลป์ได้ 2 ประเภท ได้แก่ “งานวาดภาพเขียนลาย” และ “งานเติมสี” (Ren, 2014, pp. 105-107)

ในสายอาชีพงานศิลป์หงเตี้ยน “งานวาดภาพเขียนลาย” เรียกว่า “ฮว่าปี้ (งานวาดฟู่กัน)” เป็นงานศิลป์ประเภทหนึ่งที่ต้องเข้ารับการฝึกอบรมอย่างเข้มงวดจึงจะสามารถสร้างสรรค์งานภาพวาดเขียนสีบนโครงเครื่องเคลือบขาวเนื้อเป่ล่าได้อย่างอิสระในแบบฉบับของตนเอง โดยมุ่งเน้นไปที่การวาดเขียนลวดลายในขั้นตอนการปูฉาบ การจัดองค์ประกอบ การลงเส้นสายลวดลาย และการจัดการแสง-เงาเป็นหลัก เช่นเดียวกับขั้นตอนการวาดภาพในศิลปะวาดภาพจีนดั้งเดิม ปรมาจารย์ด้านงานศิลป์ฮว่าหงบางคนจะใช้น้ำหมึกในการร่างรูปร่างของลวดลายอย่างคร่าว ๆ บนผิวโครงเครื่องเคลือบขาวเนื้อเป่ล่า (เพื่อกำหนดองค์ประกอบและรูปร่างลวดลายรวมถึงรูปแบบการกระจายตัวขององค์ประกอบหลักในลวดลาย) จากนั้นก็ให้ศิษย์ฝึกหัดนำกระดาษลอกลายมาคัดลอก

เส้นลวดลายที่วาดไว้ แล้วใช้พู่กันจุ่มวัสดุสำหรับวาดภาพเขียนลายลงเส้นบนผิวโครงเครื่องเคลือบขาว ตามลวดลายต้นแบบ ในย่านถนนหงเตี้ยน ประมาจารย์บางคนก็เชี่ยวชาญในงานกู่ไฉ่ บางคนเชี่ยวชาญงานเฟินไฉ่ บางคนก็ชำนาญการสร้างสรรคงานภาพวาดทิวทัศน์ธรรมชาติภูเขาและแม่น้ำ และยังประมาจารย์บางคนก็เชี่ยวชาญภาพวาดเขียนสีลายบุคคล เนื่องด้วยได้รับอิทธิพลจากกระแสศิลปะจากต่างประเทศในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ทำให้มีศิลปินช่างฝีมืองานเครื่องเคลือบรุ่นเยาว์และกลุ่มวัยกลางคน บางส่วนที่ลอกเลียนงานออกแบบภาพลวดลายร่วมสมัยจากนั้นจึงผสมผสานร่วมกับงานศิลป์ดั้งเดิม และนำมาใช้สร้างสรรค์ผลงาน อาทิ ในการสร้างสรรค์ผลงานภาพวาดลายบุคคลในงานเฟินไฉ่ ในขั้นตอนการวาดภาพเขียนลายจำเป็นต้องใช้รงควัตถุ (รงควัตถุจุหนิงเหลี้ยว) ผสมเป็นสีสำหรับใช้วาดเส้นสายลวดลาย ขั้นแรกคือการวาดเส้น “ขึ้นรูป” ส่วนต่าง ๆ ในภาพวาด ทั้งองค์ประกอบบนใบหน้า ผมผ้าเคราขน เสื้อผ้า เครื่องประดับและองค์ประกอบเสริม เช่น ภาพฉากหลัง ฯลฯ จากนั้นใช้วัสดุสีเดียวในการไล่เส้นสร้างความสัมพันธ์แสง-เงาในภาพวาด (คล้ายกับการวาดเส้นดรออิ่งค์ (Drawing) เพื่อให้เกิดมิติแสงเงาในภาพ) เท่านั้นก็ถือว่าขั้นตอนพื้นฐานของการวาดภาพเขียนลายเสร็จสมบูรณ์แล้ว



ภาพที่ 3-14 ภาพขั้นตอน “วาดภาพเขียนลาย” (รายละเอียดบางส่วน) (Liu Yang, 2023)



ภาพที่ 3-15 ภาพขั้นตอน “การเติมสี” (รายละเอียดบางส่วน) (Liu Yang, 2023)

“งานเติมสี” ในสายอาชีพงานศิลป์หัตถ์ยืนเรียกว่า “งานเขียนปี” หลังจากที่ศิลปินช่างฝีมือลงเส้นปูนฉาบ จัดองค์ประกอบต่าง ๆ รวมถึงการแบ่งส่วนแสง-เงาในภาพวาดเสร็จสิ้นหมดแล้ว จึงตกแต่งลวดลายเพิ่มด้วยการเติมสี 2 ครั้ง ซึ่งผู้วิจัยขอยกตัวอย่างงานเครื่องเคลือบเฟินไฉ่ ประกอบการอธิบาย หลังจากที่ศิลปินช่างฝีมือที่รับผิดชอบหน้าที่เติมสี (จากนี้จะขอเรียกโดยย่อว่าช่างเติมสี) ได้รับงานเครื่องเคลือบที่ลงเส้นวาดภาพเขียนลายเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนไปช่างเติมสีต้องถมเติมวัสดุสีโป๊สไป (ฟritตะกั่ว) ตามช่องว่างในภาพลวดลายที่ต้องการให้ส่วนนั้น ๆ ของลวดลายมีมิติ อีกทั้งเนื่องจากภาพวาดลายเส้นที่ศิลปินช่างฝีมือผู้รับผิดชอบงานวาดภาพเขียนลายวาดไว้ในขั้นตอนแรกยังไม่ได้ผ่านกระบวนการเผา ลายเส้นจึงไม่ได้ยึดติดแน่นบนตัวโครงสร้างเครื่องเคลือบ ดังนั้นโดยทั่วไปในขั้นตอนงานเติมสีจึงใช้ฟุ้งกันถมสีปิดทับลายเส้นด้วยวัสดุน้ำมันก๊าดบาง ๆ 1 ชั้น เมื่อวัสดุน้ำมันก๊าดจับตัวแห้งดีแล้วจึงเติมสีลงบนภาพลวดลาย เพื่อให้แน่ใจว่าลายเส้นที่ร่างไว้ก่อนหน้านี้จะไม่เลือนหรือเสียหายระหว่างกระบวนการเติมสี จากนั้นจึงใช้สีชะล้างหรือย้อมเส้นส่วนแสง-เงา แต่ก็มีงานบางชิ้นที่แค่ต้องเคลือบปิดด้วย “สีอเซ่อ (สีตาย)” อาทิ ผลงานภาพวาดเขียนสีที่มีทิวทัศน์ธรรมชาติภูเขาและแม่น้ำเป็นแนวคิดหลัก ซึ่งต้องใช้เพียงรงค์วัตต์สีเฟินไฉ่ลงสีภาพแบบมิติระนาบ เมื่อลงสีเสร็จก็สามารถนำชิ้นงานเข้ากระบวนการเผาผลิตได้โดยตรง ส่วนงานทั่วไป ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างงานเครื่องเคลือบเฟินไฉ่ที่มีภาพวาดบุคคลเป็นแนวคิดหลักประกอบการอธิบาย หลังจากที่ศิลปินช่างฝีมือทำงานส่วนวาดภาพเขียนลายเรียบร้อยแล้ว ช่างเติมสีจะใช้วัสดุสีน้ำเติมสีลงบนส่วนเสื้อผ้า ฉากพื้นหลัง ฯลฯ ส่วนรายละเอียดขบย่อยต้องใช้เทคนิคแต้มย้อมเป็นจุดหรือการเติมสีล้างย้อม

แต่ไม่ว่าจะเป็นศิลปินช่างฝีมือผู้งานวาดภาพเขียนลายหรืองานเดิมสี คนหนึ่งสามารถเชี่ยวชาญในงานได้เพียงประเภทเดียวเท่านั้น เดิมสีไม่วาด วาดไม่เดิมสี แบ่งแยกวิชาชัดเจน ไม่เบนออกจากบรรทัดฐาน ซึ่งการแบ่งแยกที่เคร่งครัดชัดเจนในส่วนนี้มีข้อดีอยู่ที่ช่วยให้คนคนหนึ่งมีความเชี่ยวชาญแตกฉานถึงแก่นแท้ในงานสาขานั้น ๆ แต่ก็มีข้อเสียคือความเชี่ยวชาญที่มีค่อนข้างแคบ ทำให้ผู้คนตกหลุมพรางทางความคิดได้ง่ายและปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลงได้ยาก นอกจากนี้ เนื่องจากคนที่รับผิดชอบงานเดิมสีและงานวาดภาพเขียนลายในผลงานชิ้นหนึ่งไม่ใช่คนคนเดียว จึงเป็นเรื่องยากที่จะสร้างสรรค์งานสักชิ้นหนึ่งให้เสร็จได้ในคราวเดียว

3) วิธีการสืบทอด

การส่งต่อองค์ความรู้ทักษะงานศิลป์ภายในครอบครัวถือเป็นวิธีการสืบทอดแบบดั้งเดิมและเป็นที่ยอมรับหลายรูปแบบหนึ่งของเมืองจันทบุรี และยังเป็นวิธีการสืบทอดองค์ความรู้ทักษะงานศิลป์ที่ยังคงดำเนินมาจนถึงทุกวันนี้ ในช่วงก่อนยุคสมัยราชวงศ์ชอง การสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบของแต่ละครัวเรือนแยกกันเป็นเอกเทศ ทักษะการสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบเป็นศาสตร์ที่เรียนรู้จากสามีสู่ภรรยา จากพ่อสู่ลูก เป็นการเรียนรู้และลงมือฝึกฝนสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบควบคู่กันไปภายในบ้าน หลังเข้าสู่สมัยราชวงศ์หมิงเป็นต้นมาได้ปรากฏโรงหัตถกรรมขนาดใหญ่ขึ้นในอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบของเมืองจันทบุรี แม้ว่าโรงหัตถกรรมขนาดใหญ่จะมีการจ้างคนงานและรับศิษย์ฝึกหัด แต่ศิลปินช่างฝีมือเจ้าเล็ก ๆ ก็ยังคงมีอยู่เป็นจำนวนมากและยังคงใช้วิธีการสืบทอดภายในครอบครัวเป็นช่องทางหลัก อาทิ ผู้ที่สร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบทรงกลมและทำงานในส่วนเตาเผา มักเป็นชาวอำเภอตุซุง ผู้ที่สร้างสรรค์งานประเภทงานแกะสลักส่วนใหญ่เป็นชาวอำเภอผู้โจ้ว ผู้ที่สร้างสรรค์งานประเภทงานประติมากรรมส่วนใหญ่เป็นชาวอำเภอเพ็ญเฉิง ฯลฯ ตระกูลงานเครื่องเคลือบหลายพันตระกูลจึงถือกำเนิดขึ้นด้วยเหตุปัจจัยดังกล่าว

ศิลปินช่างฝีมือในย่านถนนหงเต๋ียนโดยพื้นฐานแล้วมีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของพื้นที่ท้องถิ่น บางคนเปิดและดำเนินกิจการมาอยู่ในพื้นที่เขตย่านถนนแห่งนี้มาตั้งแต่รุ่นพ่อรุ่นแม่ แต่เทคนิควิธีและแนวคิดหลักที่ใช้สร้างสรรค์งานวาดภาพเขียนสีโดยพื้นฐานมีความแตกต่างจากงานแบบดั้งเดิมอย่างมาก นอกจากนี้ยังมีบางคนซึ่งเป็น “พนักงานโรงงาน” ที่หลงเหลืออยู่หลังจากการปิดกิจการของโรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่ฉือฉางซึ่งส่วนใหญ่เป็นครอบครัวสามีสู่ภรรยา พี่-น้อง พ่อ-ลูกที่มาเปิดกิจการหงเต๋ียนในรูปแบบ “ธุรกิจครัวเรือน” ในแง่สไตล์งานวาดภาพเขียนสี ครอบครัวแต่ละตระกูลล้วนมีเอกลักษณ์เฉพาะในแบบฉบับของตนเอง ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างการสืบทอดในครอบครัวแบบพ่อสู่ลูก หากผู้พ่อเป็นศิลปินช่างฝีมืองานวาดภาพเขียนสีลายบุคคล ผู้เป็นลูกก็จะได้เรียนรู้ทักษะการสร้างสรรค์งานวาดภาพเขียนสีแขนงนี้มาตั้งแต่ยังเด็ก สไตล์งานจึงมีความใกล้เคียงกันอย่างมาก ทว่ายังมีศิลปินช่างฝีมืองานเครื่องเคลือบรุ่นใหม่ที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น

และวัยกลางคนบางส่วนที่สืบทอดสไตล์งานวาดภาพเขียนสีมาจากรุ่นพ่อโดยมีการปรับเปลี่ยนบางส่วน

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา สไตล์ศิลปะและเทคนิคการแสดงออกแบบศิลปะต่างประเทศเป็นปัจจัยที่กระตุ้นแรงบันดาลใจให้กับ “ชาวฮว่าหง” ในยุคสมัยนี้อย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงสไตล์สร้างสรรค์ผลงานที่เกิดจากเทคนิคศิลปะรูปแบบใหม่ ๆ จึงกลายเป็นที่นิยมชมชอบของผู้คนจำนวนมาก ทว่าอย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงจาก “รากเดิม” นี้ก็กลับกลายเป็น “สิ่งแปลกปลอม” ชั้นร้ายแรงสำหรับบางคน อาทิ การนำรงค์วัตถุเม็ดสีและเทคนิควิธีการแสดงออกของ “งานหยางไฉ่ (ศิลปะวาดภาพเขียนสีที่หยิบยืมศิลปะการวาดภาพแบบตะวันตกมาใช้)” มาบูรณาการสู่กระบวนการวาดภาพเขียนสีงานเฟินไฉ่ ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้ก็ไม่ได้ดีไปกว่าวิธีการตกแต่งเครื่องเคลือบด้วยงานเฟินไฉ่ดั้งเดิม อีกตัวอย่างหนึ่ง การสร้างสรรค์แบบดั้งเดิมที่ก่อให้เกิดการแสดงผลเชิงพื้นผิวสัมผัสที่ทำให้รู้สึกได้ว่าองค์ประกอบในภาพลวดลายเป็นวัตถุของแข็งเดิมที่สามารถทำได้ด้วยเทคนิคซุนฝ่าซึ่งเป็นการใช้พู่กันขนนุ่มในการวาดภาพเขียนสีเพียงวิธีเดียวเท่านั้น ในขณะที่ศิลปินช่างฝีมือในสมัยนี้บางคนใช้วิธีการเชิงนวัตกรรมสร้างสรรค์ โดยนำหนังสือพิมพ์ ฟองน้ำ และวัตถุอื่น ๆ ฯลฯ ปาดวาดลงบนงานโดยตรงเพื่อสร้างการแสดงผลเชิงพื้นผิวสัมผัสที่ต้องการ

ทว่าวิธีการเชิงสร้างสรรค์รูปแบบใหม่นี้กลับเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้สำหรับศิลปินช่างฝีมือดั้งเดิมบางคนที่มี “ความคิดเฉื่อยชาก้าวไม่ทันโลก (Inertial thinking)” ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้เชื่อว่าเทคนิคศิลปะเดิมสีของงานเฟินไฉ่ดั้งเดิมเป็นสิ่งที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ สำหรับคนกลุ่มดังกล่าวไม่ว่าการแสดงออกทางวัสดุหรือวิธีการแสดงออกที่ไม่ใช่แบบดั้งเดิมที่ทำให้กระบวนการสร้างสรรค์งานเฟินไฉ่แบบดั้งเดิมงายขึ้นล้วนถูกเรียกว่า “เฟินไฉ่ปลอม”



ภาพที่ 3-16 ภาพด้านบนเป็นการเปรียบเทียบงานภาพวาดแผ่นกระเบื้องเคลือบ “เทพจงซู” ที่สร้างสรรค์โดยศิลปินพ่อและลูกจากหงเตี้ยน (Liu Yang, 2023)

2. ขั้นตอนการสร้างสรรค์งานศิลปะภาพวาด “ฮว่าหง” (โดยมีงานเฟินไฉ่เป็นตัวอย่าง)

ในฐานะตัวแทนงานเครื่องเคลือบของย่านถนนทรงเตี้ยน เครื่องเคลือบเฟินไฉ่เป็นงานเครื่องเคลือบที่พัฒนาขึ้นจากงานเครื่องเคลือบลงยาเขียนสี ฟาหลางไฉ่ งานเฟินไฉ่ถือเป็นตัวแทนของงานเครื่องเคลือบที่ตกแต่งด้วยเทคนิคเขียนบนเคลือบ เป็นงานที่มีเทคนิคศิลป์ซับซ้อนที่สุดและให้ผลทางศิลปะ (Art effect) ที่โดดเด่นด้วย “สีนวลฉ่ำฟุ้งละมุน ให้ความรู้สึกสดชื่นงามสง่ามีระดับ” หลังผ่านการศึกษาวิจัยและพัฒนาหลากหลายชั่วอายุคน งานศิลป์และเทคนิควิธีสร้างสรรค์ของงานเฟินไฉ่จึงค่อนข้างสมบูรณ์ ซึ่งต่อไปนี้เป็นกระบวนการสร้างสรรค์งานเฟินไฉ่ที่ผู้วิจัยได้ชมในการวิจัยสำรวจข้อมูล



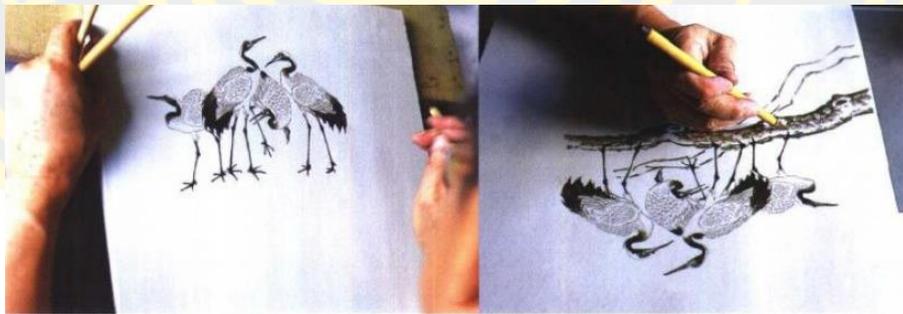
ภาพที่ 3-17 ช่างฝีมือ ขั้นตอนการเตรียมวัสดุสำหรับใช้วาดและลงสี (Liu Yang, 2023)

1) ขั้นแรกเป็นการเตรียมวัสดุ ใส่วัสดุตรงควัดถูรูปแบบเม็ดผงลงในชามสี จากนั้นใช้ฟู่กันสำหรับวัสดุเนื้อน้ำมันจุ่มน้ำมันและคนผสมเข้าด้วยกัน ทำให้สีน้ำมันซึมเข้าสู่ท้องฟู่กันได้เต็มที่และสม่ำเสมอซึ่งช่วยให้เวลาวาดลงเส้นสีจากฟู่กันจะไม่ขาดตอน



ภาพที่ 3-18 ขั้นตอนการวาดเส้นลวดลาย (Liu Yang, 2023)

2) ก่อนวาดเส้นภาพลวดลาย ใช้นิ้วมือแกว่งพู่กันไปมาเพื่อรวมสีไว้ที่ส่วนปลายพู่กัน



ภาพที่ 3-19 ขั้นตอนการลงเชิงเลี้ยว (Liu Yang, 2023)

3) ใช้รงควัตถุหมีงเลี้ยวร่างเส้นรูปร่างของวัตถุหลักในภาพ (รงควัตถุหมีงเลี้ยวเป็นที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า “เชิงเหลี่ยม (วัตถุดิบ)” สารรงควัตถุให้สีหลักคือโคบอลต์ออกไซด์)



ภาพที่ 3-20 การเป่าลมเพื่อแก้ไขปัญหา “เส้นระเบิด” (Liu Yang, 2023)

4) เมื่อพบกับสถานการณ์ที่มีเส้น “ระเบิด” บนผิวโครงสร้างเคลือบ (สีจากปลายฟู่กันซึม ออกมามากกว่าที่ต้องการทำให้เส้นหนาเกินไปหรือเลอะเล่ยขอบ) สามารถแก้ไขได้เส้นคงตัวแบบที่ต้องการได้โดยการเป่าลมหันหน้าไปทางส่วนที่ต้องการปรับแก้



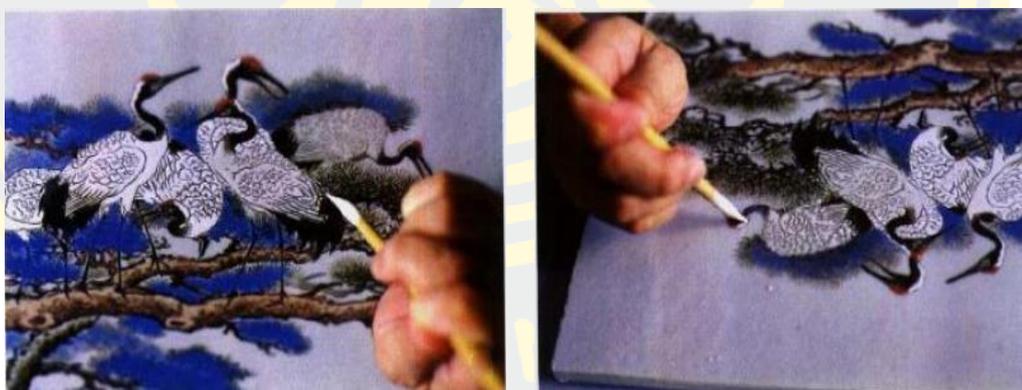
ภาพที่ 3-21 การย้อมเส้นลวดลายบนภาพด้วยวัสดุน้ำมันก๊าด (Liu Yang, 2023)

5) จากนั้นจึงย้อมเส้นลายวัตถุองค์ประกอบหลักของภาพที่วาดด้วยวัสดุน้ำมันก๊าดเพื่อป้องกันไม่ให้เส้นเสียหาย



ภาพที่ 3-22 ขั้นตอนการคนวัสดุสีโปหลี่ไปให้เข้าเป็นเนื้อเดียวกัน (Liu Yang, 2023)

6) คนวัสดุสีโปหลี่ไปให้เข้าเป็นเนื้อเดียวกัน (องค์ประกอบทางเคมีสีโปหลี่ไปสารหนุออกไซด์ เมื่อผ่านกระบวนการเผาแล้วจะทำให้ภาพลวดลายบนผิวเครื่องเคลือบดูโดดเด่นมีมิติสูง) เพื่อให้ได้ความเข้มข้นสีที่เหมาะสม



ภาพที่ 3-23 ขั้นตอนการระบายย้อมด้วยสีโปหลี่ไป (Liu Yang, 2023)

7) นำสีโปหลี่ไประบายย้อมเป็นแนวระนาบในตำแหน่งที่ต้องการให้ภาพลวดลายบนวัตถุหลักของงานภาพแสดงผลแบบมีมิติ



ภาพที่ 3-24 ขั้นตอนการใช้พู่กันปิดไล่สี (Liu Yang, 2023)

8) ใช้พู่กันขนอ่อนปิดไล่สีบนสีเฟินไฉที่แห้งดีแล้วโดยให้ฝีแปรงพู่กันเท่าเสมอกันเพื่อให้ภาพเกิดมิติระดับชั้น (Layer)



ภาพที่ 3-25 ขั้นตอนการใช้น้ำมันก๊าดหยดทาบนสีโปหฺลี่เป้ (Liu Yang, 2023)

9) ใช้น้ำมันก๊าดหยดทาบนสีโปหฺลี่เป้ (เพื่อป้องกันไม่ให้สีโปหฺลี่เป้แตกร้า)



ภาพที่ 3-26 ขั้นตอนการเกลี่ยน้ำผสมกับสีฝุ่นไข่ (Liu Yang, 2023)

10) การเกลี่ยน้ำผสมกับสีฝุ่นไข่ อุปกรณ์ผสมสีมีสันตรงกลางเรียกว่า “เขื่อนวัสดุ” เป็นตัวกั้นระหว่างหลุมผสมทั้ง 2 ด้าน ด้านหนึ่งเป็นน้ำสะอาด ส่วนอีกด้านหนึ่งเป็นวัสดุสีที่ผสมแล้ว ศิลปินช่างฝีมือจะผสมสีโดยปรับความเข้มข้นให้เหมาะสมสำหรับการแต่งสีบนภาพตามที่ต้องการด้วยการเพิ่มปริมาณน้ำ



ภาพที่ 3-27 ขั้นตอนการตกแต่งภาพด้วยวัสดุสีน้ำฝุ่นไข่ (Liu Yang, 2023)

11) ใช้วัสดุสีน้ำฝุ่นไข่ที่ผสมเตรียมไว้แต่มีระบายบนวัตถุองค์ประกอบหลักในภาพแบบแนวระนาบ



ภาพที่ 3-28 ขั้นตอนการใช้ฟู่กันขนนุ่มเกลี่ยกวาดสี (Liu Yang, 2023)

12) จากนั้นจึงใช้ฟู่กันขนนุ่มเกลี่ยกวาดสีอีกครั้งให้เรียบเนียนเพื่อให้งานภาพดูดียิ่งขึ้น



ภาพที่ 3-29 ขั้นตอนการเชื่อมสี (Liu Yang, 2023)

13) จากนั้นจึงเกลี่ย “เชื่อมสี” ระหว่างสีสันต่าง ๆ บนภาพวัตถุองค์ประกอบหลักในงานภาพให้กลมกลืนสวยงาม



ภาพที่ 3-30 ภาพผลงานหลังผ่านกระบวนการเผาผลิตแล้ว (Liu Yang, 2023)

14) หลังจากนำชิ้นงานเข้ากระบวนการเผาผลิตก็จะได้เห็นผลการแสดงของงานภาพ ลวดลายที่เสร็จสมบูรณ์

ภาพและคำอธิบายในข้างต้นคือกระบวนการงานศิลป์ขั้นพื้นฐานสำหรับการสร้างสรรค์งาน เครื่องเคลือบเฟินไฉ่ ซึ่งโดยพื้นฐานแล้วเป็นการสืบสานแก่นแท้ของการสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบ ภาพเขียนสีบนเคลือบของ “ชาวฮว่าหง” หลายต่อหลายรุ่น อาจมองแล้วดูเหมือนง่าย แต่การลงมือสร้างสรรค์จริงต้องอาศัยประสบการณ์ที่สั่งสมมาอย่างยาวนานจึงจะสามารถสร้างสรรค์งานศิลป์ ประเภทนี้ได้ อีกทั้งการสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบเฟินไฉ่ยังเป็นตัวแทนที่แสดงให้เห็นถึงงานศิลป์ ภาพวาด “ฮว่าหง” ระดับสูงสุดของย่านถนนแห่งนี้

3. อัตลักษณ์ของงานหัตถศิลป์ภาพวาด “ฮว่าหง”

ในส่วนการรวบรวมและศึกษาข้อมูลเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับลายเส้น องค์ประกอบภาพ แนวคิด ด้านการตกแต่ง ตลอดจนเทคนิควิธีที่ใช้สร้างสรรค์งานหัตถศิลป์ภาพวาด “ฮว่าหง” ผู้วิจัยดำเนินการ สืบค้น รวบรวมและศึกษาข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์บุคลากรผู้เชี่ยวชาญที่มีความเกี่ยวข้องในขอบเขต สาขาศิลปหัตถกรรมจีนแขนงนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกผู้เชี่ยวชาญที่มีความโดดเด่นเหมาะสมเป็นตัวแทน ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับย่านถนนหงเตี้ยนและงานหัตถศิลป์ฮว่าหงจำนวน 3 คน ประกอบด้วย

1. คุณเฉาหมู่หลิน ผู้อำนวยการสำนักวิจัยจิตรกรรมฝาผนังของโรงงานเครื่องเคลือบอิฐู่ ลือฉาง โรงงานเครื่องเคลือบดั้งเดิมของในเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น (ปรมาจารย์ด้านศิลปหัตถกรรมแห่งมณฑล เจียงซี ชุดที่ 3)

2. คุณเฉาจื่อโหย่ว ปรมาจารย์ด้านศิลปหัตถกรรมของมณฑลเจียงซี ตัวแทนโรงหัตถกรรม
ในย่านถนนหงเตี้ยน (ปรมาจารย์ด้านศิลปหัตถกรรมแห่งมณฑลเจียงซี ชุดที่ 9)

3. คุณเจี่ยอวี๋หลาน ผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ศิลปะวาดภาพเขียนสี
ตกแต่งเครื่องเคลือบเฟินไฉ่ของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น รวมถึงยังเป็นช่างฝีมือ “ชาวฮว่าหง” เก่าแก่ที่ยังคง
ทำงานสร้างสรรค์ภาพวาด “ฮว่าหง” อยู่ในย่านถนนหงเตี้ยนมาจนถึงปัจจุบัน (ปรมาจารย์ด้าน
ศิลปหัตถกรรมระดับสูงแห่งมณฑลเจียงซีและผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ งาน
หัตถศิลป์เฟินไฉ่)



ภาพที่ 3-31 ภาพบรรยากาศขณะสัมภาษณ์คุณเฉามู่หลิน (Liu Yang, 2024)



ภาพที่ 3-32 ภาพบรรยากาศขณะสัมภาษณ์คุณเฉาจื่อโหย่ว (Liu Yang, 2024)



ภาพที่ 3-33 ภาพบรรยากาศขณะสัมภาษณ์คุณเจียวีหฺลัน (Liu Yang, 2024)

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านจึงได้ทราบถึงความเป็นเอกลักษณ์และคุณค่าทางวัฒนธรรมอันลึกซึ้งที่สะท้อนผ่านงานหัตถศิลป์ฮว่าหง โดยผู้วิจัยได้สรุปข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของงานหัตถศิลป์ฮว่าหงที่ได้จากการสัมภาษณ์ไว้ ดังนี้



ภาพที่ 3-34 แผนภาพอัตลักษณ์ของงานหัตถศิลป์ฮว่าหง (Liu Yang, 2024)

1) เส้นสายที่ละเอียดลออ พริ้วไหวไหลลื่น: การผสมผสานระหว่างศิลปะและเทคนิค
ลายเส้นในงานทัศนศิลป์ฮว่าหงไม่เพียงเป็นปัจจัยที่แสดงออกถึงรูปแบบของผลงาน ยิ่งไป
กว่านั้นยังแสดงให้เห็นถึงการผสมผสานที่ลงตัวระหว่างศิลปะและเทคนิควิธีที่ใช้สร้างสรรค์ เหล่า
ศิลปินช่างฝีมือล้วนศึกษาทำความเข้าใจคุณสมบัติอันเป็นเอกลักษณ์ของวัสดุนานาชนิด ลงมือฝึกฝน
ทักษะมาอย่างยาวนานเพื่อสั่งสมความชำนาญในการสร้างสรรค์เส้นสายลวดลายนานารูปแบบที่มี
ความหนาหายาบ ความละเอียด ความเข้ม-อ่อน รวมถึงระดับความเสมือนจริงแตกต่างกันไปโดยอาศัย
การปรับเปลี่ยนของแรงกด มุมและความเร็วในการจรดลากพู่กันหรืออุปกรณ์วาดเขียนอื่น ๆ ลายเส้น
เหล่านี้นำเสนออารมณ์เชิงสุนทรียภาพที่เกิดจากมิติระดับชั้นและการเปลี่ยนแปลงเชิงมิติการ
เคลื่อนไหวซึ่งทำให้ภาพมีพลังและเปี่ยมด้วยชีวิตชีวา โดยเฉพาะในการวาดองค์ประกอบธรรมชาติ
อาทิ กลีบดอกไม้ที่อ่อนนุ่มและโปร่งบาง ขนนกที่บางเบาและละเอียดอ่อน ฯลฯ ความวิจิตรประณีต
และความลื่นไหลของลายเส้นที่ก้าวสู่จุดสูงสุดทางศิลปะทำให้ผลงานที่ได้มีคุณค่าทางสุนทรียภาพ
อย่างยากจะหาใดเปรียบ

2) องค์ประกอบศิลป์ที่หลากหลายและเป็นเอกลักษณ์: การสำรวจศึกษาเพื่อแสวงหา
สุนทรียภาพเชิงพื้นที่

ความเป็นเอกลักษณ์และความหลากหลายขององค์ประกอบศิลป์ในงานทัศนศิลป์ฮว่าหง
แสดงให้เห็นถึงการสำรวจศึกษาเพื่อแสวงหาสุนทรียภาพเชิงพื้นที่ของเหล่าศิลปินช่างฝีมือซึ่งรักษา
ความสมดุลและความกลมกลืนของภาพควบคู่ไปกับการสอดแทรกมุมมองและความคิดสร้างสรรค์ที่
แปลกใหม่สู่การสร้างสรรค์ผลงาน โดยผ่านการตีความสมัยใหม่และการประยุกต์ใช้หลักการจัด
องค์ประกอบศิลป์แบบดั้งเดิมอย่างสร้างสรรค์ พวกเขาจัดองค์ประกอบความสัมพันธ์เสมือนจริง
ภายในภาพอย่างพิถีพิถัน ใช้เทคนิคเหลือพื้นที่สีขาวทิ้งไว้ในภาพอย่างชาญฉลาดเพื่อเพิ่มมิติความลึก
และอารมณ์เชิงพื้นที่ให้กับภาพซึ่งช่วยให้ผู้ชมได้ชื่นชมความงดงามของภาพลวดลาย และใน
ขณะเดียวกันยังสัมผัสได้ถึงพื้นที่ซึ่งมีความกว้างใหญ่ยิ่งขึ้นโดยผ่านประสาทสัมผัสด้านการมองเห็น
นอกจากนี้ องค์ประกอบศิลป์ยังแสดงออกให้เห็นถึงนวัตกรรมและพลังแห่งชีวิตของศิลปะสมัยใหม่ที่
ตั้งอยู่บนพื้นฐานของสุนทรียศาสตร์ดั้งเดิม โดยผ่านการผสมผสานองค์ประกอบวัฒนธรรมดั้งเดิม
ร่วมกับแนวคิดการออกแบบสมัยใหม่

3) แนวคิดการตกแต่งอันลึกซึ้งที่เปี่ยมด้วยกลิ่นอายความดั้งเดิม: การสืบสานและการสร้าง
นวัตกรรมทางวัฒนธรรม

งานทัศนศิลป์ฮว่าหงหยั่งรากลึกอยู่ในแผ่นดินจีน ดินแดนแห่งวัฒนธรรมอันหลากหลาย
ความลึกซึ้งและความดั้งเดิมในแนวคิดที่ใช้ตกแต่งผลงานไม่เพียงสะท้อนให้เห็นในการอ้างอิงและการ
ผลิตซ้ำองค์ประกอบดั้งเดิมเก่าแก่เท่านั้น แต่ยังรวมถึงการแสดงออกในรูปแบบความเข้าใจและการ
สืบสานแก่นแท้ทางวัฒนธรรมด้วยเช่นกัน ศิลปินช่างฝีมือฮว่าหงซึมซับและดึงแรงบันดาลใจจาก

งานวรรณกรรม ปรัชญา และศิลปะของจีนในสมัยโบราณเรื่อยมา นำนัยแฝงอันลึกซึ้งในวัฒนธรรมดั้งเดิมเหล่านี้มาบูรณาการให้เป็นหนึ่งเดียวกับความต้องการด้านสุนทรียภาพของผู้คนในยุคสมัยใหม่ เพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่โดดเด่นด้วยกลิ่นอายทางประวัติศาสตร์ที่เข้มข้นและไม่สูญเสียบรรยากาศตามกาลยุคสมัย ซึ่งในกระบวนการดังกล่าว งานทัศนศิลป์ฮว่าหงยังได้กลายเป็นเวทีสำหรับการสืบสานและสร้างนวัตกรรมทางวัฒนธรรม กล่าวคือการสืบสานและการสร้างนวัตกรรมทางวัฒนธรรมในงานทัศนศิลป์ฮว่าหงไม่เพียงเป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปะเครื่องเคลือบดั้งเดิมของจีน แต่ยังถือเป็นการสร้างเสริมชุมชนใหม่ให้กับศิลปวัฒนธรรมแขนงนี้เพื่อให้สามารถเปล่งประกายแสงใหม่บนเวทีศิลปะร่วมสมัยระดับโลกได้อย่างโชติช่วงสว่างไสว

จากการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ผู้วิจัยจึงเข้าใจและเห็นถึงความวิจิตรประณีตและนัยแฝงทางวัฒนธรรมอันเข้มข้นลึกซึ้งของงานทัศนศิลป์ฮว่าหงได้อย่างครอบคลุมรอบด้านและลึกซึ้งยิ่งขึ้น งานทัศนศิลป์แขนงนี้ไม่เพียงสะท้อนให้เห็นถึงทักษะเชิงศิลป์อันโดดเด่นในศิลปะเครื่องเคลือบของเมืองจิ่งเต๋อเจิน แต่ยังสะท้อนถึงความล้ำลึกและขอบเขตอันกว้างใหญ่ของวัฒนธรรมจีน

งานทัศนศิลป์ภาพวาด “ฮว่าหง” ภายใต้บริบทภูมิหลังในแต่ละยุคสมัย

ในช่วงทศวรรษที่ 1920-1930 มีการนำรงควัตถุผงสีน้ำเข้า (หรือเรียกอย่างสั้น ๆ ว่า “หยางเลี้ยว”) มาใช้อย่างแพร่หลายในงานศิลปภาพวาด “ฮว่าหง” จากการสำรวจข้อมูลในปีค.ศ. 1928 อุตสาหกรรม “ฮว่าหง” ในปีนั้นแบ่งออกเป็นอุตสาหกรรมวาดภาพเขียนสีเสี้อี (งานวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบระดับคุณภาพปานกลางถึงต่ำ ประกอบด้วยการปาดลาย การปะติดลาย ฯลฯ จำนวนคร้วเรือนมีส่วนร่วมในอุตสาหกรรมนี้ราว 992 คร้วเรือน) อุตสาหกรรมวาดภาพเขียนสีเฝินไฉ่-กุไฉ่ (งานตกแต่งเครื่องเคลือบระดับคุณภาพปานกลางถึงต่ำ จำนวนคร้วเรือนมีส่วนร่วมในอุตสาหกรรมนี้ราว 186 คร้วเรือน) อุตสาหกรรมวาดภาพเขียนสีวิจิตรศิลป์ (งานตกแต่งเครื่องเคลือบคุณภาพระดับสูงด้วยความประณีตพิถีพิถัน จำนวนคร้วเรือนมีส่วนร่วมในอุตสาหกรรมนี้ราว 62 คร้วเรือน) อุตสาหกรรมวาดภาพเขียนสีแบบหวงเจียว (งานซ่อมแซมเครื่องเคลือบที่ชำรุดเสียหาย จำนวนคร้วเรือนมีส่วนร่วมในอุตสาหกรรมนี้ราว 212 คร้วเรือน) (Statistics Department of Jiangxi Provincial Government, 1948)

ประเด็นที่งานวิจัยจะอภิปรายคือการวิจัยและวิเคราะห์ผลงานที่มีความเกี่ยวข้องกับ “อุตสาหกรรมวาดภาพเขียนสีวิจิตรศิลป์” โดยทั่วไปกระบวนการเปลี่ยนแปลงสไตล์งานศิลปภาพวาด “ฮว่าหง” สามารถแบ่งคร่าว ๆ ได้เป็น 3 ช่วงด้วยกัน ช่วงระยะแรก คือช่วงสมัย “ภาพวาดเขียนสีบนเครื่องเคลือบแบบปัญญาชน” ของ “แปดสหายจูซาน” ในยุคสาธารณรัฐจีน ช่วงระยะที่ 2 คือช่วงสมัย

“โรงงานผลิตเครื่องเคลือบ” ของกิจการรัฐวิสาหกิจโรงงานเครื่องเคลือบอิฐสีฉ่ำ และช่วงระยะที่ 3 คือช่วงสมัยของ “ซินหงเตี้ยน” ร่วมสมัย

1. ระยะแรก: ช่วงสมัยของ “แปดสหายจุซาน” ศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบแบบ ปัญญาชนที่ผสมผสาน “กวีนิพนธ์ อักษรวิจิตร และงานจิตรกรรม” เข้าด้วยกัน

ในช่วงปลายราชวงศ์ชิง-ยุคสาธารณรัฐจีนตอนต้น มีงานของเฉิงเหมินเป็นตัวแทนการปรากฏขึ้นของ “งานเขียนเจียงไฉ่” (งานเครื่องเคลือบ “เฟินไฉ่” ที่ตัวงานค่อนข้างหยาบ จึงถูกเรียกว่า “เฟินไฉ่หยาบ”) และมี “แปดสหายจุซาน” เป็นตัวแทนของการปรากฏขึ้นและดำรงอยู่ต่อไป นับแต่นั้นของ “ซินเฟินไฉ่” งานเขียนเจียงไฉ่เฟื่องฟูขึ้นในช่วงปีรัชศกเต้ากวางและปีรัชศกเสียนเฟิง สมัยราชวงศ์ชิง และค่อย ๆ กลายเป็นรูปแบบการตกแต่งหลักของงานเครื่องเคลือบวาดภาพเขียนสีบนเคลือบ ในฐานะเทคนิคหนึ่งที่มีความสำคัญ งานเขียนเจียงไฉ่ได้ทลายความเคร่งครัด สไตล์อันเป็นมาตรฐานของงานเฟินไฉ่ และปลดปล่อยพลังความคิดสร้างสรรค์ของเหล่าศิลปินช่างฝีมืองานวาดภาพเขียนสี ทว่าอย่างไรก็ตามความหมายที่สำคัญของงานเขียนเจียงไฉ่อยู่ที่รูปลักษณ์ของมันบ่งบอกถึงการแบ่งชั้นของศิลปินช่างฝีมืองานวาดภาพเขียนสี เนื่องจากงานเขียนเจียงไฉ่เป็นงานที่พิถีพิถันกับแนวคิดเชิงศิลปะของผลงานซึ่งไม่ใช่ทุกคนที่สามารถทำได้ ศิลปินช่างฝีมืองานเขียนเจียงไฉ่ไม่เพียงต้องมีทักษะที่ดีเท่านั้น แต่ยังต้องผ่านการอบรมบ่มเพาะองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมด้วยเช่นกัน ส่งผลให้มีปัญญาชนผู้มีความสามารถด้านวรรณกรรมบางคนจึงเข้าร่วมในสายอาชีพศิลปินช่างฝีมืองานวาดภาพเขียนสี ปัญญาชนเหล่านี้กลายเป็นผู้ร่วมงานภาพวาดแบบปัญญาชนมาสู่การผลิตสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบและการประทับชื่อของตนเองเอาไว้บนงานเครื่องเคลือบจนก่อให้เกิดจุดเปลี่ยนทางประวัติศาสตร์ในศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบ มีศักยภาพที่โดดเด่นอย่างมากกระทั่งกลายเป็นเทคนิควิธีการแสดงออกทางศิลปะที่มีเอกลักษณ์ในแบบของตนเอง ทั้งยังทำให้สถานะของศิลปินช่างฝีมืองานวาดภาพเขียนลายได้รับการยกระดับให้สูงขึ้น ซึ่งแต่ก่อนศิลปินช่างฝีมือจะไม่ตั้งชื่อไว้บนงานเครื่องเคลือบ ไม่ว่าจะป็นงานจากเตาเผาพื้นบ้านหรือเตาเผาหลวงก็ตาม ศิลปินช่างฝีมืองานเขียนเจียงไฉ่ที่มีชื่อเสียงโด่งดังในช่วงปลายยุคสมัยราชวงศ์ชิง ได้แก่ เฉิงเหมิน จินผิ่นซิง และหวังเส้าเหวย ซึ่งในเวลาต่อมาศิลปินเหล่านี้ได้กลายเป็นผู้สถาปนาศิลปะตกแต่งวาดภาพเขียนสีด้วยศิลปะภาพวาดแบบปัญญาชนของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น (T. Wang, 2009)



ภาพที่ 3-35 งานแจกันกระเบื้องเคลือบเขียนเจี๋ยงไฉ่ลายทิวทัศน์ดอกไม้และนก โดยเฉิงเหมิน
ในรัชสมัยจักรพรรดิกวางซีแห่งราชวงศ์ชิง

(ที่มา. From Gugong Palace Museum official website, n.d.)

ในช่วงปลายทศวรรษที่ 1920 ได้มีการก่อตั้งคณะศิลปินวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบนำ
โดยหวังฉีซันที่เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น ซึ่งต่อมาเป็นที่รู้จักของผู้คนทั่วโลกในฐานะ “แปดสหายจูชาน”

“แปดสหายจูชาน” ในช่วงแรกเริ่มเป็นสมาคมที่รวมตัวกันและก่อตั้งขึ้นในรูปแบบ “งาน
เลี้ยงชมจันทร์เพ็ญ” (การนัดพบกันเพื่อหารือเกี่ยวกับบทกวีและภาพวาด และแบ่งปันประสบการณ์
เกี่ยวกับสร้างสรรค์ในทุก ๆ วันที่ 15 สิงหาคม) สมาชิกในช่วงแรกเริ่มมีอยู่ด้วยกัน 8 คน ต่อมาก็ขยาย
เพิ่มจนมีสมาชิกราว 10 คน เป็นกลุ่มที่รวบรวมมิตรสหายร่วมกันเขียนบทกวีและสร้างสรรค์ผลงาน
ภาพวาด ตลอดจนร่วมหารือเกี่ยวกับทักษะเทคนิคต่าง ๆ และประเมินหลักการวาดภาพ ตามข้อมูล
เชิงสถิติ มีสมาชิกที่เข้าร่วมงานชุมนุมสิริรวม 10 คน ซึ่งในเวลาต่อมาคนรุ่นหลังกลุ่มคณะศิลปินกลุ่มนี้
ว่า “แปดสหายจูชาน” บันทึกที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ “แปดสหายจูชาน” ปรากฏเป็นครั้งแรกบน
แผ่นกระเบื้องเคลือบในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นเมื่อปีค.ศ.1939 ตามข้อมูลในบันทึก “Jingdezhen Ceramic
Historical Celebrities Collection” และ “Jingdezhen City Chronicles” ได้ระบุเอาไว้ว่ารายชื่อ
บุคคลที่อยู่ในคณะ “แปดสหายจูชาน” ได้แก่ หวังฉี หวังต้าฝาน ปีไปเถา วังเหย่ถึง เหวอสวีเหริน
เทียนเหอเซียน สวีจิ้งหนาน เฉิงอี้ถิง เต็งปี้ชาน และหลิวอวีเสิน

นับแต่นั้นเป็นต้นมา งานศิลปะภาพวาด “ฮว่าหง” จึงไม่ได้จำกัดอยู่เพียงภาพลวดลายและแนวคิดหลักที่ใช้สร้างสรรค์รูปแบบการตกแต่งแบบเดิมอีกต่อไปนี้ แต่ยังมีกรอบประกอบศิลปะการวาดภาพแบบจีนดั้งเดิมมาแสดงออกในรูปแบบงานศิลปะตกแต่งเครื่องเคลือบ นำองค์ประกอบและความสร้างสรรค์แบบปัญญาชนบูรณาการสู่ศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบ เมื่อเปรียบเทียบกับศิลปะภาพวาดจีนดั้งเดิม งานวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบแบบปัญญาชนเป็นการนำ “บทกวี” “อักษรวิจิตร” และ “งานจิตรกรรม” ผสมผสานเข้าด้วยกัน คล้ายกับการผสมผสานระหว่าง “บทกวี อักษรวิจิตร ภาพวาดและตราประทับ” ในงานภาพวาดจีนดั้งเดิมและกลายเป็นการริเริ่มบุกเบิก “ศิลปะวาดภาพเขียนสีแบบปัญญาชนบนเครื่องเคลือบ” ของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นในสมัยนั้น สไต์งานประเภทนี้ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาและสร้างสรรค์ตามภาพวาดของศิลปินในยุคใกล้เคียงที่มีชื่อเสียง อาทิ จิตรกรจากสำนักศิลปะเซียงไฮ้ เฉียนฮู่อัน หม่าเทา ฯลฯ ทั้งยังคิดค้นนวัตกรรมด้านเทคนิควิธีวาดภาพเขียนสีและสร้างสรรค์ภาพลวดลายโดยอาศัยการหยิบยืมและนำองค์ประกอบจากศิลปะภาพวาดผ้าไหมจีนดั้งเดิมมาใช้ในงานวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบ

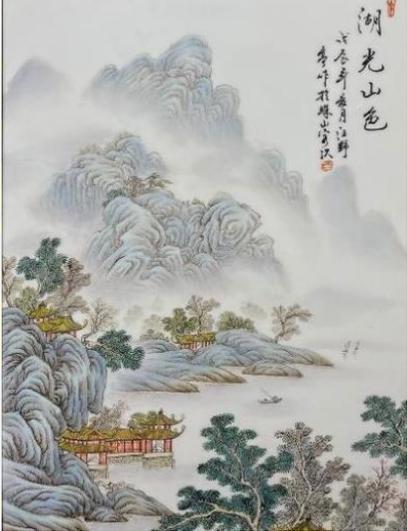
เนื่องจากแนวคิดหลักที่ใช้สร้างสรรค์ผลงานของ “แปดสหายจู่ชาน” โดยทั่วไปล้วนเป็นลวดลายมงคลแบบจีนดั้งเดิม (อาทิ ลายมังกร ลายอักษร 喜 คู่ ลายคลื่นระลอกน้ำ และลายเมฆมงคล ฯลฯ) และแนวคิดหลักแบบงานภาพวาดจีนดั้งเดิม ส่วนใหญ่มุ่งแสดงให้เห็นถึงความปรารถนาของเหล่าปัญญาชนที่ต้องการมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีและการสื่อความหมายถึงการอวยพรให้ประสบแต่โชคลาภและความผาสุก ศิลปะภาพวาดเขียนสีบนเครื่องเคลือบแบบปัญญาชนมีนิทานตำนานเรื่องเล่าและทิวทัศน์ธรรมชาติเป็นแนวคิดหลักในการสร้างสรรค์ผลงาน ผลงานส่วนใหญ่มักมีภูมิหลังความเป็นมาและมีโครงเรื่องให้บอกเล่าในระดับหนึ่ง ภาพวาดประเภททิวทัศน์ธรรมชาติภูเขาและแม่น้ำ ดอกไม้และนกส่วนใหญ่มุ่งแสดงถึงความงามของทิวทัศน์ธรรมชาติดั้งเดิม เป็นการวาดราวกับสลักรายละเอียดต่าง ๆ ลงบนภาพวาดอีกครั้ง สดงถึงความปรารถนาอันสวยงามที่มีต่อธรรมชาติและถ่ายทอดการอวยพรถึงสิ่งดีงามโดยหยิบยืมอารมณ์ที่ส่งผ่านจากวัตถุในภาพ ส่วนผลงานประเภทภาพบุคคลส่วนใหญ่มักมีภูมิหลังทางประวัติศาสตร์และโครงเรื่องให้บอกเล่าในระดับหนึ่ง เป็นงานภาพวาดที่มุ่งให้ความสำคัญกับต้นกำเนิดทางประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นเบื้องหลังสถานการณ์ภายในภาพ แต่ไม่ว่าเนื้อหาที่แสดงออกภายในภาพจะเป็นอย่างไร อารมณ์โดยรวมของภาพมักเปี่ยมด้วยสีสรรของแนวคิดเชิงโรแมนติคอันเข้มข้น ซึ่งเป็นสัญลักษณ์สำคัญของการเปลี่ยนแปลงจากศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบที่อิงวิถีชีวิตการหาเลี้ยงชีพเป็นหลักสู่งานวิจิตรศิลป์ การเปลี่ยนแปลงเนื้อหา สไต์งานและรูปแบบของงานศิลปะภาพวาด “ฮว่าหง” จากงานวาดภาพตกแต่งเรื่อยมาจนถึงการสร้างสรรค์ผลงานแบบศิลปะวาดภาพจีนดั้งเดิม โดยพื้นฐานแล้วถือเป็นกระแสแนวโน้มที่หลีกเลี่ยงไม่ได้

ในแง่ของบรรยากาศกระแสวิงค้มในยุคสมัยนั้น กลุ่มแปดสหายจู่ซานเป็นกลุ่มคณะศิลปินที่มีความแตกต่างจากเหล่าช่างฝีมืองานเครื่องเคลือบดั้งเดิมอย่างมาก แปดสหายจู่ซานได้บุกเบิกสไตล์ศิลปะการวาดภาพแบบปัญญาชนในงานวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบ กล่าวได้ว่าคนกลุ่มนี้มีความเชี่ยวชาญทั้งในด้านบทกวี ศิลปะการเขียนอักษรวิจิตร และศิลปะการวาดภาพ ทั้งยังมีสไตล์อันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่โดดเด่น พวกเขาละทิ้ง “กลิ่นอายของช่างฝีมือ” ที่แฝงอยู่ในสไตล์ศิลปะวาดภาพเขียนสีเฝินไฉ่ดั้งเดิม และนำข้อดีของงานเขียนเจี๊ยะไฉ่และงานเฝินไฉ่ดั้งเดิมผสมผสานเข้าด้วยกัน ทำให้สุนทรียภาพทางวัฒนธรรมของผลงานภาพวาด “ฮว่าหง” ที่พวกเขาสร้างสรรค์ขึ้นมีแรงดึงดูดที่ครอบคลุมและแข็งแกร่งอย่างมาก คนรุ่นหลังเรียกฮว่าหงประเภทนี้ว่า “งานซินเฝินไฉ่” และอิทธิพลของงานฮว่าหงประเภทนี้ยังคงมีมาจนถึงปัจจุบัน

ตารางที่ 3-3 ตารางแสดงผลงานบางส่วนของ “แปดสหายจู่ซาน” ในยุคสาธารณรัฐจีน
(Liu Yang, 2023)

ชื่อศิลปิน	ภูมิลำเนา	อาชีพหรือวิชาชีพดั้งเดิม	แนวคิดสร้างสรรค์ที่เชี่ยวชาญ	ภาพตัวอย่างผลงานตัวแทน
หวังฉี	ชาวมณฑลอานฮุย	ช่างปั้นตุ๊กตาดิน	ภาพบุคคล	 <p>งานเฝินไฉ่ “เขียนเถี่ยไกว้หลี่กั๊นยาอายุวัฒนะ”</p>

ชื่อศิลปิน	ภูมิลำเนา	อาชีพหรือวิชาชีพดั้งเดิม	แนวคิดสร้างสรรค์ที่เชี่ยวชาญ	ภาพตัวอย่างผลงานตัวแทน
หวังต้าฝาน	ชาวอำเภออี มณฑลอันฮุย	ไม่มี	ภาพบุคคล	 <p>งานเฟินไฉ่ “ลุงเหมาชมชอบดอกบัว”</p>
เต็งปู้ซาน	ชาวอำเภออวี๋ก้าน มณฑลเจียงซู	อาจารย์สอนชั้นเรียนศิลปะ วิชาเครื่องเคลือบ	ภาพปลาและสาหร่าย	 <p>งานเฟินไฉ่ “มีกินมีใช้ไม่ขาด”</p>
ปี้โป่เทา	ชาวมณฑลอันฮุย	บัณฑิตชั้นหัวใจในช่วงปลายยุคสมัยราชวงศ์ชิง	ภาพทิวทัศน์ ดอกไม้และนก สัตว์ร้ายมีเท้า	 <p>งานเฟินไฉ่ “ภาพพยัคฆ์คำราม”</p>

ชื่อศิลปิน	ภูมิลำเนา	อาชีพหรือวิชาชีพดั้งเดิม	แนวคิดสร้างสรรค์ที่เชี่ยวชาญ	ภาพตัวอย่างผลงานตัวแทน
วังเหยงถึง	ชาวอำเภอเยว่ผิง มณฑลเจียงซี	นักเรียนโรงเรียนศิลปะเครื่องปั้นดินเผา	ภาพทิวทัศน์ธรรมชาติ ภูเขาและแม่น้ำ	 <p>งานเฟินไฉ่ “ทิวทัศน์ทะเลสาบและขุนเขา”</p>
หลิวอวี๋เสิน	ชาวอำเภอไท่ผิง มณฑลอานฮุย	นักเรียนโรงเรียนศิลปะเครื่องปั้นดินเผา	ภาพทิวทัศน์ดอกไม้และนก	 <p>งานเฟินไฉ่ “คิมหันตฤดู”</p>

ชื่อศิลปิน	ภูมิลำเนา	อาชีพหรือวิชาชีพดั้งเดิม	แนวคิดสร้างสรรค์ที่เชี่ยวชาญ	ภาพตัวอย่างผลงานตัวแทน
สวีจิ่งหนาน	ชาวเมืองหนานชาง	ศิษย์ฝึกหัดร้านเครื่องเคลือบ	ภาพทิวทัศน์ธรรมชาติ ภูเขาและแม่น้ำ	 <p>งานเขียนเจียนไฉ่ “ต้นไผ่ร้องบอกสันติมาเยือน”</p>
เจิ้งอู่ถิง	ชาวอำเภอเยว่ผิง มณฑลเจียงซี	นักเรียนโรงเรียนศิลปะเครื่องปั้นดินเผา	ภาพทิวทัศน์ดอกไม้และนก	 <p>งานเขียนไฉ่ “นกร้องขับขาน บุปผาบานสะพรั่ง”</p>

ชื่อศิลปิน	ภูมิลำเนา	อาชีพหรือวิชาชีพดั้งเดิม	แนวคิดสร้างสรรค์ที่เชี่ยวชาญ	ภาพตัวอย่างผลงานตัวแทน
เหอสวีเหริน	ชาวอำเภอหลิงมณฑลชานฮุย	ไม่มี	ทิวทัศน์หิมะ	 <p>งานเฟินไฉ่ “ข้ามผ่านแม่น้ำแห่งความหนาวเหน็บ”</p>

หวังฉี ผู้เป็นตัวแทนของ “แปดสหายจู่ซาน” มักใช้เทคนิคการวาดภาพแบบชีหยางซึ่งเป็นการผสมผสานวิธีการแบบจีนและตะวันตกเข้าด้วยกัน หวังฉีมีความเชี่ยวชาญด้านการวาดภาพบุคคลครึ่งตัวอย่างมาก เขาใช้เทคนิควัดฟู่กันแบบศิลปะเขียนฟู่กันอักษรเฉาซูในการร่างเส้นลวดลายส่วนเสื้อผ้า ลีลาปลายฟู่กันของหวังฉีพุ่งไปด้วยอารมณ์ สว่างแผ่เผย ด้วยเหตุนี้ หวังฉีจึงถูกเรียกว่า “ผู้นำฝั่งตะวันตก” หวังต้าฝานเป็นผู้คิดค้นเทคนิค “ลั่วตี้เฟินไฉ่ (เฟินไฉ่ตกฟีน)” (เป็นงานเฟินไฉ่ที่ไม่ใช้สีโปหฺลี่โปลงพื้นที่ก่อนเขียนสี) เป็นหนึ่งในสมาชิกที่มีสีสันการแสดงออกที่โดดเด่นอย่างมากในด้านภาพวาดบุคคลเช่นกัน ฝิ่งเต็งปี้ซานซึ่งเป็นอาจารย์ของหวังฉีก็ได้สร้างวิธีวาดภาพเหมือนบุคคลแบบแบ่งช่องตาราง ผลงานภาพวาดปลาและสาหร่ายของเขาที่ผสมผสานเทคนิควาดภาพชีหยางเข้ากับเทคนิคตกหยางนั้นมีเอกลักษณ์โดดเด่นอย่างยิ่งจนทำให้ เต็งปี้ซานได้รับสมญานามว่า “ราชาแห่งปลา”

สมาชิกคนต่อมา สวีจิงหนานนั้นมีความโดดเด่นในด้านภาพวาดประเภททิวทัศน์ธรรมชาติภูเขาและแม่น้ำ ดอกไม้และนก รวมถึงภาพบุคคล โดยเฉพาะภาพวาดไม้ไผ่ของเขาที่มีชื่อเสียงโด่งดังอย่างมาก เหอสวีเหรินเป็นผู้บุกเบิกเทคนิคการวาดภาพเฟินไฉ่ลายทิวทัศน์หิมะโดยใช้ผงรงค์วัตตุเฟินไฉ่สีขาว มีเอกลักษณ์โดดเด่นอย่างหาตัวจับยาก วังเหย่ถึงเป็นผู้ก่อตั้งเทคนิคการวาดภาพ “หวังไฟ่ซานสุ่ย” ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การใช้ฟู่กันอย่างเรียบง่าย กระชับ ภาพที่ได้สวยงามสง่า การนำเสนอเนื้อหาไม่ลำดับขั้นตอนที่เคร่งครัด เต็มไปด้วยแนวความคิดทางศิลปะที่ลึกซึ้ง สไตลการวาดภาพแสดงให้เห็นถึงการซึมซับเทคนิควาดภาพจากศิลปะวาดภาพจีนดั้งเดิม เฉิงอี้ถึงและปี้ไปเทาทั้งคู่มีความเชี่ยวชาญด้านการวาดภาพทิวทัศน์ดอกไม้และนก ผลงานของพวกเขามีองค์ประกอบที่สดใหม่และเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว เลียนห่อเขียนเป็นผู้คิดค้นเทคนิคนวัตกรรมเทคนิควาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบรูปแบบ

ใหม่ซึ่งก่อเกิดเป็นสไตล์เทคนิค “แรงาดอกเหมย” อันเป็นเอกลักษณ์ และหลิววี่เสินซึ่งเป็นผู้คิดค้น เทคนิควาดภาพ “หยดน้ำดอกท้อ” ตั้งชื่อ “แปดสหายจู่ซาน” ศิลปินทั้ง 8 คนต่างแสดงให้เห็นถึง ความสามารถและทักษะอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว พวกเขาเป็นตัวแทนของศิลปะวาดภาพเขียนสี บนเครื่องเคลือบระดับสูงสุดในยุคสมัยนั้น ทั้งยังเป็นกลุ่มคนที่ช่วยผลักดันงานศิลปะภาพวาด “ฮว่าหง” ไปสู่อีกระดับโดยผ่านเนื้อหาและแนวคิดหลักที่ใช้สร้างสรรค์ผลงาน

2. ระยะที่ 2: ยุคสมัยของ “โรงงานเครื่องเคลือบอู่ชู่สื่อฉาง” “โรงงานผลิตเครื่องเคลือบ” กิจการรัฐวิสาหกิจ

ระยะที่ 2 ยุคสมัยของโรงงานเครื่องเคลือบอู่ชู่สื่อฉางเป็นยุคที่งานศิลปะภาพวาด “ฮว่าหง” เฟื่องฟูราวหม่อมวลบุปผานับร้อยบานพร้อม เนื่องจากโรงงานเครื่องเคลือบมี อุปกรณ์ที่ทันสมัย ครบครัน เทคโนโลยีการขึ้นรูปอันประณีต รวมถึงศูนย์การสร้างสรรค์งานศิลปะระดับมืออาชีพ โรงงาน แห่งนี้มุ่งสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ บนพื้นฐานของการสืบทอด “ศิลปะภาพวาดเขียนสีบนเครื่องเคลือบ แบบปัญญาชน” ของคนรุ่นก่อน ในช่วงสมัยนั้นเทคนิควาดภาพเขียนสีและเทคโนโลยีการผลิตมีความก้าวหน้าอย่างมากเนื่องจากได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล ส่งผลให้อัตราผลตอบแทนสูงกว่าใน ต้นศตวรรษที่ 20 อย่างมาก ตั้งแต่ผลิตภัณฑ์เรื่อยไปจนถึงผลงานสร้างสรรค์ รูปทรง ลวดลาย ทุก อย่างล้วนสมบูรณ์พร้อม แนวคิดหลักที่ใช้สร้างสรรค์ผลงานรูปแบบต่าง ๆ อาทิ ภาพบุคคล ทิวทัศน์ ธรรมชาติภูเขาและแม่น้ำ สัตว์ปีกสัตว์ปามีเท้า ฯลฯ หรือเทคนิคการแสดงออกด้านงานศิลปะรูปแบบ ต่าง ๆ อาทิ จีนไฉ่ เฟินไฉ่ โมไฉ่ และฟ้าหลางไฉ่ ฯลฯ ล้วนมีให้เลือกให้พร้อมสรรพ

ผลงานซึ่งเป็นที่แพร่หลายมากที่สุดในสมัยนั้นคือเครื่องเคลือบเฟินไฉ่ “แบรนด์ Fushou” ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์คลาสสิกดั้งเดิมของ “โรงงานผลิตเครื่องเคลือบ” ในสมัยนั้นและได้รับรางวัลเหรียญทองระดับประเทศ อีกทั้งภาพจิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบ “แบรนด์ Jingdezhen” ขนาดใหญ่ “ความเจริญรุ่งเรืองสี่ฤดูกาล” ซึ่งออกแบบเป็นพิเศษสำหรับสถานีอุเอโนะในโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น โดยเฉพาะยังได้รับรางวัล “ถ้วยทองคำ” จากงานรางวัลศิลปหัตถกรรมแห่งชาติร้อยบุปผาแบ่งบาน เทคโนโลยีการผลิตเครื่องเคลือบและเทคนิควาดภาพเขียนสีในยุคสมัยนั้นสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่าเป็น “การนำอดีตมาใช้ประโยชน์ในปัจจุบัน นำปัจจัยจากฝั่งตะวันตกที่เป็นประโยชน์มาประยุกต์ใช้ใน จีน” โดยมีศิลปะตกแต่งเครื่องเคลือบเฟินไฉ่เป็นตัวแทนการผสมผสานระหว่างอัตลักษณ์แห่งกาลยุค สมัยและรูปแบบประจำชนชาติอย่างเป็นเอกลักษณ์



ภาพที่ 3-36 ผลงาน “ความเจริญรุ่งเรืองสี่ฤดูกาล” ภาพวาดแผ่นกระเบื้องเคลือบ
“แบรนด์ Jingdezhen” (Liu, n.d.)

กล่าวโดยสรุป ผลงานในยุคสมัยนี้อยู่ในช่วง “ร้อยสำนักแข่งขันประชันเสียง แต่ละศาสตร์ล้วนมีคนเชี่ยวชาญ” ศิลปินช่างฝีมือที่อยู่ในโรงงานเครื่องเคลือบอู่ชู่ฉือฉางส่วนใหญ่เป็นผู้สืบทอดรุ่นหลังของ “แปดสหายจูชาน” คนเหล่านี้ผลิตสร้างสรรค์ผลงานโดยยึดมั่นในงานฝีมือและเทคนิคที่รับสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ อาทิ ผู้ที่เชี่ยวชาญการวาดภาพลวดลายตกแต่ง ผู้ที่เชี่ยวชาญการวาดภาพทิวทัศน์ทิมะ ผู้เชี่ยวชาญการวาดภาพหญิงสาว ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญการวาดภาพเทพเซียนในศาสนาพุทธ ฯลฯ ในเวลาเดียวกันยังปรากฏเทคนิคงานศิลปตกแต่งเครื่องเคลือบรูปแบบต่าง ๆ มากมาย อาทิ เทคนิคลอกแปะลายเฟินไฉ่ เทคนิคปิดลาย เทคนิควาดภาพเขียนสร้อยไม้ไผ่เขียนลายน้ำทอง ฯลฯ นอกจากนี้ในด้านการวิจัยยังมีการคิดค้นเครื่องเคลือบชนิดพิเศษ อาทิ เครื่องเคลือบเนื้อบาง เครื่องเคลือบดินเผาพิเศษ ฯลฯ ซึ่งช่วยเสริมสร้างความศักยภาพสามารถอันเป็นหัวใจสำคัญของการแข่งขันด้านการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์ขององค์กร



ภาพที่ 3-37 ผลงาน “เครื่องเคลือบปิดลาย” เทคนิคงานศิลปพิเศษ (Liu Yang, 2023)



ภาพที่ 3-38 เครื่องเคลือบ “แบรนด์ Fushou” ที่ถวายรับใช้เชื้อพระวงศ์ในราชวังในสมัยราชวงศ์ชิง
(Liu Yang, 2023)



ภาพที่ 3-39 เครื่องเคลือบชนิดพิเศษ “เครื่องเคลือบแร่พิเศษเคลือบครามเขียนลายขาว”
(Liu Yang, 2023)

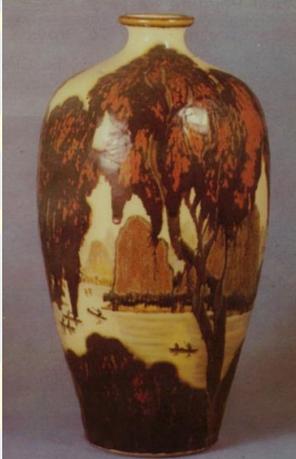


ภาพที่ 3-40 เครื่องเคลือบประเภทเครื่องใช้ประจำวัน “เขียนลายดอกไม้ไปจู้พื้นทอง” เครื่องใช้
รับประทานอาหาร 92 ชิ้น (Liu Yang, 2023)



ภาพที่ 3-41 เครื่องเคลือบเนื้อบาง งานเฟินไฉ่ “วาดภาพเขียนสีลายร้อยผีเสื้อ” ความกว้างปากชาม
ราว 1.2 เมตร (Liu Yang, 2023)

ตารางที่ 3-4 ผลงาน (บางส่วน) ในนิทรรศการผลงาน “ชาวฮว่าหง” ย่านถนนหนงเต๋ยน ใน “ยุคสมัย โรงงานเครื่องเคลือบอีซู้อีฉ่าง” (Liu Yang, 2023)

ชื่อ	ปีเกิด	แนวคิดหลัก (ธีม) ที่เชี่ยวชาญ	ภาพผลงานตัวแทน	ชื่อ/ประเภท ผลงาน
พานเหวินฟู่	ปีค.ศ. 1938	งานเครื่องเคลือบสี อุณห์ภูมิสูง ศิลปะ ตกแต่งฉลุอุด เคลือบลายครามห ลิ่งหลงซิงฮวา		“กู่ยฺหลินสีทอง” แจกันเคลือบ อุณห์ภูมิสูง 300 ซึ้น
จางเลียง	ปีค.ศ. 1942	ภาพหญิงสาว		งานเฟินไฉ่ “รัก หวานซ่าน”ในสี่ ฤดูกาล
จางเหวิน เซา	ปีค.ศ. 1932	ภาพเหมือนบุคคล		งานเฟินไฉ่ “ภาพเหมือน ของเลนิน”

ชื่อ	ปีเกิด	แนวคิดหลัก (ธีม) ที่เชี่ยวชาญ	ภาพผลงานตัวแทน	ชื่อ/ประเภท ผลงาน
ฉวีเสี่ยว เสียง	ปีค.ศ. 1944	ภาพวาดทิวทัศน์ ดอกไม้และนก		งานเฟินไฉ่ “กระเรียนอายุยืน และต้นสนแห่ง ชีวิต”
อวี๋เหวี่ นเซียง	ปีค.ศ. 1910	ภาพวาดทิวทัศน์ หิมะภูเขาและ แม่น้ำ		งานเฟินไฉ่ “ภาพ หิมะที่ตกต้องตาม ฤดูกาล”

ชื่อ	ปีเกิด	แนวคิดหลัก (ธีม) ที่เชี่ยวชาญ	ภาพผลงานตัวแทน	ชื่อ/ประเภท ผลงาน
ป๋วยานหมิง	ปีค.ศ. 1907	สัตว์ป่าสี่เท้า		งานเขียนได้ “ภาพ พยัคฆ์คำราม”
หวังหลงฟู	ปีค.ศ. 1931	ภาพวาดบุคคล		งานภาพวาดแผ่น กระเบื้องเคลือบ เขียนได้ “ปรมาจารย์ตี๊กม้อ ข้ามลำน้ำ”
เจินเซียน สู่ย	ปีค.ศ. 1923	ภาพวาดทิวทัศน์ ดอกไม้และนก		งานปั้นลาย “ลูกหลาน มากมายตั้งเม็ด ทับทิม”

ชื่อ	ปีเกิด	แนวคิดหลัก (ธีม) ที่เชี่ยวชาญ	ภาพผลงานตัวแทน	ชื่อ/ประเภท ผลงาน
เย่ตงซิง	ปีค.ศ. 1923	สัตว์ป่าสี่เท้า		งานหงไฉ่เขียนลาย น้ำทอง “มังกร เหวยหลง”

3. ระยะที่ 3: ยุคร่วมสมัย อัตลักษณ์และสไตล์ที่โดดเด่นของ“ศิลปะเครื่องเคลือบ” แต่ ลະรูปแบบ

ระยะที่ 3 หลังจากช่วงทศวรรษที่ 1990 เป็นต้นมา ขณะที่โรงงานเครื่องเคลือบชั้นนำ 10 แห่งทยอยปิดตัวลง สไตล์การวาดภาพก็ค่อย ๆ พัฒนาจากงานชิงฮวา งานเฟินไฉ่ดั้งเดิม ฯลฯ สู่งานภาพวาดแบบนามธรรมที่ทันสมัยในสไตล์งานวาดเสี้อ้อ อาทิ ตั้งแต่ช่วงปลายทศวรรษที่ 1990 ถึงต้นศตวรรษที่ 21 งานวาดภาพเขียนสีแนวนามธรรมที่ปรากฏขึ้นในเวลานั้นสะท้อนแนวคิดเกี่ยวกับสุนทรียภาพใหม่ ๆ ในด้านเทคนิคงานศิลป์ การสร้างสรรค์งานด้วยเทคนิคหัตถศิลป์ดั้งเดิมะค่อย ๆ ผสมผสานเข้ากับเทคโนโลยีอุตสาหกรรมสมัยใหม่ ศิลปินช่างฝีมือเริ่มผสมผสานองค์ประกอบทางวัฒนธรรมและศิลปะที่แตกต่างกันเพื่อสร้างรูปแบบข้ามวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ อาทิ ผลงานบางชิ้นผสมผสานเทคนิคการวาดภาพแบบจีนดั้งเดิมเข้ากับศิลปะนามธรรมแบบตะวันตกเพื่อสร้างผลการแสดงของภาพที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

ในตอนต้นของศตวรรษที่ 21 เทคโนโลยีการพิมพ์ 3 มิติค่อย ๆ ถูกนำมาประยุกต์ใช้กับการผลิตเครื่องเคลือบ ทำให้เหล่าศิลปินมีแนวทางใหม่ในการสร้างสรรค์ผลงาน นวัตกรรมทางเทคโนโลยีประเภทนี้ทำให้ผลงานมีความก้าวหน้าครั้งใหญ่ทั้งในด้านรูปแบบและสัมผัสพื้นผิว ในด้านแนวคิดเชิงศิลปะ มีการเปลี่ยนผ่านจากที่มุ่งให้ความสำคัญกับความสามารถการใช้งานในฐานะเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันสู่งานศิลปะที่ให้ความสำคัญกับการแสดงอารมณ์และความคิดมากขึ้น อาทิ ผลงานบางชิ้นมีการสำรวจประเด็นทางสังคม อารมณ์ของมนุษย์ ฯลฯ เป็นแนวคิดหลักในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยผ่านรูปแบบและการตกแต่งเครื่องเคลือบ ส่งผลให้งานศิลป์ภาพวาด “ฮว่าหง” มีนัยแฝงที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น



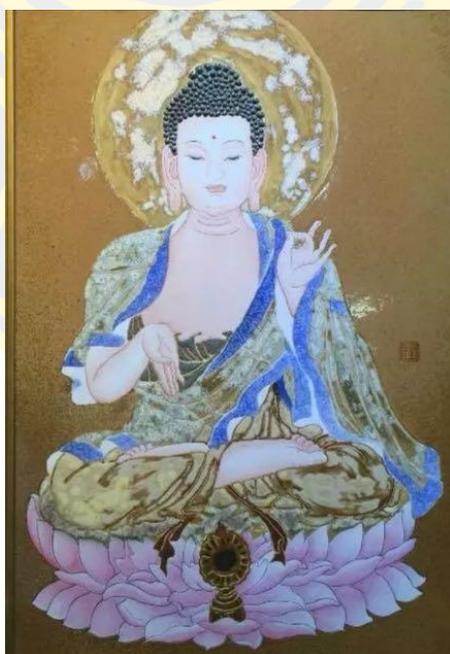
ภาพที่ 3-42 ผลงาน “แม่และลูก” โดยไช่หลิงหลิง (Liu Yang, 2023)

เนื่องจากการพัฒนาของอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีร่วมสมัย ตลอดจนความก้าวหน้าของวัสดุขึ้นรูปเครื่องเคลือบ วัสดุเคลือบและเตาเผา ในด้านความแตกต่างระหว่างแนวคิดการตกแต่งและแนวคิดการวาดภาพเขียนสี งานศิลป์ภาพวาดฮว่าหงไม่เพียงปรากฏบนสื่อกลางรูปแบบดั้งเดิมที่พบเห็นได้ทั่วไป อาทิ เครื่องเคลือบทรงกลม ฯลฯ การประยุกต์ใช้วัสดุและสื่อกลางที่ครอบคลุมหลากหลายทำให้การแสดงผลของภาพหลุดพ้นจากการแสดงผลแบบเดิม ๆ ของวัสดุน้ำมันและน้ำที่พบเห็นได้ทั่วไป ต่อมา งานฮว่าหงจึงได้ปรากฏสู่สายตาสาธารณชนในรูปแบบการแสดงผลออกใหม่ ๆ อาทิ การบูรณาการร่วมกับเครื่องเคลือบสมัยใหม่ การบูรณาการกับเครื่องเคลือบสมัยใหม่ ตลอดจนการบูรณาการกับวัสดุแปลกใหม่รูปแบบต่าง ๆ ฯลฯ กล่าวได้ว่างานศิลป์ภาพวาด “ฮว่าหง” มีการแสดงผลออกในรูปแบบใหม่ ๆ ที่เด่นชัดอย่างมากในยุคร่วมสมัย ภาพวาดฮว่าหงร่วมสมัยได้ละทิ้งแนวคิดการแสดงผลออกในอดีตที่สรรเสริญเหล่าชายผู้มีความสามารถ หึงงาม ดำเนินเรื่องเล่าเทพเซียน ฯลฯ และได้รับอิทธิพลจากการคิดเชิงศิลปะ อาทิ การแสดงผลออกทางศิลปะแบบตะวันตก แนวคิดนามธรรม และแนวคิดแบบลัทธิจิตรนิยม (Minimalism) เหล่าผู้สร้างสรรค์เริ่มมองย้อนกลับและพิจารณาความดั้งเดิมอย่างละเอียด มีการผลักดันการแสดงผลออกอย่างอิสระ หันไปให้ความสำคัญกับอุปนิสัย แนวความคิด และอารมณ์ความรู้สึกอันเป็นปัจเจกของตนเอง เป็นการพัฒนาต่อยอดที่เกิดขึ้นเองในบริบทของโลกาภิวัตน์ กระบวนการการสร้างและประกอบสร้างภาษาของตนเองขึ้นใหม่ในแง่จิตสำนึกทางวัฒนธรรม เมื่อบทบาทด้านการตกแต่งของงานภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบไม่สามารถสร้างความพึงพอใจตามมาตรฐานสุนทรียศาสตร์ของกลุ่มคนจำเพาะได้อีกต่อไป แนวคิดเชิงศิลปะบนพื้นฐานของ

การพินิจชมงานศิลปะจึงเริ่มปรากฏให้เห็น โดยผสมผสานแนวคิดเรื่อง “ความจริง” และ “ความโรแมนติก” เข้ากับศิลปะการวาดภาพแบบจีนดั้งเดิม ยกตัวอย่างเช่น การ “เหลือพื้นที่ว่าง” ในการจัดองค์ประกอบภาพลวดลายที่พบเห็นได้บ่อยครั้ง การจับคู่สีตามระบบสีอย่างพิถีพิถัน (ควบคุมสีที่ปรากฏบนงานโดยการทดสอบเบื้องต้น) เป็นต้น



ภาพที่ 3-43 ผลงาน “ภาพม้าควบทะยาน” โดยจูเล่อเกิง (Liu Yang, 2023)



ภาพที่ 3-44 ผลงาน “ศากยมุนี” โดยหลิวหยาง ปัจจุบันเก็บรักษาอยู่ในพิพิธภัณฑ์ศิลปะหัตถกรรมเจียงซี (Liu Yang, 2023)

สรุป

การก่อตัวของบรรยากาศทางวัฒนธรรมของ “ย่านถนนหงเต๋ียน” ในฐานะ “ถนนสายแรก ของศิลปะเครื่องเคลือบของจีน” เป็นผลมาจากปฏิสัมพันธ์และการสั่งสมปัจจัยต่าง ๆ อย่างค่อยเป็น ค่อยไป อาทิ ประวัติศาสตร์ ภูมิภาค การรวมตัวกันทางอุตสาหกรรม การสร้างสรรค์งานศิลปะ และ กิจกรรมทางวัฒนธรรม ฯลฯ ปัจจัยประการแรกที่สำคัญคือที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ตามธรรมชาติทำให้มี มรดกทางวัฒนธรรมศิลปะเครื่องเคลือบอันอุดมสมบูรณ์ ทำให้อ่านถนนนี้อุดมไปด้วยงานฝีมือเครื่อง เคลือบและประวัติศาสตร์เครื่องเคลือบ ซึ่งการสืบสานประวัติศาสตร์นี้ยังเป็นพื้นฐานในการสร้าง บรรยากาศทางวัฒนธรรมของย่านถนนหงเต๋ียน ประการต่อมา “ย่านถนนหงเต๋ียน” ยังเป็นแหล่งรวม โรงหัตถกรรมเครื่องเคลือบจำนวนมาก พื้นที่สร้างสรรค์ของศิลปินเครื่องเคลือบ พื้นที่จัดแสดง นิทรรศการ และเครือข่ายอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบที่เกี่ยวข้อง ย่านถนนแห่งนี้กลายเป็นสถานที่ รวมตัวสำหรับการสร้างสรรค์ การผลิต และการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางศิลปะเครื่องเคลือบ การ รวมตัวกันนี้ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างศิลปินเครื่องเคลือบ ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิต และผู้ที่ สนใจ ทำให้การสร้างบรรยากาศทางวัฒนธรรมในท้องที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ห้องปฏิบัติการศิลปะและพื้นที่ ที่สร้างสรรค์ของศิลปินภายใน “ย่านถนนหงเต๋ียน” ส่งเสริมการเติบโตและการสร้างสรรค์นวัตกรรม ของศิลปินเครื่องเคลือบรุ่นใหม่ เหล่าศิลปินล้วนสร้างสรรค์และฝึกฝนที่นี่ ส่งเสริมการสืบสานและ นวัตกรรมสร้างสรรค์ของงานศิลปะเครื่องเคลือบ เดิมพลังใหม่ให้การก่อตัวของบรรยากาศทาง วัฒนธรรมในย่านถนนหงเต๋ียน และประการสุดท้าย รัฐบาลท้องถิ่นและสถาบันที่เกี่ยวข้องมีส่วนช่วย ส่งเสริมวัฒนธรรมเครื่องเคลือบของ “ย่านถนนหงเต๋ียน” อย่างแข็งขัน เผยแพร่งานศิลปะ ประวัติศาสตร์ และเรื่องราวเกี่ยวกับเครื่องเคลือบผ่านช่องทางต่าง ๆ การประชาสัมพันธ์เหล่านี้ช่วย ดึงดูดผู้คนให้อยากมาสัมผัสและทำความเข้าใจกับศิลปะเครื่องเคลือบมากขึ้น และทำให้การรับรู้ถึง บรรยากาศทางวัฒนธรรมในท้องที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

จากการศึกษาค้นคว้าพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ชาวฮว่าหงและงานหัตถศิลป์ฮว่าหง ของย่านถนนหงเต๋ียน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของงานหัตถศิลป์ฮว่าหงภายใต้บริบท ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ที่แตกต่างกันในแต่ละยุคสมัย พบว่าการถือกำเนิดขึ้นของย่านถนน หงเต๋ียนไม่เพียงเป็นการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ แต่ยังเป็นเสมือนกระจกสะท้อนถึงการสืบสาน วัฒนธรรมและศิลปะเครื่องเคลือบของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น โดยสรุปได้ดังนี้

1) การก่อตัวและการพัฒนาของย่านถนนหงเต๋ียนมีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของ โรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่ฉางของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นอย่างใกล้ชิด นับตั้งแต่ในสมัยก่อตั้งโรงงาน เรื่อยไป จนถึงการพัฒนาในแต่ละช่วงยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ ย่านถนนหงเต๋ียนเป็นประจักษ์พยานที่พิสูจน์ ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นจากการผลงานงานเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมสู่การผลิต

งานเครื่องเคลือบด้วยศิลปะสมัยใหม่ เหตุการณ์และบริบทการพัฒนาที่สำคัญทางประวัติศาสตร์แสดงให้เห็นถึงวิวัฒนาการของย่านถนนหงเต๋ียนภายใต้บริบททางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของจีน รวมถึงวิถีทางที่ทำให้ย่านถนนแห่งนี้กลายเป็นสะพานสำคัญที่เชื่อมโยงอดีตกับอนาคตและความดั้งเดิมกับความทันสมัย

2) “ชาวฮว่าหง” ในย่านถนนหงเต๋ียนไม่เพียงเป็นศิลปินช่างฝีมือที่มากด้วยทักษะเชิงทัศนศิลป์ แต่ยังเป็นกำลังสำคัญในการสืบทอดและพัฒนาวัฒนธรรมศิลปะเครื่องเคลือบของจีน พวกเขาต่างนำการแสวงหาทางศิลปะอันเป็นปัจเจกบุรณาการสู่การรับรู้ทางสุนทรียภาพในผลงานทุกชิ้นผ่านทักษะในงานทัศนศิลป์ฮว่าหงที่สืบทอดมาจากรุ่นสู่รุ่น ขั้นตอนในงานทัศนศิลป์ฮว่าหงที่หึงละเอียดอ่อนและซับซ้อนแสดงให้เห็นถึงทักษะอันประณีตเลิศล้ำและความหลงใหลในศิลปะเครื่องเคลือบของเหล่าศิลปินช่างฝีมือ ซึ่งการวิเคราะห์อัตลักษณ์ของงานทัศนศิลป์ฮว่าหงได้เผยให้เห็นถึงสุนทรียภาพอันเป็นเอกลักษณ์และนัยแฝงทางวัฒนธรรมที่ลึกซึ้งของศิลปะการวาดภาพฮว่าหง

3) จากภาพวาดตกแต่งงานเครื่องเคลือบในแบบฉบับของเหล่าปัญญาชนชาวจีนในสมัย “แปดสหายจุซาน” เปลี่ยนผ่านสู่ยุคสมัยของ “โรงงานเครื่องเคลือบอิฐสีฉ่ำ” “โรงงานผลิตเครื่องเคลือบ” ที่ก่อตั้งและดำเนินการในรูปแบบรัฐวิสาหกิจ เรื่อยมาจนถึงยุคร่วมสมัยที่ถูกแต้มแต่งด้วยสีสันจากอัตลักษณ์และสไตล์ที่โดดเด่นของ “ศิลปะเครื่องเคลือบ” ที่แตกต่างกันหลากหลายรูปแบบ กล่าวได้ว่างานทัศนศิลป์ฮว่าหงแสดงให้เห็นถึงวิถีทางศิลปะและการแสวงหาทางวัฒนธรรมที่ต่างกันในแต่ละช่วงสมัยทางประวัติศาสตร์ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ไม่เพียงสะท้อนถึงอิทธิพลของบริบทภูมิหลังทางสังคมและวัฒนธรรมในแต่ละยุคสมัย แต่ยังแสดงให้เห็นถึงความพยายามและการศึกษาค้นคว้าเพื่อสืบสานและสร้างสรรค์นวัตกรรมของเหล่าศิลปินช่างฝีมือ

โดยสรุปแล้วประวัติศาสตร์และการพัฒนาของงานทัศนศิลป์ฮว่าหงและย่านถนนหงเต๋ียนสามารถสะท้อนให้เห็นถึงการสืบสานและการสร้างนวัตกรรมในวัฒนธรรมศิลปะเครื่องเคลือบของเมืองจิ้งเต๋อเงินได้อย่างเด่นชัด อีกทั้งเนื้อหาในรายงานวิจัยบ่งชี้ยังแสดงให้เห็นถึงระดับความลึกซึ้งทางประวัติศาสตร์และเสน่ห์ทางวัฒนธรรมของศิลปะเครื่องเคลือบเมืองจิ้งเต๋อเงินโดยผ่านศิลปะภาพวาดฮว่าหงและเรื่องราวของชาวฮว่าหงในแต่ละยุคสมัย ตลอดจนการถือกำเนิดใหม่และการพัฒนาของศิลปะดั้งเดิมแขนงดังกล่าวในสังคมยุคสมัยใหม่ กล่าวได้ว่าย่านถนนหงเต๋ียนเป็นมากกว่าที่ตั้งทางภูมิศาสตร์แห่งหนึ่ง ย่านถนนแห่งนี้เป็นสัญลักษณ์ของวัฒนธรรมศิลปะเครื่องเคลือบที่เปี่ยมด้วยความหลากหลายของเมืองจิ้งเต๋อเงิน ทั้งยังเป็นสะพานที่เชื่อมโยงระหว่างอดีตกับอนาคตและความดั้งเดิมกับนวัตกรรมสร้างสรรค์รูปแบบใหม่ แม้กาลเวลาจะผันผ่านไป ย่านถนนหงเต๋ียนและงานทัศนศิลป์ฮว่าหงจะยังคงเป็นส่วนสำคัญของเมืองจิ้งเต๋อเงิน รวมถึงวัฒนธรรมของประเทศจีน พร้อมเปล่งประกายแสงแห่งคุณค่าทางศิลปะและเสน่ห์ทางวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของย่านถนนแห่งนี้สู่สายตาของผู้คนทั่วโลก

บทที่ 4

อัตลักษณ์วิถีของชาวฮว่าหงและพื้นที่วัฒนธรรมใน “ย่านถนนหงเตี้ยน”

หากพื้นที่ “หงเตี้ยน” ตั้งเดิมเป็นสื่อกลางในการสืบสานและเผยแพร่วัฒนธรรม เช่นนั้น พื้นที่ส่วนนี้ก็ไม่ใช่พื้นที่เชิงกายภาพที่มีอยู่ในภววิสัยอีกต่อไป แต่เป็นพื้นที่ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะและความหมายทางวัฒนธรรม ฉากทัศน์เชิงพื้นที่แต่ละรูปแบบในพื้นที่วัฒนธรรมต่างก็สามารถสร้างสื่อกลางทางวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกันออกไป ซึ่งจำเป็นต้องทำให้ผู้รับสารรับรู้ถึงวัฒนธรรมโดยผ่านการรับรู้ที่มนุษย์มีต่อสื่อกลางทางวัฒนธรรมจึงจะสามารถก่อให้เกิดการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรม และบรรลุซึ่งการอนุรักษ์และการสืบสานวัฒนธรรมที่มีชีวิต (Chen & Hou, 2017) กล่าวคือการรับรู้ถึงวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และสื่อกลางทางวัฒนธรรมคือรากฐานสำหรับการเปลี่ยนแปลงพื้นที่หงเตี้ยนดั้งเดิมจากพื้นที่สำหรับ “ทำงานสร้างสรรค์” และ “ธุรกิจเชิงพาณิชย์” สู่พื้นที่วัฒนธรรมและซึ่งมีบทบาทในการผลักดันการเผยแพร่และสืบสานวัฒนธรรม ซึ่งการศึกษาวิจัยการรับรู้และนัยแฝงของวัฒนธรรมหงเตี้ยนจากมุมมองดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมการเผยแพร่ สืบสานและอนุรักษ์องค์ความรู้เกี่ยวกับ “งานหัตถศิลป์ฮว่าหง” รวมถึงแนวทางในการกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติงานหรือดำเนินการกิจกรรมทางวัฒนธรรมในเขตพื้นที่ชุมชน

ดังนั้นในบทนี้จึงเป็นการศึกษาเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพเชิงนิเวศทางวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของย่านถนนหงเตี้ยนอย่างครอบคลุมรอบด้านโดยเน้นการวิจัยวิถีทางวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของชาวฮว่าหงและอัตลักษณ์ทางพื้นที่วัฒนธรรมใน “ย่านถนนหงเตี้ยน” ดำเนินการศึกษาค้นคว้าในงานหัตถศิลป์ดั้งเดิมและวิถีชีวิตสมัยใหม่ซึ่งสามารถบูรณาการและอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนในพื้นที่วัฒนธรรมเขตย่านถนนหงเตี้ยนได้อย่างไร การวิจัยนี้ไม่เพียงเพื่อศึกษาทำความเข้าใจในประเด็นด้านการอนุรักษ์และการพัฒนาพื้นที่วัฒนธรรมในเมืองจิ้งเต๋อเงินหรือกระทั่งในระดับโลกอย่างลึกซึ้ง แต่ยังเป็นการวิจัยเพื่อนำเสนอแนวคิดและแบบแผนรูปแบบใหม่สำหรับการสืบสานที่มีชีวิต (Living Transmission) และการพัฒนานวัตกรรมใหม่ในวัฒนธรรมดั้งเดิม

วิถีวัฒนธรรมของ “ชาวฮว่าหง”

1. การเปลี่ยนแปลงสถานะทางสังคมของ “ชาวฮว่าหง”

วิถีชีวิตของชาวฮว่าหงในย่านถนนหงเตี้ยนส่วนใหญ่มักเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตในอุตสาหกรรมเตาเผาเครื่องเคลือบ กล่าวได้ว่าอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบคือหนทางหาเลี้ยงชีพและปัจจัยสำคัญที่หลอมรวมเป็นหนึ่งเดียวกับชีวิตประจำวันของชาวฮว่าหง ในการสัมภาษณ์คุณเฉาหมู่หลินช่างฝีมือหงเตี้ยนรุ่นเก่าแก่จากการบอกเล่าผ่านความทรงจำของผู้ให้สัมภาษณ์ท่านนี้จึงทราบว่ากิจการหงเตี้ยนในช่วงตอนต้นของยุคสมัยศักดินาในจินล่วนถ่ายทอดทักษะและแนวคิดทางทัศนศิลป์จากรุ่นสู่รุ่นโดยใช้ “การสืบทอดส่งต่อระหว่างอาจารย์และผู้ฝากตัวเป็นศิษย์” ตั้งสำนวนจีนที่กล่าวว่า “ค่านับเป็นอาจารย์หนึ่งวัน เสมือนนับถือเป็นบิดาตลอดชีวิต”

ยุคสมัยศักดินาในช่วงแรกเริ่ม “ชาวฮว่าหง” ทุกคนล้วนต้องเคยผ่านการฝากตัวเป็น “ศิษย์ฝึกหัด” คอยติดตามเป็นลูกมือผู้เป็นอาจารย์ ศิษย์ฝึกหัดในหงเตี้ยนมัก “เรียนรู้อู่ 3 ปี เป็นลูกมือช่วยงาน 3 ปี ทั้งเนื้อทั้งตัวไม่มีแม่เงินจ่ายค่าทำเอกสาร” กล่าวคือศิษย์ฝึกหัดในกิจการหงเตี้ยนในช่วงแรกที่มาอยู่ร่ำเรียนวิชาที่เรือนของอาจารย์จะได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานบ้านและงานจิปาละเล็ก ๆ น้อย ๆ เพียงบางส่วนเท่านั้น จึงกล่าวได้ว่าในช่วงเริ่มต้นศิษย์ทุกคนล้วนต้องเริ่มจากการเป็น “ทาสในเรือน” ในช่วงระยะเวลา 3 ปีของการศึกษาเล่าเรียน ศิษย์คนใดที่ได้โอกาสแอบสังเกตและเรียนรู้เทคนิคการวาดภาพเขียนสีตักแต่งเครื่องเคลือบของผู้เป็นอาจารย์เพียงเล็กน้อยก็ถือว่าโชคดีมากแล้ว ซึ่งในสมัยนั้นเรียกกลมเม็ดเช่นนี้ว่า “วิธีครูพักลักจำ (偷师)”

หลังจากผ่านพ้นช่วง 3 ปีแรกมาได้อย่างยากลำบาก ศิษย์ฝึกหัดยังต้องทำงานให้กับอาจารย์โดยไม่ได้เงินตอบแทนเป็นเวลาอีก 3 ปี ซึ่งแท้จริงแล้วศิษย์ฝึกหัดเหล่านี้คือบุคลากรช่างฝีมือที่ทำงานระยะยาวโดยไม่มีค่าจ้าง หลังจากจบหลักสูตรศิษย์ฝึกหัดต้องจัด “พิธีเลี้ยงฉลองจบการฝึกฝน” แล้วอาจารย์จะคอยเป็นผู้แนะนำให้เข้าทำงานในแวดวงสายอาชีพที่เกี่ยวข้องกับศิลปะเครื่องเคลือบ จากนั้นศิษย์ฝึกหัดที่ได้รับการแนะนำถึงจะสามารถตั้งหลักในแวดวงสายอาชีพในอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบและได้รับรายได้แบบศิลปินช่างฝีมือปกติทั่วไป ดังนั้น คนเฒ่าคนแก่จึงมักกล่าวว่า “การครุพักลักจำองค์ความรู้ทางทักษะงานศิลป์” คือพื้นฐาน “การจัดพิธีจบการฝึกฝน” เป็นกุญแจสำคัญ ส่วนความขยันหมั่นเพียรคือรากฐานซึ่งการจะตั้งหลักในแวดวงอุตสาหกรรมศิลปะวาดภาพเขียนสีฮว่าหง ตกแต่งเครื่องเคลือบในยุคสมัยศักดินานั้นไม่ใช่เรื่องง่าย ด้วยเหตุนี้จึงจะเห็นได้ว่า “ชาวฮว่าหง” ในช่วงยุคสมัยศักดินามีลำดับชั้นและกฎระเบียบทางวิชาชีพที่เข้มงวดอย่างมาก

การก่อตั้ง “โรงงานอู่สี่ช่าง” โรงงานเครื่องเคลือบซึ่งอยู่ภายใต้การบริหารจัดการของหน่วยงานรัฐบาลท้องถิ่นในปีค.ศ.1958 ได้เปลี่ยนรูปแบบของแวดวงวิชาชีพศิลปะจีนดั้งเดิมของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น พร้อมทั้งทลายกรอบของ “กิจการหงเต๋ยงดั้งเดิม” ที่ดำรงอยู่ในรูปแบบกิจการภาคเอกชนมานานกว่า 200 ปี สีสันอันเข้มข้นที่มาพร้อมกับ “อุตสาหกรรมหงเต๋ยง” ได้อาบย้อมจนกิจการภาคเอกชนเก่าแก่ดั้งเดิมกลายเป็นกิจการรัฐวิสาหกิจเพื่อมวลชน ร้านรวงในกิจการหงเต๋ยงแปรสภาพเป็น “โรงหัตถกรรมวาดภาพเขียนสี” ที่ผลิตงานเครื่องเคลือบตามคำสั่งภายใต้การชี้นำของแผนงานยุทธศาสตร์ระดับชาติ ภายหลังจากที่ “อุตสาหกรรมหงเต๋ยงดั้งเดิม” ถูกปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินกิจการและภาพลักษณ์องค์กร (Rebranding) “ชาวฮว่าหง” ที่มีอยู่แต่เดิมจึงถูกจำแนกออกเป็น “ช่างฝีมือหงเต๋ยงทั่วไป” และ “ศิลปิน” โดยฝ่ายแรกมีหน้าที่รับผิดชอบกระบวนการผลิต ส่วนฝ่ายหลังมีหน้าที่รับผิดชอบในการออกแบบสร้างสรรค์ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ยังได้มอบสถานะใหม่ให้กับพวกเขาในฐานะ “คนงานช่างฝีมือ” กับ “ปัญญาชน”

จึงกล่าวได้ว่า การเปลี่ยนแปลงประเทศชาติสู่ระบบแนวคิดสังคมนิยมในสมัยนั้นไม่เพียงก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรมของจีน แต่ยังรวมถึงการเปลี่ยนแปลงด้าน “สถานะ” ของเหล่าประชาชนในประเทศ ส่งผลให้ “เหล่าคนเก่าแก่ในหงเต๋ยงดั้งเดิม” ที่อยู่ท่ามกลางการแปลงโครงสร้างระดับชาติค่อย ๆ ละทิ้ง “สถานะเก่า” แล้วหันมาภูมิใจและรู้สึกเป็นเกียรติกับการได้รับ “สถานะใหม่” การเปลี่ยนแปลงตามกาลยุคสมัยที่ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ที่สุดสำหรับ “ชาวฮว่าหง” ในยุคสาธารณรัฐจีนคือการเปลี่ยนจาก “ช่างฝีมือพื้นบ้าน” ที่ดูแลรับผิดชอบผลกำไร-ขาดทุนด้วยตนเองมาโดยตลอดสู่ “ช่างฝีมือในระบบ” ชาวฮว่าหงบางส่วนตัดสินใจเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในกิจการรัฐวิสาหกิจและกลายเป็นบุคลากรช่างฝีมือในสังกัดโรงงาน ในขณะที่อีกส่วนหนึ่งตัดสินใจเข้าศึกษาในโรงเรียนหรือสถาบันวิจัย และกลายเป็น “ปัญญาชน” ทว่าอย่างไร คุณลักษณะเชิงแนวคิด “ส่วนรวมเป็นเจ้าของร่วมกันตามแนวคิดแบบสังคมนิยม” ยังคงเป็นปัจจัยที่กำหนดให้ไม่ว่าชาวฮว่าหงจะอยู่ในสถานะใดก็ตาม ทุกคนล้วนเป็น “บุคลากรของภาครัฐ” ที่รับเงินเดือนจากรัฐบาลเท่านั้น (Wang, 2009, pp. 119-126)

ภายหลังจากที่ประเทศจีนเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจตลาด รูปแบบทางสังคมของ “ชาวฮว่าหง” ที่แต่เดิมต้องอาศัยเงินเดือนที่จัดสรรจากงบประมาณของภาครัฐจึงถูกทลายลงอีกครั้ง ชาวฮว่าหงส่วนใหญ่อาศัยทักษะที่ได้เรียนรู้จากการทำงานในโรงงานเครื่องเคลือบในการเริ่มต้นธุรกิจของตนเองและเปิด “กิจการหงเต๋ยง” ขึ้นใหม่อีกครั้ง ทว่า “หงเต๋ยง” ในเวลานั้นแตกต่างจากหงเต๋ยงในยุคสมัยศักดินาอย่างสิ้นเชิง แม้ว่าจากมุมมองทางธุรกิจสามารถมองได้ว่าชาวฮว่าหงผู้เป็นเจ้าของกิจการยังคงเป็นผู้ดูแลจัดการผลกำไร-ขาดทุนของตนเองเหมือนหงเต๋ยงในสมัยก่อน ดำเนินการสร้างสรรคผลงานภาพวาดฮว่าหงและจำหน่ายให้เหล่าลูกค้า แต่เหตุปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดความแตกต่างอยู่ที่เนื้อหาการสร้างสรรคผลงานซึ่งแสดงให้เห็นถึงสไตล์การสร้างสรรคงานภาพวาดฮว่าหงที่มีความหลากหลาย

แตกต่างกันไป เพราะไม่ถูกจำกัดด้วยกรอบรูปแบบการสร้างสรรค์งานภาพตามระบบอีกต่อไป ศิลปินช่างฝีมือสามารถแสวงหาพื้นที่สร้างสรรค์และรูปแบบการแสดงออกได้อย่างอิสระเสรี กล่าวได้ว่าสิ่งที่ “ชินหึงเตี้ยน” หรือกิจการหึงเตี้ยนรูปแบบใหม่มอบให้ชาวฮว่าหงในยุคสมัยใหม่คือการยกระดับอย่างก้าวกระโดดจากช่างฝีมือซึ่งเป็นบุคลากรภายใต้ระบบสู่ศิลปินที่มีอิสระในการสร้างสรรค์ (Cao, 2014, pp. 20-21)

จากข้อมูลในข้างต้นจะเห็นได้ว่าตั้งแต่การสืบทอดทักษะเชิงช่างด้วย “ระบบอาจารย์-ศิษย์ฝึกหัด” ที่มีกฎเกณฑ์อันเข้มงวดในยุคสมัยศักดินาจนเปลี่ยนผ่านสู่การบ่มเพาะ “ปัญญาชน” ในยุคสมัยของการก่อตั้งโรงงานเครื่องเคลือบที่อยู่ภายใต้การดูแลของรัฐวิสาหกิจ เรื่อยมาจนถึงยุคสมัยแห่งการเปลี่ยนแปลงสู่กลุ่มศิลปินช่างฝีมือสร้างสรรค์อิสระ จุดยืนและสถานะของ “ชาวฮว่าหง” ภายใต้ระบบการปกครองในแต่ละช่วงสมัยล้วนมีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง จวบจนปัจจุบันนี้ยังคงมีกิจการหึงเตี้ยนบางส่วนที่ยังสืบทอดทักษะองค์ความรู้ด้วย “ระบบอาจารย์-ศิษย์ฝึกหัด” เพียงแต่ไม่มีการแสวงหาผลประโยชน์หรือการเอาเปรียบจากช่องว่างทางชนชั้นระหว่างอาจารย์-ศิษย์ฝึกหัดอีกต่อไป ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และศิษย์ฝึกหัดได้เปลี่ยนจาก “ความสัมพันธ์แบบการจ้างงานดั้งเดิม” สู่ “ความสัมพันธ์ที่เผยแพร่และสืบสานทักษะองค์ความรู้” อย่างบริสุทธิ์ใจ ซึ่งความสัมพันธ์เช่นนี้ก่อตัวขึ้นโดยมีพื้นฐานมาจากแนวคิด “ลำดับอาวุโส” และ “การให้เคารพซึ่งกันและกัน” ในวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมตามวิถีในยุคสมัยใหม่

2. การเปลี่ยนแปลงสไตล์ผลงานของ “ชาวฮว่าหง”

ผลงานเป็นสิ่งที่สามารถเปิดเผยให้เห็นถึงสภาพภายในจิตใจของศิลปินผู้สร้างสรรค์ ผลงานของ “ชาวฮว่าหง” ในแต่ละยุคสมัยสามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อศึกษาวิจัยวิถีวัฒนธรรมในยุคสมัยต่าง ๆ อาทิเช่น ผลงานของ “แปดสหายจูซาน” ในช่วงยุคสาธารณรัฐจีน ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์ภาพวาดเขียนสีตึกแต่งเครื่องเคลือบโดยใช้ระบบการวาดภาพด้วยองค์ความรู้แบบปัญญาชนในศิลปะจีนดั้งเดิมอันประกอบด้วย “บทกวี อักษรวิจิตร ภาพวาดและตราประทับ” ส่งผลให้คุณลักษณะทางวัฒนธรรมของภาพวาดเขียนสีตึกแต่งเครื่องเคลือบยิ่งทวีความโดดเด่น ในช่วงตอนกลางและปลายยุคสมัยราชวงศ์ชิงเรื่อยมาจนถึงยุคสาธารณรัฐจีนตอนต้น การวาดภาพบุคคลตกแต่งบนเครื่องเคลือบอย่างประณีตบรรจงกลายเป็นงานที่ได้รับความนิยมอย่างมาก โดยเป็นการนำวิถีทางสังคมและบุคคลสำคัญผู้มีอุดมการณ์เป็นที่น่าับถือมาใช้เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานภาพตกแต่งเครื่องเคลือบ ในขณะที่เดียวกันยังสามารถเห็นถึงการผสมผสานอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างแนวคิดตะวันตกและวิถีทางสังคมของประเทศจีนที่สะท้อนผ่านภาพวาด แกมมุมการสร้างสรรค์เช่นนี้ในสมัยก่อนถือเป็นเรื่องที่ไม่พบเห็นได้ยากยิ่ง

ในบรรดา “แปดสหายจุซาน” มีศิลปินที่เชี่ยวชาญการวาดภาพบุคคลตกแต่งเครื่องเคลือบ อยู่ 2 ท่าน ได้แก่ หวังฉีและหวังต้าฝาน ผลงานภาพวาดเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบด้วยเทคนิคเฟินไฉ่ ของหวังฉีให้ความรู้สึกใกล้ชิดกับวิถีชีวิตของประชาชนทั่วไป สไตส์งานมีความติดดินสูง กล่าวได้ว่าเป็น ผลงานภาพที่สะท้อนถึงภาพที่แท้จริงจากประสบการณ์ชีวิตจริงในสังคมจีนยุคสมัยนั้น ในด้านการวาด ภาพองค์ประกอบภาพบุคคลในผลงานภาพวาด เนื่องจากในช่วงปีแรก ๆ ของการเป็นศิลปินหวังฉี มุ่งเน้นไปที่การฝึกฝนบรรจงปั้นองค์ประกอบส่วนใบหน้าของมนุษย์เป็นหลัก ส่งผลให้ระดับฝีมือในการ สร้างสรรค์ภาพวาดบุคคลของเขาเลิศล้ำอย่างมาก ภายหลังจากได้รับการยอมรับจากเต็งปี้ซาน หวังฉี จึงกราบกรานฝากตัวเป็นศิษย์เพื่อเรียนรู้ทักษะองค์ความรู้ด้านการวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่อง เคลือบจากเต็งปี้ซานและเริ่มเข้าสู่แวดวงศิลปะวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบนับแต่นั้นเป็นต้น มา (Liao, 2014)

ในด้านหนึ่ง หวังฉีสามารถเติมเต็มความต้องการในการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐานได้จากการหา เลี้ยงชีพด้วยการวาดภาพเหมือนบุคคลตกแต่งบนเครื่องเคลือบ ในขณะที่อีกด้านหนึ่ง หวังฉียังเริ่ม ศึกษาวิจัยการวาดภาพเขียนสีภาพบุคคลด้วยเทคนิคเฟินไฉ่ โดยนำภาพวาดโคมสคราญของเฉียนฮู่ย๋ อัน ศิลปินชื่อดังแห่งสำนักจิตรกรรมไห่ซางมาเป็นต้นแบบ ต่อมาหวังฉีบังเอิญได้เห็นผลงานศิลปะที่ แท้จริงของหวงเซินแห่งสำนักจิตรกรรมหยางโจวซึ่งช่วยเปิดโลกทัศน์ของหวังฉีให้กว้างไกล สไตส์การ วาดภาพที่เปิดเผย เปี่ยมพลัง ลีลาจรดหมึกตัวตึงที่พลิ้วไหวไหลลื่น รวมถึงปณิธานแห่งศิลปะที่เปิด กว้างของหวงเซินล้วนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสไตส์การสร้างสรรคของหวังฉี เมื่อได้ซึมซับแก่นแท้จาก ผลงานอันยอดเยี่ยม สไตส์การสร้างสรรคผลงานของหวังฉีพลันเปลี่ยนจากเทคนิควาดภาพเขียนสีที่ยัง “ดิบ” สีสันในสไตส์การสร้างสรรคยังไม่แตกฉานสูงอมมากพอสู่การเริ่มเดินบนเส้นทางศิลปะแห่ง การวาดภาพตกแต่งบนเครื่องเคลือบด้วยองค์ความรู้แบบปัญญาชนอย่างแท้จริง

ในช่วงที่หวังฉีเรียนรู้เทคนิควิธีวาดภาพบุคคลของหวงเซินนั้นเขาไม่ได้ซึมซับองค์ความรู้ ด้วยการลอกเลียนแบบทุกกระเปาะนิ้ว แต่สืบสานเรียนรู้ทักษะเชิงเทคนิคต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการ แสดงออกถึงอัตลักษณ์ทางศิลปะของตนเองอย่างเต็มที่ การออกแบบลายเส้นมีการผ่อนสั้น-ยาวแสดง ให้เห็นถึงความยืดหยุ่นและความเข้าใจในระดับขอบเขตที่เหมาะสม ทั้งยังออกแบบลายเส้นในส่วน การวาดปลายพู่กันให้มีความหนาในระดับหนึ่ง ในส่วนการวาดเพื่อแสดงสีหน้า หวังฉีได้พิจารณาถึง การจับคู่โดยผสมผสานวิธีใช้แสง-เงาในศิลปะการวาดภาพแบบตะวันตก เพื่อทำให้สีหน้าของบุคคลใน ภาพมีความสมจริง เปี่ยมด้วยชีวิตชีวาและให้ความรู้สึกเชิงมิติ ด้วยเหตุนี้ หวังฉีจึงได้รับฉายาว่า “ผู้นำ ด้านเทคนิควิธีแบบตะวันตก” จากข้อมูลในข้างต้นจะเห็นได้ว่า “ชาวฮว่าหง” เริ่มมีการเรียนรู้แนวคิด และทักษะเชิงศิลป์ต่าง ๆ จากศิลปะตะวันตกตั้งแตในช่วงต้นยุคศตวรรษที่ 20 ทั้งยังมีแนวคิดในการ นำเทคนิควิธีวาดภาพแบบจีนและตะวันตกมาผสมผสานร่วมกันจนสามารถรูปแบบความเชื่อมโยง

ระหว่างศิลปะการวาดภาพแบบจีนและตะวันตกในการสร้างสรรค์ผลงาน ส่งผลให้ผลงานภาพวาดที่ได้มีเส้นสายอันงดงามจากศิลปะการวาดภาพแบบจีนโดยที่ในขณะที่เดียวกันยังมีเอกลักษณ์จากแนวคิดเชิงสัญลักษณ์ซึ่งมีที่มาจากศิลปะการวาดภาพแบบตะวันตก



ภาพที่ 4-1 ผลงานแผ่นประเบื้องเคลือบเฟินฉี “เทพธิดาหมากูอวยพรวันเกิด” โดยหวังต้าผาน (Online, n.d.)

“แบบอย่าง (榜样)” ชุดผลงานเครื่องเคลือบเซียงซี (งานเครื่องเคลือบที่มีขอบมุมตัดเป็นทรงเหลี่ยม) ตกแต่งด้วยภาพวาดบุคคลงานเฟินฉีที่คุณเฉาจื่อโหย่ว ปรมาจารย์ด้านศิลปหัตถกรรมของมณฑลเจียงซีเป็นผู้สร้างสรรค์โดยลอกเลียนต้นแบบภาพบุคคลจากรูปปั้นต่อต้านโรคระบาดในสมัยนั้นและนำมาสร้างสรรค์เป็นภาพวาดบนงานภาชนะกระเบื้องเคลือบแบบดั้งเดิม เสื้อผ้าและเครื่องประดับของภาพบุคคลบนผลงานชุดนี้ส่วนใหญ่ล้วนวาดด้วยเทคนิคกเงียนเสี่ย (การใช้ทั้งเทคนิควาดภาพที่ละเอียดพิถีพิถันและเทคนิควาดภาพแบบเรียบง่ายผสมผสานร่วมกัน) โดยมุ่งให้ความสำคัญกับการแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างเส้นสายภาพร่างในแต่ละส่วนของผลงาน (การสร้างความเป็นระเบียบต่างจากแสง-เงาด้วยสีดำ ขาวและเทา) เนื่องจากองค์ประกอบภาพบุคคลที่อยู่ในภาพวาดล้วนสวมหน้ากากอนามัยปิดช่วงปากถึงคาง การวาดภาพสื่ออารมณ์จึงต้องมุ่งเน้นไปที่การแสดงออกในส่วนดวงตาเพื่อนำเสนอจิตใจอันแกร่งกล้าและความห้าวหาญของเหล่าตัวละครในภาพวาด

ผลงานชุดนี้ถือได้ว่าเป็นการสร้างสรรค์นอกรอบแนวความคิดงานเฟินไฉ่ภาพวาดบุคคลแบบดั้งเดิมที่ใช้ฉากหลังขั้บเน้นให้บุคคลในภาพวาดโดดเด่น แต่ผลงานชุดนี้กลับใช้การเคลื่อนไหวที่พรวดพราดไม่มีอยู่จริงของตัวละครเสริมเป็นฉากหลังให้กับตัวละครหลักในภาพวาด โดยมุ่งเน้นไปที่แสดงให้เห็นถึงภาพฉากอันยิ่งใหญ่ของเหล่าสมาชิกพรรคแนวหน้าซึ่งเป็นบุคลากรจากทุกสาขาอาชีพที่มุ่งมั่นทำงานและเข้าสู่เขตพื้นที่โรคระบาดร่วมกันเมื่อได้รับคำสั่งให้เข้าช่วยเหลือและสนับสนุนเมืองอยู่ย่น ผลงานชุดนี้แสดงให้เห็นถึง “จิตวิญญาณของชนชาวจีน” ที่สมาชิกพรรคและเหล่าบุคลากรในยุคสมัยใหม่ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในชีวิตของผู้คนและความมั่นคงของชาติมาเป็นอันดับแรกเสมอมา ทุกคนต่างทุ่มเททั้งกายใจ เปี่ยมด้วยความกล้าหาญ ไม่หวั่นเกรงสิ่งใด และสิ่งเหล่านี้คือ “อัตลักษณ์ทางกาลยุคสมัย” และ “อัตลักษณ์ทางจิตวิญญาณ” ผลงานศิลปะไม่เพียงทำให้ผู้คนได้รับความเพลิดเพลินจากสุนทรียภาพที่เสพสมชื่นชมจากสื่อที่รับรู้ได้ผ่านการมองเห็น สิ่งที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้นคือบทบาทด้านการอบรมบ่มเพาะเพื่อสร้างเสริมการซึ่บซับอิทธิพลและการกระตุ้นให้เกิดความตระหนักรู้จากภายในด้วยงานศิลปะ

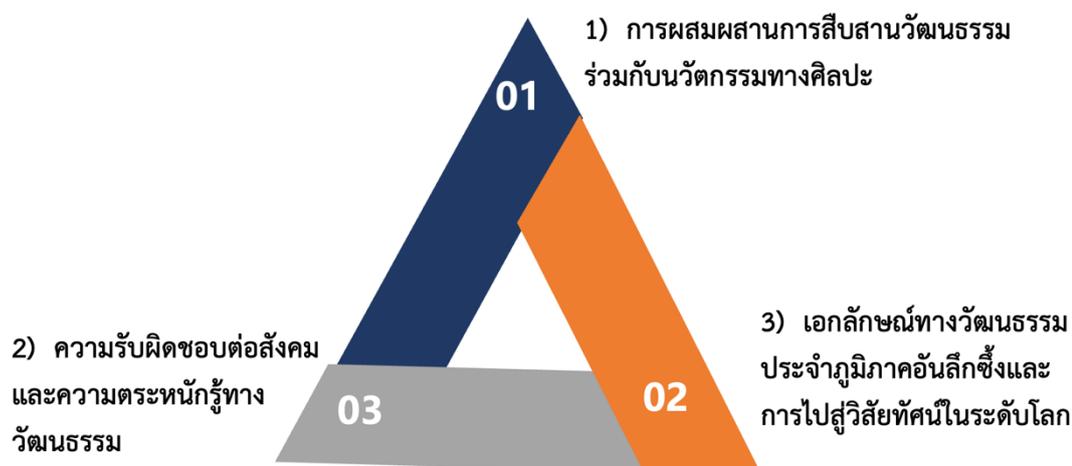


ภาพที่ 4-2 ผลงานแจกันกระเบื้องเคลือบตัดเหลี่ยมสี่มุมตกแต่งด้วยงานเฟินไฉ่ “แบบอย่าง” โดย เฉาจื่อโฮ่ยว่ (Liu Yang, 2024)

จากการเปลี่ยนแปลงสถานะและสไตล์การวาดภาพตกแต่งเครื่องเคลือบของ “ชาวฮว่าหง” ในแต่ละยุคสมัยจะเห็นได้ว่า กลุ่ม “ช่างฝีมือ” และ “ชาวฮว่าหง” เป็นกลุ่มชนผู้สืบทอดแนวคิดทางวัฒนธรรมดั้งเดิมอันยอดเยี่ยมของจีนในสมัยโบราณซึ่งใช้ “การวาดภาพแบบปัญญาชน” พรรณนาถึงวิถีชีวิตและความรู้สึกที่แท้จริงและแสดงออกในรูปแบบงานทัศนศิลป์วาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบเพื่อแสดงถึงความปรารถนาในวิถีชีวิตที่มีแต่สิ่งดีงามยิ่งยงขึ้นไป รวมถึงความเคารพนับถือที่มีต่อวัฒนธรรมดั้งเดิม ในขณะเดียวกัน ในช่วงที่เกิดการเปลี่ยนแปลงสถานะจาก “ช่างฝีมือ” สู่ “ศิลปิน” พร้อมกันนั้นชาวฮว่าหงก็ไม่ใช่ “กลุ่มช่างฝีมือ” ที่ใช้กระแสแนวโน้มในตลาดเป็นปัจจัยชี้แนะแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานอีกต่อไป แต่กลายเป็นศิลปินที่สำรวจศึกษาองค์ประกอบและปัจจัยเชิงจิตวิญญาณอันยอดเยี่ยมในวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมด้วยหัวใจที่เปี่ยมด้วยความเชื่อมั่นในวัฒนธรรมประจำชนชาติ โดยดำเนินการศึกษาเจาะลึกและประกอบสร้างขึ้นมาใหม่เพื่อให้องค์ประกอบทางวัฒนธรรมดั้งเดิมมีรูปลักษณ์ใหม่ที่สอดคล้องกับกาลยุคสมัย

3. อุตลักษณ์วิถีวัฒนธรรมของ “ชาวฮว่าหง”

จิ่งเต๋อเจิ้นเป็นเมืองที่มีวัฒนธรรมศิลปะเครื่องเคลือบดั้งเดิมที่ลึกซึ้งและเข้มข้น เหล่าผู้สร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบในเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นต่างแสวงหาและริเริ่มสร้างเอกลักษณ์และสไตล์ทางศิลปะในแบบฉบับของตนเองอย่างไม่หยุดยั้งท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการบูรณาการทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงสถานะทางสังคมและวิวัฒนาการด้านสไตล์การสร้างสรรค์ผลงานของ “ชาวฮว่าหง” แล้ว วิวัฒนาการด้านอุตลักษณ์วิถีวัฒนธรรมของ “ชาวฮว่าหง” ยังแสดงให้เห็นผ่านประเด็นหลัก 3 ประการ ดังนี้



ภาพที่ 4-3 อุตลักษณ์วิถีวัฒนธรรมของ “ชาวฮว่าหง” (Liu Yang, 2024)

1) การผสมผสานการสืบสานวัฒนธรรมร่วมกับนวัตกรรมทางศิลปะ

“ชาวฮว่าหง” ไม่เพียงมุ่งมั่นสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมที่เปี่ยมด้วยนัยแฝงอันลึกซึ้ง แต่ยังแสดงให้เห็นถึงการแสวงหานวัตกรรมทางศิลปะอย่างไม่หยุดยั้ง ชาวฮว่าหงมุ่งเรียนรู้และซึมซับองค์ประกอบและแนวคิดของศิลปะสมัยใหม่โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการรักษาทักษะองค์ความรู้งานหัตถศิลป์ฮว่าหงดั้งเดิม สร้างสรรค์ผลงานที่โดดเด่นด้วยเส้นห์แบบดั้งเดิมและสุนทรียภาพสมัยใหม่โดยผ่านการตีความแนวคิดหลักที่ใช้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะแบบดั้งเดิมเสียใหม่ พร้อมทั้งศึกษาค้นคว้าการใช้วัสดุและเทคนิครูปแบบใหม่ ๆ ซึ่งวิถีวัฒนธรรมที่ว่าด้วยการสร้างนวัตกรรมใหม่ภายใต้การสืบสานและการสืบสานภายใต้การสร้างนวัตกรรมเช่นนี้ ทำให้ผลงานศิลปะของ “ชาวฮว่าหง” กลายเป็นสะพานวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงอดีตกับอนาคตและตะวันออกกับตะวันตก

2) ความรับผิดชอบต่อสังคมและความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม

“ชาวฮว่าหง” ไม่เพียงเป็นศิลปินที่มีทักษะฝีมือล้ำเลิศ แต่ยังเป็นกลุ่มศิลปินที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมอย่างลึกซึ้ง ในการสร้างสรรค์ผลงาน ชาวฮว่าหงมักถือการเพิ่มพูนความมั่นใจในวัฒนธรรมประจำชนชาติและเผยแพร่คุณธรรมอันดีงามตามคติแบบจีนดั้งเดิมเป็นพันธกิจในความรับผิดชอบต่อตน ศิลปะฮว่าหงไม่ได้จำกัดอยู่ที่มิติสุนทรียภาพ แต่ยังเปี่ยมด้วยคุณค่าทางสังคมทั้งในด้านการส่งเสริมการศึกษาและการให้คติแนวคิดซึ่งช่วยชี้ทางสว่างทางปัญญาให้กับผู้คน โดยผ่านงานที่สะท้อนถึงจิตวิญญาณแห่งกาลยุคสมัย แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมหรือช่วยสนับสนุนการเรียกร้อง อาทิ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การส่งเสริมความสามัคคีในสังคม ฯลฯ กล่าวได้ว่าชาวฮว่าหงมีส่วนช่วยในการรักษาความหลากหลายทางวัฒนธรรมและส่งเสริมการพัฒนาวัฒนธรรมที่ยั่งยืนผ่านการลงมือสร้างสรรค์ทางศิลปะ

3) เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมประจำภูมิภาคอันลึกซึ้งและมุมมองวิสัยทัศน์ระดับโลก

อัตลักษณ์วิถีวัฒนธรรมของ “ชาวฮว่าหง” ยังแสดงให้เห็นในความกลมกลืนระหว่างเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมประจำภูมิภาคอันลึกซึ้งและมุมมองวิสัยทัศน์ระดับโลกอันกว้างไกลในผลงานการสร้างสรรค์ของศิลปินกลุ่มนี้ ซึ่งด้านหนึ่ง ผลงานของชาวฮว่าหงได้หยั่งรากลึกสู่เมืองจิ่งเต๋อเจิน ดินแดนอันอุดมไปด้วยศิลปวัฒนธรรมอันหลากหลายหรือกระทั่งแผ่นดินจีน ไม่ว่าในด้านการเลือกแนวคิดหลักหรือรูปแบบการแสดงออกทางศิลปะที่ใช้สร้างสรรค์ผลงานล้วนสะท้อนถึงรากที่หยั่งลึกอยู่ในวัฒนธรรมจีนดั้งเดิม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมประจำภูมิภาคได้อย่างเด่นชัด อีกด้านหนึ่ง เนื่องด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และความร่วมมือในระดับสากล ชาวฮว่าหงจึงสามารถผลักดันงานหัตถศิลป์ฮว่าหงสู่วิสัยทัศน์ระดับโลก ทำให้งานหัตถศิลป์ฮว่าหงกลายเป็นสื่อกลางที่สำคัญสำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมในระดับโลก แสดงให้เห็นถึงความเปิดกว้างและความพร้อมในการโอบรับความแตกต่างของวัฒนธรรมจีน ถือเป็นการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

ท้องถิ่นพร้อม ๆ กับการเปิดรับมุมมองทางวัฒนธรรมในระดับโลก ส่งผลให้วิถีวัฒนธรรมของ “ชาวฮว่าหง” มีสีสันที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น รวมถึงอิทธิพลที่กว้างขวางในระดับสากล

แนวทางการสร้างสรรค์ผลงานโดยนำงานหัตถศิลป์ “ฮว่าหง” ตั้งเดิมบูรณาการร่วมกับสุนทรียภาพสมัยใหม่

การศึกษาวิจัยเพื่อรักษาแก่นแท้ดั้งเดิมของงานหัตถศิลป์ฮว่าหงไปพร้อม ๆ กับการซึมซับปัจจัยเชิงนวัตกรรมและสุนทรียภาพสมัยใหม่ ส่งผลให้งานวิจัยนี้พบแนวทางในการนำงานหัตถศิลป์ตั้งเดิมบูรณาการร่วมกับสุนทรียภาพสมัยใหม่ซึ่งสามารถขยายต่อยอดขอบเขตทางศิลปะและคุณค่าทางวัฒนธรรมได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด เพื่อตอบสนองความต้องการในการแสวงหาความงามที่หลากหลายในสังคมยุคสมัยใหม่ ซึ่งแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานมีอยู่ 3 ด้าน ดังนี้

1. การนำงานหัตถศิลป์ตั้งเดิมมาตีความใหม่

แนวทางการสร้างสรรค์ที่สำคัญแนวทางแรกคือการนำงานหัตถศิลป์ฮว่าหงตั้งเดิมมาตีความใหม่และแสดงออกในเชิงนวัตกรรมสร้างสรรค์ งานหัตถศิลป์ฮว่าหงตั้งเดิมแฝงไว้ซึ่งปัจจัยเก่าแก่ดั้งเดิมนานาประการจากวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีน อาทิ เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ เรื่องเล่าเทวดานานาตลอดจนภูมิทัศน์ธรรมชาติ ฯลฯ แนวทางแรกเป็นการนำปัจจัยเหล่านี้มาดำเนินการตีความในเชิงสร้างสรรค์ จำแนกองค์ประกอบและประกอบสร้างโครงสร้างทางศิลปะขึ้นมาใหม่โดยผ่านมุมมองและความต้องการด้านสุนทรียภาพสมัยใหม่ วิธีการเช่นนี้ไม่เพียงสามารถรักษาเสน่ห์ดั้งเดิมของงานหัตถศิลป์ฮว่าหงเอาไว้ได้ แต่ยังทำให้ผลงานที่ได้มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับรสนิยมทางสุนทรียภาพและความตระหนักรู้ทางอัตลักษณ์วัฒนธรรมของผู้คนในยุคสมัยใหม่มากขึ้น ช่วยสร้างเสริมให้งานศิลปะแบบดั้งเดิมได้ฟื้นคืนชีพและสามารถดำรงอยู่ในสังคมร่วมสมัย

ซึ่งการนำ “งานหัตถศิลป์ฮว่าหง” ตั้งเดิมมาตีความใหม่ประกอบด้วยประเด็นสำคัญ ดังนี้

1) ลายเส้นบนงานเครื่องเคลือบ

รากฐานของการสร้างสรรค์รูปทรงในงานภาพวาดตกแต่งเครื่องเคลือบอยู่ที่ลายเส้นไม่ว่าเป็นผลงานภาพวาดตกแต่งเครื่องเคลือบที่สร้างสรรค์ด้วยเทคนิคใดก็ตาม ภาพวาดเฟินไฉ่ก็ใช้ลายเส้นกุ๋ฉี๋ ซินฉี๋ หรือกระทั่งงานวาดภาพเขียนสีครามใต้เคลือบชิงฮว่าก็ต้องใช้ลายเส้นสร้างสรรค์รูปทรงต่าง ๆ ในภาพวาดเช่นกัน แม้ว่าการแสดงออกในศิลปะการวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบในยุคร่วมสมัย นอกเหนือจากเทคนิควิธีวาดภาพแบบจีนดั้งเดิมที่มุ่งเน้นความสมจริง อาทิ เทคนิคกงปี้ โกวเสี้ยน ยังมีเทคนิควิธีวาดภาพอีกนานารูปแบบ อาทิ เทคนิคกงเจี้ยน เทคนิคต้าฟัวมั่ว (การวาดโดยสาดน้ำหมึกออกไปเป็นวงกว้าง) และเทคนิคเหมยกุ่ (การใช้สีวาดลงไปโดยไม่ต้องไม่ต้องใช้น้ำหมึกหรือดินสอร่างโครงสร้างภาพก่อนหรือตัดเส้นขอบ) ฯลฯ ไม่ว่าจะเป็นเทคนิควาดภาพรูปแบบใดล้วน

จำเป็นต้องแสดงออกถึงแนวคิดเชิงศิลปะผ่านการใช้เส้นสายวาดโครงร่างรูปทรงในงานภาพ การใช้ลายเส้นวาดโครงร่างทำให้ลวดลายที่ตกแต่งบนงานเครื่องเคลือบสามารถจับเน้นให้แนวคิดหลักในการสร้างสรรค์ผลงานมีความเด่นชัดยิ่งขึ้น ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงภาษาศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์ กล่าวได้อีกนัยหนึ่ง ศิลปะเครื่องเคลือบก็ถือเป็นศิลปะลายเส้นรูปแบบหนึ่งเช่นกัน (Line Art)

ความสวยงามของลายเส้นนั้นสัมพันธ์กับประสิทธิภาพโดยรวมของภาพลวดลายที่ตกแต่งบนงานเครื่องเคลือบ และยังเป็นเกณฑ์มาตรฐานที่วัดทักษะด้านการวาดภาพของผู้สร้างสรรค์ด้วยเช่นกัน บทบาทของลายเส้นคือการใช้เม็ดสีรงควัตถุ (Pigment) สำหรับงานเขียนสีได้เคลือบร่างเส้นสายภาพลวดลายลงบนโครงเครื่องเคลือบ ในขณะที่เดียวกันยังมีอีกหนึ่งบทบาทหลักคือการใช้ประโยชน์จากคุณสมบัติของกาวน้ำมันโดยทาลงบนลายเส้นซึ่งสามารถช่วยกันน้ำจากสีที่ไหลนองออกมาในขั้นตอนการ “เฟินสூย (การลงสีน้ำ)” ไม่ให้ไหลออกนอกเส้นโครงที่กำหนด ช่วยให้สีน้ำแผ่กระจายอยู่ภายในกรอบเส้นลวดลายที่ต้องการ ศิลปินนักสร้างสรรค์ที่มีความเชี่ยวชาญในระดับสูงสามารถใช้ความแตกฉานในทักษะการวาดลายเส้นสร้างสรรค์เส้นสายลวดลายที่มีขนาดและความหนา-บางได้อย่างเหมาะสม ลายเส้นที่ยืดหยุ่นช่วยส่งเสริมให้งานภาพสวยงามน่ามอง นำพาให้ผู้คนสุขสมอภิมภิมด้วยความงาม

ไม่ว่าจะเป็นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะรูปแบบใดก็ตาม การเรียนรู้ฝึกฝนจนแตกฉานในทักษะการใช้ลายเส้นล้วนเป็นปัจจัยสำคัญอันดับต้น ๆ ดังเช่น วิธีการวาดแสง-เงา 16 กระบวนแบบในศิลปะการวาดภาพทิวทัศน์ธรรมชาติแบบจีนสมัยโบราณ การสร้างสรรค์งานภาพวาดเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบก็ใช้เทคนิควิธีการแสดงออกแบบเดียวกัน ซึ่งศิลปินนักสร้างสรรค์ผลงานยังคงใช้เทคนิควิธีวาดภาพด้วยการประยุกต์ใช้ลายเส้นเหล่านี้มาจนถึงยุคปัจจุบัน จึงกล่าวได้ว่าลายเส้นคือ “ความงาม” ที่มีประจักษ์พยานในประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนานนับพันปี “ลายเส้น 18 กระบวนแบบ” ในศิลปะการวาดภาพแบบจีนสมัยโบราณที่ยังคงถูกมาใช้จวบจนถึงปัจจุบันนี้ก็มีการนำมาประยุกต์ใช้ใน “งานหัตถศิลป์ฮว่าหง” เช่นกัน โดยมีข้อแตกต่างเพียงประการเดียวคือวัสดุที่ใช้ในการวาดภาพ รวมถึงการทำงานหัตถศิลป์ฮว่าหงเป็นการนำผลิตภัณฑ์สำเร็จ (เครื่องเคลือบ) มาตกแต่งเพิ่มเติม ซึ่งกระบวนแบบลายเส้นในศิลปะการวาดภาพที่มีกพบในการวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบ มีดังนี้

ตารางที่ 4-1 ตารางแสดงข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการแบบลายเส้นที่ใช้ในงานทัศนศิลป์ว่าหัง
(Liu Yang, 2024)

กระบวนการแบบ ลายเส้นในเทคนิค วิธีการวาดภาพ	เอกลักษณ์	ภาพประกอบ (ใช้ องค์ประกอบส่วน เสื้อผ้าจากภาพวาด บุคคลเป็นตัวอย่าง)	รูปทรงที่มักนิยม ใช้กระบวนการแบบ ลายเส้นนี้ในการ วาด
วิธีการวาดลายเส้น พลิ้วไหวชั้นสูงแบบ โบราณ	เส้นสายมีระดับความหนา-บาง สม่ำเสมอ ยืดหยุ่น พลิ้วไหว มี จังหวะที่สม่ำเสมอสูง โดยทั่วไป มักวาดโดยใช้ส่วนปลายแหลม กึ่งกลางของพู่กัน		ลวดลายบน เสื้อผ้า ดอกไม้ และก้านรากของ ใบไม้
วิธีการวาดลายเส้น แข็งดั่งเหล็ก	เส้นสายมีลักษณะคล้ายเส้นลวด พันทบ เส้นสายมีระดับความ หนา-บางสม่ำเสมอ เส้นมี น้ำหนักและทรงพลัง ให้ความ ความรู้สึกชดช้อยนุ่มนวล ตัว เส้นมีความยืดหยุ่นสูง โดยทั่วไปมักใช้ส่วนกึ่งกลางของ พู่กันในการวาด		องค์ประกอบ เสื้อผ้าส่วนที่มี โครงสร้างชัดเจน บริเวณส่วนขอบ หรือมุมของศาลา เก๋ง (ศาลาจีน) แท่น ประรำ ตลอดจนอาคาร สถานประเพณีตึก หอต่าง ๆ
วิธีการวาดลายเส้น เมฆาคัล้อย วารี หลังไหล	เส้นสายยืดหยุ่นพลิ้วไหว นุ่มนวลเชื่อมกันเป็นทอด ทำให้ ผู้คนรู้สึกถึงเส้นสายโค้งงอที่ บิดพลิ้วไปมาอย่างนุ่มนวล พลิ้ว ไหวไหลลื่นไม่ยึดอาด โดยทั่วไป มักใช้ส่วนปลายกึ่งกลางของ พู่กันจรดวาดภายในจังหวะ เดียว		ลายเมฆ ลวดลาย เพรียวบาง และ การตกแต่งส่วน เสื้อผ้าด้วยแถบ ผ้าบางเบา

<p>วิธีการวาดลายเส้น หัวตะปูหางหนู</p>	<p>เส้นสายมีเอกลักษณ์อยู่ที่ช่วงหัวจะหนาหนัก ส่วนช่วงปลายจะบางเบาเหมือนหัวตะปูที่ทั้งหนาและใหญ่ และหางหนูที่เรียวเล็กบางจ้อย ในตอนที่วาดลายเส้นรูปแบบนี้จึงต้องให้ความสำคัญกับเทคนิคการใช้พู่กันตกลงน้ำหนักจริง-ปลอม โดยทั่วไปมักใช้ปลายกึ่งกลางและขอบข้างของพู่กันช่วยในการวาด</p>		<p>เส้นสายส่วนด้านในของตัวเสื้อผ้าหรือกรอบโครงร่างของภูเขา ต้นไม้และหิน</p>
<p>วิธีการวาดลายเส้นแบบผสมผสาน</p>	<p>เป็นลายเส้นที่มุ่งแสดงออกถึงความสัมพันธ์ระหว่างเส้นและบล็อกสีเป็นหลัก โดยขั้นแรกคือการระบายสีย้อมส่วนต่าง ๆ ของภาพให้แยกออกเป็นบล็อกสีหรือแถบสี จากนั้นจึงตัดเส้นลงบนพื้นที่สีแต่ละบล็อกเพื่อสร้างมิติระดับชั้นให้กับงานภาพ โดยทั่วไปมักใช้ปลายกึ่งกลางและปลายด้านข้างของพู่กันช่วยในการวาด</p>		<p>ลวดลายบนเสื้อผ้าหรือลวดลายพื้นผิวสวยในของวัตถุองค์ประกอบหลักในภาพวาด</p>

เทคนิควิธีวาดภาพที่กล่าวถึงในข้างต้นเป็นเนื้อหาโดยสรุปเกี่ยวกับกระบวนการแบบลายเส้นซึ่งมีที่มาจากศิลปะการวาดภาพแบบจีนดั้งเดิมซึ่งใช้กันอย่างแพร่หลายในศิลปะรูปทรง (Plastic art) ทั้งภาพวาดในหัวข้อวิชาทัศนศึกษาและแม่น้ำ ภาพบุคคล ตลอดจนภาพนกและดอกไม้ ฯลฯ ตั้งแต่ในสมัยราชวงศ์จีนโบราณ และยังคงใช้กันเรื่อยมาจนถึงยุคปัจจุบัน ซึ่งในการสร้างสรรค์ภาพวาดเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบคือการใช้พู่กันและวัสดุต่าง ๆ ผสมผสานองค์ประกอบจุด เส้นและลายพื้นผิวแต่ละส่วนเข้าด้วยกันโดยวาดลงบนผิวงานเครื่องเคลือบ

จุดคือพื้นฐานของเส้น โดยเป็นการลากจุดให้ทอดยาวไปตามทิศทางต่าง ๆ จนก่อเกิดเป็นเส้น จากนั้นเส้นจึงก่อตัวเป็นลายพื้นผิวผ่านการขยายและการจัดรูปแบบการเรียงตัว ซึ่งแนวคิดนี้มีความใกล้เคียงกับแนวคิดพื้นฐานของการร่างภาพแบบตะวันตก ทั้งการใช้วัตถุดิบเม็ดสีรงควัตถุนานา

ชนิด อาทิ เยียนเฮย (สีดำ) ไห้ปี้ (สีน้ำเงิน) และซีซื่อ (สีแดง) ฯลฯ ในการวาดภาพเขียนสีบนผิวเคลือบ และการใช้เม็ดสีรงควัตถุชิงฮวา (สีน้ำเงินสำหรับงานใต้เคลือบ) หรือเม็ดสีรงควัตถุสำหรับงานเคลือบ ชนิดอื่น ๆ วาดภาพเขียนสีใต้งานเคลือบล้วนมีรูปแบบการวาดพื้นฐานเหมือนกันทั้งสิ้น (Li, 2024)

ลายเส้นใช้การแสดงออกที่เรียบง่ายและกระชับในการแสดงภาพรูปทรงอันหลากหลายในงานภาพวาด ผู้วิจัยเชื่อว่าลายเส้นสามารถทำให้อารมณ์ของมนุษย์ถ่ายทอดผ่านศิลปะการเขียนอักษรได้อย่างเข้าถึงอารมณ์มากยิ่งขึ้น เรื่อยไปจนถึงการส่งเสริมให้อรรถรสในงานภาพวาดพุ่งสูงขึ้นถึงขีดสุด ศิลปินเครื่องเคลือบจึงให้ความสำคัญต่อการศึกษาและการประยุกต์ใช้ลายเส้นอย่างยิ่ง ศิลปินระดับปรมาจารย์อย่างปิกัสโซ (Pablo Ruiz Picasso) และมาติส (Henri Matisse) ยังพยายามศึกษาและทดลองการประยุกต์ใช้เอกลักษณ์ของลายเส้นในศิลปะการวาดภาพแบบจีนดั้งเดิม (ภาพวาดไข่ไก่ของเลโอนาร์โด ดา วินชี (Leonardo Da Vinci) ถือเป็นกรณีตัวอย่างที่ดีซึ่งแสดงให้เห็นว่ามนุษย์เราในตอนที่ยังเด็กก็มีแนวคิดในการมองสิ่งต่าง ๆ ที่แตกต่างเฉพาะตัว) พวกเขารู้สึกไม่พอใจกับการใช้ประโยชน์จากความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุกับลายพื้นผิวในการแสดงประสิทธิภาพทางศิลปะ ซึ่งในขณะเดียวกัน พวกเขาทำให้งานภาพวาดมีประสิทธิภาพทางศิลปะที่ดียิ่งขึ้นได้โดยผ่านการนำเส้นและบล็อคสีผสมผสานเข้าด้วยกัน

ลายเส้นเป็นปัจจัยที่มนุษย์เราสามารถพบเห็นได้ในทุกสิ่งที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อมตามชีวิตประจำวันของเรา อาทิ รูปแบบการตกแต่งประดับประดาในสถาปัตยกรรมภายในอาคารสถาน ล้วนประกอบด้วยความงามจากองค์ประกอบลายเส้น ภูมิทัศน์ของสวนภายในเมืองล้วนประกอบด้วย ความงามจากองค์ประกอบลายเส้น แม้กระทั่งรูปร่างของนางแบบล้วนประกอบด้วยความงามจาก องค์ประกอบลายเส้น ลายเส้นเป็นปัจจัยที่ไม่เพียงสามารถใช้วาดเขียนเพื่อแสดงภาพรูปทรงต่าง ๆ แต่ ยังให้อารมณ์เชิงสุนทรียภาพที่แตกต่างกันไป (Li, 2024, pp. 33-35)

เทคนิควิธีวาดภาพที่กล่าวถึงไปทั้งหมดในข้างต้นคือเทคนิควิธีที่พบเห็นได้ทั่วไปในการวาด ภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบของจีน ซึ่งในการวาดตกแต่งเครื่องเคลือบศิลปินต้องใช้เทคนิควิธีวาด ภาพหลากหลายรูปแบบจำนวนนับไม่ถ้วน เนื่องด้วยความก้าวหน้าตามกาลยุคสมัย ศิลปินในแต่ละ ช่วงอายุจึงมีเทคนิควิธีการวาดลายเส้นที่แตกต่างกันไป ในบางครั้งยังมีการผสมผสานเทคนิควิธีวาด หลายรูปแบบในงานภาพวาดเดียวกันเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพตามที่งานภาพต้องการ กล่าวคือในการ สร้างสรรค์ผลงาน เหล่าศิลปินไม่สามารถยึดติดอยู่กับแบบแผนของคนในสมัยโบราณ ทั้งยังต้องใช้ ความคิดสร้างสรรค์วิเคราะห์ประเด็นปัญหาจำเพาะจุดเพื่อสร้างเสริมความหลากหลายให้กับเทคนิค การแสดงออกในศิลปะการตกแต่งวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสำหรับศิลปะ เครื่องเคลือบแล้วนี่ถือเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการผลักดันการละทิ้งปัจจัยเก่าที่ไม่ก่อประโยชน์และ สร้างเสริมนวัตกรรมรูปแบบใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อก้าวให้เท่าทันกาลยุคสมัย

การใช้ลายเส้นในศิลปะการวาดภาพแบบจีนมีความจำเพาะและพิถีพิถันอย่างมาก สิ่งที่ลายเส้นต้องแสดงออกมาไม่ใช่เพียงรูปทรง แต่ศิลปินยังต้องใช้ลายเส้นเพื่อแสดงให้เห็นถึงอรรถรสเชิงอารมณ์ กลิ่นอายจากการบ่มเพาะและบรรยากาศอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวในแบบฉบับของตนเอง เมื่อเปรียบเทียบ “เส้น” กับ “รูปร่าง” เส้นเป็นปัจจัยที่เปี่ยมด้วยความเป็นไปได้ที่ยากจะคาดเดาซึ่งเอกลักษณ์ในส่วนนี้ก็เป็นรูปแบบการแสดงออกของเส้นเช่นกัน จึงกล่าวได้ว่าตัวลายเส้นมีความเป็นปัจเจก กอปรกับรูปแบบลวดลายอันหลากหลายที่แสดงให้เห็นถึงเสน่ห์ของลายเส้น จิตรกรมักสร้างเสริมอรรถรสให้กับลายเส้นด้วยอารมณ์การรับรู้และประสบการณ์ส่วนบุคคล ทำให้สุนทรียภาพ คุณลักษณะและอัตลักษณ์เฉพาะของจิตรกรแสดงออกมาจากผลงานภาพวาดจึงมีความแตกต่างกัน ส่งผลให้ผลงานภาพวาดมีรูปแบบ สุนทรียภาพและเสน่ห์เฉพาะตัว ทั้งยังก่อให้เกิดนัยแฝงทางจิตวิญญาณที่แตกต่างกันไป รวมถึงทำให้ลายเส้นในภาพมีระดับความเด่นชัด ความเคร่งครัดและความกระชับที่แตกต่างกัน

2) ความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงและรูปแบบการตกแต่ง

รูปทรงของเครื่องเคลือบมีหลากหลายรูปแบบทั้งทรงกลม แบน ยาว เหลี่ยม ไข่ นูน ฯลฯ ดังนั้นการตกแต่งงานภาพบนเครื่องเคลือบจึงต้องออกแบบโดยคำนึงถึงรูปทรงเครื่องเคลือบที่มีความแตกต่างกันไป แล้วศิลปินจะสามารถนำออกแบบรูปทรงเครื่องเคลือบผสมผสานเข้ากับรูปแบบการตกแต่งที่เหมาะสมเพื่อให้ผลงานได้ประสิทธิผลทางศิลปะที่สมบูรณ์แบบตามต้องการได้อย่างไร? จากคำบอกเล่าของศิลปินเก่าแก่ในย่านถนนทรงเตี้ยน งานภาพวาดเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบจำเป็นต้องมีการกำหนดตำแหน่งในการวาดภาพโดยคำนึงถึงความเหมาะสมต่อรูปทรงของภาชนะเครื่องเคลือบ และแนวคิดหลักที่ใช้ในการวาดภาพตกแต่ง พื้นที่ตกแต่งจำเป็นต้องมีความสอดคล้องกลมกลืนกับรูปทรง มุม รูปแบบการตกแต่ง วัสดุ โทนสีและสไตล์ของเครื่องเคลือบ กล่าวคือการวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบควรปรับให้มีความสอดคล้องกับรูปร่างที่เปลี่ยนแปลงไปตามแต่ละส่วนของงาน เครื่องเคลือบทั้งส่วนทรงโค้ง ทรงตรง ช่องเปิดและปิด ฯลฯ ซึ่งโดยทั่วไปรูปทรงที่มีความผันผวนสูงมักตกแต่งโดยใช้ภาพลวดลายที่แผ่เต็มพื้นที่ โดยจะเหลือพื้นที่เล็ก ๆ ตรงกลางภาพลวดลายไว้เพื่อเล่นแสง ซึ่งตรงส่วนพื้นที่เล่นแสงมักใช้วาดองค์ประกอบภาพที่แสดงให้เห็นถึงแนวคิดหลักของงาน ภาพวาด งานภาชนะกระเบื้องเคลือบที่มีรูปทรงเป็นระนาบตรง โค้งมนส่วนใหญ่มักนิยมวาดเป็นภาพทิวทัศน์ธรรมชาติภูเขา-แม่น้ำ นกและดอกไม้หรือภาพบุคคล บางครั้งตรงบริเวณปาก คอ ไหล่ และขาของภาชนะกระเบื้องเคลือบยังตกแต่งด้วยภาพลวดลายมุมขอบที่สอดคล้องกับแนวคิดหลักของงานภาพวาด ซึ่งทำให้รูปแบบการตกแต่งและรูปทรงเครื่องเคลือบมีการเปลี่ยนแปลงที่ให้ความรู้สึกหลากหลาย ในขณะที่เดียวกันยังทำให้ประสิทธิผลที่แสดงผ่านงานภาพวาดมีความกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียวตลอดทั้งชิ้นงาน

เนื่องจากรูปร่างที่ซับซ้อนและการผสมผสานระหว่างเครื่องมือพิเศษและเคมีเม็ดสีในรูปทรงงานเครื่องเคลือบจึงก่อให้เกิดเป็นเอกลักษณ์ทางศิลปะในงานหัตถศิลป์เครื่องเคลือบ ศิลปะภาพวาดแบบจีนดั้งเดิมใช้ฟู่กันและน้ำหมึกเป็นเครื่องมือหลัก ใช้กระดาษมิติระนาบเป็นสื่อกลางในการแสดงออกถึงศิลปะการวาดภาพ งานภาพวาดที่ได้จึงเป็นภาพที่กางออกให้เห็นในคราวเดียวบนมิติระนาบ รูปแบบการจัดองค์ประกอบศิลป์ การจัดเรียง การจรดปลายฟู่กัน การหยดหมึก การเขียนอักษรศิลป์กำกับงานภาพและการประทับตราล้นมองเห็นได้ในปราดเดียว การวาดภาพบนกระดาษเช่นนี้จึงง่ายต่อการจับจุดและควบคุมงานภาพ ทว่าเมื่อศิลปะการวาดภาพแบบจีนดั้งเดิมต้องย้ายจากกระดาษมาวาดบนผิวเครื่องเคลือบ สื่อกลางจึงเปลี่ยนจากพื้นที่ระนาบ 2 มิติเป็นพื้นที่ 3 มิติ ผลงานศิลปะเครื่องเคลือบมีเอกลักษณ์ทางศิลปะและภาษาการแสดงออกที่โดดเด่นเฉพาะตัว เมื่อเปรียบเทียบกับงานภาพวาดในมิติระนาบ ศิลปะการวาดภาพบนเครื่องเคลือบมีความคล้ายคลึงกับงานประติมากรรมอยู่มากกว่าหลายส่วน ซึ่งทั้งภาพวาดบนเครื่องเคลือบและงานประติมากรรมต่างก็ถือเป็นศิลปะเชิงพื้นที่ 3 มิติ ศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบ นอกเหนือจากงานแผ่นกระเบื้องเคลือบแล้ว ตัวภาชนะเครื่องเคลือบที่เป็นสื่อกลางของงานภาพวาดส่วนใหญ่มักเป็นสื่อกลางแบบ 3 มิติ ซึ่งตัวงานภาพจำเป็นต้องเชื่อมต่อกัน ดังนั้น ในการสร้างสรรค์จึงไม่เพียงต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพการแสดงออกของโครงสร้างงานภาพในแต่ละมุม แต่ในขณะเดียวกันยังต้องคำนึงถึงการจัดเรียงองค์ประกอบงานภาพโดยรวมทั้งหมด (Huang, 2021)



ภาพที่ 4-4 แจกันกระเบื้องเคลือบทรงสี่เหลี่ยมตกแต่งด้วยเทคนิคเฟินฉี “ใต้ต้นสนไต้ถามเด็กน้อย (松下问童子)” โดยเฉาจื่อโหย่ว (Liu Yang, 2024)

ผู้วิจัยขอหยิบยกงานภาพวาดบุคคลด้วยเทคนิคเฟินไฉ่เป็นกรณีตัวอย่างประกอบการอธิบาย ศิลปินผู้สร้างสรรค์ต้องวางตำแหน่งภาพบุคคลซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักของงานภาพไว้ตรงส่วนหลักของตัวภาชนะเครื่องเคลือบ ซึ่งเหล่าศิลปินเรียกวิธีการเช่นนี้ว่าการขบเน้นให้แนวคิดหลักของงานโดดเด่น หากงานภาพเป็นฉากขนาดใหญ่หรือภายในภาพมีจำนวนคนมากเกินไปจะต้องวางตำแหน่งภาพบุคคลหลักไว้ตรงมุมนำสายตาของตัวภาชนะเครื่องเคลือบเพื่อให้องค์ประกอบภาพตรงส่วนนี้โดดเด่นยิ่งขึ้น ในขณะที่ส่วนฉากเสริมควรจัดวางรอบ ๆ ภาพบุคคลหลักโดยคำนึงถึงความเหมาะสมเพื่อให้เนื้อหาของภาพและลักษณะรูปทรงของตัวภาชนะเครื่องเคลือบ “เข้ากันได้อย่างกลมกลืนราวน้ำที่ผสมเป็นเนื้อเดียวกับนม” และ “เชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างเป็นธรรมชาติ”

อาทิ ภาพผลงาน “ใต้ต้นสนใต้ถ้ำเด็กน้อย” ผลงานภาพวาดชิ้นนี้เล่นแสงสร้างความโดดเด่นโดยใช้เหลี่ยมมุมทั้ง 4 ด้านตามรูปทรงของตัวภาชนะเครื่องเคลือบ ศิลปินนำฉากภูเขา ระยะไกลและต้นไม้ระยะใกล้ รวมถึงองค์ประกอบภาพบุคคลที่กำลังอยู่ในอิริยาบถต่าง ๆ ผสมผสานเข้าด้วยกันอย่างชาญฉลาดในรูปแบบภาพวาด 4 ภาพที่ดูเหมือนไม่ต่อเนื่องกัน เสริมด้วยส่วนขอบที่ตกแต่งลวดลายด้วยเทคนิคหงไฉ่ฟ้ากลาง (ลงยาเขียนสีแดง) สามารถกล่าวได้ว่าผลงานชิ้นนี้เป็นการผสมผสานที่ลงตัวระหว่างรูปทรงและงานหัตถศิลป์ นอกจากนี้ เนื่องจากความเป็น 3 มิติของรูปทรงเครื่องเคลือบ เมื่อตำแหน่งของตัวภาชนะเครื่องเคลือบเปลี่ยนแปลงไป ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหลัก-รองในงานภาพก็จะเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เนื่องด้วยการเปลี่ยนแปลงในส่วนนี้ส่งผลให้ในการออกแบบลวดลายตกแต่งเครื่องเคลือบโดยทั่วไปมักจัดเรียงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหลัก-รองในงานภาพโดยกำหนดไว้ตามจุดต่าง ๆ สัก 2-3 จุดเพื่อผสานองค์ประกอบในงานภาพให้กลมกลืนเป็นหนึ่งเดียว

3) เครื่องมือและทักษะหัตถศิลป์

เมื่อก้าวถึงเครื่องมือสำหรับศิลปะการวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบ การตกแต่งด้วยเทคนิควาดภาพเขียนสีรูปแบบพื้นผิวของโครงเครื่องเคลือบหรือตัวโครงอ่อนที่ยังไม่ผ่านการเผาเคลือบ ดังนั้น “พู่กัน” จึงเป็นเครื่องมือหลักที่ใช้ในการวาดภาพตกแต่ง ทว่าการวาดภาพบนผิวของเครื่องเคลือบนั้นแตกต่างจากการวาดภาพบนกระดาษขวนจื่อ (กระดาษขาวสำหรับวาดภาพและเขียนอักษรของจีนในสมัยโบราณ) และผืนผ้าไหมในศิลปะการวาดภาพแบบจีนดั้งเดิม ศิลปะการวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบนอกเหนือจากการแสวงหาประสิทธิภาพทางศิลปะแล้ว ยังมีเงื่อนไขความต้องการพิเศษในด้านทักษะองค์ความรู้ทางเทคนิคหัตถศิลป์อีกนัยหนึ่ง ลักษณะพื้นผิวของเครื่องเคลือบมีคุณสมบัติซับซ้อนมากกว่าพื้นผิวของกระดาษขวนจื่อและผ้าไหม ดังนั้นแม้ใช้พู่กันเป็นเครื่องมือในการวาดภาพเหมือนกัน แต่พู่กันที่ใช้ในการวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบนั้นแตกต่างจากพู่กันที่ใช้ในศิลปะการวาดภาพแบบจีนดั้งเดิมทั่วไป ในการสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบเฟินไฉ่ ศิลปินปัญญาชนในสมัยก่อนมักวาดภาพเขียนสีโดยใช้วัสดุรงควัตถุจุฬิมิงเลียวเป็นหลัก

ยกตัวอย่างเช่น งานภาพวาดทิวทัศน์ธรรมชาติภูเขา-แม่น้ำแบบเฟินไฉ่เป็นการวาดภาพองค์ประกอบทุกส่วนโดยใช้รงควัตถุจุกหมิงเขียว สีสนที่ปรากฏในภาพวาดทิวทัศน์ธรรมชาติภูเขา-แม่น้ำส่วนใหญ่มักประกอบด้วยสีโทวมิง (สีโปร่งใส) สีเสวียไป (สีขาวราวหิมะ) สีตันเจ้อ (สีน้ำตาลแดง) สีกุจื่อ (สีม่วงอมดำ) สีสุยลี่ (สีเขียวใสเหมือนน้ำ) สีต้าลี่ (สีเขียวเข้ม) และสีซูลี่ (สีเขียวสด) ส่วนความเข้ม-อ่อนของสีสามารถปรับได้โดยผสมกับสีขาวเสวียไปให้ได้สีตามที่ต้องการ

ภาพวาดนกและดอกไม้กับภาพวาดทิวทัศน์ธรรมชาติภูเขา-แม่น้ำโดยส่วนใหญ่แล้วมักใช้สีและวัสดุคล้ายกัน ยกเว้นแต่ส่วนดอกไม้ในภาพวาดนกและดอกไม้ที่ต้องทาสีโปหลี่ไปเป็นสีรองพื้น จากนั้นจึงใช้วัสดุสีหลายเฉดโทนแต้มล้างย้อมภาพวาดส่วนดอกไม้โดยไล่ระดับความเข้ม-อ่อนต่างกันไปใช้การแต่งแต้มสีสร้างมิติแสง-เงา โดยวัสดุสีสนที่ใช้นั้นอิงจากสีสนตามจริงของดอกไม้แต่ละชนิดที่นำมาวาด

ภาพวาดบุคคลแบบเฟินไฉ่มีรูปแบบการใช้วัสดุที่คล้ายคลึงกับภาพวาดนกและดอกไม้ ตรงที่ในการตกแต่งองค์ประกอบส่วนเสื้อผ้าต้องทาสีโปหลี่ไปเป็นสีรองพื้นเช่นกัน จากนั้นจึงใช้สีเฟินไฉ่แต้มล้างย้อมส่วนต่าง ๆ ตามลักษณะของตัวละครแต่ละบุคคลในงานภาพ ส่วนองค์ประกอบฉากทิวทัศน์ อาทิ ต้นไม้ หิน ภูเขา ฯลฯ ก็ใช้วัสดุสีเฟินไฉ่แต้มสีล้างย้อมแต่ละส่วนเหมือนภาพวาดทิวทัศน์ธรรมชาติภูเขา-แม่น้ำที่ได้กล่าวถึงไปในข้างต้น จุดที่น่าสังเกตคือสีโปหลี่ไป วัสดุสีที่บดแสงที่ใช้นั้นงานภาพวาดเขียนสีเฟินไฉ่ซึ่งเรียกได้ว่าเป็น “พุกันแต่มันยันตา (สำนวนจีนหมายถึงการเพิ่มจุดที่ยอดเยี่ยมโดดเด่นซึ่งช่วยให้งานภาพรวมของผลงานยิ่งงดงามเปี่ยมด้วยชีวิตชีวาหรือสื่ออารมณ์ได้ดียิ่งขึ้น)” ของศิลปะเครื่องเคลือบเฟินไฉ่ เนื่องจากภาพวาดบริเวณที่มีการทาสีโปหลี่ไปเป็นสีรองพื้นเมื่อผ่านการแต้มสีล้างย้อมแล้ว ภาพที่ได้นั้นมีมิติและทำให้รู้สึกถึงระดับความหนาได้มากกว่าภาพวาดหยางไฉ่ (จีนไฉ่) อีกทั้งตรงส่วนที่ใช้สีโปหลี่ไปรองพื้นไว้ยังสามารถใช้สีไล่ระดับล้างย้อมสร้างดิ่งแสง-เงาให้กับภาพเพื่อให้งานภาพวาดสมจริงยิ่งขึ้น

ในด้านวัสดุที่ใช้วาดลายเส้นในงานเฟินไฉ่ก็เป็นรูปแบบเดียวกับที่ใช้ในงานกุ๊ไฉ่โดยผสมกับน้ำมันหอมระเหยกำยาน (Olibanum Oil) และใช้น้ำในการผสมเตรียมสีซึ่งขั้นแรกต้องเทงรงควัตถุสีลงบนจานขนาดเล็กแล้วเติมน้ำลงไปผสมเข้าด้วยกันจนได้สีน้ำที่มีความเหนียวหนืดคล้ายโคลน ไม่เหลวไหลเป็นอันใช้ได้ เอกลักษณะของงานเฟินไฉ่คือสีที่ผสมคละเคล้ากับสีโปหลี่ไป ในขั้นตอนการเตรียมสี ขั้นแรกต้องทาสีโปหลี่ไปเป็นสีรองพื้นบริเวณพื้นที่ภายในเส้นวาด จากนั้นจึงลงสีที่ต้องการล้างย้อมลงบนส่วนที่รองพื้นด้วยสีโปหลี่ไป ซึ่งสีโปหลี่ไปเป็นสีที่ทำให้ขึ้นจากสารตะกั่วแดง คิวออตซ์ โพแทสเซียมไนเตรตและสารหนูออกไซด์ มีสีขาวขุ่นและคุณสมบัติที่บดแสง ส่วนใหญ่มักใช้เป็นสีรองพื้นในการลงสีตรงส่วนดอกไม้หรือเครื่องแต่งกายของคนในภาพวาด ประโยชน์ใช้งานของสีโปหลี่ไปมีความคล้ายคลึงกับไปเฟินหรือผงสีขาวในศิลปะการวาดภาพแบบจีนดั้งเดิม ในขั้นตอนการเตรียมสี สีโปหลี่

ลี้ไปจะผสมรวมกับสีต่าง ๆ ที่ล้างข้อมลงมาและทำให้สีที่ปรากฏบนภาพวาดตกแต่งเครื่องเคลือบมีการแสดงผลทางศิลปะที่ละมุนตา ฟุ้งหวาน อ่อนโยน ละเอียดลออนและงามสง่า

การออกแบบภาพวาดถือเป็นขั้นตอนแรกในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งในการออกแบบต้องให้ความสำคัญกับข้อกำหนดด้านรูปทรงของเครื่องเคลือบโดยคำนึงถึงตอนที่ภาพวาดผสมผสานเป็นส่วนหนึ่งบนผิวงานเครื่องเคลือบ การร่างภาพสำหรับงานภาพวาดเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบมีอยู่ 2 วิธี ประกอบด้วย 1) การใช้หมึกร่างภาพลงบนตัวผิวโครงเครื่องเคลือบโดยตรง 2) การร่างภาพกำหนดรายละเอียดลงบนกระดาษก่อน จากนั้นจึงค่อยร่างเส้นลงบนผิวโครงเครื่องเคลือบ ซึ่งวิธีการนี้เรียกว่า “กั้วเก่า (过稿)” หมายถึงการนำงานออกแบบภาพวาดลายที่กำหนดร่างภาพรายละเอียดเรียบร้อยแล้วมาใช้เป็นกระดาษเนาเปื้อยจื่อ (拷贝纸) หรือกระดาษสำเนา (โดยทั่วไปมักใช้กระดาษฝ้ายหรือกระดาษหมาเปียนจื่อซึ่งเป็นกระดาษสีเหลืองอ่อนที่ทำจากเยื่อไม้ไผ่) ซึ่งลวดลายใดที่จำเป็นต้องวาดตกแต่งซ้ำมากกว่า 2 ครั้งขึ้นไปแล้วต้องใช้วิธีการกั้วเก่า โดยขั้นแรกหลังขึ้นรูปและปรับแก้รายละเอียดส่วนโครงเครื่องเคลือบเรียบร้อยแล้วจึงใช้ซี้เก้าหวงเม่าเนื้อชั้น (เป็นซี้เก้าสีดำที่ได้จากการเผาไม้หวงเม่า) วาดเส้นโครงตามลวดลายที่ร่างเอาไว้ จากนั้นจึงนำกระดาษฝ้ายหรือกระดาษหมาเปียนจื่อคลุมทับ ใช้มือกดดูเบา ๆ ที่ด้านหลังของกระดาษเพื่อให้ลวดลายที่ประทับพิมพ์ลงบนกระดาษสำเนามีรายละเอียดครบถ้วนและชัดเจน เท่านั้นก็สามารถนำลวดลายที่คัดลอกไว้บนกระดาษสำเนาไปใช้วาดซ้ำได้ตามต้องการ โดยนำกระดาษสำเนาแปะลงไปบนโครงบริเวณที่ต้องการตกแต่งลวดลาย แล้วใช้นิ้วลูที่ด้านหลังของกระดาษ จากนั้นลวดลายจะถูกคัดลอกจากตัวกระดาษและปรากฏลายเส้นให้เห็นบนผิวโครงอย่างชัดเจน กระดาษสำเนา 1 แผ่นสามารถใช้คัดลอกลวดลายตกแต่งลงบนโครงได้เป็นจำนวนมาก เป็นวิธีการที่ง่ายและสะดวกอย่างมากสำหรับการวาดลวดลายเดียวกันเพื่อตกแต่งงานเครื่องเคลือบจำนวนมาก (Qiu, 2022)

งานทัศนศิลป์ตกแต่งภาพวาดเขียนสีบนเคลือบ (ต่อจากนี้จะขอเรียกโดยย่อว่าการเขียนสีบนเคลือบ) เป็นการวาดภาพลงสีตกแต่งลวดลายบนผิวงานที่ผ่านกระบวนการเผาเคลือบมาแล้ว เม็ดสีรงควัตถุและวัสดุตกแต่งที่สามารถนำไปใช้ตกแต่งเขียนสีบนเคลือบได้นั้นมีความหลากหลายมากกว่างานทัศนศิลป์ตกแต่งภาพวาดเขียนสีได้เคลือบ (ต่อจากนี้จะขอเรียกโดยย่อว่าการเขียนสีได้เคลือบ) จึงทำให้เทคนิคตกแต่งเขียนสีบนเคลือบมีความหลากหลายมากกว่าเช่นกัน ซึ่งเทคนิคตกแต่งเขียนสีบนเคลือบแบบดั้งเดิมของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นประกอบด้วยงานกู่ไฉ่ เฟินไฉ่ ชินไฉ่ โมไฉ่ และโตวไฉ่เป็นหลัก สำหรับการเขียนสีบนเคลือบ ขั้นแรกคือการนำหมึกสีอ่อนจางวาดเส้นลวดลายลงบนผิวโครงเครื่องเคลือบตามภาพร่างลวดลายที่ออกแบบไว้ตามรูปทรงของโครงเครื่องเคลือบ โดยปรับแก้รายละเอียดภาพลวดลายให้เหมาะสมและสอดคล้องกับรูปทรงของเครื่องเคลือบ ซึ่งผู้สร้างสรรค์สามารถปรับเปลี่ยนแก้ไขส่วนต่าง ๆ ได้ตลอดขั้นตอนการวาดลวดลายเพื่อให้ได้ผลงานที่ตรงตามสมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น

ในขั้นตอนการวาดภาพลวดลายจำเป็นต้องนำเนื้อหาแนวคิดหลัก (ธีม) แต่ละรูปแบบผสมผสานสู่องค์ประกอบวัตถุต่าง ๆ ภายในภาพวาด ใช้ฟังก์ชันวาดภาพโดยอ้างอิงลีลาจากเทคนิควิธีวาดภาพเสียอีกในศิลปะการวาดภาพแบบจีนดั้งเดิม ใช้องค์ประกอบลายเส้นและสีสันทันโดยคำนึงถึงความเหมาะสม จรดกต-ยกฟู่กันคละเคล้าผสมผสาน จากนั้นจึงใช้ปากกาเสริมเติมแต่งเส้นเหลือ (เส้นจรดสุดท้ายหลังยกข้อมือขึ้น) แต่ละเส้นให้ได้ลักษณะตามที่ต้องการ ไม่ว่าจะเป็นทักษะการวาดภาพหรือความรู้ความเข้าใจในการควบคุมปริมาณสัดส่วนวัสดุต่าง ๆ อย่างเหมาะสมล้วนจำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์เชิงปฏิบัติที่สั่งสมมาอย่างยาวนานเป็นหลัก

เทคนิควิธีการเติมสีในงานเฟินไฉ่มีอยู่ 3 วิธี ประกอบด้วยการเติมสี การต่อสีและการเคลือบสี ซึ่งการเติมสีคือการใช้วัสดุสีน้ำหรือสีน้ำมันเติมลงไป ในบริเวณต่าง ๆ ของลวดลายตามที่ได้ออกแบบไว้ กล่าวคือการเติมสีเป็นกระบวนการแต่งภาพให้สวยงามยิ่งขึ้น คล้ายกับ “การทาสี” ในศิลปะการวาดภาพแบบจีนสมัยโบราณ วัสดุสีที่ใช้ในการเติมสีต้องมีสัดส่วนความเข้มข้นที่เหมาะสม หากสีที่ใช้มีความเข้มข้นมากเกินไป ตอนที่เติมสีก็ยากที่จะควบคุมให้สีแบนราบแนบไปกับผิวโครง โดยไม่มีส่วนที่นูนออกมา หากเจือจางเกินไปตัวสีอาจแยกชั้นกับน้ำจนเกิดเป็นคราบน้ำ โดยเฉพาะในการเติมสีโปหฺลี่ไปยั้งต้องควบคุมให้สีมีความเรียบเนียน มีระดับความหนาที่เหมาะสมและเป็นธรรมชาติมากกว่าปกติ การต่อสีหมายถึงการเติมสีที่ต่างกันตั้งแต่สองสีขึ้นไปลงบนส่วนเดียวกันของรูปภาพโดยทำให้เกิดจุดที่สีทั้งสองสีเบลนเข้าหากัน ให้งานสีมีความสม่ำเสมอทั่วกัน เพิ่มมิติระดับชั้น และทำให้งานภาพเต็มอิมมูบอร์นยิ่งขึ้น ส่วนการเคลือบสีคือการใช้วัสดุสีใสโปร่งแสงทาคลุมส่วนสีรองพื้นไว้หนึ่งชั้นซึ่งต้องอาศัยลีลาการขยับฟู่กันอย่างแผ่วเบาเพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้สีรองพื้นซึมย้อนขึ้นมา

เทคนิควิธีการลงสีย้อมในงานเฟินไฉ่มีอยู่ 2 รูปแบบ ได้แก่ การลงสีย้อมแบบชะล้าง (ลงสีล้างย้อม) และการลงสีย้อมแบบจุด วิธีการที่ 1 ใช้น้ำมันเป็นวัสดุในการย้อม โดยทั่วไปมักใช้วิธีนี้ในการลงสีย้อมบนชั้นสีโปหฺลี่ไปยั้งแรกใช้น้ำมันเนื้อนุ่มทาลงบนชั้นสีโปหฺลี่ไปยั้ง 1 รอบแล้วปล่อยให้วัสดุน้ำมันซึมซาบแนบไปกับชั้นสีโปหฺลี่ไปยั้งอิมเต็มที จากนั้นจึงใช้ฟู่กันสำหรับลงสีย้อมจุ่มสีย้อมลงตรงบริเวณที่ต้องการสีเข้มของภาพ จากนั้นจึงใช้ฟู่กันสำหรับล้างย้อมจุ่มน้ำมันกัดแล้วใช้ล้างย้อมสีที่ลงไปก่อนหน้าโดยไล่ระดับเข้ม-อ่อนเพื่อแยกส่วนให้เกิดมิติแสง-เงา ส่วนวิธี 2 การลงสีย้อมแบบจุดใช้น้ำเป็นวัสดุในการย้อมโดยเป็นการใช้วิธีย้อมสีเฉพาะจุดในศิลปะการวาดภาพแบบจีนดั้งเดิม ชั้นแรกให้ใช้ฟู่กันขนแพะจุ่มน้ำ แล้วใช้ปากกาปลายแหลมในการแต้มสีย้อมเฉพาะจุดบนชั้นสีโปหฺลี่ไปยั้ง วิธีการนี้ส่วนใหญ่มักใช้ลงสีย้อมดอกไม้ รวมถึงยังเหมาะใช้ตกแต่งลายบนเสื้อผ้าและเครื่องใช้บางส่วน (Qiu, 2022, pp. 9-11)

2. การแสดงออกทางอารมณ์โดยบูรณาการร่วมกับวิธีการแสดงออกในศิลปะสมัยใหม่

การนำแนวคิดและวิธีการแสดงออกในศิลปะสมัยใหม่บูรณาการสู่งานทัศนศิลป์ว่าหาดั้งเดิมถือเป็นวิธีการหนึ่งที่มีประสิทธิภาพในการบรรลุซึ่งการบูรณาการร่วมกันระหว่างปัจจัยดั้งเดิมและปัจจัยสมัยใหม่ โดยประกอบด้วยการใช้เทคนิควิชาวาดภาพสมัยใหม่ อาทิ เทคนิควาดภาพในสไตล์ลัทธินามธรรม (Abstract) ลัทธิสำแดงพลังอารมณ์ (Expressionism) ลัทธิเหนือจริง (Surrealism) ในการสร้างสรรค์ผลงาน หรือการใช้วัสดุและเทคโนโลยีในศิลปะสมัยใหม่ที่มีความหลากหลายสูง อาทิ เทคโนโลยีการพิมพ์ดิจิทัล การสร้างรูปทรงสามมิติ ฯลฯ เพื่อเพิ่มสีสันให้การแสดงออกและประสิทธิผลที่รับรู้ผ่านการมองเห็นให้กับงานภาพวาดฮว่าหง ด้วยวิธีการนี้ศิลปะฮว่าหงไม่เพียงสามารถก้าวข้ามขอบเขตขีดจำกัดด้านเวลาและพื้นที่ ยิ่งไปกว่านั้นยังสามารถแสดงให้เห็นถึงเสน่ห์อันเป็นเอกลักษณ์ได้ไกลถึงเวทีศิลปะระดับโลก

ในการนำปัจจัย “สัญลักษณ์” และ “อุปลักษณ์” มาใช้ในการวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบด้วยความช่วยเหลือจากทฤษฎี “การออกแบบการเล่าเรื่องเพื่อสื่ออารมณ์” ศิลปินจึงสามารถยกระดับการแสดงออกทางอารมณ์ของผลงานได้โดยใช้วิธีดังต่อไปนี้ อาทิ การใช้สีสร้างเสริมบรรยากาศเชิงอารมณ์ให้กับผลงานผ่านการเลือกจับคู่สีที่เหมาะสม ตัวอย่างเช่น สีโทนอุ่น อาทิ สีแดง เหลือง และสีส้มมักสื่อถึงอารมณ์ที่ร้อนแรงและอบอุ่น ในขณะที่สีโทนเย็น อาทิ สีฟ้า เขียว และสีม่วงมักสื่อถึงอารมณ์ที่สงบและอารมณ์เศร้าโศก การใช้ความเปรียบต่างของสีที่เด่นชัดและการสร้างความเปลี่ยนแปลงด้วยมิติระดับชั้นเพื่อทำให้ผลงานมีพลังดึงดูดเชิงอารมณ์ที่มากยิ่งขึ้น การใช้การจัดองค์ประกอบศิลป์และลักษณะท่าทางขององค์ประกอบในงานภาพ การจัดองค์ประกอบศิลป์และการแสดงออกผ่านลักษณะท่าทางขององค์ประกอบบุคคลในภาพวาดสามารถช่วยให้ผลงานถ่ายทอดอารมณ์ได้ลึกซึ้งและมีมิติมากขึ้น (Zeng, 2019)

ยกตัวอย่างเช่น การวางคนไว้ที่บริเวณส่วนมุมภาพหรือวาดให้มีลักษณะท่าทางที่บิดเบี้ยวและเกินจริงซึ่งสามารถช่วยเสริมพลังขับเคลื่อน (Dynamic) และพลังกระตุ้นอารมณ์ในระดับเกินจริง (Dramatic) ให้กับภาพ ทำให้ผลงานสามารถแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น อาทิ ผลงาน “ผ่องแผ้ว แคล้วคลาด ร่มเย็นตลอดปี (岁岁平安)” แจกันกระเบื้องเคลือบงานเฟินไฉ่ที่สร้างสรรค์โดยศาสตราจารย์หนิงกัง (宁钢) แนวคิดที่ใช้สร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ได้รับแรงบันดาลใจจากลวดลายรวงข้าวสาละและนกกระเรียนในศิลปะจีนดั้งเดิม ด้วยการคัดสรรปัจจัยสัญลักษณ์ที่แฝงไว้ด้วยกลิ่นอายทางวัฒนธรรมประจำชนชาติจีนอย่างเข้มข้นแล้วนำมาปรับแก้โดยบรรจงปั้นรูปแบบลวดลายชิ้นใหม่ ทำให้การแสดงออกเชิงสุนทรียภาพของผลงานชิ้นนี้ที่เปี่ยมด้วยกลิ่นอายสมัยใหม่ ทั้งยังสามารถแสดงออกถึงเอกลักษณ์ “ภาพย่อมมีนัย นัยย่อมมงคล (图必有意、意必吉祥)” และสื่อถึงความสงบร่มเย็นเปี่ยมสุขซึ่งเป็นความหมายโดยนัยที่ผู้สร้างสรรค์สื่อสารผ่านภาพได้เป็นอย่างดี การเลือกปัจจัยสัญลักษณ์ที่ชัดแจ้งในงานภาพวาดเขียนสีบนเครื่องเคลือบเฟินไฉ่ชิ้นนี้มีรากฐานมา

จากมุมมองการออกแบบสร้างสรรค์ภาพวาดของผู้สร้างสรรค์ภายใต้ขอบเขตมุมมองทางวัฒนธรรมประจำชนชาติ สร้างเสริมให้เกิดการถ่ายทอดเอกลักษณ์ “ชนชาติ” ด้วยสีสัน ลักษณะพื้นผิวและลวดลายผ่านการสร้างสื่อที่รับรู้ได้ผ่านการมองเห็นโดยนำความดั้งเดิมบูรณาการร่วมกับความทันสมัยนำไปสู่การส่งเสริมการสร้างสรรคในขอบเขตศิลปวัฒนธรรมภาพวาดเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบเงินไฉ่



ภาพที่ 4-5 ผลงานแจกันกระเบื้องเคลือบงานเงินไฉ่ “ฟ่องแผ้ว แคล้วคลาด รมเย็นตลอดปี” โดยหนิงกั๋ง (Liu Yang, 2024)

การออกแบบโครงเรื่อง ศิลปินสามารถสร้างเรื่องราวที่เปี่ยมด้วยอารมณ์ได้โดยอาศัยโครงเรื่องและฉากทัศน์ในผลงานออกแบบ ตัวอย่างเช่น การแสดงออกของคู่รักที่กำลังโอบกอดกันในภาพวาดสามารถแสดงให้เห็นถึงอารมณ์หวานซึ้งและบรรยากาศแห่งความสุข ในทำนองเดียวกัน ฉากที่แสดงถึงการพรากจากกันและการร่ำลากก็สามารถแสดงให้เห็นถึงความสูญเสียและอารมณ์โศกเศร้า ลวดลายตกแต่งและลวดลายพื้นผิว การเสริมเติมแต่งลวดลายตกแต่งและลวดลายพื้นผิวที่มีความเฉพาะตัวในภาพวาดเขียนสีบนเครื่องเคลือบสามารถช่วยสร้างเสริมการแสดงออกเชิงอารมณ์ให้กับงานภาพได้เช่นกัน ตัวอย่างเช่น การใช้ลวดลายพื้นผิวที่หยาบกระด้างถ่ายทอดอารมณ์ที่สื่อถึงความแข็งแกร่งและความมุ่งมั่น ในขณะที่ลวดลายตกแต่งอันวิจิตรประณีตสามารถแสดงออกให้สัมผัสได้ถึงความอ่อนโยนและอารมณ์อันความละเอียดอ่อน

3. การศึกษาค้นคว้าด้านความร่วมมือข้ามพรมแดนและการบูรณาการแบบพหุสาขา

การศึกษาค้นคว้าเพื่อสำรวจและค้นหาความร่วมมือข้ามพรมแดนและการบูรณาการแบบพหุสาขาวิชาชีพเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการสร้างนวัตกรรมรูปแบบใหม่ให้กับงานหัตถศิลป์ “ฮว่าหง” ศิลปินงานฮว่าหงสามารถร่วมมือกับศิลปินนักสร้างสรรค์ในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ อาทิ นักออกแบบสมัยใหม่ สถาปนิก และนักออกแบบแฟชั่น ฯลฯ เพื่อนำงานหัตถศิลป์ฮว่าหงบูรณาการร่วมกับปัจจัยจากขอบเขตสาขาอื่น ๆ อาทิ สถาปัตยกรรมสมัยใหม่ เสื้อผ้า ของตกแต่งบ้าน ฯลฯ และสร้างสรรค์งานออกแบบและผลิตภัณฑ์ศิลปะที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตในยุคสมัยใหม่ ในขณะเดียวกันยังโดดเด่นด้วยความงามแบบดั้งเดิม นอกจากนี้ ศิลปินยังสามารถร่วมมือกับเหล่าผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อใช้ประโยชน์จากวิธีการทางเทคโนโลยีสมัยใหม่สร้างความเป็นไปได้ใหม่ ๆ ให้กับศิลปะฮว่าหง อาทิ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม (Augmented reality: AR) เทคโนโลยีความเป็นจริงเสมือน (Virtual Reality: VR) ฯลฯ ซึ่งทำให้ศิลปะดั้งเดิมถูกนำเสนอต่อสายตาสาธารณชนในรูปแบบใหม่ นำไปสู่การบรรลุซึ่งการบูรณาการความดั้งเดิมร่วมกับความทันสมัยและเทคโนโลยีสมัยใหม่ในระดับเชิงลึก

ในปัจจุบันทั้งศิลปะออกและศิลปะตะวันตกต่างมุ่งแสวงหาจุดที่จะสามารถก้าวข้ามกรอบจำกัดของตนเอง ซึ่งจะเห็นได้ว่านวัตกรรมสร้างสรรค์คือเป้าหมายของการพัฒนาศิลปะสมัยใหม่ ศิลปินตะวันตกหลายคนสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่โดดเด่นด้วยสไตล์อันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวโดยหยิบยืมเทคนิควิธีจากศิลปะตะวันออก ตลอดจนศึกษาจิตวิญญาณของศิลปะตะวันออก วิเคราะห์และประยุกต์ใช้แนวคิดทางปรัชญาตะวันออก ซึ่งวิธีการเช่นนี้เป็นแบบอย่างที่เป็นประโยชน์ต่อเหล่าศิลปินและนักวิจัยในขอบเขตสาขาทางศิลปะ ศิลปินจีนควรใช้ข้อได้เปรียบของตนเอง นำความดั้งเดิมมาบูรณาการร่วมกับความทันสมัย เพื่อสร้างสรรค์ผลงานเฟื่องฟูที่โดดเด่นด้วยความดั้งเดิมอันเป็นเอกลักษณ์ ในขณะเดียวกันยังมีรูปแบบและบรรยากาศที่สอดคล้องตามกาลยุคสมัย กล่าวคือการสร้างนวัตกรรมสร้างสรรค์ในงานหัตถศิลป์เฟื่องฟูไม่อาจตัดขาดสายสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงอยู่กับประวัติศาสตร์ที่มีความเป็นมาอันยาวนาน ดังนั้น สิ่งที่ต้องให้ความสำคัญคือการซึมซับแนวคิดทางสุนทรียภาพและแนวคิดการสร้างสรรคผลงานจากศิลปะสมัยใหม่อย่างต่อเนื่องโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการรักษาเอกลักษณ์ดั้งเดิมอันยอดเยี่ยมเอาไว้ แล้วเดินทางพัฒนาแนวทางใหม่โดยผ่านการสร้างนวัตกรรมสร้างสรรค์และขยายต่อยอดเพื่อก้าวให้เท่าทันกาลยุคสมัย ศิลปะภาพวาดเขียนสีเฟื่องฟูของจีนในความหมายดั้งเดิมคือการวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบโดยใช้เม็ดสีรงควัตถุเฟื่องฟูเป็นสิ่งสำคัญ ทว่าในศิลปะการตกแต่งวาดภาพเขียนสีสมัยใหม่มีการนำศิลปะจีนใหม่ หลิวเสี่ยวไฉ่ การเคลือบสีอุณหภูมิสูง รวมถึงศิลปะการแกะสลักมาผสมผสานร่วมด้วย ก่อเกิดเป็นระบบองค์ความรู้ทางศิลปะเครื่องเคลือบ “ศิลปะการตกแต่งแบบองค์รวม” ที่มีเอกลักษณ์ ทั้งยังโดดเด่นด้วยสไตล์งานที่มีความเป็นศิลปะร่วมสมัยสูง (Zeng, 2019, pp. 55-57)

ศิลปินชาวจีนกำลังเผชิญกับผลกระทบจากวัฒนธรรมตะวันตก โดยเฉพาะการแทรกซึมใน ด้านความตระหนักรู้เชิงแนวคิดอย่างต่อเนื่อง ศิลปะเฟินไฉซึ่งเป็นสัญลักษณ์ตัวแทนทางวัฒนธรรมของ ศิลปะจีนควรได้หลุดพ้นจาก “นวัตกรรม” ที่มีตบอด แล้วหันมาตั้งมั่นในเทคนิคศิลปะดั้งเดิมแล้วใช้เป็น ปัจจัยในการเปิดและขยายเส้นทางศิลปะที่มุ่งสืบสานเทคนิคงานศิลปะควบคู่ไปกับการพัฒนาเพื่อก้าว ให้เท่าทันกาลยุคสมัย ศิลปินงานเฟินไฉควรคิดทบทวนถึงวัฒนธรรมดั้งเดิมประจำชนชาติของตนเอง วิเคราะห์วัฒนธรรมตะวันตกเรียนรู้เพื่อซึมซับแก่นแท้ และพยายามค้นหาจุดเชื่อมระหว่างวัฒนธรรม โบราณกับสมัยใหม่หรือวัฒนธรรมจีนกับตะวันตกเพื่อทำให้ศิลปะเฟินไฉไม่มีการพัฒนาในระยะยาว โดย ค่อย ๆ แสวงหาแนวทางที่เหมาะสมกับศิลปะเฟินไฉแล้วทำให้ศิลปะเฟินไฉไม่มีวิถีอัตลักษณ์รูปแบบใหม่ ที่สอดคล้องกับกาลยุคสมัย

ตัวอย่างเช่น ชุดผลงานทิวทัศน์ธรรมชาติภูเขา-แม่น้ำ “ภาพวาดกระเบื้องเคลือบบนผืนผ้า ไหม (绢上瓷画)” (ดังภาพที่ 4-6) ซึ่งบุกเบิกและสร้างสรรค์โดยศาสตราจารย์เย่เจียนซิน (叶建新) โดยนำสัมผัสรับรู้ผ่านการมองเห็นของวัสดุผ้าไหมมาประยุกต์ใช้อย่างชาญฉลาดโดยปรับปรุงพัฒนา วัสดุที่ใช้วาดภาพเขียนสี ทำให้ “หมึก 5 สี (墨分五色)” ในศิลปะการวาดภาพแบบจีนดั้งเดิม ปรากฏบนผิวโครงเครื่องเคลือบได้อย่างสมบูรณ์แบบ ผลงานชิ้นนี้ไม่เพียงสืบสานลีลาการจรดปลาย พู่กันและประสิทธิผลที่รับรู้ได้ผ่านการมองเห็นของศิลปะการวาดภาพบนผืนผ้าไหมแบบจีนดั้งเดิม แต่ ยังนำคุณสมบัติด้านวัสดุของภาพวาดเขียนสีบนเครื่องเคลือบที่ขึ้นชื่อในเรื่องความคงทนถาวร เสียหาย ได้ยากมาผสมผสานในการสร้างสรรค์ผลงาน จึงกล่าวได้ว่าวิธีการที่ใช้สร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้เป็น วิถีทางใหม่ในการนำศิลปะภาพวาดเขียนสีบนเครื่องเคลือบผสมผสานร่วมกับศิลปะการวาดภาพแบบ จีนดั้งเดิมที่โดดเด่นอย่างมาก



ภาพที่ 4-6 ผลงานกระเบื้องเคลือบผืนผ้าไหม “เมฆม่วงปรากฏที่ทิศตะวันออก (紫气东来)” (ภาพ บางส่วน) โดยเย่เจียนซิน (Liu Yang, 2024)

ยุคสมัยใหม่ต้องการให้เหล่าศิลปินสร้างสรรค์ผลงานที่ยอดเยี่ยมยิ่งขึ้นในจำนวนที่มากยิ่งขึ้น แม้ว่าผลงานของเหล่าศิลปินอาจมีความแตกต่างทางด้านแนวคิด รูปแบบ สไตล์ และเทคนิควิธีการที่ใช้ ทว่าผลงานของพวกเขาล้วนสะท้อนถึงแนวคิดเชิงอุดมการณ์ของตนเองไม่มากนักน้อย ศิลปะเฟื่องใหม่ของจีนจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลยุคสมัย โดยจำเป็นต้องพัฒนาให้เท่าทันยุคสมัยใหม่และสร้างสรรค์ผลงานที่ให้ความรู้สึกทันสมัย ดังนั้น เราเหล่าศิลปินชาวจีนจึงจำเป็นต้องมุ่งมั่นสร้างนวัตกรรมสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเชิงลึก สัมผัสและทำความเข้าใจให้ลึกซึ้งถึงระดับขอบเขตทางจิตวิญญาณ กะเทาะเปลือกสุนทรียภาพเชิงรูปลักษณ์ภายนอกและนำเสนอจิตวิญญาณของศิลปวัฒนธรรมประจำชนชาติในรูปแบบใหม่ที่สร้างสรรค์และทันสมัย มีเพียงต้องทำความเข้าใจในจิตวิญญาณของศิลปะดั้งเดิมประจำชนชาติ ศึกษาเรียนรู้กระแสแนวโน้มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับออกแบบสมัยใหม่ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ควบคู่ไปกับการแสวงหาจุดผสมผสานระหว่างความดั้งเดิมและความทันสมัยอย่างไม่หยุดยั้ง เช่นนี้จึงจะสามารถสร้างเสริมรูปแบบการสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมประจำชนชาติในยุคสมัยใหม่และค้นพบศิลปะเฟื่องใหม่ที่สามรถเป็นส่วนหนึ่งในสังคมยุคปัจจุบันได้อย่างแท้จริง

นวัตกรรมคือแนวคิดและจิตวิญญาณแห่งยุคสมัย ทั้งในทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี รวมถึงศิลปะการวาดภาพ “หลักทฤษฎีและทักษะเชิงศิลป์อันยอดเยี่ยม” ที่ยึดถือแต่ความดั้งเดิม ไม่คิดประยุกต์ให้สอดคล้องกับกาลยุคสมัย คิดจะกินแต่บุญเก่าย่อมกลายเป็นเพียงเกียรติยศในวันวาน ไร้ซึ่งความก้าวหน้า ส่งผลให้กระแสการพัฒนาของงานทัศนศิลป์ดั้งเดิมจำต้องหยุดชะงัก ไม่อาจไปได้ไกลเกินกว่านี้ เราเหล่าศิลปินควรตระหนักว่าเครื่องเคลือบเป็นเพียง “สื่อ” ที่เราผู้สร้างสรรค์ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกเข้าไปและใช้เพื่อบรรจุซึ่งการแสดงออกทางศิลปะเท่านั้น ทักษะฝีมือและวัสดุก็เป็นเพียงสื่อกลางทางศิลปะ เทคนิคศิลป์ต้องเปลี่ยนรูปแบบวิธีการไปตามงานภาพเสมอ ตั้งแต่ในสมัยอดีตวิธีการวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบนั้นเปลี่ยนแปลงไปตามรูปทรงและรูปแบบการตกแต่งงานเครื่องเคลือบ ในปัจจุบันสิ่งที่สำคัญคือเราเหล่าศิลปินยิ่งควรตีความผลงานให้เป็น “ผลงานศิลปะ” ที่สะท้อนถึงจิตวิญญาณแห่งกาลยุคสมัยมากกว่าที่จะมองว่าเป็น “ผลงานทัศนศิลป์” ที่แสดงให้เห็นถึงเทคนิควิธีสร้างสรรค์แบบดั้งเดิม

พื้นที่วัฒนธรรมของ “ย่านถนนหงเต๋ียน” ที่มีอยู่ในปัจจุบัน

ย่านถนนหงเต๋ียนถือเป็นเขตพื้นที่วัฒนธรรมเชิงประวัติศาสตร์ที่อุดมไปด้วยเอกลักษณ์เฉพาะประจำภูมิภาคที่เข้มข้น ประสบการณ์เชิงพื้นที่และการมีส่วนร่วมทางสังคมแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของย่านถนนหงเต๋ียน ดังนี้

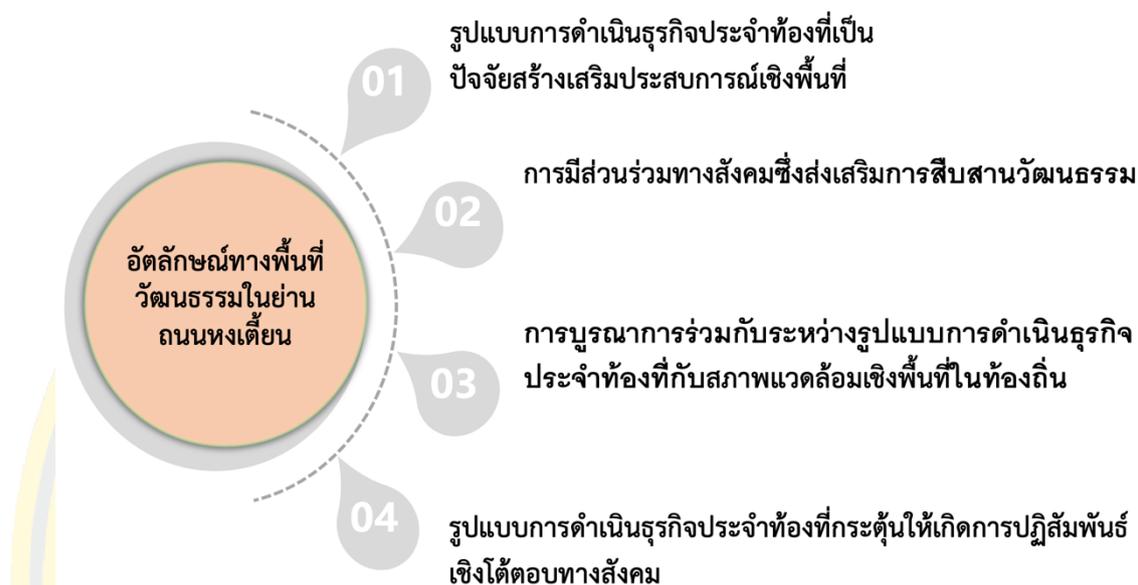
1) รูปแบบการดำเนินธุรกิจประจำท้องที่เป็นปัจจัยสร้างเสริมประสบการณ์เชิงพื้นที่ ย่านถนนหงเต๋ียนอุดมไปด้วยประวัติศาสตร์และปัจจัยดั้งเดิมที่เกี่ยวข้องกับศิลปะเครื่องเคลือบ รูปแบบการดำเนินธุรกิจในห้องที่ อาทิ การจัดแสดง การจัดจำหน่ายและการสร้างเสริมประสบการณ์เกี่ยวกับงานหัตถศิลป์วาดภาพเขียนสีบนเคลือบตกแต่งงานเครื่องเคลือบซึ่งช่วยสร้างประสบการณ์เชิงพื้นที่อันแปลกใหม่และมีเอกลักษณ์ให้กับเหล่านักท่องเที่ยว

2) การมีส่วนร่วมทางสังคมซึ่งส่งเสริมการสืบสานวัฒนธรรม ย่านถนนแห่งนี้สนับสนุนการมีส่วนร่วมทางสังคมทั้งในมุมวัฒนธรรมและเชิงพาณิชย์โดยผ่านฉากทัศน์ที่แสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานสร้างสรรค์ภาพวาดเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิม ร้านจัดจำหน่ายงานศิลปะเครื่องเคลือบ รวมถึงห้องปฏิบัติการศิลปะของเหล่าศิลปินที่ตั้งอยู่ภายในย่านถนนหงเต๋ียน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีส่วนช่วยส่งเสริมการสืบสานและการสร้างนวัตกรรมในอุตสาหกรรมงานหัตถศิลป์วาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิม ผู้อยู่อาศัยในชุมชนและนักท่องเที่ยวสามารถสร้างเสริมการเชื่อมโยงทางความคิดและอารมณ์กับวัฒนธรรมประจำภูมิภาคโดยการมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ทางศิลปะและประสบการณ์ปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบซึ่งไม่เพียงเสริมสร้างความเข้มแข็งในการสืบสานวัฒนธรรม แต่ยังส่งเสริมความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชุมชนและการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในสังคม

3) การบูรณาการร่วมกับระหว่างรูปแบบการดำเนินธุรกิจประจำท้องที่กับสภาพแวดล้อมเชิงพื้นที่ในห้องถิ่น ย่านถนนหงเต๋ียนก่อให้เกิดการบูรณาการร่วมกับระหว่างรูปแบบการดำเนินธุรกิจประจำท้องที่กับสภาพแวดล้อมทางสถาปัตยกรรมในห้องถิ่น โดยมีการนำปัจจัยเชิงสถาปัตยกรรมก่อสร้าง อาทิ โรงหัตถกรรมเครื่องเคลือบ พื้นที่จัดแสดงงานเครื่องเคลือบ ฯลฯ บูรณาการสู่การออกแบบเขตพื้นที่ในย่านถนนหงเต๋ียนซึ่งสร้างเสริมให้บรรยากาศทางวัฒนธรรมเครื่องเคลือบภายในย่านถนนแห่งนี้เข้มข้นยิ่งขึ้น การบูรณาการดังกล่าวทำให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชมรับรู้และสัมผัสได้ถึงควมมีชีวิตชีวาทางวัฒนธรรมที่แผ่ซ่านไปทั่วทั้งย่านถนน

4) รูปแบบการดำเนินธุรกิจประจำท้องที่กระตุ้นให้เกิดการปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบทางสังคม ย่านถนนหงเต๋ียนถือเป็นแหล่งรวมศิลปวัฒนธรรมการวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบจึงดึงดูดศิลปิน นักท่องเที่ยว และช่างฝีมืองานเครื่องเคลือบที่มีภูมิหลังและความสนใจที่แตกต่างกันให้เดินทางมาเยี่ยมชม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปันประสบการณ์และองค์ความรู้เชิงลึก สร้างปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันที่ย่านถนนแห่งนี้ ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในลักษณะนี้ไม่เพียงช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทาง

วัฒนธรรมเท่านั้น แต่ยังทำให้ย่านถนนหงเต๋ียนกลายเป็นเวทีสำหรับให้กลุ่มสังคมต่าง ๆ ได้แบ่งปัน และเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

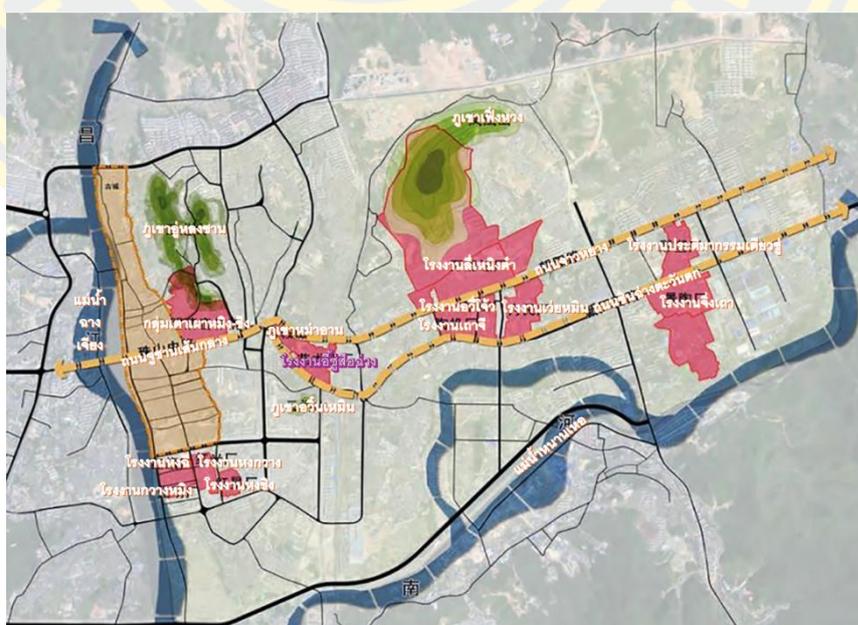


ภาพที่ 4-7 อัตลักษณ์ทางพื้นที่วัฒนธรรมในย่านถนนหงเต๋ียน (Liu Yang, 2024)

พื้นที่วัฒนธรรมเป็นสถานที่และภูมิทัศน์ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความหมายและคุณค่าของพื้นที่ มีความเกี่ยวข้องกับวัตถุทางกายภาพ จิตวิญญาณ และระบบกฎเกณฑ์ในหลากหลายมิติ การสร้าง พื้นที่วัฒนธรรมต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการสังเคราะห์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และยังควร ประกอบด้วยสัญลักษณ์ที่มีอัตลักษณ์และสื่อกลางที่มีคุณค่าจำนวนมาก โดยพื้นที่วัฒนธรรมมักสื่อถึง คุณค่าจำเพาะผ่านฉากทัศน์และภูมิทัศน์ สำหรับ “ย่านถนนหงเต๋ียน” แล้ว “วัฒนธรรมหงเต๋ียน” เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดพื้นที่ซึ่งมีความแตกต่างเมื่อเทียบกับแหล่งโรงหัตถกรรมพื้นบ้านแห่งอื่น ๆ อีกทั้ง อิทธิพลของภูมิทัศน์ภายในย่านถนนหงเต๋ียนที่มีต่อโรงหัตถกรรมโดยรอบยังสร้างความเปลี่ยนแปลง ให้กับพื้นที่สังคมเมืองของเมืองจิ้งเต๋อเงินจนก่อให้เกิดเป็นแหล่งวัฒนธรรมศิลปะการวาดภาพเขียนสี ตกแต่งเครื่องเคลือบของเมืองจิ้งเต๋อเงินที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว กล่าวได้ว่าสำหรับย่านถนนหงเต๋ียน การนำสถาปัตยกรรมเชิงประวัติศาสตร์ผสมผสานร่วมกับปัจจัยสมัยใหม่ ไม่เพียงเป็นการช่วยรักษา วัฒนธรรมเครื่องเคลือบดั้งเดิมของเมืองจิ้งเต๋อเงินเอาไว้เท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างเสริมวัฒนธรรม สมัยใหม่ ถือเป็นนวัตกรรมใหม่สำหรับการพัฒนาวัฒนธรรมเครื่องเคลือบของเมืองจิ้งเต๋อเงินที่มี เอกลักษณ์อย่างยิ่ง

1. การวิเคราะห์อัตลักษณ์ทางสภาพแวดล้อมโดยรอบของย่านถนนหงเต๋ียน

ผู้วิจัยใช้ “ทฤษฎีพื้นที่วัฒนธรรมในเขตสังคมเมือง” ในการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์การถือกำเนิด วิวัฒนาการและความสัมพันธ์ของปัจจัยทางวัฒนธรรมในพื้นที่เขตสังคมเมือง โดยมีจุดสนใจหลักอยู่ที่อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของพื้นที่เขตสังคมเมือง รวมถึงการค้นหาคำตอบว่าอัตลักษณ์เหล่านี้เชื่อมโยงกับโครงสร้างเชิงพื้นที่ ความสัมพันธ์ทางสังคม และกิจกรรมทางเศรษฐกิจของเมืองอย่างไร ซึ่งในการวิเคราะห์จากมุมมองทางประวัติศาสตร์และความทรงจำของเมือง โรงงานเครื่องเคลือบอิฐสีฉ่ำ อุตสาหกรรมผลิตเครื่องเคลือบหลากแห่งดั้งเดิมของย่านถนนหงเต๋ียนซึ่งตั้งอยู่ใจกลางย่านเมืองเก่าของเมืองจึงถือเป็นจุดสำคัญที่ผสานย่านเมืองเก่าและย่านเมืองใหม่เข้าด้วยกัน ต้นกำเนิดของย่านถนนหงเต๋ียนคือโรงงานผลิตเครื่องเคลือบซึ่งมีอาณาเขตครอบคลุมพื้นที่ราว 5hm² ตารางเฮกโตเมตร ในช่วงทศวรรษปี 1950 ช่วงแรกเริ่มของการก่อตั้งโรงงาน เขตโรงงานเครื่องเคลือบตั้งอยู่ไกลจากเขตเมืองประวัติศาสตร์ของเมืองจึงต่อเงิน ต่อมาเนื่องด้วยการขยายตัวของเขตสังคมเมือง โรงงานอิฐสีฉ่ำที่แต่เดิมตั้งอยู่ตรงบริเวณชายขอบของเมืองจึงได้เขตย่านใจกลางเมืองซึ่งเชื่อมโยงแผนการพัฒนาเมืองในเชิงพื้นที่และครอบครองตำแหน่งทำเลที่ตั้งอันโดดเด่นใจกลางเมืองจึงต่อเงิน สภาพแวดล้อมของเขตพื้นที่โดยรอบโรงงานถือได้ว่าเจริญรุ่งเรือง ทว่ายังขาดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านบริการสนับสนุนที่สอดคล้องกับเขตพื้นที่ โรงงานอิฐสีฉ่ำถือเป็นมรดกทางอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตสังคมเมือง เมื่อเผชิญกับสถานการณ์เช่นนี้ การอนุรักษ์เพื่อใช้ประโยชน์กับการก่อสร้างเมืองจึงจำเป็นต้องบูรณาการเข้าด้วยกัน (Du, 2019, pp. 115-116)



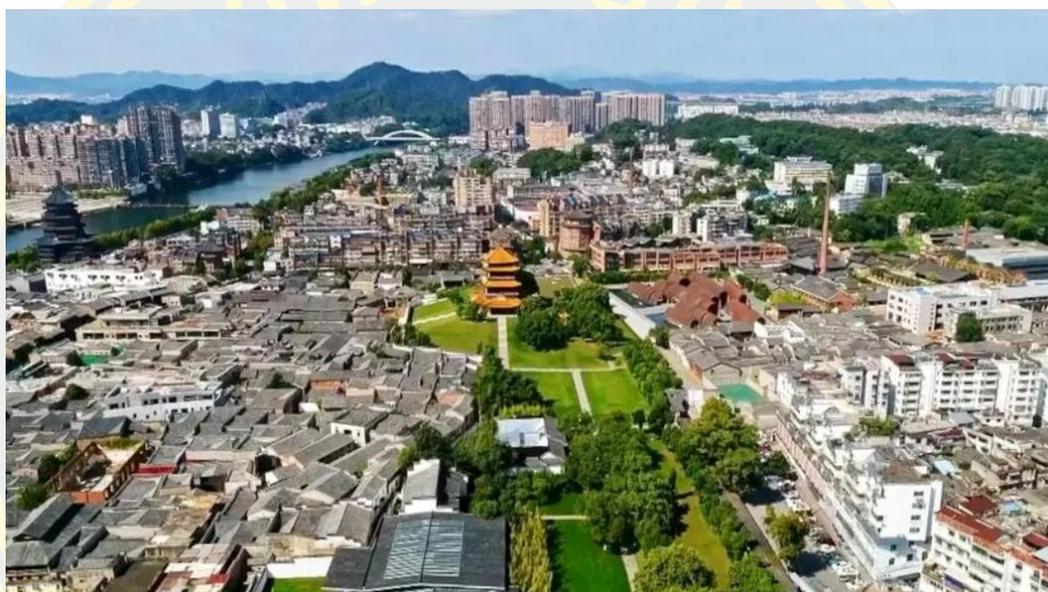
ภาพที่ 4-8 แผนที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ระหว่างโรงงานเครื่องเคลือบขนาดใหญ่ 10 แห่งของเมือง Jingdezhen กับพื้นที่เขตสังคมเมือง (ที่มา. From Art Porcelain Factory Project Team, n.d.)

หลักทฤษฎีความทรงจำและมรดกของสังคมเมืองมุ่งให้ความสำคัญกับพื้นที่และอาคารสถาปัตยกรรมภายในเขตสังคมเมือง เนื่องจากปัจจัยเหล่านี้ไม่ใช่เพียงโครงสร้างที่มีฟังก์ชันการใช้งานเท่านั้น แต่ยังเป็นสื่อกลางของวัฒนธรรมและปัจจัยที่สะท้อนถึงความทรงจำของสังคมในพื้นที่ ซึ่งเมืองสามารถช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยผ่านการอนุรักษ์และส่งต่อมรดกของเมือง ในขณะที่เดียวกันยังสามารถมอบประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่หลากหลายให้กับเหล่าผู้คนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวได้สัมผัสและเรียนรู้ ซึ่งหลักทฤษฎีนี้ยังใช้กันอย่างแพร่หลายในทางปฏิบัติทั้งในด้านการวางผังเมือง การอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ ตลอดจนการจัดการกิจกรรมทางวัฒนธรรม

หากกล่าวถึงรูปแบบผังเมืองของเขตพื้นที่สังคมเมือง “ย่านถนนหนงเตี้ยน” ต้องสืบย้อนกลับไปถึง “มุมมองการเลือกสถานที่ตั้งในระดับสหัฐวรรษ” ของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น การเลือกทำเลที่ตั้งเขตเมืองเก่าของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นนั้นมีหลักเกณฑ์ที่เข้มงวดอย่างมาก เคยมีเรื่องเล่าว่าภูเขาที่เกี่ยวข้องกับการเลือกทำเลที่ตั้งของเขตเมืองแห่งนี้ไปถึง “ห้ามังกรคีรีบนเขือกร้อยลูกปัดมุก (五龙串珠)” (ฮวงจู่ยวมงคลรูปแบบหนึ่ง) ซึ่งภูเขาห่าอันซานที่ตั้งของโรงงานอิฐสี่ช่องก็เป็นหนึ่งใน “ห้ามังกรคีรี” ที่ว่า (He, 2015, pp. 94-100) เส้นสายแนวเทือกเขาห่าอันซานในปัจจุบันมีอัตลักษณ์ที่เด่นชัด ในสมัยก่อนพื้นที่ในเขตภูเขาแห่งนี้เคยเป็นแหล่งรวมวัสดุหินสำหรับใช้ผลิตสื่อเสี (ภาชนะฉนวนทนไฟสำหรับใส่เครื่องเคลือบเข้าเตาเผาเพื่อป้องกันไม่ให้ก๊าซและสารที่เป็นอันตรายสร้างในเตาสร้างความเสียหายให้กับผิวเครื่องเคลือบ) ทว่าในเวลาต่อมาเทือกเขาห่าอันซานกลายเป็นส่วนสำคัญของผังเมืองของจิ้งเต๋อเจิ้นจึงถูกห้ามไม่ให้มีการขนำวัสดุหินในเขตพื้นที่ภูเขาลูกนี้มาใช้ผลิตสื่อเสี ทำให้แนวเทือกเขาดังกล่าวยังคงหลงเหลือรูปทรงเดิมมาจนถึงปัจจุบัน แม้จะมีการขยายตัวและการก่อสร้างเขตสังคมเมืองอย่างต่อเนื่อง ทว่าก็ยังสามารถมองเห็นร่องรอยของเส้นสายแนวเทือกเขาของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นได้อยู่ หากกล่าวจากมุมมองด้านการพัฒนารูปแบบผังเมือง พื้นที่เขต “ห้ามังกร” มีความสำคัญมากกว่าเขตใจกลางเมืองและมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ยาวนานกว่า

ดังนั้น กลยุทธ์การพัฒนาเชิงพื้นที่ของเมืองโดยภาพรวมจึงควรดำเนินการปรับปรุงพัฒนา ร่วมกับสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ที่มีความพิเศษจำเพาะของเขตโรงงานอิฐสี่ช่อง ในขณะที่อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมรดกทางอุตสาหกรรมก็ควรมีการปรับปรุงรูปแบบผังเมืองของพื้นที่ในเขตสังคมเมืองด้วยเช่นกัน การปรับปรุงพัฒนาเขตโรงงานอิฐสี่ช่องจำเป็นต้องอาศัยโอกาสในการปรับปรุงพัฒนาเมืองเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นในรูปแบบการปรับปรุงพัฒนาควบคู่ (Dual-Renovation) โดยมุ่งเน้นไปที่การปรับปรุงโครงสร้างเชิงพื้นที่ของเขตใจกลางเมืองเพื่อสร้างพื้นที่ส่วนนี้ให้กลายเป็นจุดเชื่อมต่อที่สำคัญที่เชื่อมเส้นทางสัญจรผ่านภูมิทัศน์ในเขตที่ได้รับการปรับปรุงพัฒนาควบคู่ของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น ด้วยการปรับปรุงพัฒนาเขตโรงงานอิฐสี่ช่อง การอนุรักษ์ความต่อเนื่องของเทือกเขาเหนือ-ใต้อย่างเคร่งครัด และจัดระบบทางเดินสีเขียวภายในเขตพื้นที่ อาทิ การจัดการดูแลเขตพื้นที่

ภูเขาตรงบริเวณทางเข้าฝั่งทิศเหนือของเขตพื้นที่และพื้นที่ภูมิทัศน์ทางน้ำในเขตพื้นที่หลัก กลยุทธ์เหล่านี้ไม่เพียงสามารถช่วยสร้างเสริมพื้นที่สำหรับกิจกรรมสาธารณะที่สำคัญสำหรับประชาชนในท้องถิ่น การยังเป็นกลยุทธ์ที่สามารถนำเขตพื้นที่ภูเขาห่มอำนชานบูรณาการเป็นหนึ่งเดียวกับอาคารสถาปัตยกรรมเชิงอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่โดยรอบ การสร้างพื้นที่กลางแจ้งเหล่านี้ไม่เพียงเป็นการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมรดกทางอุตสาหกรรมเท่านั้น แต่ยังสามารถตอบสนองความต้องการในด้านกิจกรรมสาธารณะของประชาชนได้ด้วยเช่นกัน



ภาพที่ 4-9 ภาพวิวทัศนียภาพโดยรอบ “ย่านถนนหงเตี้ยน”
(ที่มา. From Art Porcelain Factory Project Team, n.d.)

2. พื้นที่แวดล้อมทางสถาปัตยกรรม

รูปแบบสถาปัตยกรรมในสมัยราชวงศ์หมิง-ชิงมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นอยู่หลายประการ โดยประการแรก โครงสร้างอาคารสถาปัตยกรรมในยุคสมัยนั้นให้ความสำคัญกับความสมดุลและความมั่นคงจึงมีการใช้โครงสร้างไม้และเทคนิคการเชื่อมต่อแบบเข้าร่องด้วยเดือยไม้เป็นจำนวนมาก ซึ่งทำให้ตัวอาคารมีความแข็งแรงและทนทานยิ่งขึ้น อีกทั้งในด้านรูปแบบโครงสร้างและรูปทรงทางสถาปัตยกรรมยังให้ความสำคัญกับความสมมาตรและความเป็นระบบระเบียบ ส่งผลให้รูปแบบโครงสร้างสถาปัตยกรรมที่พบเห็นได้ทั่วไปมักเป็น “3 ชั้น 2 ห้อง” และ “3 ชั้น 5 ห้อง” ซึ่งสะท้อนถึงการเคารพในกฎเกณฑ์แบบดั้งเดิม นอกจากนี้ การตกแต่งทางสถาปัตยกรรมยังมีความพิถีพิถันอย่างมาก โดยมักใช้งานหัตถศิลป์ อาทิ งานแกะสลักไม้ งานแกะสลักอิฐและงานแกะสลักหินในการ

ตกแต่ง รูปแบบลวดลายที่ใช้ตกแต่งมีความประณีตงดงามและละเอียดลออแสดงให้เห็นถึงสไตล์ศิลปะที่สวยงามโดดเด่น กล่าวโดยสรุป รูปแบบสถาปัตยกรรมในสมัยราชวงศ์หมิง-ชิงเป็นการนำบูรณาการกับทักษะงานศิลปะและแนวคิดเชิงสุนทรียภาพแบบดั้งเดิมแสดงให้เห็นถึงแก่นแท้และเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมจีนโบราณ (Zhong & Tang, 2017)



ภาพที่ 4-10 บ้านเรือนและสวนแบบสถาปัตยกรรมสมัยราชวงศ์ชิงในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น (Liu Yang, 2024)

เนื่องจาก “สถาปัตยกรรมเงินไผ่ (镇派建筑)” ของย่านถนนหนงเตี้ยนซึ่งได้รับการสืบสานพัฒนามาจากรูปแบบสถาปัตยกรรมในสมัยราชวงศ์หมิง-ชิงเป็นถือเป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น โดยเป็นการผสมผสานอัตลักษณ์ทั่วไปของสถาปัตยกรรมกันไผ่ (章派) และฮุยไผ่ (徽派) เข้าด้วยกัน ทว่ามีความแตกต่างจากสถาปัตยกรรม 2 รูปแบบในข้างต้นตรงส่วนอาคารเรือนที่พักอาศัย โถงบรรพบุรุษ และซุ้มประตูเป็นหลัก กลุ่มอาคารสถาปัตยกรรมนี้มีศูนย์กลางอยู่ที่เขตโรงเตาเผาหลวงอวิ๋เหยาของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น รวมถึงอาคารสถานต่าง ๆ โดยรอบที่สร้างขึ้นเพื่อดำเนินการผลิต การค้าขายเชิงพาณิชย์และดำรงวิถีชีวิตประจำวันที่มีความเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเตาเผาเครื่องเคลือบ โดยทั่วไปอาคารสถาปัตยกรรมเหล่านี้มักใช้อิฐเตาเผาเป็นวัสดุในการก่อสร้างรูปแบบอาคารสถาปัตยกรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยมีจุดเด่นคือการผสมผสานกันอย่างลงตัวของฟังก์ชันสำหรับการดำเนินกิจกรรมการผลิตและการดำรงชีวิต อาทิ ส่วนเตาเผาเครื่องเคลือบ ส่วนโรงหัตถกรรม หน้าบ้านเป็นส่วนร้านค้าและหลังบ้านเป็นพื้นที่สำหรับ

อยู่อาศัย ฯลฯ กล่าวโดยสรุป สถาปัตยกรรมเงินไหมเป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมที่มีย่านประวัติศาสตร์ของเมืองจิ้งเต๋อเงินเป็นขอบเขตพื้นที่ โดยมีอุตสาหกรรมเตาเผาผลิตเครื่องเคลือบเป็นแกนหลัก และมักเป็นอาคารสถาปัตยกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการผลิตและกิจกรรมเชิงพาณิชย์ในขอบเขตงานเครื่องเคลือบ อาคารสถาปัตยกรรมเงินไหมมีเอกลักษณ์อยู่ที่การใช้อิฐเตาเผาเป็นวัสดุก่อสร้าง ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงการบูรณาการระหว่างฟังก์ชันการผลิตและที่อยู่อาศัยอย่างใกล้ชิด



ภาพที่ 4-11 อาคารสถาปัตยกรรมแบบเงินไหม (Liu Yang, 2024)



ภาพที่ 4-12 อาคารสถาปัตยกรรมแบบฮูไห่ (Liu Yang, 2024)



ภาพที่ 4-13 กำแพงผนังของอาคารที่อยู่อาศัยที่ก่อจากอิฐเตาเผาซึ่งถูกทิ้งร้าง (Liu Yang, 2024)

เนื่องด้วยสภาพภูมิประเทศของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นที่มีจำนวนภูเขาน้อย ผังบ้านเรือนจึงมีขนาดกะทัดรัด แม้แต่ถนนและตรอกซอกซอยในหมู่บ้านยังแคบและมักคดเคี้ยว ไม่มีหลักเกณฑ์รูปแบบมาตรฐาน ซึ่งปัญหาความไม่สะดวกนี้มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ชาวบ้านในท้องถิ่นจึงได้ริเริ่มนำแนวทางแก้ไขอันชาญฉลาดมาใช้ โดยผู้อยู่อาศัยริมถนนจะรื้อพื้นที่มุมหนึ่งของบ้านเพื่อทำให้พื้นที่ริมถนนกว้างขึ้น อำนวยความสะดวกให้ชาวบ้านคนอื่น ๆ มีพื้นที่ในการเบี่ยงลด เลี้ยวไปตามเส้นทางคดโค้งมากยิ่งขึ้น แนวคิดเช่นนี้สามารถพบเห็นได้ทุกที่ในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นซึ่งแสดงให้เห็นถึงลักษณะนิสัยที่ยอดเยียมของผู้คนเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นที่คำนึงถึงผู้อื่นและประโยชน์ส่วนรวมอยู่เสมอ อาคารสถาปัตยกรรมต่าง ๆ ในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นมักตั้งอยู่ชิดกันจนแน่นขนัด พื้นที่ตรอกซอกซอยยังแคบมากโดยมีความกว้างเฉลี่ยประมาณ 1.2 เมตร และมีความยาวตั้งแต่ 10-300 เมตร ตรอกซอกซอยที่คดเคี้ยวและยาวลึกลับเหล่านี้เต็มไปด้วยความลึกลับ รูปแบบของอาคารสถาปัตยกรรมมีรูปร่างลักษณะเป็นหนึ่งเดียวกัน ตั้งแต่การก่ออิฐส่วนผนังด้านนอก หลังคา บัวฝ้าเพดาน (Cornice) และฉายยัดประตูล้วนเป็นไปในลักษณะเดียวกัน นอกเหนือจากผนังกำแพงอาคารแล้ว อิฐเตาเผาที่ถูกทิ้งยังมีการนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายในการสร้างถนน ประตูเลน และวัตถุการป้องกันทางลาด ซึ่งอิฐเหล่านี้มักมีสีแดงเข้มเนื่องจากผ่านการเผาด้วยไฟในเตาเผาเครื่องเคลือบจึงมีสีส้มที่เด่นชัดเป็นพิเศษ หลังจากผ่านฝนผ่านลมมานานหลายปี อิฐเหล่านี้ได้กลายเป็นหนึ่งในองค์ประกอบที่สะดุดตาที่สุดในสถาปัตยกรรม “เงินไฟ” (Liu & Tian, 2007)



ภาพที่ 4-14 บ้านพักอาศัยและตรอกชอกชอยในเมืองจิ่งเต๋อเจิน (ที่มา. From baidu.com, n.d.)

พื้นที่ในเขตย่านถนนหงเต๋ียนในสมัยราชวงศ์หมิง-ชิง เนื่องจากเป็นช่วงที่ธุรกิจร้านค้ากำลังเฟื่องฟู ภายในย่านถนนจึงมีการก่อสร้างบ้านเรือนสไตล์ร้านค้าเป็นจำนวนมาก โดยที่ส่วนด้านหลังของบ้านเรือนประเภทนี้เป็นสถานที่พักผ่อนประจำวันของสมาชิกในครอบครัว กล่าวคือเป็นอาคารสถาปัตยกรรมที่น่าผังเรือนแบบด้านหน้าร้านค้า-ด้านหลังพักอาศัยมาใช้เป็นต้นแบบ มีเอกลักษณ์อยู่ที่การออกแบบชั้นลอยบนบ้านและแผ่นกั้นที่สามารถเคลื่อนย้ายได้ แผ่นไม้แนวตั้งแบบถอดได้ถูกนำมาใช้เป็นผนังด้านนอกของชั้นลอยที่หันหน้าออกไปทางย่านถนน ตรงส่วนชั้นลอยยังมีระเบียงราวจับไม้ยื่นออกมาและที่ค้ำยันในรูปแบบงานไม้แกะสลักแนวทแยง บ้านเรือนประเภทนี้ในเชิงพาณิชย์สามารถใช้เปิดเป็น “หงเต๋ียน” ได้ รวมถึงสามารถใช้ในการผลิตสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวันและให้บริการในด้านอื่น ๆ ได้ตามความสะดวก ซึ่งการออกแบบผนังไม้แบบถอดได้นั้นยังเป็นจุดเด่นหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดึงดูดลูกค้า และยังช่วยในเรื่องแสงสว่างและการระบายอากาศได้ดีอีกด้วย

อาคารที่พักอาศัยประเภทนี้ที่ตั้งเรียงรายอยู่ริมถนนมักเปิดเป็นร้านค้าเสียเป็นส่วนใหญ่ ฟังก์ชันส่วนเชิงพาณิชย์ค่อยๆ พัฒนาโดยมีรูปแบบที่พักอาศัยดั้งเดิมเป็นรากฐาน แม้ว่าโดยพื้นฐานแล้วยังคงเป็นอาคารที่พักอาศัย แต่ก็ไม่อาจปฏิเสธคุณลักษณะเชิงพาณิชย์ของอาคารประเภทนี้ได้เช่นกัน ที่อยู่อาศัยสไตล์ร้านค้านั้นแยกเขตพื้นที่สำหรับเชิงพาณิชย์และพื้นที่อยู่อาศัยอย่างชัดเจน พื้นที่เชิงพาณิชย์ของตัวอาคารถือเป็นที่สาธารณะในขณะที่พื้นที่อยู่อาศัยมีความเป็นส่วนตัวมากกว่า แม้ว่าเพื่อความสะดวกในการดำเนินธุรกิจ บ้านริมถนนมักออกแบบให้มี 2 ชั้น ป้ายเชิงพาณิชย์จะแขวนไว้ได้ชายคาที่ยื่นออกมาและมักใช้แผ่นไม้เป็นผนังภายนอกบริเวณส่วนด้านหน้าที่ชิดติดถนนเพื่อชูเอกลักษณ์เชิงพาณิชย์ให้เห็นได้อย่างเด่นชัด



ภาพที่ 4-15 อาคารที่พักอาศัยที่เปิดเป็นสถานประกอบการพาณิชย์กรรมในเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น (Liu Yang, 2024)

ตั้งแต่ในสมัยราชวงศ์ซิงเป็นต้นมา มีบ้านเตาเผาถูกสร้างขึ้นในเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นเป็นจำนวนมากหลายหลัง แต่ละหลังเป็นอาคารไม้ 2 ชั้นที่ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 500-900 ตารางเมตร การมีอยู่ของบ้านเตาเผาเหล่านี้ก่อให้เกิดตรอกซอยอิฐเตาเผาอันเป็นเอกลักษณ์ขึ้นในเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น เนื่องจากเพื่อลดต้นทุนการก่อสร้างและใช้ประโยชน์จากวัสดุก่อสร้างอย่างเต็มที่ จึงมีการนำอิฐจากเตาเผาที่ถูกทิ้งจำนวนมากจึงถูกนำมาใช้ประโยชน์อย่างชาญฉลาดในการปลูกบ้าน ปูถนนจนเกิดเป็นตรอกซอยสวย ส่วนเครื่องเคลือบที่แตกหักเสียหายและตะกรันจากเตาเผามักถูกนำมาใช้ในการอัดถมทำผนังกำแพง ซึ่งความเจริญรุ่งเรืองของอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบในเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นมีส่วนทำให้เกิดภูมิทัศน์ “ตรอกซอຍอิฐเตาเผา” อันเป็นเอกลักษณ์ ขนาดของอิฐเตาเผาที่ถูกทิ้งเหล่านี้โดยทั่วไปจะมีความยาวประมาณ 12 เซนติเมตร กว้าง 8 เซนติเมตรและหนา 3-4 เซนติเมตร ในการก่อผนังกำแพงมักใช้วิธีการก่อแบบปล่อยตรงกลางกลวงแล้วเติมด้วยเศษอิฐและดินที่แตก ทว่าก็มีผนังบางส่วนที่ก่อโดยใช้อิฐเตาเผาแล้ว อาทิ ผนังกำแพงของโรงเตาเผา โรงเก็บโครงสร้างสำหรับสร้างเครื่องเคลือบและอาคารพักอาศัยบางแห่ง ทั้งยังมีผนังใต้ล่างของอาคารพักอาศัยบางแห่งที่ทำจากอิฐเตาเผาขนาดเล็กกว้างเรียงกันอย่างหนาแน่นซึ่งช่วยเพิ่มความมั่นคงของฐานราก ผนังด้านบนทำจากอิฐชิงจวนที่มีขนาดใหญ่ โดยยาวประมาณ 22 เซนติเมตร กว้าง 11 เซนติเมตร และหนา 4 เซนติเมตร มีการใช้โครงสร้างแบบปล่อยตรงกลางกลวงเพื่อทำให้ผนังกลวงซึ่งไม่เพียงช่วยประหยัดวัสดุ แต่ในขณะเดียวกันยังเป็นผลดีต่อฉนวนกักอุณหภูมิในผนัง (Cao, 2012)

ในประเทศจีน ปัจจุบันมีวิธีการปรับปรุงฟื้นฟูเมืองที่ใช้กันทั่วไป 3 วิธี ได้แก่ การรื้อถอนและสร้างใหม่ การปรับปรุงฟื้นฟูทั้งเก่า-ใหม่ รวมถึงการอนุรักษ์และบำรุงรักษา แม้ว่า “ย่านถนนหงเตี้ยน” นั้นเป็นผลผลิตจากการพัฒนาเมืองแบบใหม่ในปัจจุบัน แต่ก็ยังมีรากฐานมาจากผืนดินของตัวเมืองเช่นกัน การปรับปรุงฟื้นฟูเมืองจึงถือเป็นมาตรการใหม่ที่สำคัญซึ่งรัฐบาลดำเนินการเพื่อรักษาความทรงจำในเมืองและซ่อมแซมอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ท่ามกลางการขยายตัวของเขตสังคมนิยมอย่างรวดเร็วและการอพยพย้ายถิ่นฐานของประชากรจำนวนมาก โดยยึดอุตสาหกรรมเป็นแกนหลักผสมผสานร่วมกับวัฒนธรรม การท่องเที่ยว และความสามารถบางประการของเขตชุมชนโดยรอบ บูรณาการร่วมกับองค์ประกอบระดับไฮเอนด์ และสร้างสื่อกลางที่รองรับและให้บริการแบบครบวงจร ซึ่งประกอบด้วย “อุตสาหกรรม เมือง ผู้คน และวัฒนธรรม” ผ่านการดำเนินงานที่มุ่งเน้นตลาดเป็นหลัก ในกระบวนการปรับปรุงและขยายตัวเป็นสังคมนิยมขนาดใหญ่อย่างรวดเร็ว ความทรงจำส่วนรวมที่มีความเป็นสังคมนิยมที่แข็งแกร่งค่อย ๆ เปรอะบางลงและสลายไป แล้วแทนที่ด้วย “ความทรงจำส่วนบุคคล” ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว อีกทั้งกระแสความคลั่งไคล้ใน “ความย้อนยุค” และ “ความโบราณ” ที่ได้รับความนิยมในปัจจุบันยังเป็นปัจจัยขัดขวางและปฏิเสธพื้นที่ประวัติศาสตร์บางแห่งอย่างสิ้นเชิง การรื้อถอนและการก่อสร้างขนาดใหญ่ในรูปแบบที่มุ่งเน้นเพียงความย้อนยุคเป็นเพียงการจัดวางที่สวยงามและการสร้างความทรงจำทางประวัติศาสตร์แบบหลอก ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการท่องเที่ยว ซึ่งตรงกันข้ามกับการขยายตัวของสังคมนิยมที่ “ยั่งยืน” อย่างสิ้นเชิง (Xue & Chen, 2013)

สังคมนิยมและรัฐบาลควรวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความทรงจำกับอนาคตอย่างเป็นกลางและสมเหตุสมผล แทนที่ “ความย้อนยุค” และ “ความโบราณ” ด้วย “การฟื้นฟู” และ “การฟื้นคืนชีวิต” เพื่อให้ “ความทรงจำเมือง” และพื้นที่วัฒนธรรมที่เปี่ยมด้วยความหลากหลายสามารถดำรงอยู่ต่อไปได้อย่างยั่งยืน ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา รัฐบาลเทศบาลเมืองจึงต้องเผชิญกับแนวคิดการพัฒนาเมือง “การสร้างสรรคควบคู่ไปกับการปรับปรุงซ่อมแซม” ซึ่งก็คือ “การฟื้นฟูระบบนิเวศ การซ่อมแซมเมือง” ในด้านหนึ่ง แนวคิดดังกล่าวสนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเมือง ประกอบด้วย การจำแนกประเภทขยะ การรวบรวม จัดหมวดหมู่และการพัฒนาต่อ ยอดทรัพยากรอย่างเข้มข้น ในขณะที่อีกด้านหนึ่งยังดำเนินการปรับปรุง บูรณะซ่อมแซมอาคารเก่า อาคารที่ยังสร้างไม่เสร็จ และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของเมืองโดยไม่เปลี่ยนวิถีอัตลักษณ์ดั้งเดิม (Xue & Chen, 2013, pp. 100-104)

3. พื้นที่องค์ประกอบอุตสาหกรรม

จากการวิจัยภาคสนามจึงพบว่าเมืองประกอบทางอุตสาหกรรมหลายประการในย่านถนนหงเต๋ยที่เป็นสัญลักษณ์ของ “วัฒนธรรมหงเต๋ย” ย่านถนนหงเต๋ยเป็นตัวแทนของชุมชนชั้นนำ ศูนย์รวมหัตถะทางด้านศิลปะการวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบดั้งเดิมประจำท้องถิ่น โดยผู้วิจัยวิเคราะห์สัญลักษณ์ขององค์ประกอบทางอุตสาหกรรมจากแง่มุมด้านเครื่องเคลือบ ศิลปะการวาดภาพเขียนสี ภาพวาดและทักษะฝีมือจึงได้องค์ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบเชิงพื้นที่ซึ่งมีความโดดเด่นเหมาะสมเป็นตัวแทนที่สามารถนำมาบูรณาการสู่การออกแบบศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ ปัจจัยเหล่านี้ไม่เพียงสะท้อนถึงเอกลักษณ์เฉพาะประจำภูมิภาค ในขณะที่เดียวกันยังเป็นปัจจัยที่สามารถรักษาและขยายต่อ ยอดความทรงจำส่วนรวมของสังคมเมืองได้ด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ จากมุมมองด้านพื้นที่ภูมิทัศน์ องค์ประกอบทางวัฒนธรรมที่นำเสนอผ่านสถาปัตยกรรม ศิลปะ ประเพณี ดั้งเดิมและสัญลักษณ์ ฯลฯ ปัจจัยเชิงภูมิทัศน์เหล่านี้ไม่ใช่เพียงของตกแต่ง แต่ยังเป็นปัจจัยที่แสดงออกถึงอัตลักษณ์ของชาวเมืองและความทรงจำทางสังคมในท้องถิ่น

1) องค์ประกอบเครื่องเคลือบ

“เครื่องเคลือบ” ที่กล่าวถึงในที่นี้หมายถึงงานเครื่องเคลือบที่ผ่านการเผาผลิตจนเป็นเครื่องกระเบื้องเรียบร้อยแล้ว เนื่องจากอุตสาหกรรมหลักของย่านถนนหงเต๋ยคือการวาดภาพเขียนสีบนเคลือบตกแต่งเครื่องเคลือบซึ่งศิลปะเฟื่องฟูเป็นงานศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นที่สุดของย่านถนนหงเต๋ย อาทิ โคมไฟริมถนนที่ตกแต่งด้วยงานหัตถศิลป์วาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบ รวมถึงงานตกแต่งภายในบางส่วนที่ตกแต่งด้วยงานแกะสลักซึ่งสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดหลักในศิลปะการวาดภาพเขียนสีดั้งเดิม กล่าวโดยสรุป องค์ประกอบในย่านถนนแห่งนี้ต่างมีปัจจัยที่แสดงออกถึงพัฒนาทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นแฝงอยู่ภายในซึ่งบ่งชี้ว่าการพัฒนาในท้องถิ่นมีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับงานหัตถศิลป์ “ฮว่าหง” โดยสะท้อนให้เห็นผ่านรายละเอียดแวดล้อม อาทิ รายละเอียดในอาคารสถาปัตยกรรมและผนังกำแพงในพื้นที่ ฯลฯ ภายในย่านถนนยังมีโคมไฟกระเบื้องเคลือบเฟื่องฟูที่วาดตกแต่งลวดลายด้วยแนวคิดหลักหลากหลายรูปแบบ ทั้งภาพทิวทัศน์ธรรมชาติภูเขา-แม่น้ำ นกและดอกไม้ ตลอดจนภาพบุคคล เนื่องจากย่านถนนแห่งนี้คือศิลปะการวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบแบบเฟื่องฟูเป็นตัวแทนย่านถนน งานหัตถศิลป์แขนงนี้จึงมีให้เห็นในสถาปัตยกรรมเชิงภูมิทัศน์ในท้องถิ่น อาทิ โคมไฟริมถนน ฯลฯ จะเห็นได้ว่าโคมไฟกระเบื้องเคลือบตามย่านถนนใหญ่ในเมืองจึงต่อเจ็นล้วนตกแต่งด้วยองค์ประกอบงานภาพวาดเขียนน้ำเงินครามได้เคลือบชิงฮวา ในขณะที่ภายในย่านถนนหงเต๋ยกลับเต็มไปด้วย “โคมไฟงานเฟื่องฟู” จึงกล่าวได้ว่าพื้นที่ภายในย่านถนนก็ถือเป็นตัวแทนเชิงสัญลักษณ์ที่โดดเด่นประการหนึ่ง งานเครื่องเคลือบแผ่นกระเบื้องเคลือบ แจกัน ตลอดจนผลงานเครื่องเคลือบขนาดเล็กที่จัดแสดงอยู่ภายในร้านค้าต่าง ๆ

ด้วยรูปทรง สไตล์และหัวข้อสร้างสรรค์งานตกแต่งที่แตกต่างกันไป งานเครื่องเคลือบเหล่านี้จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดสไตล์การตกแต่งด้วยงานภาพวาดเขียนสีบนเครื่องเคลือบดั้งเดิมที่เป็นเอกลักษณ์ภายในย่านถนนแห่งนี้



ภาพที่ 4-16 โคมไฟกระเบื้องเคลือบตามถนนในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น (Liu Yang, 2024)

2) องค์ประกอบการวาดภาพ

งานภาพวาดเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบไม่อาจแยกขาดจากสีสันหลากหลายเฉดโทน ตัวอย่างเช่น ป้ายเหนือประตูย่านถนนซึ่งเป็นป้ายสีดำที่เขียนด้วยอักษรสีทองว่า “ย่านถนนหงเต๋ียน” เสาค้ำประตู 2 ต้นที่ขนาบซ้าย-ขวาของประตูตกแต่งเป็นทรง “พู่กัน” เป็นสัญลักษณ์ที่สื่อเป็นนัยว่าสถานที่แห่งนี้เป็นแหล่งรวมศิลปินช่างฝีมือที่หาเลี้ยงชีพด้วย “การจับพู่กันวาดภาพ” ในระหว่างการลงพื้นที่ภาคสนามสามารถพบเห็นป้ายที่ติดอยู่ตามหน้าต่างและประตูที่ตกแต่งด้วยงานแกะสลักไม้ที่สร้างสรรค์ด้วยหัวข้อการตกแต่งแบบศิลปะจีนดั้งเดิมหลากหลายรูปแบบ สะท้อนให้เห็นว่าหัวข้อหรือแนวคิดหลักที่ใช้ในการวาดภาพส่วนใหญ่มีพื้นฐานมาจากองค์ประกอบลวดลายแบบดั้งเดิมของจีน อาทิ ทิวทัศน์ภูเขาหินและต้นไม้ ดอกไม้และสัตว์ประเภทสัตว์ปีก ตลอดจนภาพบุคคล ฯลฯ ซึ่งส่วนใหญ่สะท้อนถึงวัฒนธรรมดั้งเดิมอันยอดเยี่ยมของจีนในสมัยโบราณซึ่งแสดงให้เห็นถึงแนวคิดที่มีมนุษย

เป็นศูนย์กลาง



ภาพที่ 4-17 ป้ายที่ติดอยู่ตามประตูภายในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น (Liu Yang, 2024)

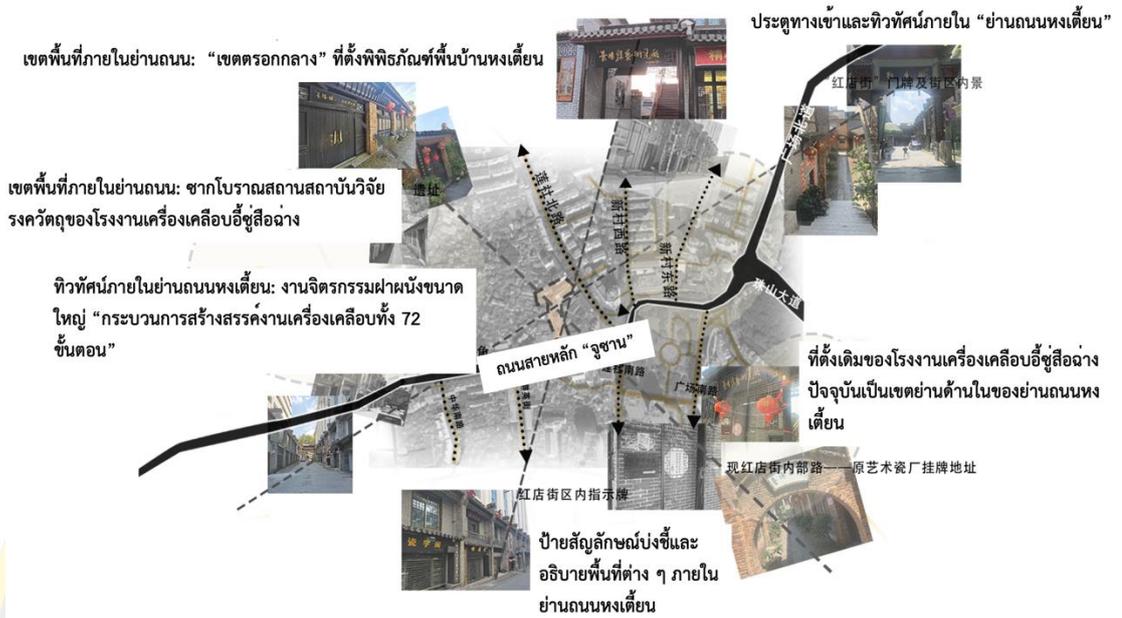
3) องค์ประกอบด้านงานฝีมือ

งานฝีมือทุกประเภทที่มีความเกี่ยวข้องกับ “อุตสาหกรรมงานหัตถศิลป์ฮว่าหง” ล้วนเป็นปัจจัยเชื่อมโยงที่สำคัญในห่วงโซ่อุตสาหกรรมศิลปะการวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบของย่านถนนหงเตี้ยน ปัจจัยหลักในระดับการผลิตสร้างสรรค์ประกอบด้วยงานวาด งานเดิมสีและงานเผาผลิต ส่วนในปัจจัยเสริมในระดับการผลิตสร้างสรรค์ประกอบด้วยงานตกแต่งเข้ากรอบและงานบรรจุหีบห่อ ไม่ว่าจะงานในอุตสาหกรรมจะเป็นอะไรก็ตามล้วนเป็นส่วนเชื่อมโยงที่ขาดไม่ได้และมีความสำคัญในการผลิตสร้างสรรค์งานวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบของย่านถนนแห่งนี้ แม้แต่ฉากทัศน์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยังเป็นองค์ประกอบทางอุตสาหกรรมที่สำคัญสำหรับย่านถนนหงเตี้ยน งานแต่ละประเภทเป็นส่วนหนึ่งของสายธารแห่งการสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบให้เสร็จสมบูรณ์ ฉากทัศน์ในย่านถนนหงเตี้ยนเกี่ยวกับการดำเนินงานสร้างสรรค์นั้นมีอยู่หลากหลายทั่วไป อาทิ ฉากทัศน์ที่ศิลปินฮว่าหงกำลังจรดพู่กันวาดลายเส้นลวดลายลงบนโครงงานเครื่องเคลือบ หรือฉากเดิมสีสันลงบนลวดลายที่แผ่อยู่บนผิวเครื่องเคลือบด้วยวัสดุสีสันทันที่หลากหลาย ตลอดจนฉากขณะที่ปรมาจารย์ผู้เชี่ยวชาญกำลังเตรียมเตาเผาและนำชิ้นงาน อาทิ แผ่นกระเบื้องเคลือบ แจกันเข้าไปวางด้านในเตาเผาที่ละชิ้น ๆ ฉากทัศน์เหล่านี้ล้วนเป็นสัญลักษณ์ของความตั้งใจและความเชื่อมั่นของเหล่าช่างฝีมือที่มีส่วนร่วมในอุตสาหกรรมตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงยุคกระบวนการ ไม่ใช่เพียงแค่การหาเลี้ยงชีพแต่ยังเป็นความเชื่อและทัศนคติที่ชาวฮว่าหงมีต่อชีวิต

พื้นที่วัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของ “ย่านถนนหงเต๋ียน”

1. การจำแนกประเภทพื้นที่วัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์ของย่านถนนหงเต๋ียน

“ย่านถนนหงเต๋ียน” ประกอบด้วยอิฐสีครามและกระเบื้องสีเทาในสไตล์ “สถาปัตยกรรมแบบเหยาฟาย” ในสมัยราชวงศ์หมิง-ราชวงศ์ชิงเป็นหลัก อาคารบ้านเรือนที่สร้างด้วยอิฐจากเตาเผา เครื่องเคลือบยังคงรักษาทัศนียภาพอันเป็นเอกลักษณ์พื้นฐานของ “ตรอกซอย” ตั้งเดิมในเมืองจึงเต๋อเจิ้นไว้เป็นอย่างดี โครงสร้างพื้นที่โดยภาพรวมของย่านถนนแห่งนี้เป็นบล็อกรูปอักษร “T” แบ่งเขตพื้นที่คร่าว ๆ ได้ 3 ส่วน หลังเดินเข้าย่านถนนมาแล้วจะเจอกับพื้นที่ส่วน “หัวย่านถนน” ซึ่งอยู่ใกล้กับถนนสายหลักในเมืองและมีผู้คนสัญจรไปมาเป็นจำนวนมาก ถนนสายหลักของย่านถนนแห่งนี้กว้างประมาณ 8 เมตร ยาว 50 เมตร ริมถนนมีร้านจำหน่ายเครื่องเคลือบตั้งเรียงรายอยู่ถึง 12 แห่ง กล่าวคือโดยส่วนใหญ่แล้วมักเป็นพื้นที่จัดแสดงผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบ อาทิ ร้านค้าและห้องนิทรรศการ ฯลฯ ร้านค้าที่มีขนาดใหญ่เป็นพิเศษมีอยู่ 2 แห่ง ได้แก่ ร้านเกาหยวนจินชู่และร้านซ่งหยวนกั๋วสือ ซึ่งจัดแสดงผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปงานเครื่องเคลือบวาดภาพเขียนสีบนเคลือบแต่ละประเภท เมื่อเดินไปจนสุดย่านก็จะเจอสถานที่ซึ่งมีป่าแขวนระบุงว่าที่แห่งนี้คืออดีต “โรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่สือฉ่าง” แผ่นป้ายโลหะสีดำประดับด้วยตัวอักษรสีทองอ่านว่า “โรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่สือฉ่าง เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น” ด้วยอักษรจีนตัวเขียนสีขนาดใหญ่เป็นเครื่องหมายบ่งชี้ว่าสถานที่นี้แต่เดิมเป็นที่ตั้งของโรงงานปฏิบัติงานด้านศิลปหัตถกรรมวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบของโรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่สือฉ่าง ทางด้านซ้ายมีบันไดหินครามชิงโถวทอดยาวลงไปยัง “เขตตรอกกลาง” เป็นตรอกซอยกว้างประมาณ 4 เมตร ด้านในมี “พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านหงเต๋ียน” ซากโบราณสถานของสถาบันวิจัย โรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่สือฉ่าง รวมถึงโรงหัตถกรรมหงเต๋ียนอีกไม่กี่แห่งที่ไม่มีป้ายกำกับ หากบังเอิญเดินมาถึงพื้นที่บริเวณนี้ก็จะได้พบเห็นเหล่าศิลปินนั่งวาดภาพเขียนสีตกแต่งงานเครื่องเคลือบ ตีพิมพ์สนทนาศัพท์เพระกันในพื้นที่แห่งนี้



ภาพที่ 4-18 ภาพกราฟิกแผนผังโครงสร้างย่านถนนหงเตี้ยน (Liu Yang, 2024)



ภาพที่ 4-19 ป้ายหน้าประตูทางเข้า "ย่านถนนหงเตี้ยน" และทัศนียภาพภายในเขตย่านถนน (Liu Yang, 2024)

เดินไปเรื่อย ๆ ก็จะเจอซุ้มประตูทรงกลมอยู่ที่ปลายสุดของ “เขตตรอกกลาง” ตรงกลางซุ้ม มีพืดกระเบื้องขาวตกแต่งโดยการวาดภาพเขียนสีลายอักษรจีน 4 ตัว เป็นคำว่า “艺海无涯” แปลว่า ศิลปะนั้นไร้ขอบเขต



ภาพที่ 4-20 ภาพบรรยากาศบริเวณด้านหน้า “เขตตรอกกลาง” ในย่านถนนหงเต๋ียน (Liu Yang, 2024)

ถลกลงไปด้านหลัง “เขตตรอกกลาง” มีตรอกซอยทอดยาวเป็นแนวนานซึ่งมีชื่อเรียกว่า “เขตโรงหัตถกรรมฮว่าหง” ในขณะเดียวกันที่แห่งนี้ยังเป็นที่อยู่อาศัยของ “ชาวฮว่าหง” ท้องถิ่นด้วยเช่นกัน งานของโรงหัตถกรรมประกอบด้วยกระบวนการผลิตหลักอยู่หลายขั้นตอน ได้แก่ งานวาดภาพเขียนสี งานเติมสี เผาอบลายและตกแต่งเข้ากรอบ มีศิลปินช่างฝีมือหลายคนทำงานเกี่ยวกับการสร้างสรรค์งานศิลปะภาพวาด “ฮว่าหง” ในเขตย่านถนนแห่งนี้ เป็นเวลาหลายปีแล้วที่โรงหัตถกรรมเหล่านี้ตั้งอยู่ในตรอกซอยด้านในย่านถนนหงเต๋ียนซึ่งก่อให้เกิดความสะดวกสบายอย่างมากในการสร้างและผลิตชิ้นงานสำเร็จรูป

ย่านถนนทรงกลมที่ทอดยาวเป็นแนวทรงกระบอกทั้งสายตกแต่งด้วยโคมไฟโดยมีงานภาพวาดเขียนสีเฟินไฉ่เป็นเอกลักษณ์ประจำท้องที่ตกแต่งโคมไฟให้สวยงามโดดเด่น อาทิ ผลงานภาพวาดจากฉากตอนในตำนานเรื่องเล่าคลาสสิกดั้งเดิมของจีน ภาพวาดเขียนสีรูป “เด็กหนึ่งร้อยคนในฤดูใบไม้ผลิอันยาวนาน” และ “แปดเซียนข้ามทะเล” ซึ่งเป็นการนำงานทัศนศิลป์วาดภาพเขียนสีเฟินไฉ่ เอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นผสมผสานร่วมกับภูมิทัศน์ของย่านถนนอย่างชาญฉลาด



ภาพที่ 4-21 โคมไฟกระเบื้องเคลือบรมณนในย่านถนนหงเต๋ียนซึ่งตกแต่งด้วยภาพลวดลายเกี่ยวกับเรื่องเล่าดั้งเดิมของจีน (Liu Yang, 2024)

อาคารสถาปัตยกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่ใช้อิฐเตาเผาสีเทาเป็นวัสดุก่อสร้าง ตามคำบอกเล่าของชาวบ้านท้องถิ่น บ้านอิฐเตาเผามีเอกลักษณ์อยู่ที่ “ตัวเรือนที่มอบความอบอุ่นในฤดูหนาวและเย็นสบายในฤดูร้อน” เนื่องจากวัสดุที่ใช้ก่อสร้างมีความหนาแน่นสูง ประตูและหน้าต่างโดยทั่วไปทำจากไม้การบูรเป็นหลัก ซึ่งมีคุณสมบัติป้องกันการกักความร้อนและป้องกันแมลงได้ดี ไม้ไม้หน้าต่างฉลุลายแกะสลักด้วยลวดลายมงคล อาทิ ลายหุ่ยเหวิน (ลายมงคลที่ทำซ้ำเรียงร้อยต่อกัน) ลายเมฆมงคล ฯลฯ จุดที่น่าสังเกตคือบานประตูด้านนอกของ “พิพิธภัณฑสถานบ้านหงเต๋ียน” ในเขตย่านถนนด้านในมีภาพวาดแกะสลักไม้เป็นช่องหน้าต่างเป็นลวดลายมงคลแบบจีนดั้งเดิม “ดอกเหมย กล้วยไม้ ไม้และดอกเก๊กฮวย” (ลายดอกเหมย กล้วยไม้ ไม้และดอกเก๊กฮวยเป็นลวดลายที่สร้างสรรค์ขึ้นโดยมีพีชพรรณเป็นแนวคิดหลัก มีชื่อเรียกว่า “สี่บุรุษแห่งมวลบุปผา” ซึ่งเป็นตัวแทนบุคลิกและลักษณะนิสัยที่แตกต่างกัน) ปัจจัยเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าแนวคิดหลักส่วนใหญ่ของผลงานภาพวาดเขียนสีที่ปรากฏให้เห็นในย่านถนนแห่งนี้มีรากฐานมาจากวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมอันยอดเยี่ยมและโดดเด่นโดยมุ่งเน้นไปที่แนวคิดหลักของศิลปะภาพวาดจีนดั้งเดิม อาทิ ภาพทิวทัศน์ธรรมชาติภูเขาและแม่น้ำ ภาพทิวทัศน์ดอกไม้และนก ภาพวาดบุคคล ฯลฯ



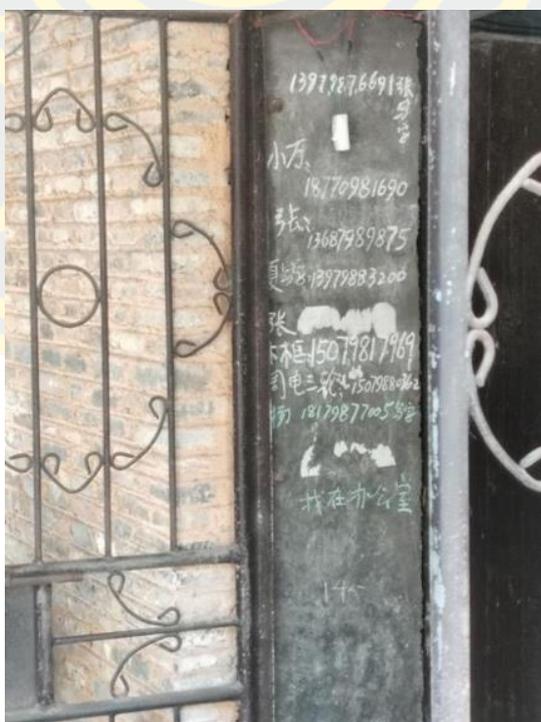
ภาพที่ 4-22 พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านหงเตี้ยน (Liu Yang, 2024)



ภาพที่ 4-23 ภาพบรรยากาศภายใน “พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านหงเตี้ยน” (Liu Yang, 2024)

สิ่งที่น่าสนใจ คือส่วนผนังกำแพงด้านนอกของเตาหากลู (โรงเตาเผาเครื่องเคลือบ) ที่ตั้งอยู่ในย่านถนนแห่งนี้มีการใช้ซอล์กเขียนข้อมูลสำหรับติดต่อเหล่าปรมาจารย์ที่ให้บริการเกี่ยวกับงานเครื่องเคลือบในด้านต่าง ๆ อาทิ บริการเขียนอักษรจีน ตกแต่งเข้ากรอบ ตลอดจนบริการขนส่ง ฯลฯ หลังจากสร้างสรรค์ผลงานจนเสร็จสิ้นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เหล่าศิลปินช่างฝีมือจากแต่ละท้องถิ่น (ทั้งผู้ที่อาศัยอยู่ในและนอกย่านถนนหงเต๋ียน) หากเดินทางมายังพื้นที่ส่วนนี้เพื่อเผาผลิตรีงเคลือบ หากต้องการเขียนตัวอักษร ตกแต่งเข้ากรอบ หรือบริการขนส่งชิ้นงานล้วนสามารถติดต่อขอใช้บริการช่างฝีมือที่เกี่ยวข้องซึ่งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงได้ดังนี้

จากข้อมูลที่ได้อธิบายไปในข้างต้นจะเห็นได้ว่างานส่วนใหญ่ในย่านถนนแห่งนี้มีอยู่เพื่อรองรับอุตสาหกรรมงานศิลปะภาพวาด “ฮว่าหง” และก่อให้เกิดระบบอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบแบบครบวงจรที่รวมการสร้างสรรค์ผลงาน โรงเตาเผา การตกแต่งเข้ากรอบเข้าบรรจุภัณฑ์ บริการขนส่ง ตลอดจนการจัดจำหน่ายผลงานเครื่องเคลือบไว้ในที่เดียวโดยธรรมชาติ นอกเหนือจากนี้ยังมีรายละเอียดย่อยต่าง ๆ ภายในย่านถนนหงเต๋ียนที่น่าสนใจอีกเป็นจำนวนมาก อาทิ งานจิตรกรรมฝาผนังขนาดใหญ่ “กระบวนการสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบทั้ง 72 ขั้นตอน” ซากโบราณสถาน สถาบันวิจัยรงค์วัตถุของโรงงานเครื่องเคลือบอู่สี่ผ่อง ฯลฯ ซึ่งเผยให้เห็นประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนานของการสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบอันลึกซึ้งของย่านถนนแห่งนี้



ภาพที่ 4-24 ผนังกำแพงด้านนอกของ “เตาหากลู” (โรงเตาเผาเครื่องเคลือบ) (Liu Yang, 2024)



ภาพที่ 4-25 ภาพมุมหนึ่งของงานจิตรกรรมฝาผนัง “กระบวนการสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบทั้ง 72 ขั้นตอน” ที่ศนียภาพหนึ่งในย่านถนนหงเต๋ียน (Liu Yang, 2024)

กล่าวโดยสรุป รูปแบบเชิงพื้นที่ซึ่งมีอยู่ในปัจจุบันของย่านถนนหงเต๋ียนแบ่งออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ได้แก่

1) ประเภทที่ 1 ร้านค้าเครื่องเคลือบดั้งเดิม ซึ่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบดั้งเดิมหลากหลายประเภท อาทิ ชุดภาชนะสำหรับดื่มชา เครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร แจกัน งานขามกระเบื้องเคลือบ ฯลฯ

2) ประเภทที่ 2 โรงหัตถกรรมศิลปะเครื่องเคลือบสมัยใหม่ ศิลปินช่างฝีมืองานเครื่องเคลือบบางคนได้ก่อตั้งห้องปฏิบัติการงานเครื่องเคลือบของตนเองขึ้นในย่านถนนหงเต๋ียนเพื่อแสดงกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบของตนเอง

3) ประเภทที่ 3 ร้านค้าผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก เป็นร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่เป็นเอกลักษณ์ของเมืองจิ้งเต๋อเงินโดยเฉพาะ อาทิ ของห้อยประดับตกแต่งงานเครื่องเคลือบขนาดเล็ก ฉาฉงหรือตุ๊กตาเลี้ยงน้ำชา (ตุ๊กตากระเบื้องเคลือบสำหรับตั้งเอาไว้บนที่ชงชา โต๊ะดื่มชาเพื่อความสวยงาม) ตลอดจนผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกรูปแบบอื่น ๆ ฯลฯ

4) ประเภทที่ 4 พิพิธภัณฑสถานและหอนิทรรศการเครื่องเคลือบ เป็นสถานที่ซึ่งรวบรวม “ผลิตภัณฑ์โรงงาน” และผลงานเครื่องเคลือบส่งออกจำนวนมากจากยุคสมัยโรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่ ลือฉาง

โดยผู้วิจัยได้เรียบเรียงข้อมูลและจัดทำเป็นตารางไว้ ดังนี้

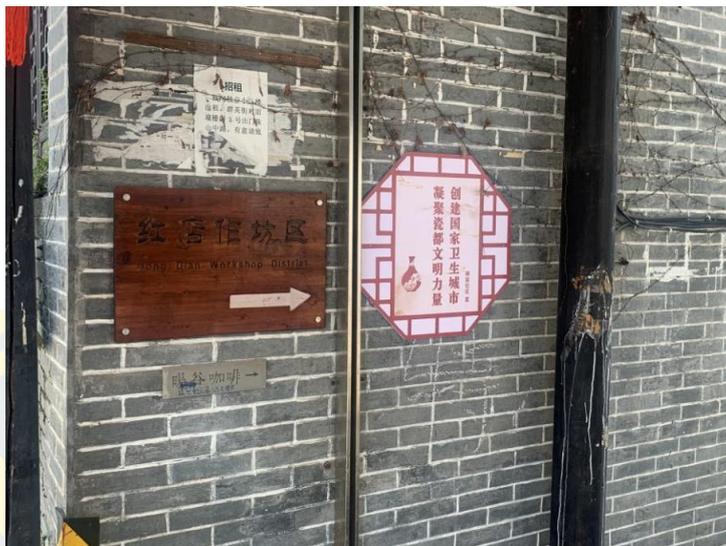
ตารางที่ 4-2 พื้นที่ทางวัฒนธรรมซึ่งมีอยู่ในปัจจุบันของย่านถนนหงเต๋ียน (Liu, Y., 2024)

ประเภท	จำนวน	ภาพประกอบ
ร้านค้าเครื่องเคลือบดั้งเดิม	8	
โรงหัตถกรรมศิลปะเครื่องเคลือบสมัยใหม่	5	
ร้านค้าผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก	2	

ประเภท	จำนวน	ภาพประกอบ
พิพิธภัณฑ์และ หอนิทรรศการ เครื่องเคลือบ	2	



ภาพที่ 4-26 ป้ายแขวนกำกับที่ตั้งเดิมของโรงงานเครื่องเคลือบอู่สี่ฉาง ปัจจุบันเป็นเขตย่านด้านในของย่านถนนหงเตี้ยน (Liu Yang, 2024)



ภาพที่ 4-27 ป้ายสัญลักษณ์บ่งชี้และอธิบายพื้นที่ต่าง ๆ ภายในย่านถนนหงเต๋ียน (Liu Yang, 2024)



ภาพที่ 4-28 ซากโบราณสถานของ “สถาบันวิจัยรังควัตถุสำหรับงานเครื่องเคลือบของโรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่ฉาง” ที่ตั้งอยู่ภายในย่านถนน (Liu Yang, 2024)



ภาพที่ 4-29 ภาพโคมไฟที่ตกแต่งด้วยงานภาพวาดเขียนสีที่เป็นเอกลักษณ์ซึ่งตั้งอยู่ตามท้องถนน
ภายในย่านถนนหนงเตียน (Liu Yang, 2024)



ภาพที่ 4-30 ภาพศิลปะงานแกะสลักไม้บนบานหน้าต่างฉลุลาย (Liu Yang, 2024)

เนื่องจากวิถีชีวิตโดยพื้นฐานของผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ “ย่านถนนหงเต๋ยง” มักเกี่ยวข้องกับหรือวนเวียนอยู่กับงานสร้างสรรค์เผาผลิตรีงเตาเผาเครื่องเคลือบ พื้นที่การแสดงออกของย่านถนนแห่งนี้จึงแตกต่างจากย่านธุรกิจเครื่องเคลือบในท้องถิ่นอื่น ๆ ของเมืองจึงต่อเงิน บรรยากาศการดำเนินชีวิตและบรรยากาศการดำเนินธุรกิจการค้าผสมผสานและดำรงอยู่ร่วมกัน เหล่าศิลปินช่างฝีมือล้วนพูดคุยสรวลเสเฮฮา ทำงานและดำเนินชีวิตประจำวันของตนเองภายในย่านถนนแห่งนี้ พื้นที่การแสดงออกภายในห้องปฏิบัติงานศิลปะส่วนใหญ่มักเป็นสิ่งที่พื้นฐานในงานศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบ อาทิ วัสดุรงค์วัตถุ กระจกขาวภาพ ฟู่กัน และโครงเครื่องเคลือบเปล่า ฯลฯ โดยเฉพาะสำหรับห้องปฏิบัติงานศิลปะของศิลปินช่างฝีมือซึ่งเป็นพื้นที่การแสดงแบบ “กึ่งเปิดสาธารณะ” เนื่องจากศิลปินบางคนรักถนอมเทคนิคหัตถศิลป์ภาพวาด “ฮว่าหง” ที่สืบทอดต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่นตั้งสิ่งล้ำค่า พวกเขาเหล่านี้ยังคงฝังหัวกับแนวคิดเก่า ๆ เกี่ยวกับ “การปกป้องเทคนิคหัตถศิลป์” และ “การปิดกั้นองค์ความรู้ทางเทคนิคให้เป็นที่รู้จักในแคในกลุ่ม” จึงไม่ยินยอมให้บุคคลภายนอกเข้ามาเยี่ยมชมและเรียนรู้เทคนิคสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง ทว่าก็มีศิลปินช่างฝีมือรุ่นเยาว์และวัยกลางคนบางส่วนที่ยินดีสื่อสารแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับผู้ชมและเปิดพื้นที่ทำงานเพื่อแสดงทักษะของตนให้ผู้ชมได้เห็น

เนื่องจากแรกเริ่มเดิมทีพื้นที่แถบนี้คือโรงปฏิบัติการผลิตงานวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบของโรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่ฉือฉ่างจึงมีทัศนียภาพฉากทัศน์การปฏิบัติงานในยุคสมัยนั้นหลงเหลืออยู่เป็นจำนวนมาก อาทิ โต๊ะวาดภาพเรียงเป็นแถวที่ตั้งเรียงรายอยู่ในเรือนอาคารหลังหนึ่ง โดยที่โต๊ะทุกตัวล้วนมีโครงเครื่องเคลือบเปล่าหลายชั้นวางอยู่ข้างใต้ เช่นเดียวกับวิธีการจัดแสดงงานเครื่องเคลือบในร้านค้าส่วนใหญ่ช่วงทศวรรษที่ 1950-1960 ซึ่งมักจัดแสดงชุดผลงานเครื่องเคลือบโดยตั้งไว้บนชั้นวางโซ่วและจัดวางในสไตล์ “พิพิธภัณฑน์ในครัวเรือน” เครื่องเคลือบตกแต่งวาดภาพเขียนสีบนเคลือบหลายประเภทถูกวางเรียงซ้อนกันจากนั้นจึงแปะป้ายราคาขายงานแต่ละชิ้นเป็นพื้นที่การแสดงออกที่มีบรรยากาศเชิงพาณิชย์อันเข้มข้น ผู้ประกอบการบางคนยังนำรูปแบบการดำเนินงาน “ผลิตและจำหน่ายด้วยตนเอง” มาใช้และจ้างพนักงานชายที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อดำเนินงานต่าง ๆ ในส่วนหน้าร้าน

2. โรงหัตถกรรมของศิลปินช่างฝีมืองานเครื่องเคลือบ

ห้องปฏิบัติงานศิลปะของเหล่าศิลปินช่างฝีมืองานเครื่องเคลือบถือเป็นภูมิทัศน์วัฒนธรรมที่สำคัญของ “ย่านถนนหงเต๋ยง” จากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลทำให้ทราบว่าห้องปฏิบัติงานศิลปะเหล่านี้มักปรากฏในรูปแบบอาคารที่พักอาศัยโดยมีข้าวของเครื่องใช้ประจำวันและอุปกรณ์ทำงานอยู่ในพื้นที่เดียวกัน กล่าวคือศิลปินช่างฝีมือใช้ชีวิต ทานอาหาร พักผ่อน และทำงานที่นี่ โดยทั่วไปแล้วเจ้าของโรงหัตถกรรมมักเป็นทายาทของศิลปินช่างฝีมือเก่าแก่จากหงเต๋ยงดั้งเดิมหรือช่างผู้ชำนาญการเทคนิคและพนักงานของห้องปฏิบัติการผลิตในโรงงานเครื่องเคลือบอู่ซู่ฉือฉ่างที่มาเปิด

ร้านของตนเองที่ย่านถนนแห่งนี้ โดยทั่วไปห้องปฏิบัติงานศิลปะของศิลปินช่างฝีมืองานเครื่องเคลือบที่มีอยู่ในปัจจุบันมักตั้งอยู่รวมกันเป็นโรงหัตถกรรมครัวเรือนของเหล่าศิลปินช่างฝีมือเก่าแก่โดยเป็นเรือนอาคารที่ก่อสร้างจากอิฐเตาเผาซึ่งตั้งอยู่บริเวณท้ายย่านถนน และยังมีห้องปฏิบัติงานศิลปะ “ห้องปฏิบัติงานศิลปะ + ห้องจัดแสดง” ซึ่งเป็นพื้นที่แสดงออกที่ตั้งอยู่บริเวณหัวย่านถนน โดยโซนห้องปฏิบัติงานศิลปะแบบแรกตั้งอยู่ใกล้กับ “เตาเผาหงหลู่” และ “โรงเติมสี” ส่วนแบบที่สองตั้งอยู่ใกล้กับถนนสายหลักของเมืองซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าเยี่ยมชมได้สะดวกมากกว่า



ภาพที่ 4-31 ห้องปฏิบัติงานศิลปะ “ห้องปฏิบัติงานศิลปะ + ห้องจัดแสดง” (Liu Yang, 2024)



ภาพที่ 4-32 ภาพบรรยากาศการทำงานในโรงหัตถกรรมคร้วเรือนของศิลปินช่างฝีมือเก่าแก่ (Liu Yang, 2024)

ตามความเข้าใจที่ได้จากการสำรวจธุรกิจเครื่องเคลือบในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาไม่ค่อยสู้ดีนัก ศิลปินช่างฝีมือหลายคนเริ่มใช้ช่วงเวลากลางวันในตกแต่งวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบน้อยลง เตาเผาอบลายในย่านถนนก็เปลี่ยนจากการเผาชิ้นงานหนึ่งเตาในสามวันเป็นหนึ่งเตาต่อสัปดาห์ ศิลปินหลายคนเริ่มแสดงความคิดเห็นว่างานเครื่องเคลือบตกแต่งวาดภาพเขียนสีในปัจจุบันนี้เป็นได้แค่เพียงกิจกรรมฝึกฝนบ่มเพาะตนเองประจำวันเท่านั้น เหตุปัจจัยหลักคือศิลปินยังไม่อยากเสียทักษะที่รุ่นพ่อทิ้งไว้ให้ไปโดยเปล่าประโยชน์ แต่การจะหาเลี้ยงชีพโดยอาศัยเพียงการทำงานในด้านนี้เพียงอย่างเดียวก็เป็นไปไม่ได้เช่นกันในปัจจุบัน ด้วยเหตุปัจจัยที่ได้กล่าวไปในข้างต้น ทายาทของศิลปินช่างฝีมือหลายคนจึงเลือกเบนเข็มเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่นในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ในขณะที่พ่อแม่ของพวกเขาซึ่งพักผ่อนเกษียณอยู่ที่บ้านยังรู้สึกเพลิดเพลินและสร้างสรรค์ “งานวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบ” เป็นงานอดิเรกเพื่อความสุขทางใจ



ภาพที่ 4-33 ภาพโรงหัตถกรรม “หงเตี้ยน” ในยุคสาธารณรัฐจีน (Online, n.d.)



ภาพที่ 4-34 สภาพภายในโรงหัตถกรรมของศิลปินช่างฝีมือที่มีอยู่ใน “ย่านถนนหงเตี้ยน” ในปัจจุบัน (Liu Yang, 2024)

โรงหัตถกรรมของศิลปินช่างฝีมืองานเครื่องเคลือบที่ตั้งอยู่ภายในย่านถนนยังคงสืบทอด “หงเต๋ียน” แบบครัวเรือนดั้งเดิม ด้านในมีเพียงสิ่งของเรียบง่ายไม่เก๋ขึ้น อาทิ โต๊ะวาดภาพ และชั้นวางโชว์ บนโต๊ะเต็มไปด้วยเครื่องมือวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบ อาทิ พู่กันลงเส้น พู่กันลงสี ฟองน้ำ วัสดุสีน้ำมัน ฯลฯ ในห้องเดิมสี่มีงาน-ชามสีใส่สีเฟินไฉ่หลากหลายประเภท ด้านข้างมีวัสดุอุปกรณ์ อาทิ โครงเครื่องเคลือบขาวเนื้อเปล่าหรือกระดาชลอกกลาย ฯลฯ บางส่วนวางกระจจัดกระจายอยู่ใกล้ ๆ สภาพแวดล้อมการทำงานให้ความรู้สึกธรรมดาเรียบง่าย การจัดวางโดยภาพรวมถือว่ายุ่งเหยิงมากที่สุดทีเดียว อีกทั้งผลงานภาพวาด “ฮว่าหง” แต่ละประเภทไม่ได้กว้างโดยจำแนกประเภทให้เป็นหมวดหมู่ ผลงานวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบนานาประเภทล้วนมีพร้อมสรรพ อาทิ งานเฟินไฉ่ งานซินไฉ่ งานหงลวี่ไฉ่ ตลอดจนงานโมไฉ่ ฯลฯ ซึ่งวางปนกันบนชั้นวางโชว์อย่างไม่เป็นระเบียบ

เนื่องจากสภาพแวดล้อมการทำงานที่มีการจัดการอย่างง่าย ๆ มากเกินไปจึงไม่เอื้ออำนวยให้เหล่าผู้ชมเข้าเยี่ยมชมบรรยากาศการทำงาน ทว่าเมื่อข้อดีตรงที่โซนโรงหัตถกรรมนั้นตั้งอยู่ด้านในตรอกซอยห่างไกลจากตัวเมืองที่พลุกพล่าน ศิลปินพักอาศัยและทำงานในที่เดียวกัน บรรยากาศกลิ่นอายแห่งชีวิตภายในโรงหัตถกรรมจึงเต็มเปี่ยม งานวาดภาพเขียนสีและเดิมสีบนเครื่องเคลือบจึงกลายเป็นวิถีชีวิตประจำวันส่วนใหญ่ของผู้คนในละแวกนี้ ในช่วงวันธรรมดาเมื่อพ่อค้านักธุรกิจกว่าครึ่งเดินทางมายังที่แห่งนี้เพื่อสั่งทำผลิตภัณฑ์และเยี่ยมชมผลงานเครื่องเคลือบ และยังมี “ชาวฮว่าหง” อีกจำนวนเล็กน้อยที่เดินทางมารวมตัวกันเพื่อนั่งพูดคุยดื่มชา ศิลปินช่างฝีมือในโรงหัตถกรรมไม่เพียงแต่มีความสัมพันธ์ในเชิงการทำงานเท่านั้น แต่ยังมีความสัมพันธ์ทางสังคมร่วมกันในฐานะเพื่อนบ้านด้วยเช่นกัน



ภาพที่ 4-35 ภาพขณะผู้วิจัยเข้าเยี่ยมชมและสังเกตการณ์ศิลปินช่างฝีมือที่กำลังสร้างสรรค์ผลงานภาพวาดเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบ (Liu Yang, 2024)

ภายหลังจากการสำรวจผู้วิจัยจึงทราบว่ารูปแบบการตั้งกิจการของโรงหัตถกรรมและร้านค้าในย่านถนนหงเตี้ยนมีอยู่ 5 ประเภท ได้แก่ โรงงานขนาดเล็ก (กิจการที่ผลิตและจำหน่ายด้วยตนเอง มีเครื่องมือและลงมือผลิตทั้งในขั้นตอนการวาดภาพเขียนสี เติมสีและนำชิ้นงานเข้าเตาเผา สามารถสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบตลอดทั้งกระบวนการได้ด้วยตนเอง) ร้านที่สามี่-ภรรยาเปิดร่วมกัน ร้านที่พ่อเปิดและส่งต่อให้ลูก ร้านที่เพื่อนร่วมงานดำเนินกิจการร่วมกัน ร้านที่มีเถ้าแก่เป็นเจ้าของ (เป็นร้านค้าที่ไม่มีโรงหัตถกรรมหรือคนงานผลิตเครื่องเคลือบ มีเพียงพนักงานขายคอยให้บริการจำหน่ายผลงานเครื่องเคลือบ) ในบรรดากิจการเหล่านี้บางแห่งมีเพียงโรงหัตถกรรมไม่มีหน้าร้านค้าจำหน่าย บางแห่งมีเพียงหน้าร้านค้าแต่ไม่มีโรงหัตถกรรม (อาทิ ร้านที่มีเถ้าแก่เป็นเจ้าของสินค้าเครื่องเคลือบทั้งหมดที่มีในร้านเป็นผลิตภัณฑ์ที่รับซื้อโดยตรงจากโรงหัตถกรรม)

จากรูปแบบการตั้งกิจการในข้างต้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลบางส่วนนำเสนอในรูปแบบข้อมูลสถิติดังตารางด้านล่าง จากข้อมูลในตารางนี้สามารถสังเกตเห็นได้ถึงประเภทผลิตภัณฑ์ที่ผลิต วิธีดำเนินกิจการ รวมถึงขนาดของโรงหัตถกรรมและร้านค้าที่ตั้งอยู่ในย่านถนนหงเตี้ยนในปัจจุบัน โดยสังเขป

ตารางที่ 4-3 ตารางแสดงข้อมูลประเภทผลิตภัณฑ์ที่ผลิต วิธีดำเนินกิจการ รวมถึงขนาดของโรงหัตถกรรมและร้านค้าที่ตั้งอยู่ในย่านถนนหงเตี้ยนในปัจจุบัน (Liu Yang, 2024)

สกุล	ประเภทงาน	ประเภทผลิตภัณฑ์ที่ผลิตหรือจำหน่าย	วิธีดำเนินกิจการ	ขนาดพื้นที่ดำเนินการ (ตารางเมตร)	การจำแนกรูปแบบการตั้งกิจการ	จำนวนบุคลากร (คน)
ซู XX	วาดภาพเขียนสี	งานเลียนแบบเครื่องเคลือบโบราณ	โรงหัตถกรรม	110	โรงงานขนาดเล็ก	10
จาง XX	วาดภาพเขียนสี	งานเฟินไฉ่	ร้านค้าพาณิชย์	80	ร้านสามี่-ภรรยา	4
สวี XX	เติมสี	งานเฟินไฉ่	โรงหัตถกรรม	70	กิจการร่วมของเพื่อนร่วมงาน	6
หวัง XX	ติดกระดาษลาย	งานเฟินไฉ่ งานชินไฉ่	โรงหัตถกรรม	50	ร้านพ่อ-ลูก	3
ฉี XX	วาดภาพเขียนสี	งานเฟินไฉ่ งานกุไฉ่	ร้านค้าพาณิชย์	100	กิจการมีเถ้าแก่	5

สกุล	ประเภทงาน	ประเภทผลิตภัณฑ์ที่ผลิตหรือจำหน่าย	วิธีดำเนินการกิจการ	ขนาดพื้นที่ดำเนินกิจการ (ตารางเมตร)	การจำแนกรูปแบบการตั้งกิจการ	จำนวนบุคลากร (คน)
หวง XX	วาดภาพเขียนสี	งานเฟินไฉ่	ร้านค้าพาณิชย์	70	กิจการมีได้แก่	3
เฉา XX	วาดภาพเขียนสี	งานเฟินไฉ่	ร้านค้าพาณิชย์	45	ร้านพ่อ-ลูก	2
หลิว XX	เดิมสี	งานเฟินไฉ่	โรงหัตถกรรม	50	ร้านพ่อ-ลูก	2
หลี่ XX	เผาผลิต	งานเฟินไฉ่ งานชินไฉ่ งานกูไฉ่	โรงหัตถกรรม	60	กิจการมีได้แก่	6
สยง XX	วาดภาพเขียนสี	งานเฟินไฉ่	ร้านค้าพาณิชย์	120	กิจการร่วมของเพื่อนร่วมงาน	3
โจ XX	วาดภาพเขียนสี	งานเลียนแบบเครื่องเคลือบโบราณ	โรงหัตถกรรม	55	ร้านสามี-ภรรยา	2
เฉิง XX	วาดภาพเขียนสี	งานเฟินไฉ่	ร้านค้าพาณิชย์	260	ร้านสามี-ภรรยา	5
วัง XX	วาดภาพเขียนสี	งานเฟินไฉ่	ร้านค้าพาณิชย์	100	ร้านพ่อ-ลูก	2
สยง XX	วาดภาพเขียนสี	งานเฟินไฉ่ งานชินไฉ่	โรงหัตถกรรม	50	กิจการร่วมของเพื่อนร่วมงาน	2
ติง XX	วาดภาพเขียนสี	งานเฟินไฉ่	ร้านค้าพาณิชย์	110	ร้านพ่อ-ลูก	6

3. ร้านค้าเครื่องเคลือบ

ภายในเขตย่านถนนหงเต๋ยนี้มีร้านค้าเครื่องเคลือบชื่อดังตั้งอยู่มากกว่า 10 แห่ง รูปแบบสถาปัตยกรรมของร้านค้าเหล่านี้ที่พบเห็นได้โดยทั่วไปมักเป็นอาคาร 2 ชั้นซึ่งมีพื้นที่ใช้สอยแบ่งออกเป็น 3 วง (เป็นโครงสร้างบ้านที่ภายในแยกย่อยออกเป็น 3 ตอนลึกเข้าไป) มีห้องเปิดโล่ง 2 ส่วนเชื่อมกันแบบไม่มีกำแพงกัน ตัวอาคารเป็นงานสถาปัตยกรรมแบบเรือนพักอาศัยที่มีลานบ้าน 2 แห่งแบ่งเป็นลานด้านหน้า-ด้านหลัง ทว่าในช่วงปลายยุคสาธารณรัฐจีนยังมีร้านค้าบางแห่งที่สร้างขึ้นเป็นอาคารที่มีความสูงถึง 3 ชั้น หากเป็นร้านค้าเครื่องเคลือบที่สร้างโดยเจ้าของกิจการซึ่งเป็นบุคลากรในแวดวงอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบโดยทั่วไปมักออกแบบโครงสร้างร้านโดยอิงตามฟังก์ชันที่กิจการในแวดวงอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบพึงมี อาทิ การออกแบบให้มีลานเปิดโล่งขนาดใหญ่ตรงกลางร้านเพื่อเพิ่มช่องรับแสงสว่างและเป็นช่องลมช่วยระบายอากาศภายในร้าน พื้นที่ส่วนชั้น 1 มักเป็นห้องที่สูงมากเพื่อรองรับการจัดวางงานเครื่องเคลือบที่มีน้ำหนักมากและแตกหักได้ง่ายโดยเทินซ้อนเป็นกอง ส่วนพื้นที่ชั้น 2 ใช้โครงสร้างแบบ “หอน้ำเดิน (走马楼)” (สถาปัตยกรรมจีนซึ่งมีเอกลักษณ์อยู่ที่ระเบียงทางเดินที่ทอดยาวบนชั้น 2 ของอาคารซึ่งเหมาะสำหรับบ้านเรือนที่อยู่ติดกับเขตภูเขาที่มีความชันสูงและผาดุกเนื่องจากเป็นสถาปัตยกรรมที่ช่วยให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก ป้องกันความชื้นรวมถึงสัตว์ป่าได้ดี) เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการอยู่อาศัยของผู้เป็นเจ้าของกิจการและลูกค้า

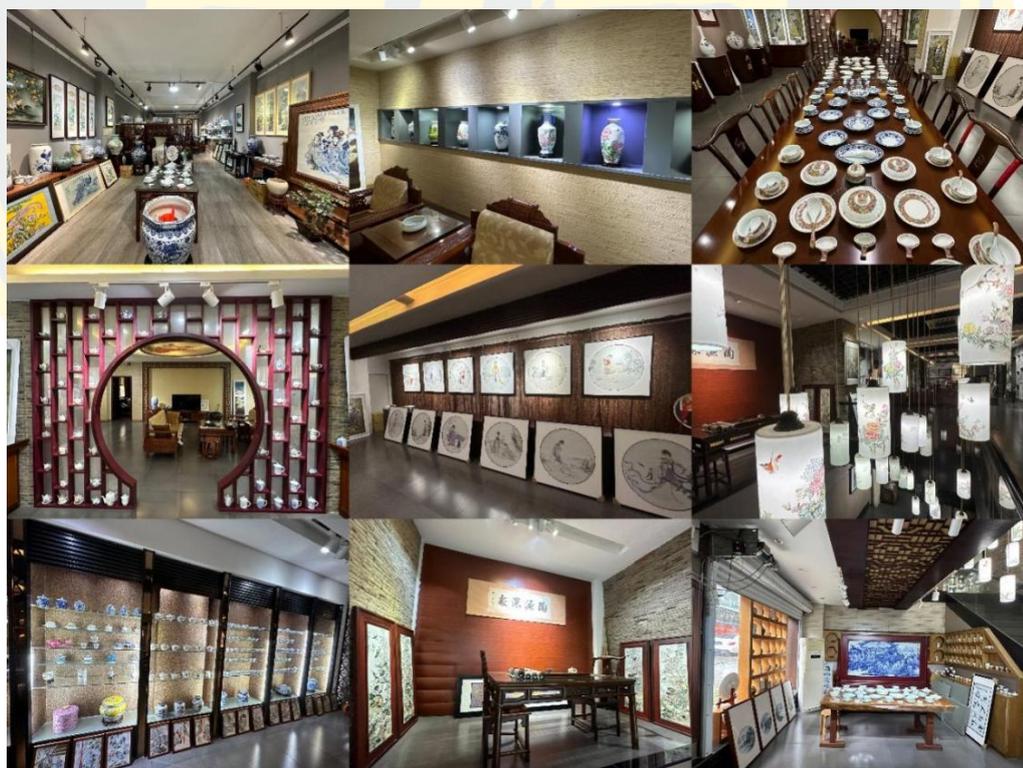
ร้านค้าเครื่องเคลือบแต่ละร้านดำเนินธุรกิจด้วยรูปแบบกิจการและการจำหน่ายประเภทงานเครื่องเคลือบที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง โดยส่วนใหญ่มักปรากฏในรูปแบบบูธ ชั้นวางโชว์สินค้าที่จำหน่ายและห้องนิทรรศการขนาดเล็ก ขนาดพื้นที่ร้านค้าโดยทั่วไปอยู่ที่ประมาณ 50 ตารางเมตร นอกเหนือจากนี้ยังมีห้องนิทรรศการขนาดใหญ่หลายแห่งที่มีขนาดพื้นที่กว่า 200 ตารางเมตร มีทั้งร้านค้าขนาดเล็กซึ่งประกอบด้วยบูธจำหน่ายสินค้าและห้องรับรองที่เชื่อมถึงกัน รวมถึงโรงศิลปหัตถกรรมที่มีอุปกรณ์สื่อการสอนตกแต่งแก้ไขงานภาพวาดเขียนสีบนเครื่องเคลือบ ผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบต่าง ๆ ถูกจัดวางโดยแบ่งโซนพื้นที่ตามประเภทงาน ด้านหนึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมกระบวนการสร้างสรรค์งานวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบได้ตลอดทั้งชั้นตอน ในขณะที่อีกด้านหนึ่งยังได้ชมผลิตภัณฑ์ที่สร้างสรรค์เสร็จสมบูรณ์แล้ว ยกตัวอย่างเช่นร้านค้าเครื่องเคลือบที่ใหญ่ที่สุดในย่านถนนหงเต๋ย “ร้านเถาหยวนเซินซู” ซึ่งเป็นร้านค้าแบบที่โรงศิลปหัตถกรรมเครื่องเคลือบตัวโครงสร้างร้านแบ่งออกเป็น 4 ชั้น แต่ละชั้นล้วนจัดแสดงผลงานภาพวาด “ฮว่าหง” ประเภทต่าง ๆ ไว้เป็นจำนวนมาก อาทิ ผลงานบนชั้นวางโชว์ทรงตาราง ชั้นวางโชว์แบบกระจกและชั้นวางโชว์ซีเมนต์คอมโพสิต ฯลฯ บริเวณเขตที่เชื่อมต่อกันระหว่างแต่ละชั้นยังประดับประดาด้วยโคมไฟกระเบื้องเคลือบตกแต่งเขียนสีบนเคลือบแว่นติดเพดานเป็นส่วนหนึ่งของภูมิทัศน์ที่เชื่อมต่อกันของแต่ละชั้น บริเวณส่วนเชื่อมไปยังบันไดยังตกแต่งด้วยเฟอร์นิเจอร์ไม้หม่ม ผลงานภาพวาดจีนดั้งเดิม งานอักษรวิจิตร และผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับตกแต่งภายในพื้นที่

โดยภาพรวมแล้ว กล่าวได้ว่าทุกส่วนของร้านค้าแห่งนี้ล้วนมีงานเครื่องเคลือบเป็นส่วนหนึ่งของการตกแต่งพื้นที่เสมอ ข้อดีของพื้นที่ในร้านค้าแห่งนี้คือมีการจัดแสดงผลงานเครื่องเคลือบแต่ละประเภทที่ค่อนข้างครบถ้วนสมบูรณ์ ประกอบด้วยผลงานหลากหลายรูปแบบแนวคิดโดยศิลปินชื่อดังในยุคสมัยต่าง ๆ ของย่านถนนทรงเตี้ยน มองโดยภาพรวมถือว่าเป็นพื้นที่จัดแสดงที่มีความหลากหลายสูง ทั้งชั้นจัดแสดงผลงานแบบตาราง ชั้นจัดแสดงขนาดใหญ่จรดพื้น ชั้นจัดแสดงผลงานแบบบุช ตลอดจนชั้นจัดแสดงที่เป็นของประดับตกแต่งในตัว ฯลฯ เมื่อเทียบกับร้านค้าขนาดเล็ก การจัดแสดงผลงานเครื่องเคลือบของร้านค้าแห่งนี้ถือได้ว่ามีจำนวนผลงานจัดแสดงที่เยอะจนแน่นชนิด เอฟเฟกต์แสงภายในร้านสร้างบรรยากาศได้ดีกว่าร้านค้าขนาดเล็ก ปัจจัยต่าง ๆ ภายในร้านยังช่วยส่งเสริมให้ผลงานและผลิตภัณฑ์โดดเด่น รวมถึงรูปแบบการจำแนกและแบ่งโซนผลงานแต่ละประเภทซึ่งทำได้ดีมาก ทว่านอกเหนือจากการเยี่ยมชมและการซื้อขายแล้ว กลับมีพื้นที่เพียงไม่กี่แห่งที่สามารถสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบกับผู้ชมได้

โดยปกติแล้วนักท่องเที่ยวและนักสะสมที่เข้ามาเพื่อซื้อผลงานเครื่องเคลือบจากร้านค้าแห่งนี้อาศัยเพียงคำอธิบายด้วยวาจาของเจ้าของร้านในการแนะนำข้อมูลพื้นฐาน อาทิ ศิลปินช่างฝีมือ เจ้าของผลงาน ความเป็นมา รวมถึงเทคนิควิธีที่ใช้สร้างสรรค์ผลงานที่จัดแสดงอยู่ภายในร้าน ฯลฯ ในการเลือกซื้อผลงานต่าง ๆ เนื่องจากการจัดแสดงในร้านค้าท้องถิ่นส่วนใหญ่มักเป็นงานเครื่องเคลือบเฟินไฉ่ ซึ่งสีสันของเครื่องเคลือบเฟินไฉ่ส่วนใหญ่ก็มีโทนสีสวยสดใส มีรูปแบบการตกแต่งที่เต็มอิมจนแทบไม่มีที่ว่าง ดังนั้น เมื่อนำผลงานเฟินไฉ่ที่มีรูปทรง เทคนิคตกแต่งและแนวคิดหลักในการสร้างสรรค์แตกต่างกันไปมาวางรวมกันย่อมทำให้ผู้ชมรู้สึกได้ถึงความยุ่งเหยิงจาก “ความละลานตา” ที่มากเกินไปซึ่งส่งผลให้ความสวยงามของชิ้นงานเดี่ยวแต่ละชิ้นลดลง ทว่าแนวทางการออกแบบห้องนิทรรศการของร้านค้าแห่งนี้มีจุดประสงค์เพื่อกระตุ้นอุปสงค์ในการบริโภคเป็นหลัก และเป็นพื้นที่ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อดำเนินงานเชิงพาณิชย์



ภาพที่ 4-36 ภาพบรรยากาศภายใน “ร้านที่มีเก้าอี้เป็นเจ้าของ” ที่ตั้งอยู่ภายในย่านถนนหงเต๋ียน (ขนาดประมาณ 50 ตารางเมตร) (Liu Yang, 2024)



ภาพที่ 4-37 ภาพบรรยากาศห้องนิทรรศการภายในร้านค้า “เถาหยวนเฉินซู” (ขนาดประมาณ 260 ตารางเมตร) (Liu Yang, 2024)

สถานการณ์ด้านการจัดการพื้นที่วัฒนธรรมใน “ย่านถนนหงเต๋ียน” ในปัจจุบัน

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา สถานการณ์ด้านการจัดการพื้นที่วัฒนธรรมของย่านถนนหงเต๋ียนได้แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์เฉพาะที่หลากหลายผ่านการพัฒนาของอุตสาหกรรมวัฒนธรรมและศิลปะ รวมถึงการเผชิญกับความท้าทายและโอกาสในการพัฒนาหลายประการ ซึ่งผู้วิจัยได้นำรายละเอียดข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านการจัดการพื้นที่วัฒนธรรมของย่านถนนหงเต๋ียนในปัจจุบันมาอธิบายสรุปโดยจำแนกเป็นประเด็นหลัก ดังนี้

1. การให้ความสำคัญกับการสืบสานและการอนุรักษ์วัฒนธรรมอย่างเท่าเทียม



ภาพที่ 4-38 ห้องปฏิบัติการศิลปะของคุณเฉาจื่อโฮ่ยว (Liu Yang, 2024)

จากการสัมภาษณ์คุณเฉาจื่อโฮ่ยว สมาชิกสภาที่ปรึกษาทางการเมืองภาคประชาชนและตัวแทนสภาประชาชนประจำเขตเทศบาลเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการย่านถนนหงเต๋ียน ผู้วิจัยจึงได้ทราบว่ารูปแบบการจัดการพื้นที่ย่านถนนหงเต๋ียนในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาที่มีความหลากหลายและเปิดกว้างอย่างมาก หลายปีมานี้ การจัดการพื้นที่วัฒนธรรมของย่านถนนหงเต๋ียนประสบความสำเร็จอย่างน่าทึ่ง ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงเสน่ห์และความมีชีวิตชีวาอันเป็นเอกลักษณ์ของย่านถนนแห่งนี้ภายใต้แนวทางนโยบายที่ให้ความสำคัญกับการสืบสาน การอนุรักษ์และการสร้างนวัตกรรมทางวัฒนธรรม ในฐานะสมาชิกสภาที่ปรึกษาทางการเมืองภาคประชาชนและตัวแทนสภา

ประชาชนประจำเขตเทศบาลเมืองจันทบุรี คุณเฉาจื่อหยิวได้ให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการย่านถนนหงเตี้ยนโดยเน้นย้ำให้เห็นถึงความหลากหลายและการเปิดกว้างของกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการพื้นที่วัฒนธรรม

ย่านถนนหงเตี้ยนได้ดำเนินมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการสืบสานและอนุรักษ์วัฒนธรรม โดยมุ่งเน้นไปที่การอนุรักษ์และฟื้นฟูสถาปัตยกรรมดั้งเดิม ในขณะที่เดียวกันยังดำเนินการศึกษาค้นคว้าเชิงลึกและส่งเสริมเผยแพร่อันลึกซึ้งของวัฒนธรรมเครื่องเคลือบในท้องถิ่น ด้วยการบูรณาการเก่าและย่านถนนดั้งเดิม ทำให้ย่านถนนแห่งนี้ยังคงรักษาวิถีอัตลักษณ์ทางประวัติศาสตร์เอาไว้ได้ซึ่งเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมของย่านถนนหงเตี้ยน นอกจากนี้ ย่านถนนหงเตี้ยนยังดำเนินการจัดกิจกรรมและนิทรรศการทางวัฒนธรรมต่าง ๆ อาทิ นิทรรศการศิลปะเครื่องเคลือบ ฯลฯ เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมเครื่องเคลือบ เพิ่มพูนระดับการรับรู้และสร้างเสริมความเคารพต่อวัฒนธรรมเงินดั้งเดิมของสาธารณชน

2. นวัตกรรมด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมวัฒนธรรมเครื่องเคลือบ



ภาพที่ 4-39 คุณเฉามู่หลิน (Liu Yang, 2024)

จากการสัมภาษณ์คุณเฉามู่หลิน อดีตผู้อำนวยการสำนักวิจัยจิตรกรรมฝาผนังของโรงงานเครื่องเคลือบอู่ซื่อฉางและคุณเจี๋ยอวี๋หลาน ผู้สืบทอดศิลปะวาดภาพเขียนสีเงินไฉ่ มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของจีน ผู้วิจัยจึงได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมวัฒนธรรมเครื่องเคลือบของย่านถนนหงเตี้ยนอย่างครอบคลุมรอบด้าน โดยมีการศึกษาค้นคว้าเพื่อสำรวจเส้นทางในการสร้างเสริมนวัตกรรมทางวัฒนธรรมอย่างเข้มข้นบนพื้นฐานของการอนุรักษ์วัฒนธรรมดั้งเดิม รวมถึงการนำแนวคิดและเทคโนโลยีการออกแบบที่ทันสมัยบูรณาการสู่งานหัตถศิลป์

เครื่องเคลือบดั้งเดิมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ใหม่และการพัฒนาอุตสาหกรรมวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ นอกจากนี้ ย่านถนนหนงเตี้ยนยังส่งเสริมผู้มีความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ อาทิศิลปินและนักออกแบบ ฯลฯ ให้เข้ามาตั้งถิ่นฐานและมอบพื้นที่สำหรับแสดงความสำเร็จด้านนวัตกรรมสร้างสรรค์ในรูปแบบห้องปฏิบัติการศิลปะ พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการ ซึ่งดึงดูดความสนใจของคนรุ่นใหม่และนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมาก

3. รูปแบบการจัดการที่เปิดกว้าง



ภาพที่ 4-40 ศูนย์วิจัยเครื่องเคลือบเว่ยจื่อเถาเซ่อ (Liu Yang, 2024)

จากการสัมภาษณ์คุณอู๋อันซิง บุคลากรของศูนย์วิจัยเครื่องเคลือบเว่ยจื่อเถาเซ่อของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นจึงมีความเข้าใจในรูปแบบการจัดการที่เปิดกว้างของย่านถนนหนงเตี้ยนมากยิ่งขึ้น รูปแบบการจัดการของย่านถนนแห่งนี้แสดงให้เห็นถึงความเปิดกว้างและความพร้อมในการโอบรับความแตกต่างอย่างเด่นชัด ฝ่ายบริหารจัดการไม่เพียงร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ แต่ยังสร้างความสัมพันธ์เชิงความร่วมมือกับองค์กรเอกชน สถาบันวัฒนธรรม และผู้อยู่อาศัยในชุมชน เพื่อสร้างเครือข่ายการจัดการที่หลากหลาย รูปแบบการจัดการที่เปิดกว้างนี้ได้ผสมรวมทรัพยากรจากทุกฝ่ายและร่วมกันส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่วัฒนธรรมในย่านถนนหนงเตี้ยนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่ในขณะเดียวกัน ฝ่ายบริหารจัดการยังต้องเผชิญกับความท้าทายหลากหลายรูปแบบ อาทิ การสร้างสมดุลระหว่างกิจกรรมเชิงพาณิชย์และการอนุรักษ์วัฒนธรรม การสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อยู่อาศัยในชุมชนในการมีส่วนร่วมสืบสานวัฒนธรรม

การจัดการพื้นที่วัฒนธรรมของย่านถนนหงเต๋ียนมุ่งเน้นไปที่การมีส่วนร่วมของชาวชุมชน และการสืบสานวัฒนธรรม ฝ่ายบริหารจัดการให้การสนับสนุนให้ผู้อยู่อาศัยมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และสืบสานวัฒนธรรมดั้งเดิมในท้องถิ่น อาทิ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการแสดงทักษะศิลปะ เครื่องเคลือบแบบดั้งเดิม รวมถึงการจัดงานเทศกาลวัฒนธรรมท้องถิ่น ฯลฯ การมีส่วนร่วมในลักษณะนี้ไม่เพียงช่วยเพิ่มความสามัคคีในชุมชนเท่านั้น แต่ยังมีส่วนช่วยในการสืบสานและการพัฒนา วัฒนธรรมดั้งเดิมด้วยเช่นกัน ย่านถนนหงเต๋ียนมุ่งมั่นที่จะสร้างชุมชนทางวัฒนธรรมที่ไม่เพียงสามารถ รักษาความทรงจำร่วมทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น แต่ยังทำให้ย่านชุมชนเปี่ยมด้วยชีวิตชีวา

การจัดการพื้นที่วัฒนธรรมของย่านถนนหงเต๋ียนสะท้อนให้เห็นถึงเส้นทางในการสำรวจ แนวทางการสืบสานวัฒนธรรมและการสร้างนวัตกรรมอย่างกระตือรือร้น รวมถึงการส่งเสริมความ เจริญรุ่งเรืองและการพัฒนาอุตสาหกรรมศิลปวัฒนธรรมผ่านรูปแบบการจัดการแบบเปิดกว้าง ซึ่งใน การเผชิญและรับมือกับสถานการณ์ในอนาคตย่านถนนหงเต๋ียนจำเป็นต้องปรับปรุงกลยุทธ์การจัดการ ต่อไป และเสริมสร้างการบูรณาการและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถ รับมือกับความท้าทายและคว้าโอกาสในการพัฒนาได้ดียิ่งขึ้น

สรุป

เนื้อหาในรายงานการวิจัยบทนี้คือการศึกษาค้นคว้าแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานโดย นำอัตลักษณ์วิถีวัฒนธรรมของชาวฮว่าหงใน “ย่านถนนหงเต๋ียน” งานหัตถศิลป์ฮว่าหงดั้งเดิมมาบูรณา การร่วมกับสุนทรียภาพสมัยใหม่ รวมถึงวิถีอัตลักษณ์ในแง่มุมต่าง ๆ ของพื้นที่วัฒนธรรมที่เป็น เอกลักษณ์ของย่านถนนหงเต๋ียนและสถานการณ์ด้านการจัดการในปัจจุบัน ซึ่งจากการวิเคราะห์แง่มุม เหล่านี้ไม่เพียงทำให้เข้าใจถึงนัยแฝงและวิวัฒนาการของศิลปะฮว่าหงได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น แต่ยังสามารถ ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับบทบาทสำคัญของย่านถนนหงเต๋ียนในฐานะพื้นที่ทางวัฒนธรรมในด้านสืบสาน และการสร้างเสริมนวัตกรรม

ประการแรก เนื้อหาในบทนี้อธิบายถึงการดำเนินการวิเคราะห์วิถีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ของ “ชาวฮว่าหง” เพื่อเผยให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอัตลักษณ์ทางสังคม รูปแบบการทำงาน และอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ไม่เพียงสะท้อนถึงวิวัฒนาการของโครงสร้างทาง เศรษฐกิจและสังคมและคุณค่าทางวัฒนธรรมเท่านั้น แต่ยังแสดงให้เห็นว่าชาวฮว่าหงประสบ ความสำเร็จในการแสดงออกถึงความเป็นปัจเจกและการสร้างเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมผ่านการฝึกฝน ทางศิลปะในกระบวนการนี้ได้อย่างไร การวิเคราะห์วิธีการที่ชาวฮว่าหงนำงานหัตถศิลป์ดั้งเดิมบูรณา การร่วมกับสุนทรียภาพสมัยใหม่ได้อย่างลงตัวโดยผ่านการตีความใหม่ของงานฝีมือแบบดั้งเดิม การ แสดงออกทางอารมณ์ด้วยเทคนิคการแสดงออกทางศิลปะสมัยใหม่ การสำรวจความร่วมมือข้าม

พรมแดนและการบูรณาการแบบสหสาขาวิชาชีพเพื่อสร้างผลงานที่มีทั้งเสน่ห์แบบดั้งเดิมและสุนทรียภาพแบบสมัยใหม่

รวมถึงการศึกษาพื้นที่วัฒนธรรมที่มีลักษณะเฉพาะของย่านถนนหงเต๋ย่น การจำแนกประเภทและเอกลักษณ์ของเขตโรงหัตถกรรมและร้านค้าเชิงพาณิชย์ ผ่านการวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมโดยรอบโดยละเอียด ทั้งสภาพแวดล้อมทางสถาปัตยกรรม พื้นที่องค์ประกอบเชิงอุตสาหกรรม ตลอดจนพื้นที่วัฒนธรรมที่มีอยู่ในย่านถนนแห่งนี้ การวิเคราะห์เหล่านี้ไม่เพียงนำเสนอเสน่ห์อันเป็นเอกลักษณ์ของย่านถนนหงเต๋ย่นในฐานะพื้นที่วัฒนธรรมเท่านั้น แต่ยังชี้ให้เห็นถึงวิธีส่งเสริมการอนุรักษ์และการพัฒนานวัตกรรมทางวัฒนธรรมผ่านการออกแบบและการวางแผนโครงสร้างพื้นที่ ควบคู่ไปกับการสืบสานวัฒนธรรมเครื่องเคลือบของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น

นอกจากนี้ ยังมีการอภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์ในปัจจุบันของการจัดการพื้นที่วัฒนธรรมย่านถนนหงเต๋ย่น ผู้วิจัยได้นำเสนอสถานการณ์ด้านการจัดการของย่านถนนหงเต๋ย่นผ่านข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน การอภิปรายเหล่านี้ไม่เพียงแต่นำเสนอมุมมองและกลยุทธ์ใหม่ ๆ สำหรับการจัดการพื้นที่วัฒนธรรมของย่านถนนหงเต๋ย่น แต่ยังมีข้อเสนอแนะอันมีค่าและแรงบันดาลใจในการอนุรักษ์ สืบสานและสร้างเสริมนวัตกรรมให้กับพื้นที่วัฒนธรรมดั้งเดิมแห่งอื่น ๆ

บทที่ 5

โครงการจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ชินหงเตียน”

โครงการจัดการนี้มุ่งประเด็นไปที่การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบในพื้นที่เขตย่านถนนหงเตียน เมืองจิ่งเต๋อเจิ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์และสืบสานมรดกทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอันหลากหลายที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งโครงการจัดการนี้มีจุดมุ่งหมายในการสร้างเสริมความเข้าใจและความตระหนักรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมเครื่องเคลือบของย่านถนนหงเตียนให้กับชาวบ้านในท้องถิ่น รวมถึงเหล่านักท่องเที่ยวผ่านการนำเสนอในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ นำไปสู่การส่งเสริมการพัฒนาทางวัฒนธรรมของย่านถนนหงเตียน รวมถึงการเผยแพร่และผลักดันทักษะการผลิตสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้อันเป็นเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นแห่งนี้ให้เป็นที่แพร่หลายในวงกว้าง โดยที่ในขณะเดียวกันยังได้ช่วยส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น

ภายหลังจากการดำเนินงานวิจัยภาคสนาม รวบรวมข้อมูลและสัมภาษณ์ตัวอย่างกลุ่มประชากรเป้าหมายเพื่อข้อมูลจำเพาะในเชิงลึก ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้นำมาบูรณาการร่วมกับการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการจัดการของย่านถนนหงเตียนในปัจจุบัน จากนั้นจึงแจกแจงออกมาเป็นคุณค่าและศักยภาพของการพัฒนาย่านถนนหงเตียนเพื่อให้ผู้คนเข้าใจและเล็งเห็นถึงคุณค่าอันเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ทางวัฒนธรรมแห่งนี้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อนำเสนอการนำวัฒนธรรมเครื่องเคลือบบูรณาการสู่การพัฒนาย่านถนนหงเตียนแบบองค์รวม ไม่เพียงเพื่อสร้างเสริมเสน่ห์ดึงดูดทางวัฒนธรรม แต่ยังมีส่วนในการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น โดยโครงการจัดการนี้ใช้มุมมองการพัฒนาแบบบูรณาการสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมร่วมกับการท่องเที่ยวในการวิเคราะห์ทรัพยากรทางวัฒนธรรมของย่านถนนหงเตียน โดยมีวัตถุประสงค์ในการสร้างศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบซึ่งเป็นแหล่งรวมการมีส่วนร่วมและการส่งเสริมร่วมกันจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง แล้วนำไปสู่การกระตุ้นให้การสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมมีชีวิตชีวามากยิ่งขึ้น

ซึ่งโครงการจัดการนี้มุ่งให้ความสำคัญกับการออกแบบสร้างสรรค์เขตพื้นที่ศูนย์การเรียนรู้ขนาดใหญ่ 4 เขต ประกอบด้วยพื้นที่ศูนย์นิทรรศการวัฒนธรรมเครื่องเคลือบ พื้นที่ศูนย์นิทรรศการสร้างสรรค์ประสบการณ์ทางศิลปะเครื่องเคลือบ พื้นที่ศูนย์นิทรรศการผลงานเครื่องเคลือบ และพื้นที่ศูนย์นิทรรศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบระหว่างประเทศ การก่อสร้างเขตพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเสริมการนำความสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมบูรณาการร่วมกับย่านถนนหงเตียนในระดับเชิงลึก นำไปสู่การส่งเสริมการพัฒนาวัฒนธรรมและเศรษฐกิจภายในท้องถิ่นให้ก้าวหน้าขึ้นไปอีกขั้น ด้วยการดำเนินโครงการจัดการดังกล่าว ย่านถนนหงเตียนไม่เพียงสามารถเป็น

ฐานกำลังสำคัญในการสืบสานวัฒนธรรมเครื่องเคลือบ แต่ยังสามารถกลายเป็นเวทีสำคัญในการผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมในระดับภูมิภาค

การวางแผนงานโครงการจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ชิงหงเตี้ยน”

1. การสร้างฉากทัศน์สำหรับศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ชิงหงเตี้ยน”

“ทฤษฎีฉากทัศน์” เป็นหลักการที่มักใช้เพื่อศึกษาวิจัยพฤติกรรมและประสบการณ์ของมนุษย์ในสภาพแวดล้อมจำเพาะ โดยทฤษฎีฉากทัศน์มุ่งเน้นไปที่ปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ 5 ประการ ได้แก่ อาคารสถาปัตยกรรมในเชิงกายภาพ ชุมชน ผู้คน กิจกรรมพิเศษและคุณค่าทางวัฒนธรรม จึงกล่าวได้ว่าทฤษฎีฉากทัศน์คือแนวคิดองค์รวมรูปแบบหนึ่ง (Woo, 2015, pp. 285-297) การสร้างบรรยากาศทางวัฒนธรรมในเขตย่านประวัติศาสตร์จำเป็นต้องคำนึงถึงการปลูกฝังหรือกระตุ้นพลังในการแสดงออกถึงความเป็นตัวเองและความสามารถเชิงสร้างสรรค์ของเหล่าผู้คน รวมถึงส่งเสริมกระแสความคิดในชุมชนโซเซียลมีเดีย ซึ่งบุคลากรผู้มีหน้าที่จัดการเขตย่านประวัติศาสตร์นั้น ๆ สามารถทำให้ผู้คนเชื่อว่าบรรยากาศทางวัฒนธรรมที่รู้สึกถึงในฉากทัศน์นั้นมี ความสมเหตุสมผล สอดรับและนำสืบสานโดยผ่านการตีความภาพลักษณ์ของย่านประวัติศาสตร์จากเรื่องเล่าต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงหยิบยืมเอกลักษณ์บางประการจากเรื่องราวเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในการเขียนบทเรื่องราวเพื่อสร้างสรรค์ร้อยเรียงบรรยากาศและปลูกความทรงจำส่วนรวมของเขตย่านดังกล่าวขึ้นมา ส่งเสริมให้ผู้คนมีความตระหนักรู้ในคุณค่าทางวัฒนธรรมของเขตย่านประวัติศาสตร์มากยิ่งขึ้น (Luo & He, 2024, pp. 40-41)

การนำสิ่งอำนวยความสะดวกทางวัฒนธรรมและอาคารสถาปัตยกรรมทางประวัติศาสตร์ มาผสมผสานรวมกันให้กลายเป็นฉากทัศน์ทางวัฒนธรรมรูปแบบต่าง ๆ สามารถใช้เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดคุณค่าและนัยแฝงทางวัฒนธรรม อีกทั้งการนำไปผสมผสานกับการพัฒนาต่อยอดกิจกรรมพิเศษที่เกี่ยวข้องยังสามารถดึงดูดความสนใจของผู้คนหลากหลายกลุ่มที่มีความสนใจหรือมีงานอดิเรกที่เกี่ยวข้อง โดยใช้บรรยากาศช่วยให้ผู้คนสร้างมุมมองเชิงคุณค่าและความตระหนักรู้ที่สอดคล้องกับบรรยากาศทางวัฒนธรรมภายในเขตพื้นที่ภายในสภาพแวดล้อมเชิงนามธรรม แล้วนำไปสู่การสร้างเสริมให้ผู้คนสร้างความตระหนักรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับวัฒนธรรมในย่านประวัติศาสตร์ดังกล่าวในท้ายที่สุด (Li et al., 2019, pp. 7-13) ซึ่งการวิเคราะห์อัตลักษณ์ทางพื้นที่สำหรับจัดแสดงภายในพื้นที่ทางวัฒนธรรมส่วนโรงหัตถกรรม “หงเตี้ยน” ในเมืองจิงเต๋อเจิ้น ผู้วิจัยวิเคราะห์จากองค์ประกอบด้านฉากทัศน์ ทั้งการสร้างฉากทัศน์ การเลือกและรูปแบบการจัดวางองค์ประกอบ ฯลฯ โดยนำ “ทฤษฎีฉากทัศน์” มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบสร้างสรรค์แผนการจัดการพื้นที่ทางวัฒนธรรมในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1.1 การสร้างฉากทัศน์

ดังที่ได้กล่าวไปในเนื้อหาของรายงานวิจัยบทก่อนหน้า กระบวนการวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของย่านถนนหงเต๋ียนเริ่มตั้งแต่ในสมัย “แปดสหายจุชาน” เรื่อยมาจนถึงยุคโรงงานผลิตเครื่องเคลือบและเปลี่ยนผ่านสู่ยุค “หงเต๋ียน” ร่วมสมัยในปัจจุบัน รากเหง้าทางประวัติศาสตร์เหล่านี้เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นว่าย่านถนนหงเต๋ียนแห่งนี้ไม่เพียงเป็นเสมือนประจักษ์พยานแห่งช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ แต่ยังเป็นสื่อกลางในการสืบสานวัฒนธรรมรูปแบบหนึ่งด้วยเช่นกัน ช่วงสมัยทางประวัติศาสตร์ที่เชื่อมต่อกันไม่เพียงเชื่อมโยงถึงความทรงจำในยุคใดยุคหนึ่ง แต่ยังสะท้อนถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของสังคมในแต่ละช่วงสมัยผ่าน “งานหัตถศิลป์ฮว่าหง” อันเป็นเอกลักษณ์ในปัจจุบัน ร้านค้าพาณิชย์และโรงหัตถกรรมหรือห้องปฏิบัติการศิลปะในย่านถนนหงเต๋ียนต่างชูแก่นแท้ของงานหัตถศิลป์ดั้งเดิมและวัฒนธรรมเครื่องเคลือบให้โดดเด่นด้วยการนำเสนอบุคคลและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการออกแบบพื้นที่ซึ่งประกอบด้วยการใช้องค์ประกอบดั้งเดิมมาเป็นปัจจัยเสริมสำหรับตกแต่ง อาทิ เครื่องมือสมัยโบราณที่ใช้กับงานเครื่องเคลือบและแผนภาพประกอบการอธิบายกระบวนการผลิตงานเครื่องเคลือบ ฯลฯ เพื่อให้ผู้เยี่ยมชมได้สัมผัสบรรยากาศผ่านหน้าต่างซึ่งเป็นสื่อนำพาสู่โลกแห่งวัฒนธรรมท้องถิ่น

ตามหลักทฤษฎีฉากทัศน์ รูปแบบการจัดโครงสร้างของพื้นที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและประสบการณ์ของมนุษย์อย่างลึกซึ้ง ซึ่งปัจจัยในส่วนนี้กำหนดให้ผู้วิจัยต้องดำเนินการตรวจสอบว่ารูปแบบการจัดโครงสร้างสำหรับการจัดแสดงช่วยส่งเสริมการดึงดูดความสนใจของเหล่าผู้ชมหรือไม่ และได้นำเสนอเส้นทางการเยี่ยมชมเขตพื้นที่อย่างถูกต้องชัดเจนหรือไม่ ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ภาคสนามตรวจสอบรายละเอียดสถานที่จริงในเบื้องต้นเผยให้เห็นว่าแม้มีร้านค้าและห้องปฏิบัติการศิลปะหลากหลายรูปแบบตั้งอยู่ในย่านถนนหงเต๋ียนเป็นจำนวนมาก ทว่าภายในย่านถนนแห่งนี้ยังคงมีพื้นที่ว่างสำหรับการจัดการวางโครงสร้างพื้นที่ให้มีประโยชน์ด้านการขึ้นเส้นทาง ในปัจจุบันการออกแบบฉากทัศน์ส่วนใหญ่มักมุ่งเน้นไปที่การจัดแสดงโดยแบ่งสัดส่วนพื้นที่สำหรับผลิตภัณฑ์และผลงานเป็นหลัก โดยให้ผู้ชมเป็นผู้สำรวจและเรียนรู้ด้วยตนเอง แม้ว่าวิธีการนี้ทำให้นักท่องเที่ยวมีอิสระในการเยี่ยมชมระดับหนึ่ง ทว่าในทางหนึ่งกลับทำให้พื้นที่สำหรับสร้างความเข้าใจให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นและยกระดับสัมผัสประสบการณ์ปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบยังไม่ได้รับการพัฒนาหรือถูกเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาต่อยอด

1.2 การเลือกองค์ประกอบและฉากทัศน์ที่นำเสนอให้เห็น

ในการออกแบบสร้างสรรค์ฉากทัศน์สำหรับศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเต๋ียน” การเลือกองค์ประกอบและวิธีการนำเสนอที่เหมาะสมถือเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างมาก เพื่อให้แน่ใจได้ว่าฉากทัศน์ของศูนย์การเรียนรู้แห่งนี้จะสามารถถ่ายทอดกลิ่นอายของมรดกทางวัฒนธรรมและศิลปะเครื่องเคลือบอันเป็นเอกลักษณ์ของย่านถนนหงเต๋ียนออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งใน

กระบวนการนี้ไม่เพียงต้องแสดงให้เห็นถึงประวัติศาสตร์และศิลปะอันหลากหลายของย่านถนนหงเต๋ียน แต่ยังต้องสร้างสภาพแวดล้อมที่มีความหมายในเชิงการศึกษา สามารถกระตุ้นให้เกิดอารมณ์ร่วม รวมถึงสร้างเสริมประสบการณ์การมีส่วนร่วมให้กับผู้ชม โดยการสร้างฉากทัศน์สำหรับศูนย์การเรียนรู้จำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลัก 4 ประการ ดังนี้



ภาพที่ 5-1 แผนภาพองค์ประกอบของศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ (Liu Yang, 2024)

1) การใช้สัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม

ศูนย์การเรียนรู้สามารถแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของ “วัฒนธรรมหงเต๋ียน” ได้โดยผ่านการประยุกต์ใช้สัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย ซึ่งประกอบด้วยการใช้องค์ประกอบสี สัน ลวดลายและงานภาพที่โดดเด่นเหมาะสมเป็นตัวแทนวัฒนธรรม อาทิ คำขวัญรำลึกเขียนด้วยศิลปะ การเขียนอักษรวิจิตรบนป้ายที่ติดไว้บนประตูร้านค้าและห้องปฏิบัติการศิลปะ อิฐเตาเผาที่ใช้ในการก่อสร้างอาคารสถาปัตยกรรม ตลอดจนงานภาพวาดเขียนสีเฟินไฉ่ที่ใช้ตกแต่งโคมไฟกระเบื้องเคลือบ ซึ่งตั้งเรียงรายอยู่ตามริมถนนในย่านถนนหงเต๋ียน ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นการแสดงออกในรูปแบบสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สำคัญของย่านถนนหงเต๋ียน

2) การบูรณาการองค์ประกอบด้านการศึกษา

ย่านถนนหงเต๋ียนคาดหวังที่จะถ่ายทอดคุณค่าด้านการศึกษาผ่านการจัดแสดงความเป็นมาทางประวัติศาสตร์และเทคนิควิธีการสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบ โดยนำองค์ประกอบการแสดงผลแบบอินเทอร์แอกทีฟ อาทิ โมเดลแบบจำลอง สื่อวิดีโอ ข้อความอธิบายประกอบ ฯลฯ มาประยุกต์ร่วมในการจัดแสดง ซึ่งศูนย์การเรียนรู้มุ่งมั่นที่จะเพิ่มพูนประสบการณ์การเรียนรู้และสร้างเสริมองค์ความรู้ให้กับผู้ชมเพื่อให้กลุ่มคนเหล่านี้มีความเข้าใจในเทคนิคและศิลปะเครื่องเคลือบอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

3) การสร้างเสริมการเชื่อมต่อทางอารมณ์

การออกแบบฉากทัศน์ของศูนย์การเรียนรู้แห่งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ผู้เข้าชมเยี่ยมชมศูนย์การเรียนรู้เกิดอารมณ์ร่วม โดยทำให้ผู้ชมสัมผัสได้ถึงความรักและความเคารพในงานหัตถศิลป์เครื่องเคลือบ รวมถึงส่งเสริมให้เกิดความตระหนักรู้ถึงความรู้สึกรับผิดชอบต่อการสืบทอดวัฒนธรรมประจำชนชาติผ่านการวางแผนงานและการจัดการการจัดแสดงภายในศูนย์การเรียนรู้อย่างพิถีพิถัน ซึ่งผู้ชมสามารถเกิดความตระหนักรู้และรับรู้ได้ถึงคุณค่าของงานหัตถศิลป์เครื่องเคลือบดั้งเดิมโดยผ่านประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการเยี่ยมชมศูนย์การเรียนรู้แห่งนี้

4) การมอบประสบการณ์การมีส่วนร่วม

ศูนย์การเรียนรู้สามารถสนับสนุนให้ผู้ชมได้สัมผัสกับประสบการณ์ในกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะเครื่องเคลือบด้วยตนเองโดยผ่านการนำเสนอองค์ประกอบที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม อาทิ พื้นที่สัมผัสประสบการณ์ศิลปะเครื่องเคลือบและงานนิทรรศการในรูปแบบการสร้างเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบ ฯลฯ การออกแบบโดยมุ่งให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้ชมไม่เพียงช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ตัวผู้ชมจะได้รับจากการเยี่ยมชม แต่ยังทำให้กระบวนการเรียนรู้มีชีวิตชีวาและน่าสนใจยิ่งขึ้นซึ่งเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยยกระดับประสิทธิภาพด้านการศึกษา

1.3 ฟังก์ชันการใช้งานพื้นที่

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและอภิปรายเกี่ยวกับแรงขับเคลื่อนด้านการเรียนรู้ของพื้นที่ทางวัฒนธรรมในย่านถนนหงเต๋ียนโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีฉากทัศน์ จากการวิจัยพบว่าฟังก์ชันการใช้งานพื้นที่ของ “หงเต๋ียน” แบบดั้งเดิมมุ่งเน้นไปที่การจัดแสดงผลิตภัณฑ์เป็นหลัก ดังนั้น รูปแบบฟังก์ชันการใช้งานพื้นที่จึงมีความเชื่อมโยงกับการจัดแสดงและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์หรือผลงานเครื่องเคลือบอย่างมาก ซึ่งโครงการจัดการในงานวิจัยนี้เป็นการปรับเปลี่ยนฟังก์ชันการใช้งานพื้นที่แบบดั้งเดิม อาทิ การสร้างสรรค์ การจัดแสดงและการจำหน่ายงานเครื่องเคลือบให้กลายเป็นศูนย์แลกเปลี่ยนองค์ความรู้และข้อมูลแบบเปิดกว้าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เข้าชมทั้งในด้านในองค์ความรู้และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแผนการจัดการเป็นปัจจัยเชิงสัญลักษณ์ที่ทำให้เห็นว่าฟังก์ชันการบริการของศูนย์การเรียนรู้แห่งนี้กำลังค่อย ๆ เปลี่ยนผ่านสู่การดำเนินงานโดยมีผู้ใช้

เป็นศูนย์กลาง (User-Centered) รวมถึงยังมีการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการใหม่ ๆ ในเส้นทางการเรียนรู้ของผู้ใช้ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง

สำหรับการวางแผนการจัดการฟังก์ชันการใช้งานพื้นที่สำหรับศูนย์การเรียนรู้ศิลปะ เครื่องเคือบควรเริ่มต้นจากการวางแผนด้วยแนวคิด 2 ประการ โดยประการแรกควรพิจารณาย่านถนนหงเต๋ยในในฐานะสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์เกี่ยวกับงานหัตถศิลป์วาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคือบของเมืองจิ้งเต๋ยซึ่งอุดมไปด้วยนัยแฝงทางวัฒนธรรมอันหลากหลาย การรักษาและให้ความเคารพในความดั้งเดิมของ “วัฒนธรรมหงเต๋ย” จึงมีความสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะในบริบทสังคมดังเช่นในปัจจุบันซึ่งข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างรวดเร็ว ดังนั้นพื้นที่ให้บริการแบบดั้งเดิมจึงควรได้รับการจัดรูปแบบและออกแบบเสียใหม่ด้วยแนวคิดเชิงสร้างสรรค์ โดยรักษาฟังก์ชันการใช้งานด้านการศึกษาเกี่ยวกับ “ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมหงเต๋ย” อันเป็นหัวใจสำคัญเอาไว้

อีกประการหนึ่ง การวางแผนการใช้งานพื้นที่ยังจำเป็นต้องก้าวข้ามฟังก์ชันการใช้งานที่เคยมีในประวัติศาสตร์และสร้างสภาพแวดล้อมที่เปี่ยมด้วยบรรยากาศทางวัฒนธรรม เพิ่มพื้นที่ให้บริการอเนกประสงค์รูปแบบใหม่ อาทิ พื้นที่สร้างเสริมการเรียนรู้ พื้นที่สำหรับริเริ่มสร้างสรรค์ พื้นที่พักผ่อน พื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตลอดจนพื้นที่สร้างเสริมประสบการณ์ เพื่อให้ผู้ใช้ (ผู้ชม) มีสถานที่ทางวัฒนธรรมที่ช่วยสร้างเสริมแรงบันดาลใจ ส่งเสริมการเรียนรู้ การศึกษาวิจัย และการสื่อสารแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะพื้นที่จะมีขนาดเท่าใดก็ตาม พื้นที่ในส่วนนี้ทั้งหมดล้วนกลายเป็นพื้นที่ใช้งานรูปแบบใหม่ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคือบในอนาคต

กล่าวโดยสรุป ในการจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคือบ ผู้วิจัยได้นำหลักทฤษฎีความทรงจำของสังคมเมืองบูรณาการร่วมกับหลักทฤษฎีมรดกทางวัฒนธรรมเพื่อดำเนินการศึกษาเจาะลึกถึงประวัติศาสตร์เชิงมานุษยวิทยาที่มีความเป็นมาอย่างยาวนานของ “ย่านถนนหงเต๋ย” โดยในขณะเดียวกันยังมีการนำทฤษฎีฉกัทศน์มาประยุกต์ใช้ในขอบเขตด้านการศึกษาเพื่อสร้างจุดสร้างเสริมการเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีความหมายในด้านการศึกษา มุ่งส่งเสริมฟังก์ชันการใช้งานเชิงพื้นที่ รวมถึงเพิ่มการบูรณาการทรัพยากรทางวัฒนธรรมให้ถึงขีดสุด ตลอดจนเสริมสร้างและปรับปรุงพัฒนาการจัดแสดงวัฒนธรรมศิลปะการวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคือบของย่านถนนแห่งนี้

2. การสร้างอารมณ์ร่วมในฉากทัศน์ของศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเตี้ยน”

เพื่อสร้างศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเตี้ยน” รวมถึงสร้างเสริมให้เกิดอารมณ์ร่วมอันลึกซึ้งระหว่างมนุษย์และวัตถุท่ามกลางฉากทัศน์ที่ออกแบบสร้างสรรค์ตามแนวคิดหลักของศูนย์การเรียนรู้แห่งนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำชุดมาตรการและกิจกรรมที่ออกแบบมาอย่างพิถีพิถันมาใช้ในการจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเตี้ยน”

ในส่วนแรกผู้วิจัยได้จัดให้มีพื้นที่พิเศษภายในโซนพื้นที่นิทรรศการจัดแสดง ซึ่งภายในพื้นที่ดังกล่าวมีการจัดแสดงข้อมูลต่าง ๆ ที่บอกเล่าเรื่องราวระหว่างมนุษย์และศิลปะเครื่องเคลือบโดยประกอบด้วยการเดินทางเสาะแสวงหาแรงบันดาลใจของเหล่าปรมาจารย์ศิลปินช่างฝีมืองานเครื่องเคลือบ การเปลี่ยนแปลงและเส้นทางการเติบโตของเหล่าผู้ร่ำเรียนทักษะศิลปะเครื่องเคลือบ รวมถึงความรู้สึกอันลึกซึ้งและเรื่องราวที่แฝงอยู่เบื้องหลังผลงานเครื่องเคลือบแต่ละชิ้นที่นำมาจัดแสดง พื้นที่พิเศษนี้ไม่เพียงเป็นพื้นที่ซึ่งช่วยส่งเสริมให้ผู้ชมได้สร้างความผูกพันทางอารมณ์กับผลงานเครื่องเคลือบผ่านเรื่องราวที่เปี่ยมด้วยพลังแห่งชีวิต แต่ยังสร้างเสริมให้ผู้ชมเข้าใจและสัมผัสถึงคุณค่าที่แท้จริงของงานศิลปะเครื่องเคลือบได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ต่อมาในส่วนขององค์ประกอบการสร้างเสริมประสบการณ์ด้านปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบ ผู้วิจัยออกแบบให้มีโซนพื้นที่ DIY (Do it yourself) งานศิลปะเครื่องเคลือบและยังมีการเปิดหลักสูตรคอร์สเรียนสร้างเสริมประสบการณ์ด้านศิลปะเครื่องเคลือบเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ชมสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบด้วยตนเอง สัมผัสประสบการณ์สร้างสรรค์ในการเปลี่ยนก้อนดินเหนียวให้กลายเป็นผลงานศิลปะด้วยมือของตนเอง ซึ่งความรู้สึกมีส่วนร่วมและความสุขจากการสร้างสรรค์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมนี้สามารถช่วยเพิ่มพูนอารมณ์ร่วมที่ผู้ชมมีต่อผลงานเครื่องเคลือบได้อย่างมาก

นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมแลกเปลี่ยนอารมณ์ความรู้สึกนารูปแบบที่จัดขึ้นเป็นประจำตามช่วงระยะเวลาที่กำหนด อาทิ งานบรรยายให้ความรู้โดยศิลปิน งานชุมนุมแบ่งปันเรื่องราว รวมถึงงานสัมมนาในหัวข้อที่เกี่ยวข้อง โดยเชิญช่างฝีมือ ศิลปินงานเครื่องเคลือบ ตลอดจนผู้ที่มีความชื่นชอบในศิลปะเครื่องเคลือบมาเป็นวิทยากรพิเศษร่วมแบ่งปันประสบการณ์การเดินทางในห้วงแห่งอารมณ์ระหว่างตัวพวกเขา กับศิลปะเครื่องเคลือบ กิจกรรมดังกล่าวไม่เพียงเป็นเวทีซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ชมได้แบ่งปันและรับฟังเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึกที่ผู้อื่นมีต่อศิลปะเครื่องเคลือบ แต่ยังเป็นปัจจัยที่ช่วยสร้างความเชื่อมโยงทางอารมณ์และอารมณ์ร่วมที่ลึกซึ้งระหว่างผู้ชมที่เข้าร่วมกิจกรรม

ในด้านการออกแบบและการตกแต่งศูนย์การเรียนรู้ ผู้วิจัยมุ่งให้ความสำคัญกับการบูรณาการองค์ประกอบทางอารมณ์ โดยเลือกรูปแบบการตกแต่งที่ให้ความรู้สึกอบอุ่น ผ่อนคลายด้วยความพิถีพิถัน นำพาผู้ชมสู่การเดินทางผจญภัยในห้วงแห่งศิลปะที่ชวนดื่มด่ำจนเกิดอารมณ์ร่วมโดยผ่านรูปแบบการจัดการพื้นที่อย่างชาญฉลาด ศิลปะการจัดแสดง รวมถึงรายละเอียดรูปแบบการตกแต่งที่คัดสรรมาอย่างดี

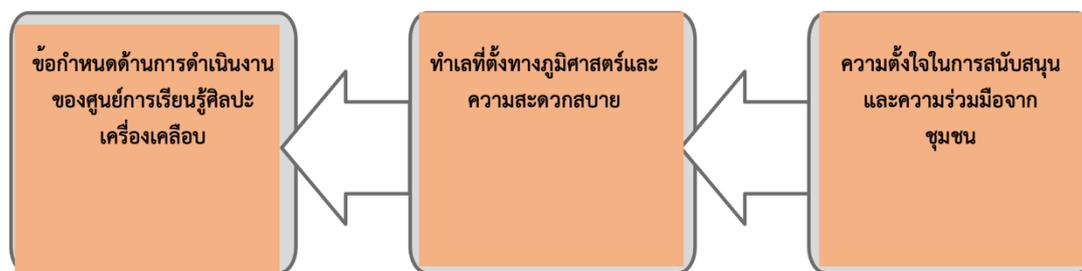
ด้วยการออกแบบและการจัดกิจกรรมในหลากหลายมิติที่ได้กล่าวไปในข้างต้น ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเตี้ยน” จึงสามารถสร้างเสริมอารมณ์ร่วมระหว่างผู้ชมและองค์ประกอบเชิงวัตถุต่าง ๆ ในฉากทัศน์ที่สร้างขึ้นตามแนวคิดหลักของศูนย์การเรียนรู้แห่งนี้ ซึ่งไม่เพียงช่วยให้ผู้ชมได้สัมผัสประสบการณ์ในการเข้าถึงเสน่ห์อันไร้ขอบเขตของศิลปะเครื่องเคลือบอย่างลึกซึ้ง ยิ่งไปกว่านั้นยังทำให้ผู้ชมได้รับรู้และมีอารมณ์ร่วมไปกับวัฒนธรรมเครื่องเคลือบในมิติที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

3. เหตุปัจจัยในการเลือกสถานที่จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ

ด้วยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยภาคสนาม ผู้วิจัยจึงตัดสินใจเลือกใช้อาคารหลังแรกที่ตั้งอยู่ตรงบริเวณประตูทางเข้าย่านถนนหงเตี้ยนเป็นสถานที่จัดตั้งและดำเนินโครงการจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ ตัวอาคารหลังนี้มีขนาดครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 400 ตารางเมตร ซึ่งเหตุปัจจัยหลักในการเลือกสถานที่ดังกล่าวในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเตี้ยน” มีดังนี้



ภาพที่ 5-2 สภาพพื้นที่บริเวณประตูทางเข้าย่านถนนหงเตี้ยน (Liu Yang, 2024)



ภาพที่ 5-3 แผนภาพเหตุปัจจัยพื้นฐานในการเลือกสถานที่จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ (Liu Yang, 2024)

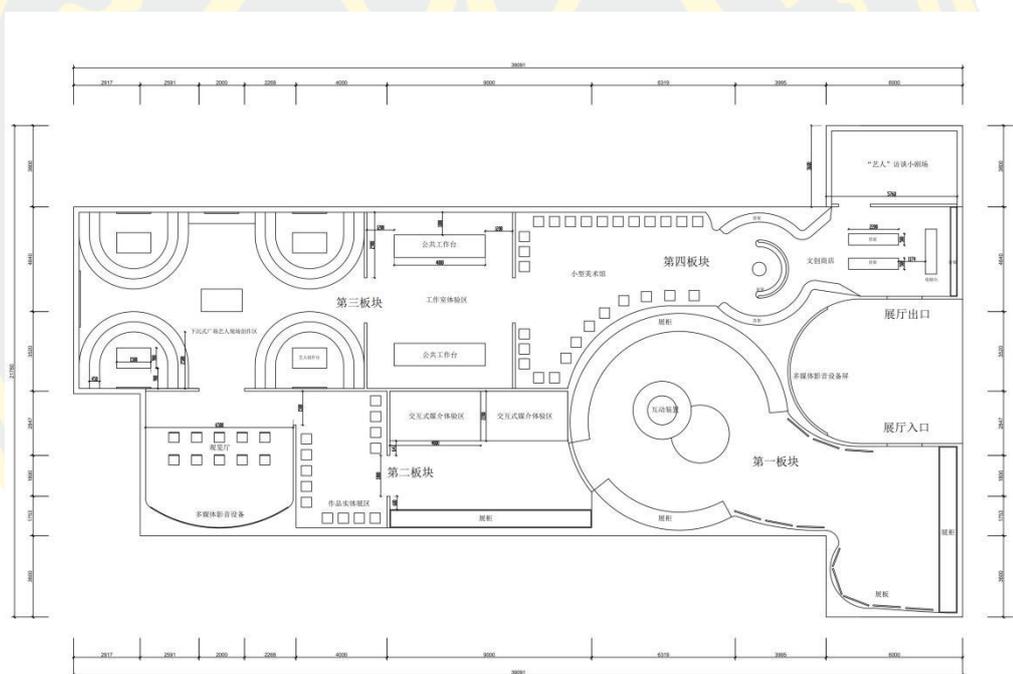
1) ข้อกำหนดด้านการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ: ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบถือเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีความสำคัญสำหรับย่านถนนหงเต๋ียน ตัวอาคารแห่งนี้มีองค์ประกอบฟังก์ชันการใช้งานพื้นฐานที่จำเป็นอยู่แล้ว อาทิ โชนต้อนรับ องค์ประกอบชี้นำเส้นทางภายในอาคาร องค์ประกอบส่วนจัดแสดง ฯลฯ จึงถือเป็นสถานที่ซึ่งมีเงื่อนไขเหมาะสมสำหรับการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ อีกทั้งอาคารหลังนี้ไม่เพียงสามารถนำเสนอสภาพแวดล้อมและเงื่อนไขส่งเสริมด้านการเรียนรู้ที่ดีย่อมให้กับผู้เรียน (ผู้ชม) แต่ยังมีฟังก์ชันการใช้งานที่ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ รวมถึงส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบเพื่อการเรียนรู้ที่ทางศูนย์การเรียนรู้ได้ออกแบบและจัดเตรียมไว้ให้สำหรับผู้ชม

2) ทำเลที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และความสะดวกสบาย: ย่านถนนหงเต๋ียนตั้งอยู่เขตพื้นที่ซึ่งสะดวกต่อการเดินทาง นักท่องเที่ยวจึงสามารถเดินทางมาท่องเที่ยวและเยี่ยมชมสถานที่ต่าง ๆ ในย่านถนนแห่งนี้ได้อย่างสะดวกและง่ายดาย อีกทั้งการเลือกจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบตรงบริเวณศูนย์จัดการนักท่องเที่ยวของย่านถนนหงเต๋ียนยังเป็นทางเลือกที่ช่วยสร้างเสริมพลังดึงดูดและสามารถดึงดูดให้มีผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดโดยศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบในจำนวนมากยิ่งขึ้น

3) ความตั้งใจในการสนับสนุนและความร่วมมือจากชุมชน: ในระหว่างกระบวนการลงพื้นที่ภาคสนาม ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าชุมชนย่านถนนหงเต๋ียนได้แสดงออกให้เห็นถึงความตั้งใจในการสนับสนุนและยินดีให้ความร่วมมือในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ ซึ่งทางชุมชนคาดหวังว่าการร่วมมือกับศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเต๋ียน” จะไม่เพียงช่วยสืบสานและส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมของย่านถนนแห่งนี้ แต่ยังเป็นการมอบโอกาสในการเรียนรู้และสัมผัสประสบการณ์ที่หลากหลายแก่นักท่องเที่ยวและชาวบ้านในชุมชน

จากเหตุปัจจัยที่กล่าวถึงในข้างต้น อาคารศูนย์การจัดการนักท่องเที่ยวย่านถนนหงเต๋ียนจึงได้รับเลือกให้เป็นสถานที่จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ โดยพิจารณาจากระดับความลึกซึ้งทางวัฒนธรรม สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ ทำเลที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่สร้างข้อได้เปรียบและความสะดวกสบาย ตลอดจนการสนับสนุนและความยินดีในการให้ความร่วมมืออย่างแพร่หลายเป็นวงกว้างของชุมชนในย่านถนนหงเต๋ียน ซึ่งการตัดสินใจเลือกนี้มีส่วนช่วยสร้างสภาพแวดล้อมด้านการเรียนรู้ในอุดมคติสำหรับผู้เรียน (ผู้ชม) รวมถึงส่งเสริมการสืบสานวัฒนธรรมและการพัฒนาการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

แบบแผนโครงการจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเต๋ียน”



ภาพที่ 5-4 แผนผังศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเต๋ียน” ในแนวระนาบ (Liu Yang, 2024)



ภาพที่ 5-5 ภาพแสดงผลงานออกแบบพื้นที่โซนที่ 1 (Liu Yang, 2024)

พื้นที่โซนที่ 1 มีขนาดครอบคลุมพื้นที่ 100 ตารางเมตร โดยตั้งอยู่ตรงบริเวณทางเข้าสู่ศูนย์การเรียนรู้



ภาพที่ 5-6 ภาพแสดงผลงานออกแบบพื้นที่โซนที่ 2 (Liu Yang, 2024)

พื้นที่โซนที่ 2 มีขนาดครอบคลุมพื้นที่ 100 ตารางเมตร โดยตั้งอยู่ตรงบริเวณพื้นที่โซนที่ 2 ของศูนย์การเรียนรู้



ภาพที่ 5-7 ภาพแสดงผลงานออกแบบพื้นที่โซนที่ 3 (Liu Yang, 2024)

พื้นที่โซนที่ 3 มีขนาดครอบคลุมพื้นที่ 100 ตารางเมตร โดยตั้งอยู่ตรงบริเวณพื้นที่ฝั่งซ้าย
ในชั้นที่ 2 ของอาคารศูนย์การเรียนรู้



ภาพที่ 5-8 ภาพแสดงผลงานออกแบบพื้นที่โซนที่ 4 (Liu Yang, 2024)

พื้นที่โซนที่ 4 มีขนาดครอบคลุมพื้นที่ 100 ตารางเมตร โดยตั้งอยู่ตรงบริเวณพื้นที่ฝั่งขวาในชั้นที่ 2 ของอาคารศูนย์การเรียนรู้

ในการออกแบบสร้างสรรค์แผนงานการจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ชินหงเตี้ยน” ผู้วิจัยได้วางแผนงานโดยแบ่งโซนพื้นที่หลักของศูนย์การเรียนรู้ออกเป็น 4 โซน ประกอบด้วย โซนพื้นที่ศูนย์นิทรรศการวัฒนธรรมเครื่องเคลือบ โซนพื้นที่ศูนย์นิทรรศการส่งเสริมประสบการณ์ด้านศิลปะเครื่องเคลือบ โซนพื้นที่ศูนย์นิทรรศการผลงานศิลปะเครื่องเคลือบ และโซนพื้นที่ศูนย์นิทรรศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบระหว่างประเทศ ซึ่งโซนพื้นที่ในศูนย์การเรียนรู้ทั้ง 4 โซนหลักรวมกันเป็นหัวใจสำคัญของศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ชินหงเตี้ยน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเอกลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในท้องถิ่น ในขณะเดียวกันยังมุ่งยกระดับความรู้ความเข้าใจและสุนทรียภาพในการชมศิลปะเครื่องเคลือบของสาธารณชน

1. พื้นที่โซนที่ 1: โซนศูนย์นิทรรศการวัฒนธรรมเครื่องเคลือบ

ตารางที่ 5-1 พื้นที่โซนที่ 1: โซนศูนย์นิทรรศการวัฒนธรรมเครื่องเคลือบ

พื้นที่โซนที่ 1: โซนศูนย์นิทรรศการวัฒนธรรมเครื่องเคลือบ	
	
1. เนื้อหาการจัดแสดง	การจัดแสดงข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมหงเตี้ยน รวมถึงวัสดุที่ใช้ในงานหัตถศิลป์วาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบและเทคนิคศิลป์ที่ใช้สร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบ
2. วัตถุประสงค์ในการจัดแสดง	เพื่อให้ผู้ชมรับรู้และเข้าใจในศิลปะเครื่องเคลือบและวัฒนธรรมของย่านถนนหงเตี้ยนอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้นผ่านการชมนิทรรศการจัดแสดงประวัติศาสตร์ย่านถนนหงเตี้ยน รวมถึงเทคนิควิธีที่ใช้สร้างสรรค์ในศิลปะเครื่องเคลือบ
3. รูปแบบการแสดงผล	โซนจัดแสดงบอร์ดนิทรรศการ: มีการตั้งบอร์ดนิทรรศการไว้ตรงบริเวณประตูทางเข้าเพื่ออธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และภูมิหลังทางวัฒนธรรม รวมถึงกระบวนการพัฒนาด้านศิลปะเครื่องเคลือบของย่านถนนหงเตี้ยนแบบสังเขป

	<p>อุปกรณ์เครื่องเล่นสื่อวิดีโอมีลติมีเดีย: ใช้หน้าจอและลำโพงติดผนังเล่นสื่อวิดีโอ มีลติมีเดียที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของย่านถนนหงเต๋ียนและเทคนิคศิลปะที่ใช้สร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบ ตลอดจนสื่อวิดีโอและสื่อเสียงที่ช่วยแนะนำเส้นทางการเยี่ยมชม</p>
	<p>การจัดแสดงผลงาน: มีการติดตั้งจัดแสดงโบราณวัตถุวัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์ของย่านถนนหงเต๋ียนและผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจัดแสดงข้อมูลบุคคลสำคัญและผลงานที่โดดเด่นเหมาะสมเป็นตัวแทน “งานหัตถศิลป์ฮว่าหง” ของย่านถนนหงเต๋ียนโดยจัดเรียงตามลำดับช่วงปี</p>
4. จุดเด่น	<p>การจัดแสดงในพื้นที่โซนนี้ไม่เพียงทำให้ผู้ชมสามารถเข้าถึงและทำความเข้าใจประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่เปี่ยมด้วยความหลากหลายของย่านถนนหงเต๋ียนได้โดยตรง แต่ยังมี การเพิ่มปริมาณข้อมูลและการป้อนข้อมูลในรูปแบบการสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบผ่านการผสมผสานระหว่างวัตถุทางกายภาพและสื่อมัลติมีเดีย ซึ่งช่วยสร้างเสริมความรู้ที่มีส่วนร่วมและยกระดับคุณภาพของประสบการณ์ที่ผู้ชมได้รับการจากเยี่ยมชมนิทรรศการในพื้นที่โซนนี้</p>
5. กิจกรรมเฉพาะ	<p>ภายในพื้นที่โซนนี้มีการจัดกิจกรรมบรรยายและสัมมนาในหัวข้อเกี่ยวกับวัฒนธรรมย่านถนนหงเต๋ียนและศิลปะเครื่องเคลือบเป็นประจำตามช่วงระยะเวลาที่กำหนด ทั้งยังมีบริการนำเที่ยวชมในรูปแบบการสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบ ให้ผู้ชมได้ชื่นชมศิลปะและทำความเข้าใจวัฒนธรรมในเชิงลึกโดยผ่านอุปกรณ์ดิจิทัลนำเที่ยวชมและวิทยากรนักบรรยายมืออาชีพ ทั้งยังมีการจัดนิทรรศการชั่วคราวเกี่ยวกับศิลปะเครื่องเคลือบโดยจัดแสดงผลงานเครื่องเคลือบหายากและผลงานของศิลปินหน้าใหม่เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนและการเผยแพร่วัฒนธรรม</p>

ด้วยเนื้อหาการจัดแสดงและการจัดกิจกรรมที่หลากหลายดังที่กล่าวไปในข้างต้น โซนพื้นที่นิทรรศการวัฒนธรรมเครื่องเคลือบจึงมุ่งหมายที่จะนำเสนอแพลตฟอร์มสำหรับการทำความเข้าใจย่านถนนหงเต๋ียนและศิลปะเครื่องเคลือบของย่านถนนแห่งนี้ในเชิงลึกให้กับสาธารณชน ตลอดจนผลักดันการส่งเสริมและสืบสานวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเพื่อสร้างเสริมเสน่ห์ทางวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์และคุณค่าด้านการศึกษาให้กับศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเต๋ียน”

2. พื้นที่โซนที่ 2: โซนศูนย์นิทรรศการส่งเสริมประสบการณ์ด้านศิลปะเครื่องเคลือบ

ตารางที่ 5-2 พื้นที่โซนที่ 2: โซนศูนย์นิทรรศการส่งเสริมประสบการณ์ด้านศิลปะเครื่องเคลือบ

พื้นที่โซนที่ 2: โซนศูนย์นิทรรศการส่งเสริมประสบการณ์ด้านศิลปะเครื่องเคลือบ	
	
1. เนื้อหาการจัดแสดง	การจัดแสดงเทคนิคในศิลปะการวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบ รวมถึงการจัดแสดงเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์สร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบ
2. วัตถุประสงค์ในการจัดแสดง	เพิ่มพูนความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะเครื่องเคลือบของผู้ชม กระตุ้นความสนใจและความชื่นชอบในศิลปะเครื่องเคลือบของผู้ชมผ่านการสร้างเสริมประสบการณ์ในการสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบเพื่อนำไปสู่ความเข้าใจและความตื่นตัวในวัฒนธรรมเครื่องเคลือบอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น
3. รูปแบบการแสดงผลออก	โรงหัตถกรรมสร้างเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบ: มีการจัดเตรียมพื้นที่สำหรับประชุมเชิงปฏิบัติการโดยเฉพาะ พร้อมด้วยเครื่องมือและวัสดุที่จำเป็น ให้ผู้ชมได้สัมผัสประสบการณ์การสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบในแต่ละขั้นตอนภายใต้คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
	การแสดงสาธิต: มีการแสดงสาธิตเทคนิควิธีการสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบโดยช่างฝีมือเครื่องเคลือบตามเวลาที่กำหนดโดยเป็นการสาธิตเทคนิคขั้นสูงในวาดภาพเขียนสีตกแต่งและสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบ
	พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการสร้างเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบ: ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ อาทิ หน้าจอสัมผัสและเทคโนโลยี VR ฯลฯ ในการแสดงกระบวนการสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบ รวมถึงมอบประสบการณ์การสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบแบบเสมือนจริงให้กับเหล่าผู้ชม

4. จุดเด่น	ผู้ชมสามารถเข้าใจความซับซ้อนและความเป็นศิลปะของการสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบได้โดยตรงและใกล้ชิดยิ่งขึ้นผ่านการสัมผัสประสบการณ์ด้วยตนเองภายใต้การชี้แนะของผู้เชี่ยวชาญซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพด้านการเรียนรู้ การแสดงสดสาธิตเทคนิคขั้นสูงและการสร้างเสริมประสบการณ์ปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบสามารถช่วยเพิ่มความรูสึกมีส่วนร่วมและสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ชม ทำให้ศิลปะเครื่องเคลือบมีชีวิตชีวาและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น อีกทั้งประสบการณ์เสมือนจริงจากการใช้ประโยชน์เทคโนโลยีสมัยใหม่ยังสามารถดึงดูดกลุ่มคนได้อย่างแพร่หลายเป็นวงกว้างยิ่งขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น และกระตุ้นให้เกิดความสนใจในศิลปะเครื่องเคลือบ
5. กิจกรรมเฉพาะ	มีการเปิดหลักสูตรคอร์สสร้างเสริมประสบการณ์ด้านศิลปะเครื่องเคลือบที่มีระดับความยากแตกต่างกันไป โดยเนื้อหาภายในคอร์สครอบคลุมตั้งแต่การเรียนรู้ทักษะขั้นต้นเรื่อยไปจนถึงขั้นสูง มีการจัดงานประชุมเชิงปฏิบัติการภายใต้แนวคิดหลัก (ธีม) พิเศษ อาทิ การสร้างสรรค์และตกแต่งงานเครื่องเคลือบตามงานเทศกาลดั้งเดิม การสร้างสรรค์งานศิลปะเครื่องเคลือบสมัยใหม่ ฯลฯ มีการเชิญศิลปินงานเครื่องเคลือบที่มีชื่อเสียงให้มาร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนและให้คำแนะนำกับเหล่าผู้ชมแบ่งปันแนวคิดและประสบการณ์ในการสร้างสรรค์ทางศิลปะ

ด้วยการออกแบบและจัดการโซนพื้นที่ศูนย์นิทรรศการสร้างเสริมประสบการณ์ด้านศิลปะเครื่องเคลือบ ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ชินหงเตี้ยน” ไม่เพียงสามารถช่วยให้ผู้ชมมีความเข้าใจในเชิงลึกเกี่ยวกับกระบวนการงานเครื่องเคลือบ แต่ยังช่วยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนได้สัมผัสถึงเสน่ห์อันไร้ขอบเขตของศิลปะเครื่องเคลือบผ่านกิจกรรมภาคปฏิบัติและกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์

3. พื้นที่โซนที่ 3: โซนศูนย์นิทรรศการผลงานศิลปะเครื่องเคลือบ

ตารางที่ 5-3 พื้นที่โซนที่ 3: โซนศูนย์นิทรรศการผลงานศิลปะเครื่องเคลือบ

พื้นที่โซนที่ 3: โซนศูนย์นิทรรศการผลงานศิลปะเครื่องเคลือบ	
	
1. เนื้อหาการจัดแสดง	การจัดแสดงผลงานศิลปะเครื่องเคลือบสมัยโบราณ ผลงานร่วมสมัย ตลอดจนผลิตภัณฑ์อนุพันธ์ (Derivative Merchandise)
2. วัตถุประสงค์ในการจัดแสดง	เพื่อแสดงให้เห็นถึงวิวัฒนาการและคุณค่าทางวัฒนธรรมของศิลปะเครื่องเคลือบในขณะเดียวกันยังกระตุ้นให้สาธารณชนเกิดความสนใจในการประยุกต์และการสร้างสรรค์งานศิลปะเครื่องเคลือบโดยผ่านการจัดแสดงผลงานศิลปะเครื่องเคลือบตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน
3. รูปแบบการแสดงผลออก	นิทรรศการในหัวข้อเฉพาะ: ให้ผู้ชมได้ศึกษาและสำรวจศิลปะเครื่องเคลือบในช่วงเวลาหรือสำนักศิลปะที่จำเพาะเจาะจงในเชิงลึกโดยผ่านการจัดนิทรรศการในหัวข้อเฉพาะตามแนวคิดหลัก (ธีม) รูปแบบต่าง ๆ
	โซนเฉพาะสำหรับศิลปิน: มีการจัดพื้นที่เฉพาะให้สำหรับศิลปินเพื่อจัดแสดงชีวประวัติและผลงานที่โดดเด่นของศิลปินงานเครื่องเคลือบแต่ละราย เพื่อสร้างเสริมความรู้สู่ผู้ผูกพันเชิงมานุษยวิทยาและระดับความลึกซึ้งทางศิลปะให้กับนิทรรศการ รวมถึงการจัดพื้นที่สำหรับจัดแสดงบอร์ดนิทรรศการ
	ร้านค้าวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์: เป็นพื้นที่จัดแสดงแนวคิดการออกแบบและเรื่องราวของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์และผลิตภัณฑ์อนุพันธ์ซึ่งเป็นผลงานภาพวาดเขียนสีบนเครื่องเคลือบ โดยมีบริการแคชเชียร์ภายในพื้นที่เปิดโอกาสให้ผู้ชมได้ชื่นชมผลงานและซื้อกลับไป

	<p>โซนรับสั่งทำ: การจัดพื้นที่ไว้ให้บริการรับสั่งทำปรับแต่งงานเครื่องเคลือบตามต้องการ ผู้ชมสามารถสั่งทำผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ภาพวาดเขียนสีบนเครื่องเคลือบให้มีเอกลักษณ์ในแบบฉบับของตนเองได้ตามความพึงพอใจ</p>
4. จุดเด่น	<p>ความหลากหลายและหัวข้อเฉพาะทางในการจัดนิทรรศการช่วยสร้างเสริมความเข้าใจและความเพลิดเพลินในการชมศิลปวัฒนธรรมเครื่องเคลือบในหลากหลายมิติแง่มุมสำหรับผู้ชม</p>
5. กิจกรรมเฉพาะ	<p>มีการเชิญศิลปินงานเครื่องเคลือบและนักวิจารณ์งานศิลปะให้มาบรรยายและอภิปรายเกี่ยวกับศิลปะเครื่องเคลือบในสมัยโบราณและร่วมสมัยเป็นประจำตามช่วงระยะที่กำหนด ทั้งยังมีการจัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการซึ่งให้ศิลปินชี้แนะให้คำแนะนำต่าง ๆ ด้วยตนเองเพื่อให้ผู้ชมได้มีโอกาสสัมผัสประสบการณ์ในกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะอย่างใกล้ชิด รวมถึงกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์แบบกำหนดเองในโซนสร้างเสริมประสบการณ์ปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบ อาทิ การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องเคลือบแบบ DIY ฯลฯ เพื่อเพิ่มความสนใจในการลงมือสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องเคลือบด้วยตนเองของเหล่าผู้ชม</p>

การออกแบบและการจัดการพื้นที่ศูนย์นิทรรศการผลงานศิลปะเครื่องเคลือบในโซนที่ 3 นี้ ไม่เพียงช่วยนำเสนอให้เห็นความหลากหลายและนัยแฝงทางวัฒนธรรมอันลึกซึ้งของศิลปะเครื่องเคลือบ แต่ยังเป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้สาธารณชนได้ทำความเข้าใจและสัมผัสประสบการณ์เกี่ยวกับศิลปะเครื่องเคลือบในเชิงลึก ซึ่งช่วยสร้างเสริมให้สาธารณชนมีความเข้าใจและความชื่นชอบในศิลปะเครื่องเคลือบที่มากยิ่งขึ้น

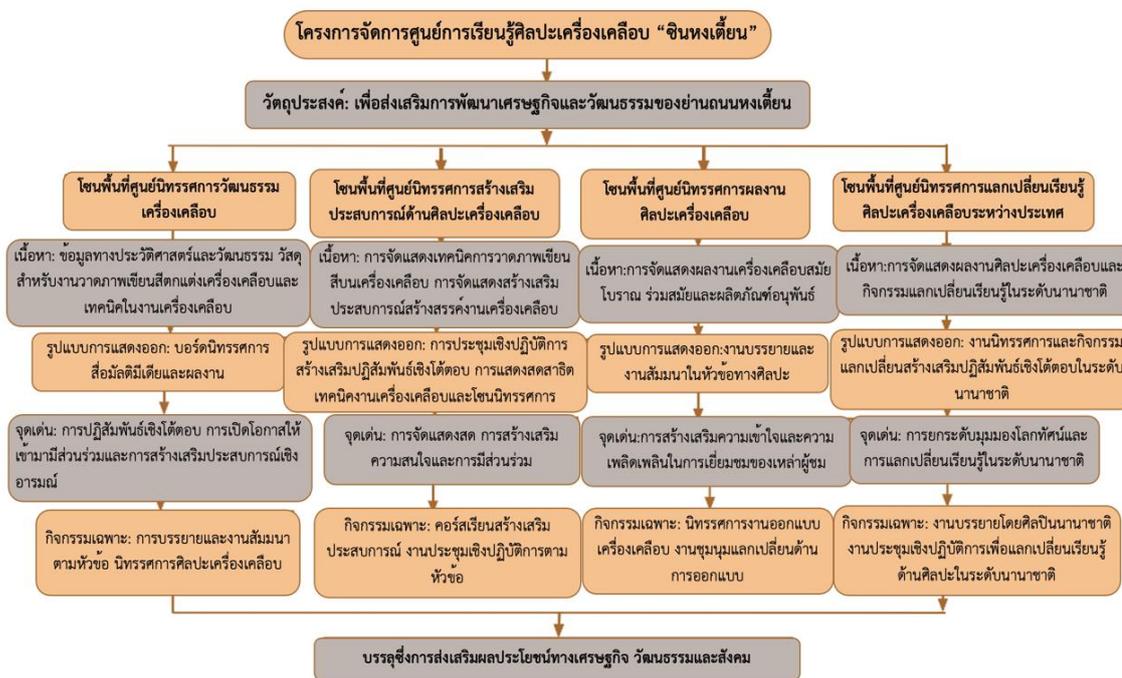
4. พื้นที่โซนที่ 4: โซนศูนย์นิทรรศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบระหว่างประเทศ

ตารางที่ 5-4 พื้นที่โซนที่ 4: โซนศูนย์นิทรรศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบระหว่างประเทศ

พื้นที่โซนที่ 4: โซนศูนย์นิทรรศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบระหว่างประเทศ	
	
1. เนื้อหาการจัดแสดง	นิทรรศการจัดแสดงผลงานศิลปะเครื่องเคลือบและกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบนานาชาติ
2. วัตถุประสงค์ในการจัดแสดง	เพื่อสร้างเสริมความเข้าใจที่สาธารณชนมีต่อกระแสโลกาภิวัตน์ของศิลปะเครื่องเคลือบในระดับนานาชาติ รวมถึงส่งเสริมการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศโดยผ่านงานนิทรรศการศิลปะเครื่องเคลือบและโครงการความร่วมมือข้ามวัฒนธรรมในระดับนานาชาติ
3. รูปแบบการแสดงผลออก	นิทรรศการระดับนานาชาติ: มีการจัดนิทรรศการศิลปะเครื่องเคลือบนานาชาติเป็นประจำตามช่วงระยะเวลาที่กำหนด ทั้งยังมีการเชิญศิลปินนานาชาติมาเข้าร่วมงานนิทรรศการเพื่อจัดแสดงผลงานศิลปะเครื่องเคลือบที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นที่สร้างสรรค์โดยเหล่าศิลปินที่ได้รับเชิญ
	การจัดแสดงข้อมูลด้วยสื่อมัลติมีเดีย: ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีมัลติมีเดียในการแสดงข้อมูลสื่อวิดีโอและรูปภาพกิจกรรมศิลปะเครื่องเคลือบระดับนานาชาติเพื่อมอบประสบการณ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบที่มีไดนามิกการเคลื่อนไหว

	<p>โซนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบ: มีการจัดพื้นที่ไว้สำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบ โดยส่งเสริมให้ผู้ชมได้สื่อสารแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับศิลปินนานาชาติผ่านการสื่อสารรูปแบบต่าง ๆ อาทิ ผ่านกระดานข้อความดิจิทัล สื่อโซเชียลมีเดีย ฯลฯ</p>
4. จุดเด่น	<p>พื้นที่ในโซนนี้มุ่งให้ความสำคัญกับโลกทัศน์ของศิลปะเครื่องเคลือบในระดับสากล ช่วยสร้างเสริมความเข้าใจและความเคารพที่สาธารณชนพึงมีต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรมในระดับสากล มีการบูรณาการร่วมกับองค์ประกอบมัลติมีเดียและองค์ประกอบสร้างเสริมการปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบ ทำให้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปะเครื่องเคลือบในระดับนานาชาติมีชีวิตชีวาและเข้าถึงได้อย่างทันทั่วทั้งในช่วงเวลา ณ ขณะนั้น (Real Time) เพื่อเพิ่มพูนความรู้สึกร่วมกันของเหล่าผู้ชม นอกจากนี้พื้นที่โซนดังกล่าวยังเป็นเวทีที่นำเสนอพื้นที่สำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสร้างความร่วมมือระหว่างศิลปินและผู้ชื่นชอบในงานศิลปะเครื่องเคลือบทั้งในประเทศจีนและต่างประเทศ ตลอดจนส่งเสริมความเข้าใจร่วมกันในทางวัฒนธรรม รวมถึงความร่วมมือเพื่อพัฒนาศิลปะร่วมกัน</p>
5. กิจกรรมเฉพาะ	<p>กิจกรรมการบรรยายและงานสัมมนาสำหรับศิลปินนานาชาติ การจัดนิทรรศการโครงการศิลปะข้ามวัฒนธรรม ตลอดจนงานประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางศิลปะในระดับนานาชาติ</p>

การออกแบบและจัดการโซนพื้นที่ศูนย์นิทรรศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบระหว่างประเทศ ทำให้ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเตี้ยน” ไม่เพียงแสดงให้เห็นถึงผลสำเร็จของการแลกเปลี่ยนเปลี่ยนแปลงและสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในแวดวงสาขาศิลปะเครื่องเคลือบ แต่ยังเป็นเวทีสำคัญในการส่งเสริมความเข้าใจทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศและนวัตกรรมทางศิลปะซึ่งมีส่วนช่วยสร้างเสริมอิทธิพลและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมเครื่องเคลือบของจีนในระดับสากล



ภาพที่ 5-9 แผนภาพกรอบแนวคิดการจัดการศูนย์การเรียนรู้แบบมุ่งให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม (Liu Yang, 2024)

การประยุกต์ใช้และการดำเนินการจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ชินหงเตี้ยน”

แผนการจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ชินหงเตี้ยน” ให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้และการดำเนินงานในทางปฏิบัติ โดยมุ่งส่งเสริมการสั่งสมองค์ความรู้และทักษะความสามารถผ่านการมีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมเชิงปฏิบัติต่าง ๆ ยกตัวอย่างเช่นการออกแบบงานเครื่องเคลือบในรูปแบบวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ ทางศูนย์การเรียนรู้แห่งนี้ไม่เพียงให้การสนับสนุนแนวคิดเชิงนวัตกรรมและการดำเนินงานออกแบบสร้างสรรค์ แต่ยังมีมุ่งมั่นในการนำแนวคิดสร้างสรรค์เหล่านี้มาประยุกต์ใช้เพื่อให้แนวคิดเชิงนามธรรมสามารถเปลี่ยนเป็นผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมได้จริง ซึ่งการประยุกต์ดังกล่าวไม่เพียงสามารถช่วยส่งเสริมการเติบโตของผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ แต่ยังช่วยขยายอิทธิพลของวัฒนธรรมเครื่องเคลือบให้เป็นที่แพร่หลายด้วยเช่นกัน กลยุทธ์ของศูนย์การเรียนรู้แห่งนี้ไม่เพียงช่วยพัฒนาทักษะส่วนบุคคลของผู้เยี่ยมชมและเข้าร่วมกิจกรรมเท่านั้น แต่ยังให้การสนับสนุนการพัฒนาและการสืบสานวัฒนธรรมของอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบในทุกภาคส่วน

ผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยและการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับ “หงเต๋ียน” มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบสร้างสรรค์ชุดผลงานเครื่องเคลือบ “ภาพการทำงานของเหล่าช่างฝีมือหงเต๋ียน” โดยมีช่างฝีมือของ “หงเต๋ียน” เป็นปัจจัยสำคัญในการออกแบบและใช้เทคนิควิธีการวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบในการสร้างสรรค์ผลงาน ต้นแบบของผลงานชุดนี้ออกแบบโดยอิงสภาพการทำงานในแต่ละวันของเหล่าช่างฝีมือ “หงเต๋ียน” อาทิ การเป่าเคลือบ การวาดภาพ การเตรียมวัสดุสำหรับตกแต่งเขียนสี ตลอดจนการปรับแก้เก็บรายละเอียดงานเป็นกุญแจสำคัญในการออกแบบสร้างสรรค์ ซึ่งผู้วิจัยออกแบบลวดลายบนชิ้นงานโดยนำแบบอักษรจีนมาผสมผสานร่วมกับลักษณะท่าทางของมนุษย์เพื่อให้สองปัจจัยนี้ส่งเสริมเติมเต็มซึ่งกันและกัน จากนั้นจึงออกแบบลักษณะภาพลวดลายโดยใช้วิธีการปรับเปลี่ยนรูปทรงแบบเกินจริงในการตัดทอนรูปร่างองค์ประกอบส่วนมนุษย์ให้เป็นภาพรูปร่างอย่างง่าย มุ่งเน้นไปที่ไดนามิกการเคลื่อนไหวในสไตล์งานแบบการ์ตูน โดยมุ่งเน้นการตกแต่งเป็นหลัก ผลงานชุดนี้แสดงให้เห็นถึงแก่นแท้ทางจิตวิญญาณที่สื่อถึงความภักดีและความยึดมั่นในการสร้างสรรค์งานศิลป์ตลอดชั่วชีวิตของเหล่าชาวฮว่าหง โดยรวมอักษรจีนที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์ “ความหมั่นเพียร (勤) ความพิถีพิถัน (精) ความก้าวหน้า (进) และความมุ่งมั่น (专)” ของชาวฮว่าหงให้เป็นหนึ่งเดียวกับการออกแบบสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ ซึ่ง (勤) สื่อถึงความวิริยะอุตสาหะในการทำงานสร้างสรรค์ซึ่งแสดงให้เห็นถึงจิตวิญญาณของการทำงานอย่างขยันขันแข็งตลอดชั่วชีวิตของช่างฝีมือหงเต๋ียน (精) สื่อถึงความวิจิตรประณีตซึ่งแสดงให้เห็นถึงระดับความต้องการในคุณภาพผลงานของช่างฝีมือหงเต๋ียน (进) สื่อถึงความก้าวหน้าซึ่งเป็นแก่นแท้ทางจิตวิญญาณของช่างฝีมือหงเต๋ียนในแต่ละช่วงยุคที่ต้องพัฒนาตนเองให้เท่าทันกาลยุคสมัย ละทิ้งปัจจัยเก่าที่ไม่มีประโยชน์และเปิดรับปัจจัยใหม่ที่ดี มุ่งพัฒนาควบคู่ไปกับกาลยุคสมัย (专) สื่อถึงความมุ่งมั่นเด็ดเดี่ยวซึ่งแสดงให้เห็นถึงสภาพการทำงานในแต่ละวันของช่างฝีมือหงเต๋ียนที่มุ่งความสนใจไปที่การวาดภาพเขียนสีตกแต่งงานเครื่องเคลือบ อีกทั้งเอกลักษณ์เหล่านี้ยังถือเป็นนัยแฝงทางจิตวิญญาณอันทรงคุณค่าที่ควรค่าแก่การเรียนรู้และสืบทอดในหมู่ผู้สร้างสรรค์งานศิลปะเครื่องเคลือบเพื่อสืบสานอดีตและเปิดโลกทัศน์สู่นาคต โดยผลงานแต่ละชิ้นมีรายละเอียด ดังนี้



ภาพที่ 5-10 ภาพชุดผลงานการสร้างสรรค์ “ภาพการทำงานของเหล่าช่างฝีมือหัตถ์ยืน”
(Liu Yang, 2024)

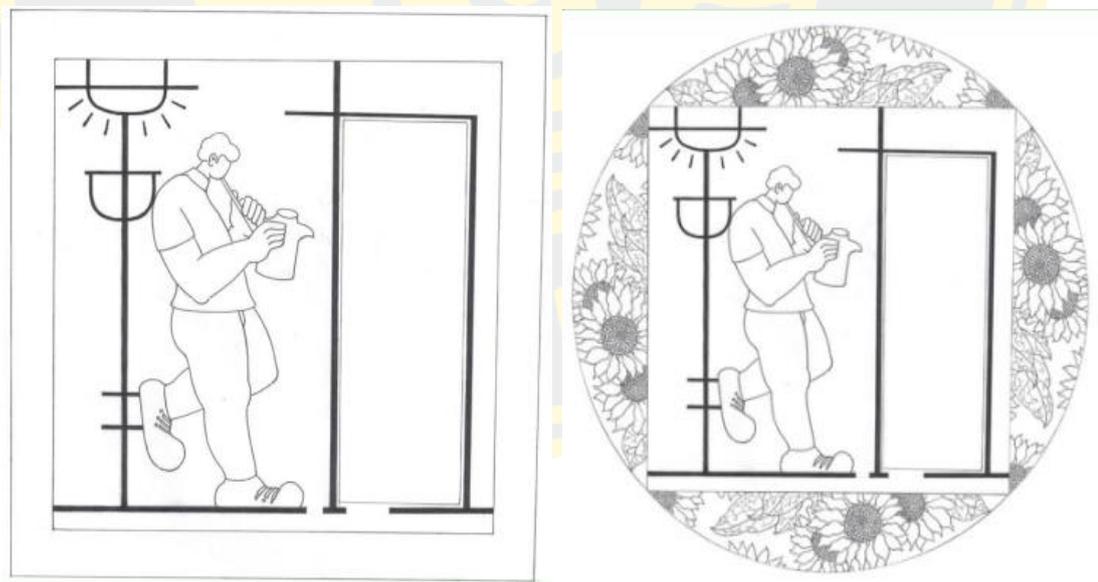
1. ชื่อผลงานชิ้นที่ 1: ความอดสาหะใน “ภาพการทำงานของเหล่าช่างฝีมือหึ่งเตียน”

1.1 ความหมายที่แฝงอยู่ในผลงาน:

ผลงานชิ้นที่ 1 ผู้วิจัยออกแบบลวดลายตกแต่งชิ้นงานโดยใช้ท่าทางในกระบวนการเป่าเคลือบเป็นต้นแบบ เป็นลักษณะท่าทางซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในวิธีการทำงานสร้างสรรค์ประจำวันของช่างฝีมือหึ่งเตียน รูปแบบลวดลายผ่านการปรับเปลี่ยนรูปทรงแบบเกินจริงในการตัดทอนรูปร่างองค์ประกอบส่วนมนุษย์ให้เป็นภาพรูปร่างอย่างง่าย มุ่งเน้นไปที่ไดนามิกการเคลื่อนไหวในสไตล์งานแบบการ์ตูน

พื้นที่ช่วงขอบโดยรอบผู้วิจัยเลือกตกแต่งด้วยลวดลายดอกทานตะวันซึ่งเป็นลวดลายดอกไม้ที่สื่อถึง “ความอดสาหะในการทำงาน” เนื่องจากดอกทานตะวันมีเอกลักษณ์อยู่ที่ตัวช่อดอกมักหันไปทางดวงอาทิตย์เสมอซึ่งมีนัยแฝงสื่อถึงความอดสาหะมุ่งมั่นจึงถือเป็นปัจจัยเชิงสัญลักษณ์ที่สะท้อนถึงจิตวิญญาณความวิริยะอดสาหะในการทำงานและความมุ่งมั่นอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

รวมถึงตัวอักษรจีน (勤) ที่ได้รับเลือกเป็นปัจจัยสะท้อนถึงแนวคิดองค์รวมเกี่ยวกับคุณลักษณะของชาวฝีมือหึ่งเตียน ตัวอักษร (勤) สื่อถึงความวิริยะอดสาหะในการทำงานสร้างสรรค์ซึ่งแสดงให้เห็นถึงจิตวิญญาณของการทำงานอย่างขยันขันแข็งตลอดชั่วชีวิตของช่างฝีมือหึ่งเตียน



ภาพที่ 5-11 ภาพร่างงานออกแบบลวดลายผลงานชิ้นที่ 1 (Liu Yang, 2024)

1.2 ภาพผลงานที่เสร็จสมบูรณ์



ภาพที่ 5-12 ภาพผลงานชิ้นที่ 1 ที่เสร็จสมบูรณ์ (Liu Yang, 2024)

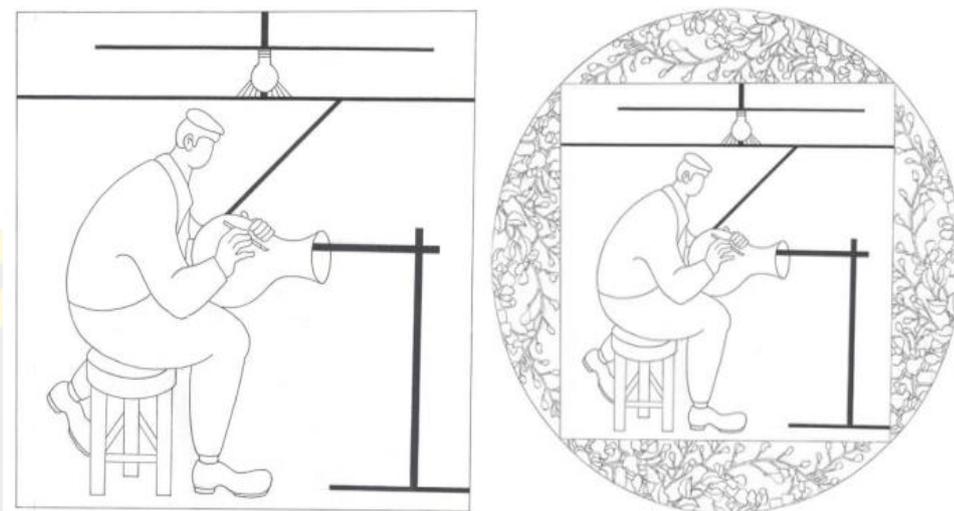
2. ชื่อผลงานชิ้นที่ 2: ความมุ่งมั่นใน “ภาพการทำงานของเหล่าช่างฝีมือหัตถ์ยืน”

2.1 ความหมายที่แฝงอยู่ในผลงาน:

ผลงานชิ้นที่ 2 ผู้วิจัยออกแบบลวดลายตกแต่งชิ้นงานโดยใช้ท่าทางการทำงานในกระบวนการวาดภาพตกแต่งเครื่องเคลือบเป็นต้นแบบ เป็นลักษณะท่าทางซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในวิถีการทำงานสร้างสรรค์ประจำวันของช่างฝีมือหัตถ์ยืน รูปแบบลวดลายผ่านการปรับเปลี่ยนรูปทรงแบบเกินจริงในการตัดทอนรูปร่างองค์ประกอบส่วนมนุษย์ให้เป็นภาพรูปร่างอย่างง่าย มุ่งเน้นไปที่ไดนามิกการเคลื่อนไหวในสไตล์งานแบบการ์ตูน

พื้นที่ช่วงขอบโดยรอบผู้วิจัยเลือกตกแต่งด้วยลวดลายดอกจื่อเถิงหรือดอกวิสทีเรียซึ่งเป็นลวดลายดอกไม้ที่สื่อถึง “จิตใจอันจดจ่อมุ่งมั่น” เนื่องจากดอกจื่อเถิงเป็นดอกไม้ประดับที่มีมูลค่าสูง ส่วนใหญ่มักมีดอกเป็นสีม่วง ลำต้นแข็งแรงตั้งตระหง่านให้ความรู้สึกถึงพลังชีวิตอันแข็งแกร่ง อีกทั้งภาษาดอกไม้ของดอกจื่อเถิงคือความมุ่งมั่นพากเพียร จึงถือเป็นปัจจัยเชิงสัญลักษณ์ที่สะท้อนถึงจิตวิญญาณความมุ่งมั่นตั้งใจได้เป็นอย่างดี

รวมถึงตัวอักษรจีน (专) ซึ่งได้รับเลือกให้เป็นปัจจัยที่สื่อถึงความมุ่งมั่นเด็ดเดี่ยวซึ่งแสดงให้เห็นถึงสภาพการทำงานในแต่ละวันของช่างฝีมือหงเตียนที่มุ่งความสนใจไปที่การวาดภาพเขียนสี ตกแต่งงานเครื่องเคลือบ



ภาพที่ 5-13 ภาพร่างงานออกแบบลวดลายผลงานชิ้นที่ 2 (Liu Yang, 2024)

2.2 ภาพผลงานที่เสร็จสมบูรณ์



ภาพที่ 5-14 ภาพผลงานชิ้นที่ 2 ที่เสร็จสมบูรณ์ (Liu Yang, 2024)

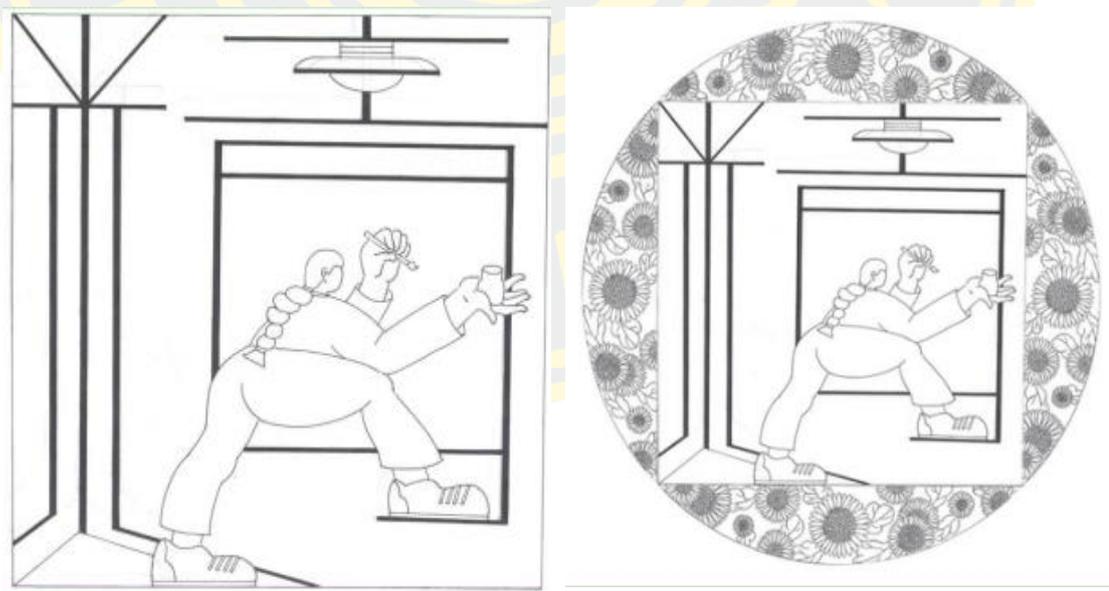
3. ชื่อผลงานชิ้นที่ 3: ความพิถีพิถันใน “ภาพการทำงานของเหล่าช่างฝีมือหัตถ์ยืน”

3.1 แนวคิดการออกแบบ:

ผลงานชิ้นที่ 3 ผู้วิจัยออกแบบลวดลายตกแต่งชิ้นงานโดยใช้ท่าทางการทำงานในกระบวนการเตรียมวัสดุสำหรับตกแต่งเขียนสีเป็นต้นแบบ เป็นลักษณะท่าทางซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในวิธีการทำงานสร้างสรรค์ประจำวันของช่างฝีมือหัตถ์ยืน รูปแบบลวดลายผ่านการปรับเปลี่ยนรูปทรงแบบเกินจริงในการตัดทอนรูปร่างองค์ประกอบส่วนมนุษย์ให้เป็นภาพรูปร่างอย่างง่าย มุ่งเน้นไปที่ไดนามิกการเคลื่อนไหวในสไตล์งานแบบการ์ตูน

พื้นที่ช่วงขอบโดยรอบผู้วิจัยเลือกตกแต่งด้วยลวดลายดอกเจียนหลานหรือดอกแกลดิโอลัสซึ่งเป็นลวดลายดอกไม้ที่สื่อถึง “ความเพียร” เนื่องจากดอกเจียนหลานเป็นดอกไม้ที่เมื่อเข้าสู่ช่วงออกดอก ส่วนดอกตูมจะเริ่มบานจากล่างขึ้นบนซึ่งสะท้อนถึงความพยายามและความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องของผู้ที่มีความเพียร ดังนั้นภาษาดอกไม้ของดอกเจียนหลานจึงสื่อถึงความขยันหมั่นเพียร จึงถือเป็นปัจจัยเชิงสัญลักษณ์ที่สะท้อนถึงจิตวิญญาณแห่งความเพียรพยายามและความมุ่งมั่นเพื่อความก้าวหน้าของช่างฝีมือหัตถ์ยืนทุกท่าน

และตัวอักษร (精) ได้รับเลือกให้เป็นปัจจัยที่สื่อถึงความวิจิตรประณีตซึ่งแสดงให้เห็นถึงระดับความต้องการในคุณภาพผลงานของช่างฝีมือหัตถ์ยืน



ภาพที่ 5-15 ภาพร่างงานออกแบบลวดลายผลงานชิ้นที่ 3 (Liu Yang, 2024)

3.2 ภาพผลงานที่เสร็จสมบูรณ์



ภาพที่ 5-16 ภาพผลงานชิ้นที่ 3 ที่เสร็จสมบูรณ์ (Liu Yang, 2024)

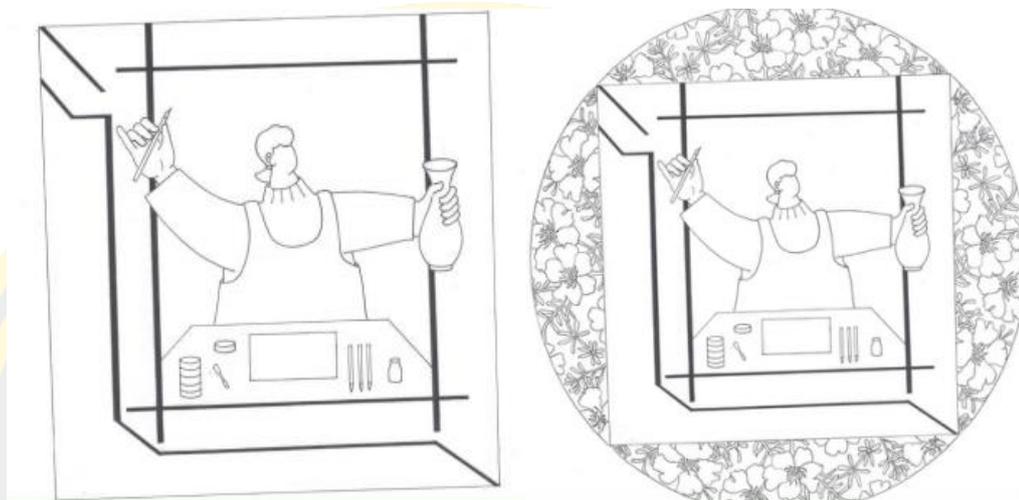
4. ชื่อผลงานชิ้นที่ 4: ความก้าวหน้าใน “ภาพการทำงานของเหล่าช่างฝีมือหัตถ์ยืน”

4.1 แนวคิดการออกแบบ:

ผลงานชิ้นที่ 3 ผู้วิจัยออกแบบลวดลายตกแต่งชิ้นงานโดยใช้ท่าทางการทำงานในกระบวนการปรับแก้รายละเอียดภาพลวดลายเป็นต้นแบบ เป็นลักษณะท่าทางซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในวิธีการทำงานสร้างสรรค์ประจำวันของช่างฝีมือหัตถ์ยืน รูปแบบลวดลายผ่านการปรับเปลี่ยนรูปทรงแบบเกินจริงในการตัดทอนรูปร่างองค์ประกอบส่วนมนุษย์ให้เป็นภาพรูปร่างอย่างง่าย มุ่งเน้นไปที่ไดนามิกการเคลื่อนไหวในสไตล์งานแบบการ์ตูน

พื้นที่ช่วงขอบโดยรอบผู้วิจัยเลือกตกแต่งด้วยลวดลายดอกไต้หยางซึ่งเป็นลวดลายดอกไม้ที่สื่อถึง “การก้าวไปข้างหน้า” ดอกไต้หยางมีนัยแฝงสื่อถึงกล้าหาญและความแข็งแกร่งซึ่งพร้อมจะก้าวไปข้างหน้า เนื่องจากดอกไต้หยางจึงเป็นดอกไม้ที่เหมาะสมสำหรับปลูกในสภาพแวดล้อมที่มีแสงแดดจ้า ดอกไม้ชนิดนี้จึงให้ความรู้สึกเชิงบวกและความกล้าหาญ ไม่หวั่นเกรงความยากลำบาก จึงถือเป็นปัจจัยเชิงสัญลักษณ์ที่สะท้อนถึงจิตวิญญาณที่รักในความก้าวหน้าของช่างฝีมือหัตถ์ยืน

ตัวอักษร (进) ยังได้รับเลือกให้เป็นปัจจัยที่สื่อถึงความก้าวหน้าซึ่งเป็นแก่นแท้ทางจิตวิญญาณของช่างฝีมือหัตถ์ยืนในแต่ละช่วงยุคที่ต้องพัฒนาตนเองให้เท่าทันกาลยุคสมัย ละทิ้งปัจจัยเก่าที่ไม่มีประโยชน์และเปิดรับปัจจัยใหม่ที่ดี มุ่งพัฒนาควบคู่ไปกับกาลยุคสมัย



ภาพที่ 5-17 ภาพร่างงานออกแบบลวดลายผลงานชิ้นที่ 4 (Liu Yang, 2024)

4.2 ภาพผลงานที่เสร็จสมบูรณ์



ภาพที่ 5-18 ภาพผลงานชิ้นที่ 4 ที่เสร็จสมบูรณ์ (Liu Yang, 2024)

เอกลักษณ์ทางศิลปะของผลงานเครื่องเคลือบชุด “ภาพการทำงานของเหล่าช่างฝีมือ หงเตียน” มีดังนี้

1. การนำงานหัตถศิลป์วาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบดั้งเดิมของหงเตียน อาทิ งานหัตถศิลป์จีนไฉ่ เฟินไฉ่และเหมียวจิน ฯลฯ มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบภาพลวดลายตกแต่งในสไตล์สมัยใหม่ ซึ่งถือเป็นการสืบสานและส่งเสริมเอกลักษณ์ทางศิลปะของงานหัตถศิลป์จีนดั้งเดิม ตลอดจนขยายแนวทางการแสดงออกทางศิลปะให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
2. การนำองค์ประกอบ “ตัวอักษร” บูรณาการสู่งานภาพวาด โดยผลงานชุดนี้มีการนำแนวคิดการออกแบบสมัยใหม่ที่น่าตัวอักษรมาใช้เป็นองค์ประกอบในงานออกแบบผสมผสานกับ ลักษณะท่าทางในวิถีการทำงานประจำวันของ “ชาวฮว่าหง” แล้วบูรณาการสู่การออกแบบสร้างสรรค์ งานภาพลวดลาย ซึ่งในขณะเดียวกันความหมายโดยนัยของตัวอักษรยังสื่อถึงเอกลักษณ์ทางจิต วิญญาณภายในภาพวาด ถือเป็นการสร้างประสิทธิผลทางศิลปะแบบ “ประโยคเดียวเชื่อมโยงได้ถึง สองความหมาย”
3. ผลงานชุดนี้ได้ก้าวข้ามกรอบจำกัดของหัวข้อสร้างสรรค์แบบแนวคิดหลักดั้งเดิมที่มี เพียงแนวคิดเดียว โดยนำองค์ประกอบแนวคิดหลักที่ใช้สร้างสรรค์ภาพลวดลายทั้งภาพบุคคลและ ดอกไม้มาบูรณาการร่วมกันเป็นหนึ่งเดียวอย่างชาญฉลาด องค์ประกอบแต่ละส่วนล้วนกลายเป็น ปัจจัยหลักของการตกแต่งที่มีความโดดเด่นแตกต่างกันไปจนก่อให้เกิดเป็นการบรรลุซึ่งประสิทธิผลทาง ศิลปะในรูปแบบ “การตกแต่งแบบองค์รวม”
4. การประยุกต์ใช้วัสดุใหม่ เทคโนโลยีใหม่รวมถึงโครงเครื่องเคลือบที่มีความบางและ น้ำหนักเบายังเอื้อต่อการสร้างสรรค์ผลงานสำหรับประดับตกแต่งประเภทโคมไฟและกล่องไฟ ซึ่งทำให้การสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบสามารถบูรณาการร่วมกับการสร้างฉากทัศน์เพื่อการ ประชาสัมพันธ์ศูนย์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แผนการประชาสัมพันธ์โครงการจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหง เตียน”

การประชาสัมพันธ์ (Public Relation) เป็นกระบวนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ที่ออกแบบมา เพื่อสร้างและรักษาความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างองค์กรและสาธารณะ วัตถุประสงค์หลักของ การประชาสัมพันธ์คือการกำหนดและรักษาภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร จัดการกับการรับรู้ของ สาธารณชนต่อองค์กร รวมถึงปกป้องชื่อเสียงขององค์กรในสถานการณ์วิกฤต (Yao & Li, 2017) สำหรับการประชาสัมพันธ์ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบซินหงเตียน ผู้วิจัยได้นำ กลยุทธ์ต่าง ๆ มาใช้เพื่อเพิ่มระดับการรับรู้ของสาธารณชนเกี่ยวกับกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้แห่งนี้

เพื่อดึงดูดให้มีผู้คนที่สนใจเข้ามาสัมผัสเสน่ห์ของวัฒนธรรมเครื่องเคลือบในจำนวนมากขึ้น โดยกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์มีประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์ด้วยโซเชียลมีเดียและแพลตฟอร์มออนไลน์

ผู้วิจัยวางแผนในการดำเนินการเผยแพร่เนื้อหาข่าวสารที่อัปเดตเป็นประจำผ่านแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดีย (เช่น Weibo, WeChat, Instagram ฯลฯ) ซึ่งครอบคลุมทั้งโฆษณาตัวอย่าง กิจกรรม การถ่ายทอดสด ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วม ตลอดจนการแบ่งปันกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ เพื่อลดระยะห่างระหว่างศูนย์การเรียนรู้และสาธารณชน ในเวลาเดียวกัน ผู้วิจัยได้สร้างเว็บไซต์อย่างเป็นทางการที่เป็นมิตรต่อผู้ใช้เพื่อนำเสนอรายละเอียดการจัดกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้ วิธีการจองสิทธิในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ รายละเอียดนิทรรศการ รวมถึงทรัพยากรสื่อการสอนแบบออนไลน์เพื่อให้ผู้ใช้มีช่องทางการรับข้อมูลข่าวสารที่สะดวกสบายและรวดเร็ว

2. พันธมิตรความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของชุมชน

ทางศูนย์การเรียนรู้ได้สร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น เช่น โรงเรียน มหาวิทยาลัย และองค์กรด้านวัฒนธรรมในพื้นที่ เพื่อร่วมกันวางแผนโครงการด้านการศึกษาและการประชุมเชิงปฏิบัติการเชิงสร้างสรรค์เพื่อขยายอิทธิพลของการประชาสัมพันธ์ ด้วยการจัดกิจกรรมชุมชนและการมีส่วนร่วมในตลาด ทั้งยังสนับสนุนให้สมาชิกชุมชนมีส่วนร่วมโดยตรงในการวางแผนและการดำเนินกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้รากฐานของโครงการยั่งยืนและลึกซึ้งยิ่งขึ้น รวมถึงยังได้รับการยอมรับในชุมชนเป็นวงกว้าง

3. ประสบการณ์เชิงโต้ตอบและการเที่ยวชมเสมือนจริง

เป็นการใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสมือน (Lefebvre) และความเป็นจริงเสริม (AR) เพื่อมอบการประสบการณ์เดินทางเที่ยวชมแบบเสมือนจริงผ่านช่องทางออนไลน์ ช่วยให้ผู้ที่ไม่สามารถเยี่ยมชมสถานที่ด้วยตนเองได้สัมผัสกับเสน่ห์ของศูนย์การเรียนรู้ เรื่อยไปจนถึงการจัดการแข่งขันออนไลน์และกิจกรรมเชิงโต้ตอบเพื่อกระตุ้นความกระตือรือร้นของผู้ใช้ออนไลน์ในการมีส่วนร่วมและสร้างเสริมอิทธิพลด้านการประชาสัมพันธ์

โดยที่ในขณะเดียวกันยังมีการแถลงข่าวเป็นประจำและเชิญชวนสื่อมวลชนเข้าร่วมกิจกรรมสำคัญและงานเปิดนิทรรศการของศูนย์การเรียนรู้เพื่อให้ได้พื้นที่ในสื่อข่าวและความสนใจจากสาธารณชน รวมถึงการจัดทำและกระจายข่าวประชาสัมพันธ์ให้กับสื่อวัฒนธรรมและศิลปะระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ เรื่อยไปจนถึงระดับนานาชาติ เพื่อเพิ่มโอกาสในการประชาสัมพันธ์ผ่านการรายงานข่าวของสื่อต่าง ๆ

ด้วยกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ที่วางแผนไว้อย่างรอบด้านในข้างต้น ผู้วิจัยมุ่งมั่นที่จะสร้าง ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเตี้ยน” ให้เป็นแพลตฟอร์มที่สืบสานทางวัฒนธรรมและ การสร้างเสริมนวัตกรรมมาบรรจบกัน เปิดโอกาสให้ผู้คนได้สัมผัสกับเสน่ห์อันไม่มีที่สิ้นสุดของศิลปะ เครื่องเคลือบมากยิ่งขึ้น

คุณค่าของโครงการจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเตี้ยน”

โครงการจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเตี้ยน” มีคุณค่ากว้างขวางใน หลายระดับ รวมถึงวัฒนธรรม การศึกษา เศรษฐกิจ และสังคม ด้วยการบูรณาการทรัพยากรอย่างเป็น ระบบ การสร้างสรรค์ต้นแบบทางการศึกษาและส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม โครงการนี้ไม่ เพียงนำพลังชีวิตใหม่มาสู่ชุมชนท้องถิ่น แต่ยังเปิดเส้นทางใหม่สำหรับการสืบทอดและการพัฒนางาน ศิลปะเครื่องเคลือบ ซึ่งคุณค่าของโครงการจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเตี้ยน” สะท้อนให้เห็นผ่าน 3 ประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. การสืบสานและการสร้างนวัตกรรมทางวัฒนธรรม

ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเตี้ยน” ไม่เพียงเป็นเวทีในการสืบทอด วัฒนธรรมและศิลปะเครื่องเคลือบที่มีความเป็นมาอันยาวนานของจีน แต่ยังเป็นศูนย์กลางในการ ส่งเสริมนวัตกรรมในการบูรณาการความดั้งเดิมและความทันสมัย ด้วยการนำเสนอประวัติศาสตร์ งาน ศิลปะ และเทคนิคการผลิตงานเครื่องเคลือบ เป็นแรงบันดาลใจให้สาธารณชนสนใจและเข้าใจ วัฒนธรรมเครื่องเคลือบอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันยังสนับสนุนให้ศิลปินและนักออกแบบริเริ่ม ศึกษาวัสดุ เทคนิค และแนวทางการแสดงออกทางศิลปะรูปแบบใหม่ ซึ่งจะช่วยผลักดันศิลปะเครื่อง เคลือบดั้งเดิมก้าวไปสู่อีกระดับหนึ่ง

2. การศึกษาและการมีส่วนร่วมทางสังคม

ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเตี้ยน” ทำหน้าที่เป็นฐานปฏิบัติการด้าน การศึกษา โดยเปิดโอกาสให้ผู้คนทุกวัยและภูมิหลังต่างกันได้เรียนรู้และสัมผัสประสบการณ์การ สร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบ ด้วยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เช่น งานประชุมเชิงปฏิบัติการ การ บรรยาย และการสร้างสรรค์ภาคปฏิบัติ ผู้เข้าร่วมไม่เพียงได้รับองค์ความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้อง แต่ยังสามารถเพิ่มพูนระดับความเข้าใจและความซาบซึ้งในการสร้างสรรค์งานศิลปะ นอกจากนี้ กิจกรรมของศูนย์ การเรียนรู้อย่างส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน เสริมสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมและการ แบ่งปันทางวัฒนธรรม

3. การพัฒนาเศรษฐกิจและการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ชินหงเตี้ยน” ไม่เพียงส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมท้องถิ่น แต่ยังส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจด้วยการดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ ในฐานะรูปแบบศิลปะและสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม ศิลปะเครื่องเคลือบดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เกิดความสนใจและมีความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็สร้างโอกาสในการจ้างงานและส่งเสริมการพัฒนาห่วงโซ่อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น การท่องเที่ยว การจัดเลี้ยง และการค้าปลีกที่เกี่ยวข้อง ศูนย์การเรียนรู้ยังให้การสนับสนุนทางการเงินโดยตรงและเป็นแพลตฟอร์มการตลาดสำหรับศิลปินและช่างฝีมือในท้องถิ่นด้วยการขายงานศิลปะและงานหัตถศิลป์เครื่องเคลือบ

กล่าวโดยสรุป โครงการจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ชินหงเตี้ยน” ได้แสดงให้เห็นถึงคุณค่าและความสำคัญอันลึกซึ้งผ่านการมีส่วนร่วมสนับสนุนการสืบสานและการสร้างนวัตกรรมทางวัฒนธรรม การศึกษาและการมีส่วนร่วมทางสังคม ตลอดจนการพัฒนาเศรษฐกิจและการส่งเสริมการท่องเที่ยว

สรุป

เนื้อหาในบทนี้เป็นการศึกษาการวางแผนที่ครอบคลุม แผนการดำเนินงาน การนำไปใช้จริง การสร้างประชาสัมพันธ์ และคุณค่าของโครงการจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ชินหงเตี้ยน” อย่างครอบคลุม จากการวิเคราะห์โดยละเอียดในประเด็นสำคัญเหล่านี้จะเห็นได้ว่าโครงการนี้ไม่เพียงเป็นการศึกษาเพื่อการสืบสานและการสร้างนวัตกรรมศิลปะเครื่องเคลือบอย่างลึกซึ้ง แต่ยังเป็นการศึกษาแนวทางปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม

โครงการจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ชินหงเตี้ยน” เป็นโครงการนวัตกรรมทางวัฒนธรรมแบบครบวงจรที่ประสบความสำเร็จในการรวมความดั้งเดิมและความทันสมัยของศิลปะเครื่องเคลือบให้เป็นหนึ่งเดียวผ่านการวางแผนและการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ไม่เพียงแต่มอบโอกาสการเรียนรู้และประสบการณ์มากมายให้กับสาธารณชนเท่านั้น แต่ยังมีส่วนสำคัญต่อสังคม การพัฒนาเศรษฐกิจและวัฒนธรรมด้วยเช่นกัน การดำเนินโครงการนี้แสดงให้เห็นถึงวิธีการกระตุ้นความมีชีวิตชีวาของชุมชน ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม และปรับปรุงระดับการบริการวัฒนธรรมสาธารณะผ่านโครงการทางศิลปวัฒนธรรม

บทที่ 6

ผลการวิจัย การอภิปรายและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาอัตลักษณ์วิถีวัฒนธรรมของ “ชาวฮ่าหงในย่านถนนหงเต๋ียน” เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น สู่การจัดการพื้นที่ทางวัฒนธรรมในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเต๋ียน” โดยมี “ย่านถนนหงเต๋ียนในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น” เป็นแนวคิดหลักของการวิจัยซึ่งมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการทางประวัติศาสตร์และวิถีวัฒนธรรมชาวฮ่าหงในพื้นที่ย่านถนนหงเต๋ียน รวมถึงแนวทางสร้างสรรค์เทคนิคศิลป์ฮ่าหงในแต่ละช่วงยุคสมัย
2. เพื่อวิเคราะห์อัตลักษณ์วิถีวัฒนธรรมของ “ชาวฮ่าหง” ในย่านถนนหงเต๋ียน รวมถึงแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานโดยนำงานหัตถศิลป์จีนดั้งเดิมศิลปะภาควาด “ฮ่าหง” บูรณาการร่วมกับสุนทรียภาพสมัยใหม่
3. เพื่อสร้างแผนการจัดการพื้นที่ทางวัฒนธรรม “ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบซินหงเต๋ียน” สู่การส่งเสริมและเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ประจำภูมิภาค ซึ่งผู้วิจัยได้เรียบเรียงผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัยโดยแบ่งออกเป็นหัวข้อสำคัญ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยเป็นการศึกษาวิจัยเพื่อดำเนินการจัดการพื้นที่ทางวัฒนธรรมที่ตั้งอยู่ในย่านถนนหงเต๋ียน เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น โดยใช้หลักทฤษฎีเชิงสหวิทยาการที่เกี่ยวข้อง อาทิ หลักการออกแบบ ศาสตร์แห่งการเล่าเรื่อง ทฤษฎีฉากทัศน์ และหลักการจัดการวัฒนธรรม ฯลฯ ในการวิเคราะห์ข้อมูลจนได้มาซึ่งองค์ความรู้ในการสร้างสรรค์ผลงานอย่างเป็นระบบ รวมถึงหลักทฤษฎีและแผนงานสำหรับจัดตั้งและดำเนินการจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ อีกทั้งงานวิจัยนี้ยังบรรลุซึ่งการยกระดับประสิทธิผลของการสร้างสรรค์ผลงาน ตลอดจนการยกระดับฟังก์ชันการใช้งาน การสร้างเสริมประสบการณ์และการสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบของพื้นที่ทางวัฒนธรรมในย่านถนนหงเต๋ียนอย่างครอบคลุมรอบด้านโดยผ่านการเปลี่ยน “หงเต๋ียน” ดั้งเดิมให้กลายเป็นศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ

ซึ่งจากการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของการวิจัยในข้างต้นจึงสามารถสรุปได้ว่างานวิจัยนี้ได้บรรลุวัตถุประสงค์ 3 ประการ ดังนี้

1. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางประวัติศาสตร์และอัตลักษณ์ทางเทคนิคหัตถศิลป์ “ฮว่าหง” ของย่านถนนหงเต๋ียนในแต่ละช่วงสมัยในประวัติศาสตร์

จากการวิจัยจึงสามารถสรุปได้ว่าช่วงสมัยทางประวัติศาสตร์ของการพัฒนาพื้นที่เขตย่านถนนหงเต๋ียนแบ่งได้เป็น 5 ช่วงประกอบด้วยช่วงก่อตั้งโรงงาน ช่วงระยะพัฒนา ช่วงยุคปฏิวัติวัฒนธรรม ช่วงยุคแห่งการปฏิรูปและช่วงปรับปรุงโครงสร้าง อัตลักษณ์ทางประวัติศาสตร์จากช่วงสมัยทั้ง 5 ช่วง ได้แก่ การฟื้นตัวของอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องเคลือบ การสร้างเสริมการจัดการด้านการผลิต แนวคิดหลักในการสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์ในแต่ละช่วงสมัย การปฏิรูปภายในและการขยายตลาด ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงและการปรับโครงสร้างรูปแบบกิจการภายใน ในส่วนของเทคนิคงานหัตถศิลป์ฮว่าหงของย่านถนนหงเต๋ียนมีเอกลักษณ์หลักอยู่ 3 ประการ ประกอบด้วยเส้นสายที่ละเอียดลออ พลิวไหวไหลลื่น องค์ประกอบศิลป์ที่หลากหลายและเป็นเอกลักษณ์ รวมถึงแนวคิดการตกแต่งอันลึกซึ้งที่เปี่ยมด้วยกลิ่นอายความดั้งเดิม

2. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์วิถีวัฒนธรรมของ “ชาวฮว่าหง” รวมถึงแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานโดยนางงานหัตถศิลป์จีนดั้งเดิมศิลปะภาพวาด “ฮว่าหง” บูรณาการร่วมกับสุนทรียภาพสมัยใหม่อย่างเป็นระบบ

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจึงพบว่าอัตลักษณ์วิถีวัฒนธรรมของ “ชาวฮว่าหง” ในย่านถนนหงเต๋ียนแสดงให้เห็นผ่าน 3 ประเด็นหลัก ได้แก่

- 1) การผสมผสานการสืบสานวัฒนธรรมร่วมกับนวัตกรรมทางศิลปะ
- 2) ความรับผิดชอบต่อสังคมและความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม
- 3) เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมประจำภูมิภาคอันลึกซึ้งและมุมมองวิสัยทัศน์ระดับโลก

แนวทางการสร้างสรรค์ผลงานโดยนางงานหัตถศิลป์จีนดั้งเดิมศิลปะภาพวาด “ฮว่าหง” บูรณาการร่วมกับสุนทรียภาพสมัยใหม่ ได้แก่

- 1) การนางงานหัตถศิลป์ดั้งเดิมมาตีความใหม่
- 2) การแสดงออกทางอารมณ์โดยบูรณาการร่วมกับวิธีการแสดงออกในศิลปะสมัยใหม่
- 3) การศึกษาค้นคว้าด้านความร่วมมือข้ามพรมแดนและการบูรณาการแบบพหุสาขา

3. ได้แผนการจัดการพื้นที่วัฒนธรรมสำหรับ “ซินหงเต๋ียน” ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัวของย่านถนนหงเต๋ียน นำไปสู่การเผยแพร่ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับวัฒนธรรมศิลปะวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบอันเป็นอัตลักษณ์ของย่านถนนหงเต๋ียนให้เป็นที่แพร่หลายในวงกว้าง

โครงการจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเตี้ยน” เป็นการออกแบบและสร้างโซนพื้นที่ในศูนย์การเรียนรู้ 4 โซนหลัก อันประกอบด้วยโซนพื้นที่ศูนย์นิทรรศการวัฒนธรรมเครื่องเคลือบ โซนพื้นที่ศูนย์นิทรรศการสร้างสรรค์ด้านศิลปะเครื่องเคลือบ โซนพื้นที่ศูนย์นิทรรศการผลงานศิลปะเครื่องเคลือบ และโซนพื้นที่ศูนย์นิทรรศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบระหว่างประเทศ ซึ่งการออกแบบและสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยสร้างเสริมการเรียนรู้เหล่านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อก่อให้เกิดการบูรณาการระหว่างความคิดสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมและย่านถนนหงเตี้ยนในเชิงลึก ส่งเสริมการพัฒนาวัฒนธรรมและเศรษฐกิจในท้องถิ่นให้ก้าวหน้าขึ้นไปอีกขั้น การดำเนินโครงการจัดการนี้ไม่เพียงทำให้ย่านถนนหงเตี้ยนกลายเป็นฐานปฏิบัติการสำคัญในด้านการสืบสานศิลปะเครื่องเคลือบ แต่ยังกลายเป็นเวทีสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมในระดับภูมิภาค

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยอัตลักษณ์วิถีวัฒนธรรมของ “ชาวฮว่าหง” ในย่านถนนหงเตี้ยน เมืองจิ่งเต๋อเจิ้น สู่อำนาจการจัดการพื้นที่ทางวัฒนธรรมในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเตี้ยน” งานวิจัยนี้จึงได้ข้อสรุปจากการอภิปรายผลการวิจัยโดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ความสำคัญของการสืบสานวัฒนธรรม

งานวิจัยนี้มุ่งเน้นย้ำถึงความสำคัญของการสืบสานวัฒนธรรมในสังคมยุคสมัยใหม่ โดยเฉพาะในขอบเขตสาขาของความรู้ด้านทักษะงานหัตถศิลป์ดั้งเดิม องค์ความรู้ด้านเทคนิคงานหัตถศิลป์ฮว่าหงของย่านถนนหงเตี้ยนไม่ใช่เพียงการแสดงออกทางศิลปะรูปแบบหนึ่ง ยิ่งไปกว่านั้นยังถือเป็นสื่อกลางที่แฝงไว้ด้วยคุณค่าทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เปี่ยมด้วยความหลากหลาย ซึ่งการจัดตั้งและดำเนินการจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเตี้ยน” ทำให้ทักษะหัตถศิลป์ดั้งเดิมแขนงนี้ได้รับการอนุรักษ์และสืบสาน โดยที่ในขณะที่เดียวกันยังมีการนำมาบูรณาการร่วมกับสุนทรียภาพและเทคโนโลยีสมัยใหม่ซึ่งแสดงให้เห็นถึงแนวทางความเป็นไปได้ในการอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมสำหรับมรดกทางวัฒนธรรม

2. การบูรณาการการพัฒนาวัฒนธรรมร่วมกับการพัฒนาเศรษฐกิจ

งานวิจัยนี้ได้พิสูจน์ให้เห็นถึงวิธีการหรือแนวทางที่โครงการวัฒนธรรมสามารถมีส่วนช่วยส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาในระดับภูมิภาค การศึกษาค้นคว้าวัฒนธรรมเครื่องเคลือบของย่านถนนหงเตี้ยนในเชิงลึกและนำเสนอแนวทางเชิงนวัตกรรมสร้างสรรค์ ไม่เพียงช่วยสร้างเสริมเสน่ห์ดึงดูดทางวัฒนธรรมให้กับท้องถิ่น แต่ยังช่วยส่งเสริมให้เกิดจุดเติบโตใหม่ ๆ ในเศรษฐกิจท้องถิ่น การค้นพบในงานวิจัยนี้ยังมีส่วนช่วยสนับสนุนมุมมองที่ว่าอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมเป็น

เครื่องมือสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ที่วัฒนธรรมและการพัฒนาเศรษฐกิจสามารถเป็นปัจจัยส่งเสริมซึ่งกันและกันและเฟื่องฟูไปพร้อมกัน

3. แนวทางเชิงนวัตกรรมในการบูรณาการแบบสหวิทยาการ

งานวิจัยนี้ได้ศึกษาค้นคว้าและสำรวจแนวทางใหม่ซึ่งเป็นการนำงานหัตถศิลป์ดั้งเดิมมาบูรณาการร่วมกับสุนทรียภาพสมัยใหม่ แนวทางนี้ไม่เพียงมีความเชื่อมโยงกับการบูรณาการองค์ความรู้ในขอบเขตสาขาศิลปศาสตร์และการออกแบบ แต่ยังรวมถึงการประยุกต์ใช้องค์ความรู้เชิงบูรณาการจากหลากหลายสาขาวิชา อาทิ หลักการออกแบบ ศาสตร์แห่งการเล่าเรื่อง ทฤษฎีฉากทัศน์ ฯลฯ แนวทางนวัตกรรมแบบสหวิทยาการนี้ได้นำเสนอมุมมองและแนวทางปฏิบัติรูปแบบใหม่สำหรับการปรับเปลี่ยนรูปแบบศิลปะแบบดั้งเดิมให้สอดคล้องกับยุคสมัยใหม่ ทั้งยังสามารถเป็นแหล่งข้อมูลอ้างอิงให้การสร้างนวัตกรรมในวัฒนธรรมอื่น ๆ

4. ความรับผิดชอบต่อสังคมและความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม

งานวิจัยนี้ได้ชูประเด็นด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมที่ศิลปินและบุคลากรทางวัฒนธรรมพึงมีต่อการสืบสานและการสร้างนวัตกรรมทางศิลปวัฒนธรรม โดยผ่านการวิเคราะห์อัตลักษณ์วิถีวัฒนธรรมของ “ชาวฮว่าหง” ย่านถนนหงเต๋ียน ซึ่งชาวฮว่าหงไม่ใช่เพียงผู้สืบทอดทักษะทางศิลปวัฒนธรรม แต่ยังมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความหลากหลายและการพัฒนาที่ยั่งยืนของวัฒนธรรมในสังคม

กล่าวโดยสรุป งานวิจัยนี้ได้นำเสนอการสืบสานและการสร้างนวัตกรรมทางวัฒนธรรม นำปัจจัยวัฒนธรรมบูรณาการร่วมกับการพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น นำเสนอแนวทางการสร้างนวัตกรรมเชิงบูรณาการแบบสหวิทยาการ ซึ่งให้เห็นถึงความสำคัญของความรับผิดชอบต่อสังคมและความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมโดยผ่านการวิเคราะห์อัตลักษณ์วิถีวัฒนธรรมของ “ชาวฮว่าหง” ย่านถนนหงเต๋ียนในเมืองจิ้งเต๋อจิ้นในเชิงลึกและการศึกษาค้นคว้าแนวทางปฏิบัติในการดำเนินโครงการจัดการในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเต๋ียน” เพื่อให้แนวคิดและกรณีศึกษาในทางปฏิบัติที่มีคุณค่าในเชิงอ้างอิงสำหรับการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมดั้งเดิมให้สอดคล้องกับยุคสมัยใหม่และสามารถพัฒนาต่อไปได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยทางวิชาการ

ควรมีการสร้างเสริมแนวทางการวิจัยแบบสหวิทยาการ โดยสนับสนุนให้นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญในขอบเขตสาขาวิชาต่าง ๆ อาทิ ประวัติศาสตร์ศิลปะ การวิจัยทางวัฒนธรรม หลักการออกแบบ และเศรษฐศาสตร์ ฯลฯ ร่วมมือกันดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมเครื่องเคลือบของย่านถนนหงเต๋ยในมิติที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นเพื่อนำเสนอคุณค่าและความหมายใหม่ของวัฒนธรรมเครื่องเคลือบย่านถนนหงเต๋ยภายใต้บริบทกระแสโลกาภิวัตน์

ทั้งนี้ยังควรมีการวิจัยเจาะลึกในประเด็นด้านการนำงานหัตถศิลป์ดั้งเดิมบูรณาการร่วมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ดำเนินการศึกษาสำรวจและบันทึกข้อมูลเป็นกรณีศึกษาในการนำทักษะงานหัตถศิลป์เครื่องเคลือบดั้งเดิมบูรณาการร่วมกับเทคโนโลยีการออกแบบสมัยใหม่ เพื่อนำเสนอวิธีการเชิงตรรกะวิทยาศาสตร์และการสนับสนุนทางทฤษฎีสำหรับการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมดั้งเดิมให้สอดคล้องกับยุคสมัยใหม่

นอกจากนี้ยังควรมีการพัฒนาต่อยอดการวิจัยวัฒนธรรมในเชิงเปรียบเทียบเพื่อนำเสนอมุมมองที่กว้างขึ้นสำหรับการสืบสานและการพัฒนาวัฒนธรรมเครื่องเคลือบของย่านถนนหงเต๋ย โดยผ่านการวิจัยเปรียบเทียบประสบการณ์ด้านการอนุรักษ์และการสร้างนวัตกรรมให้กับงานหัตถศิลป์ดั้งเดิมภายใต้บริบททางวัฒนธรรมแต่ละรูปแบบ

2. ข้อเสนอแนะด้านการสนับสนุนเชิงนโยบาย

ทางภาครัฐควรมีนโยบายและการสนับสนุนทางการเงินสำหรับการอนุรักษ์ การวิจัยและการสร้างเสริมนวัตกรรมให้กับวัฒนธรรมเครื่องเคลือบโดยประกอบด้วยการให้ทุนสนับสนุน โครงการวิจัยทางวิชาการ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม รวมถึงการดำเนินโครงการสร้างเสริมนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง

ภาครัฐยังควรกำหนดมาตรการและดำเนินการตามกฎระเบียบว่าด้วยการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมเพื่อให้มั่นใจได้ว่าองค์ความรู้ทักษะหัตถศิลป์และวิถีอัตลักษณ์วัฒนธรรมดั้งเดิมของย่านถนนหงเต๋ยจะได้รับการอนุรักษ์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในขณะเดียวกันยังต้องส่งเสริมการบูรณาการร่วมกับวัฒนธรรมสมัยใหม่ด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ การสนับสนุนเชิงนโยบายยังสามารถช่วยกระชับความร่วมมือกับองค์กรวัฒนธรรมระหว่างประเทศ ส่งเสริมการจัดแสดงและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมเครื่องเคลือบของย่านถนนหงเต๋ยในระดับนานาชาติเพื่อเพิ่มพูนอิทธิพลในระดับสากล

3. ข้อเสนอแนะด้านการประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติ

ในการจัดการและการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ชิงหงเตี้ยน” บุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับประสบการณ์ที่ผู้ใช้ (ผู้ชม) พึ่งได้รับ การออกแบบนิทรรศการเชิงนวัตกรรมสร้างสรรค์ รวมถึงกิจกรรมสร้างเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบ เพื่อให้สาธารณชนมีความเข้าใจและได้สัมผัสประสบการณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรมเครื่องเคลือบของย่านถนนหงเตี้ยนที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

อีกทั้งยังควรมีการสร้างเสริมความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษา สถาบันวิจัย และองค์กรธุรกิจต่าง ๆ ร่วมกันพัฒนาต่อยอดในด้านการวิจัย การศึกษา รวมถึงการประยุกต์ใช้วัฒนธรรมและทักษะในศิลปะเครื่องเคลือบในเชิงพาณิชย์เพื่อส่งเสริมการสืบสานและการสร้างนวัตกรรมให้กับวัฒนธรรมเครื่องเคลือบของย่านถนนหงเตี้ยน

นอกเหนือจากนี้ยังควรนำสื่อดิจิทัลและแพลตฟอร์มออนไลน์มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ อาทิ การจัดนิทรรศการเสมือนจริง คอร์สเรียนหลักสูตรออนไลน์ ฯลฯ เพื่อขยายช่องใหม่ในการเผยแพร่วัฒนธรรมเครื่องเคลือบดั้งเดิม ตลอดจนดึงดูดการมีส่วนร่วมและความสนใจของสาธารณชนในวงกว้าง โดยเฉพาะกลุ่มคนรุ่นใหม่



ภาคผนวก



ภาคผนวก 1
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์สำหรับตัวแทนผู้เชี่ยวชาญอันประกอบด้วยศิลปินชาวฮว่าหง
บุคลากรในอุตสาหกรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับภาครัฐ บุคลากรฝ่ายประชาสัมพันธ์
ส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบ บุคลากรผู้ฝึกอบรมด้านศิลปะเครื่อง
เคลือบและบุคลากรฝ่ายศึกษาวิจัย

หัวข้อวิจัย: อัตลักษณ์วิถีวัฒนธรรมของ “ชาวฮว่าหงในย่านถนนหงเตี้ยน” เมืองจิ่งเต๋อ
เจิ้นสู่การจัดการพื้นที่วัฒนธรรมศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเตี้ยน”

ปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต: สาขาวิชาทัศนศิลป์ ศิลปะการออกแบบและการจัดการวัฒนธรรม
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้วิจัย: Mr. Yang Liu

อาจารย์ที่ปรึกษา: ผศ.ดร.ภวษา เรืองชีวิน

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม: ศ.ภรดี พันธุ์ภากร

คำชี้แจงเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้:

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งกลุ่มประชากรเป้าหมายออกเป็น 3 กลุ่มโดยอิงจากคุณสมบัติ
ทางสาขาอาชีพ ซึ่งการสัมภาษณ์ทุกครั้งล้วนตั้งอยู่บนความเคารพในเจตจำนงของเหล่าผู้ให้สัมภาษณ์
ทุกท่าน ดังนั้น กระบวนการการสัมภาษณ์จะเริ่มขึ้นก็ต่อเมื่อได้รับความยินยอมจากผู้ให้สัมภาษณ์แต่
ละท่านเท่านั้น โดยแบบสัมภาษณ์ฉบับดังกล่าวมีข้อมูลพื้นฐาน ดังนี้

1. เนื้อหาแบบสัมภาษณ์:

ข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นเนื้อหาเฉพาะทางโดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่
ประกอบด้วย

1) ข้อคำถามสำหรับตัวแทนศิลปินชาวฮว่าหงและบุคลากรที่มีความเกี่ยวข้องกับการ
สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ภาพวาดฮว่าหงโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจสถานการณ์ด้านการสืบ
ทอดของ “ชาวฮว่าหง” และมาตรการปรับปรุงพื้นที่วัฒนธรรมที่มีอยู่ในย่านถนนหงเตี้ยนในปัจจุบัน
จุดสำคัญและอัตลักษณ์ด้านเทคนิคศิลป์ของ “งานทัศนศิลป์ภาพวาดฮว่าหง” รวมถึงความเป็นไปได้
ในการก่อตั้งศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบในย่านถนนหงเตี้ยน

2) ข้อคำถามสำหรับบุคลากรหรือกลุ่มสมาคมในสาขาที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ ผู้เชี่ยวชาญด้าน
การฝึกอบรมและการศึกษาวิจัยศิลปะเครื่องเคลือบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจ
สภาพแวดล้อมเชิงนโยบายและสถานะด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้องในเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น และข้อมูลที่เป็น

หัวใจหลักของหลักสูตรการเรียนรู้สำหรับการก่อตั้งศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ ส่งเสริมการสร้างศูนย์ต้นแบบอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ชินหงเตี้ยน” สามารถเปิดให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การกำหนดจำนวนและกลุ่มประชากรเป้าหมายของการสัมภาษณ์:

ผู้วิจัยได้กำหนดจำนวนประชากรตัวอย่างที่ต้องการเชิญมาให้สัมภาษณ์ไว้ทั้งหมด 4 ท่าน ได้แก่

1) คุณเฉนงู่หลิน ผู้อำนวยการของสถาบันวิจัยงานจิตรกรรมฝาผนังของโรงงานเครื่องเคลือบอู่สี่ผ่อง โรงงานเครื่องเคลือบดั้งเดิมของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น (ปรมาจารย์ด้านศิลปหัตถกรรมแห่งมณฑลเจียงซี ชุดที่ 3)

2) คุณเฉาจื่อโหย่ว สมาชิกสภาที่ปรึกษาทางการเมืองแห่งชาติจีนภาคประชาชนและผู้แทนสภาประชาชนประจำเขตเทศบาลเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น (ปรมาจารย์ด้านศิลปหัตถกรรมแห่งมณฑลเจียงซี ชุดที่ 9)

3) คุณเจียววีหลาน ผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ศิลปะวาดภาพเขียนสีตกแต่งเครื่องเคลือบเฟินไฉ่ของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น (ปรมาจารย์ด้านศิลปหัตถกรรมระดับสูงแห่งมณฑลเจียงซีและผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ งานหัตถศิลป์เฟินไฉ่)

4) คุณอู๋ฮั่นซิง ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยศิลปะเครื่องเคลือบ “เว่ยจื่อเถาเส่อ” ในเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น (นักออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบแห่งชาติชั้น 1)

ประชากรตัวอย่างของการสัมภาษณ์นี้มีช่วงอายุระหว่าง 30-80 ปี และมีอัตลักษณ์ทางสังคมในฐานะผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องกับศิลปะเครื่องเคลือบ โดยเฉพาะงานหัตถศิลป์วาดภาพเขียนสีตกแต่งบนเครื่องเคลือบ

3. วัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์:

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ออกแบบมาเพื่อรวบรวมข้อมูลเฉพาะทางจากผู้เชี่ยวชาญอันประกอบด้วยศิลปินชาวฮว่าหง ผู้จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบและผู้ฝึกอบรมให้การศึกษาด้านศิลปะเครื่องเคลือบ โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือการศึกษาทำความเข้าใจสถานการณ์ด้านการสืบทอดและรูปแบบการพัฒนางานหัตถศิลป์ภาพวาด “ฮว่าหง” ในปัจจุบัน รวมถึงความเป็นไปได้ของโมเดลต้นแบบ “ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ” ที่งานวิจัยนี้ต้องการทดลองก่อตั้งขึ้นในย่านถนนหงเตี้ยน แล้วนำข้อมูลเหล่านี้เข้าสู่กระบวนการวิจัยเพื่อให้ได้ข้อสรุปการวิเคราะห์เชิงทฤษฎีสำหรับการวางแผนและออกแบบศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ชินหงเตี้ยน”

4. โครงสร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ประกอบด้วย:

ข้อคำถามสำหรับตัวอย่างประชากรแต่ละกลุ่มมีจำนวนอยู่ที่ 6-8 ข้อโดยประมาณ มีจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสิ้น 4 ท่าน โดยเริ่มตั้งแต่ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์ เรื่อยไปจนถึงข้อคำถามที่เจาะลึกถึงประเด็นปัญหาเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตองค์ความรู้ในสาขาอาชีพของผู้ให้สัมภาษณ์ รวมถึงคำถามที่ก่อให้เกิดข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นจากมุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งคำถามทั้งหมดเป็นคำถามปลายเปิดที่ให้อิสระในการตอบคำถามแก่เหล่าผู้เชี่ยวชาญอย่างเต็มที่

5. วิธีการเข้าถึงผู้ให้สัมภาษณ์และวิธีรวบรวมข้อมูล:

การสัมภาษณ์นี้เป็นกรนัดสัมภาษณ์รายบุคคลแบบตัวต่อตัว โดยดำเนินการนัดหมายเวลาและสถานที่ตามที่พักของผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์เห็นพ้องต้องกัน

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
กลุ่มที่ 1: ตัวแทนศิลปินชาวฮว่าหงและบุคลากรที่มีความเกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์งานหัตถศิลป์ภาพวาดฮว่าหง		
1	ประวัติศาสตร์ด้านการพัฒนาของงานหัตถศิลป์ภาพวาด “ฮว่าหง” (ศิลปะวาดภาพเขียนสีตกแต่งบนเครื่องเคลือบ) มีความเป็นมาอย่างไรโดยสังเขป?	
2	คุณคิดว่าการเปลี่ยนแปลงอะไรบ้างในรูปแบบศิลปะของงานวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบยุคปัจจุบัน?	
3	สถานการณ์ด้านการเผยแพร่เทคนิควิธีและองค์ความรู้ทางงานหัตถศิลป์วาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบดั้งเดิมในปัจจุบันเป็นอย่างไร?	
4	ในฐานะที่ศิลปะวาดภาพเขียนสีตกแต่งบนเครื่องเคลือบถือเป็นงานหัตถศิลป์ดั้งเดิมของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น คุณคิดว่าเราชาวจีนจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปะแขนงนี้หรือไม่เพราะเหตุใด?	
5	ในกิจกรรมการสร้างสรรค์งานภาพวาดตกแต่งเครื่องเคลือบตามปกติ หากมีผู้เข้ามาเยี่ยมชม	

	คุณจะทำแล้วแนะนำงานหัตถศิลป์ภาพวาด “ฮว่าหง” โดยสังเขปอย่างไรให้ผู้ชมเข้าใจและรู้สึกสนใจ??	
6	คุณคิดว่าคนที่ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้ศิลปะการวาดภาพเขียนสีตึกแต่งบนเครื่องเคลือบจากการทดลองสร้างต้นแบบ “ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ” จะมีความหมายและการเปลี่ยนแปลงอย่างไรต่อศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ?	
7	คุณคิดว่าปัจจัยใดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการศึกษาทำความเข้าใจ “งานหัตถศิลป์ภาพวาดฮว่าหง”	
8	หากต้องการสร้างศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบโดยใช้ “วัฒนธรรมหงเตี้ยน” เป็นแนวคิดหลัก ในฐานะช่างฝีมืองานเครื่องเคลือบคุณมีแนวคิดและแนวทางดำเนินงานอย่างไร?	
กลุ่มที่ 2: ตัวแทนบุคลากรหรือกลุ่มชนทางสังคมในสาขาที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ		
1	โปรดอธิบายเกี่ยวกับวัฒนธรรม “หงเตี้ยน” ในความเข้าใจของคุณ?	
2	หน่วยงานภาครัฐกำลังใช้มาตรการอะไรบ้างเพื่ออนุรักษ์ศิลปะการวาดภาพเขียนสีตึกแต่งบนเครื่องเคลือบดั้งเดิมประจำท้องถิ่นของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น? และเหมาะสมแล้วหรือไม่?	
3	โปรดอธิบายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ในโครงการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเครื่องเคลือบที่มีอยู่ในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นในปัจจุบัน?	
4	คุณคิดว่าศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบจะสามารถสร้างรูปแบบของพื้นที่วัฒนธรรม	

	ขึ้นมาได้อย่างไร?	
5	ในฐานะกลุ่มชนทางสังคม คุณคิดว่าตนจะสามารถส่งเสริมวัฒนธรรม “หงเตี้ยน” ของเมืองจิ้งเต๋อเงินได้อย่างไร?	
6	คุณมีส่วนร่วมในการสืบสานและพัฒนาวัฒนธรรม “หงเตี้ยน” อย่างไร?	
7	คุณคาดหวังที่จะแก้ไขปัญหาที่มีอยู่เหล่านี้อย่างไร?	
กลุ่มที่ 3: ตัวแทนผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรมและการศึกษาวิจัยศิลปะเครื่องเคลือบ		
1	โปรดอธิบายเกี่ยวกับต้นแบบ (โมเดล) “ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ” ตามความเข้าใจของคุณ?	
2	คุณคิดว่า “ศูนย์การเรียนรู้” เกี่ยวกับศิลปะเครื่องเคลือบควรประกอบด้วยหลักสูตรการเรียนรู้แบบใดบ้าง?	
3	คุณคิดว่า “ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ” จะสามารถทำให้การเรียนการสอน (การปฏิบัติงาน) ของคุณมีประสิทธิภาพมากขึ้นหรือไม่? เพราะเหตุใด?	
4	คุณคิดว่ามีความจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และเทคนิคใน “งานหัตถศิลป์ภาพวาดฮว่าหง” ดั้งเดิมของชุมชนย่านถนนหงเตี้ยนหรือไม่? เพราะเหตุใด?	
5	คุณมีแบบแผนอย่างไรในการเผยแพร่และส่งเสริมให้ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบเป็นที่รู้จักในวงกว้างในอนาคต?	
6	คุณมีข้อเสนอแนะอย่างไรเกี่ยวกับต้นแบบศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเตี้ยน”?	

关于对画红艺人、政府相关行业工作人员、陶瓷销售主播、陶瓷艺术培训、研学人员相关人士采访表

本访问表的基本信息说明

1. 访问的内容：通过对“画红艺人”及相关从业人员的访谈，来了解“画红艺人”的传承现状、红店街现有文化空间的改进措施、“画红工艺”的工艺要点及艺术特征、陶瓷学习中心建设的可行性。通过政府相关人员进行访谈设计，目的在于了解景德镇政策环境以及教育现状。通过对陶艺培训、研学专业人员的访谈，得到陶瓷学习中心的核心学习版块，有效推广模式，以此为“新红店”陶瓷学习中心得出实施保障。

2. 访问的人物对象和数量：采访人数共计 4 人。

- 景德镇原艺术瓷厂壁画研究所所长—曹木林（第三批江西省工艺美术大师）；
- 景德镇市政协委员，区人大代表—曹致友（第九批江西省工艺美术大师）；
- 景德镇粉彩非遗传承人—贾玉兰（江西省高级工艺美术师、粉彩非遗传承人）；
- 景德镇“未知陶舍”陶瓷研学中心—吴汉卿（国家一级陶瓷产品设计师）；

被访问者年龄在 30-80 岁，社会身份均为相关领域专家。

3. 访问目的：

本访谈是针对画红艺人和陶艺销售、培训专家进行的访谈设计，目的在于了解“画红”工艺的传承发展现状，发展模式以及“陶瓷学习中心”模式的可行性等，以此为“新红店”陶瓷学习中心的规划设计得出理论分析。

4. 访问表的结构组成：

访问的目数设置 4-5 个，从基本信息到与相关人士自身职业相关的问题、建议与看法等，均为自由开放式的回答。

5. 访问与信息收集的方式：

访谈对象采用当面访谈方式。

序号	问题	回答
Part A “画红” 艺人及相关从业人员		
1	请问“画红”（陶瓷彩绘）有怎样的发展历史？	
2	请问陶瓷彩绘的艺术风格在近现代有哪些变化？	
3	请问关于传统陶瓷彩绘工艺、技法的传播目前的现状是怎么样的？	
4	您认为“画瓷”作为景德镇传统工艺是否有学习的必要，为什么？	
5	您认为应该如何介绍“画红”才能让听众理解并感兴趣？	
6	您认为参与者通过“学习中心”的模式学习陶瓷彩绘对陶瓷学习中心有何意义和变化？	
7	您认为掌握“画红工艺”最关键的要素是哪些？	
8	请问今后如要打造以“红店文化”为主题的陶瓷学习中心，作为陶瓷手工艺者您会怎么做？	
PartB 政府相关领域人员、社会群体：		
1	请您谈谈对“红店”文化的了解？	
2	政府部门现在对景德镇本土传统陶瓷彩绘的保护措施有哪些？目前使用的措施是否合适？	
3	请您谈谈目前景德镇现有陶瓷文旅项目的变化与创新？	

4	请您谈谈陶瓷学习中心如何打造其文化空间形态?	
5	请问作为社会群体, 您会怎样推广景德镇“红店”文化呢?	
6	请问您怎样参与到传承与发展“红店”文化中呢?	
7	请问您将预期怎样解决这些问题?	
PartC 陶艺培训、研学专业人员:		
1	请您谈谈对陶瓷“学习中心”模式的了解?	
2	您认陶瓷“学习中心”应该包括哪些学习版块?	
3	您是否认为“陶瓷学习中心”会让您的教学(工作)变得更好? 为什么?	
4	您觉得红店街社区的历史和传统“画红”技艺有学习的必要性么? 为什么?	
5	您将来有那些方案进行陶瓷学习中心的传播和推广模式?	
6	您对“新红店”陶瓷学习中心的模式的建议有哪些?	

6. 研究人员请教专家对尚未完成的问题提出建议或意见。在问卷末尾写下额外的建议。



ภาคผนวก 2
บันทึกการสัมภาษณ์

บันทึกบทสัมภาษณ์คุณเฉาหมู่หลิน ผู้อำนวยการของสถาบันวิจัยงานจิตรกรรมฝาผนังของ
โรงงานเครื่องเคลือบชู่ซือฉ่าง โรงงานเครื่องเคลือบดั้งเดิมของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น (ปรมาจารย์ด้าน
ศิลปหัตถกรรมแห่งมณฑลเจียงซี ชุดที่ 3)

เวลา: วันที่ 14 มิถุนายน ค.ศ. 2024 เวลา 14.00-16.00 น

สถานที่: ห้องปฏิบัติการศิลปะของอาจารย์เฉาหมู่หลินในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น

ภาพบรรยากาศการสัมภาษณ์:



รายละเอียดการสัมภาษณ์:

ถาม: ขออาจารย์เฉาอธิบายว่าประวัติศาสตร์ด้านการพัฒนาของงานหัตถศิลป์ภาพวาด
“ฮว่าหง” (ศิลปะวาดภาพเขียนสีตกแต่งบนเครื่องเคลือบ) มีความเป็นมาอย่างไรโดยสังเขป?

ตอบ: ฮว่าหงเป็นทักษะหัตถศิลป์วาดภาพเขียนสีตกแต่งงานเครื่องเคลือบที่เป็นเอกลักษณ์
เฉพาะของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นซึ่งเปี่ยมด้วยความหลากหลายและมีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์อย่าง
ยาวนาน ต้นกำเนิดของงานหัตถศิลป์แขนงนี้สามารถสืบย้อนกลับไปได้ถึงในสมัยราชวงศ์ซาง
ภายหลังจากที่ข้ามผ่านการสืบทอดและพัฒนาในสมัยราชวงศ์ซ่ง หยวน หมิง และชิงมาอย่างต่อเนื่อง
จึงก่อเกิดเป็นทักษะองค์ความรู้และรูปแบบศิลปะอันเป็นเอกลักษณ์อย่างเป็นระบบ

ถาม: คุณคิดว่าการเปลี่ยนแปลงอะไรบ้างในรูปแบบศิลปะของงานวาดภาพเขียนสีบน
เครื่องเคลือบยุคปัจจุบัน?

ตอบ: ตั้งแต่เข้าสู่ช่วงยุคสมัยใหม่เป็นต้นมา รูปแบบศิลปะของศิลปะการวาดภาพเขียนสี
บนเครื่องเคลือบมีการปฏิรูปปรับเปลี่ยนและการพัฒนาอยู่หลายครั้ง ตั้งแต่งานเขียนสีน้ำเงินใต้เคลือบ
ชิงฮวาและงานเขียนสีละมุนเฟินไฉ่แบบดั้งเดิม เรื่อยมาจนถึงเทคนิควิธีการวาดภาพเขียนสีแบบ

สมัยใหม่ ศิลปะในสไตล์นานาชาติรูปแบบค่อย ๆ ปรากฏขึ้นอย่างไม่ขาดสาย สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยและการเปลี่ยนแปลงในด้านแนวคิดด้านสุนทรียศาสตร์ของผู้คนในแต่ละช่วงยุค

ถาม: สถานการณ์ด้านการเผยแพร่เทคนิควิธีและองค์ความรู้ทางงานหัตถศิลป์วาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบดั้งเดิมในปัจจุบันเป็นอย่างไร?

ตอบ: ในปัจจุบันการเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับทักษะและเทคนิคงานหัตถศิลป์วาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบดั้งเดิมกำลังเผชิญกับความท้าทายบางประการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นปัญหาจากการขาดแคลนผู้สืบทอดและการเปลี่ยนแปลงของกระแสแนวโน้มความต้องการของตลาดในปัจจุบัน ทว่าเรายังคงมีความพยายามในการสืบทอดและส่งเสริมงานหัตถศิลป์ดั้งเดิมแขนงนี้อย่างต่อเนื่องที่ผ่านการสนับสนุนในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การฝึกอบรม การจัดนิทรรศการ ฯลฯ

ถาม: ในฐานะที่ศิลปะวาดภาพเขียนสีตกแต่งบนเครื่องเคลือบถือเป็นงานหัตถศิลป์ดั้งเดิมของเมืองจันทบุรี คุณคิดว่าเราชาวจันทบุรีจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปะแขนงนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด?

ตอบ: ในฐานะหนึ่งในงานหัตถศิลป์ดั้งเดิมของเมืองจันทบุรี “ศิลปะการวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบ” ถือได้ว่ามีคุณค่าทางประวัติศาสตร์เชิงวัฒนธรรมและความหมายทางศิลปะที่สำคัญ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเรียนรู้และสืบสาน งานหัตถศิลป์แขนงนี้ไม่เพียงแต่เป็นตัวแทนที่แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมเครื่องเคลือบของเมืองจันทบุรีเท่านั้น แต่ยังเป็นงานหัตถศิลป์ดั้งเดิมอันเปรียบได้ดั่งสมบัติล้ำค่าของประเทศจีนซึ่งควรค่าแก่การส่งเสริมให้ผู้คนเข้ามาเรียนรู้และให้ความสำคัญมากขึ้น

ถาม: ในกิจกรรมการสร้างสรรคงานภาพวาดตกแต่งเครื่องเคลือบตามปกติ หากมีผู้เข้ามาเยี่ยมชมคุณจะทำแนะนำงานหัตถศิลป์ภาพวาด “ฮว่าหง” โดยสังเขปอย่างไรให้ผู้ชมเข้าใจและรู้สึกสนใจ?

ตอบ: ฉันจะกล่าวแนะนำต้นกำเนิด กระบวนการพัฒนาทางประวัติศาสตร์ รวมถึงเอกลักษณ์ด้านเทคนิค และคุณค่าทางศิลปะของงานหัตถศิลป์ภาพวาด “ฮว่าหง” ให้เหล่าผู้ชมได้มีโอกาสทำความเข้าใจและชื่นชมเสน่ห์ของงานหัตถศิลป์ดั้งเดิมแขนงนี้มากยิ่งขึ้น

ถาม: คุณคิดว่าการที่ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้ศิลปะการวาดภาพเขียนสีตกแต่งบนเครื่องเคลือบจากการทดลองสร้างต้นแบบ “ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ” จะมีความหมายและการเปลี่ยนแปลงอย่างไรต่อศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ?

ตอบ: ผู้เข้าร่วมสามารถเรียนรู้องค์ความรู้เชิงหลักทฤษฎีและทักษะภาคปฏิบัติเกี่ยวกับศิลปะการวาดภาพเขียนสีตกแต่งบนเครื่องเคลือบโดยผ่านการเยี่ยมชมและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ จากการทดลองสร้างต้นแบบ “ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ” ผู้เข้าร่วมสามารถพัฒนาทักษะการวาดภาพของตนเอง โดยที่ในขณะเดียวกันยังมีส่วนช่วยสร้างเสริมการสืบสานและการส่งเสริมงานหัตถศิลป์ดั้งเดิมแขนงนี้

ถาม: คุณคิดว่าปัจจัยใดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการศึกษาทำความเข้าใจ “งานทัศนศิลป์ภาพวาดฮว่าหง”?

ตอบ: องค์ประกอบสำคัญในการศึกษาทำความเข้าใจ “งานทัศนศิลป์ภาพวาดฮว่าหง” ประกอบด้วยความเข้าใจในเทคนิควิธีการวาดภาพเขียนสีอย่างแตกฉาน ความเข้าใจและความซาบซึ้งในวัฒนธรรมดั้งเดิม ตลอดจนการสำรวจศึกษาและทดลองดำเนินการสร้างนวัตกรรมทางศิลปะ

ถาม: หากต้องการสร้างศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบโดยใช้ “วัฒนธรรมหงเตี้ยน” เป็นแนวคิดหลัก ในฐานะช่างฝีมืองานเครื่องเคลือบคุณมีแนวคิดและแนวทางดำเนินงานอย่างไร?

ตอบ: ฉันจะมุ่งมั่นสร้างศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบที่รวมการจัดงานนิทรรศการ การฝึกอบรมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไว้ในที่เดียว นำเสนอแพลตฟอร์มส่งเสริมการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนที่สามารถรองรับกลุ่มผู้ที่สนใจได้อย่างแพร่หลายและครอบคลุม เพื่อผลักดันการสืบทอดและการพัฒนาวัฒนธรรมเครื่องเคลือบของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น

บันทึกบทสัมภาษณ์คุณเจี๋ยอวี๋หลาน ผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ศิลปะวาดภาพเขียนสีตึกแต่งเครื่องเคลือบเฟินไฉ่ของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น (ปรมาจารย์ด้านศิลปหัตถกรรมระดับสูงแห่งมณฑลเจียงซีและผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ งานหัตถศิลป์เฟินไฉ่)

เวลา: วันที่ 15 มิถุนายน ค.ศ. 2024 เวลา 14.00-16.00 น

สถานที่: ห้องปฏิบัติการศิลปะของอาจารย์เจี๋ยอวี๋หลานในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น

ภาพบรรยากาศการสัมภาษณ์:



รายละเอียดการสัมภาษณ์:

ถาม: ขออาจารย์โปรดอธิบายว่าประวัติศาสตร์ด้านการพัฒนาของงานหัตถศิลป์ภาพวาด “ฮว่าหง” (ศิลปะวาดภาพเขียนสีตึกแต่งบนเครื่องเคลือบ) มีความเป็นมาอย่างไรโดยสังเขป?

ตอบ: งานหัตถศิลป์ฮว่าหงหมายถึงงานหัตถศิลป์ดั้งเดิมที่ใช้สีสันทนในการวาดภาพลวดลายดอกไม้สีแดงบนงานเครื่องเคลือบซึ่งมีต้นกำเนิดอยู่ที่เมืองจิ้งเต๋อเจิ้นในสมัยราชวงศ์หมิง เมื่อข้ามผ่านกระบวนการสืบทอดและปรับปรุงพัฒนาในแต่ละยุคสมัยทางประวัติศาสตร์จึงค่อย ๆ ก่อตัวจนมีเทคนิคและรูปแบบศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์

ถาม: คุณคิดว่าการเปลี่ยนแปลงอะไรบ้างในรูปแบบศิลปะของงานวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบยุคปัจจุบัน?

ตอบ: ในยุคปัจจุบัน รูปแบบศิลปะของงานหัตถศิลป์วาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบได้ผ่านกระบวนการพัฒนาทางประวัติศาสตร์มาหลายช่วงยุคจึงมีความหลากหลายและมีความทันสมัยยิ่งขึ้น จากลวดลายทิวทัศน์นกและดอกไม้แบบดั้งเดิมสู่ลวดลายที่มีแนวคิดหลักในการสร้างสรรค์ที่มี

ความเป็นนามธรรมและทันสมัยมากขึ้น แสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะเชิงนวัตกรรมและเอกลักษณ์ความเป็นปัจเจกที่เด่นชัดยิ่งขึ้น

ถาม: สถานการณ์ด้านการเผยแพร่เทคนิควิธีและองค์ความรู้ทางงานทัศนศิลป์วาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบดั้งเดิมในปัจจุบันเป็นอย่างไร?

ตอบ: ในปัจจุบัน องค์ความรู้ทางทักษะและเทคนิคในงานวาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบดั้งเดิมยังคงได้รับการสืบสานและสร้างเสริมนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งด้านหนึ่งงานทัศนศิลป์วาดภาพเขียนสีบนเครื่องเคลือบดั้งเดิมได้รับอิทธิพลจากเทคโนโลยีดิจิทัลและงานทัศนศิลป์สมัยใหม่ ในขณะที่อีกด้านหนึ่งยังได้รับความสนใจและการให้ความสำคัญจากผู้คนมากขึ้น ทางเราจึงมุ่งมั่นที่จะดำเนินการสืบสานและเผยแพร่งานทัศนศิลป์แขนงนี้ต่อไป

ถาม: ในฐานะที่ศิลปะวาดภาพเขียนสีตกแต่งบนเครื่องเคลือบถือเป็นงานทัศนศิลป์ดั้งเดิมของเมืองจันทบุรี คุณคิดว่าเราชาวจันทบุรีจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปะแขนงนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด?

ตอบ: เนื่องจาก “ศิลปะวาดภาพเขียนสีตกแต่งบนเครื่องเคลือบ” เป็นงานทัศนศิลป์ดั้งเดิมของเมืองจันทบุรี จึงถือเป็นมรดกทางประวัติศาสตร์และปัจจัยที่เปี่ยมด้วยนัยแฝงทางวัฒนธรรมที่ลึกซึ้ง ดังนั้น การเรียนรู้งานทัศนศิลป์แขนงนี้จึงมีส่วนช่วยส่งเสริมวัฒนธรรมดั้งเดิม สืบสานงานฝีมืออันยอดเยี่ยม รวมถึงอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้อันเป็นสมบัติประจำชาติ จึงกล่าวได้ว่าการเรียนรู้งานทัศนศิลป์แขนงนี้มีความหมายที่สำคัญอย่างยิ่งยวด

ถาม: ในกิจกรรมการสร้างสรรคงานภาพวาดตกแต่งเครื่องเคลือบตามปกติ หากมีผู้เข้ามาเยี่ยมชมคุณจะให้คำแนะนำงานทัศนศิลป์ภาพวาด “ฮว่าหง” โดยสังเขปอย่างไรให้ผู้ชมเข้าใจและรู้สึกสนใจ?

ตอบ: ฉันทจะเล่าถึงต้นกำเนิดทางประวัติศาสตร์และแก่นแท้ทางเทคนิคศิลป์ของงานทัศนศิลป์แขนงนี้โดยผ่านการแสดงสาธิตกระบวนการทำงานในแต่ละขั้นตอนให้พวกเขาได้ชม รวมถึงอธิบายความเป็นมา เอกลักษณ์และข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับเทคนิควิธีของงานทัศนศิลป์ฮว่าหงโดยสังเขป เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจงานทัศนศิลป์ดั้งเดิมแขนงนี้มากยิ่งขึ้น

ถาม: คุณคิดว่าการที่ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้ศิลปะการวาดภาพเขียนสีตกแต่งบนเครื่องเคลือบจากการทดลองสร้างต้นแบบ “ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ” จะมีความหมายและการเปลี่ยนแปลงอย่างไรต่อศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ?

ตอบ: ผู้เข้าร่วมที่เรียนรู้ศิลปะการวาดภาพเขียนสีตกแต่งบนเครื่องเคลือบผ่านต้นแบบ “ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ” จะได้รับศึกษาและการฝึกอบรมที่เป็นระบบมากขึ้น ซึ่งช่วยพัฒนาระดับทักษะเชิงเทคนิคและความสามารถเชิงสร้างสรรค์ ตลอดจนมีส่วนช่วยส่งเสริมการสืบสานและการพัฒนางานทัศนศิลป์ดั้งเดิม

ถาม: คุณคิดว่าปัจจัยใดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการศึกษาทำความเข้าใจ “งานทัศนศิลป์ภาพวาดฮว่าหง” ?

ตอบ: องค์ประกอบที่สำคัญในการศึกษาทำความเข้าใจ “งานทัศนศิลป์ภาพวาดฮว่าหง” ประกอบด้วยการเลือกและการใช้สีสันทัน วุฒันวาดภาพและงานเครื่องเคลือบ เทคนิควิธีที่ใช้สร้างสรรค์ รวมถึงความเชี่ยวชาญในเทคนิควิธีวาดภาพ ตลอดจนความเข้าใจและความสามารถในการใช้ภาพ ลวดลายทิวทัศน์ดอกไม้และนกตกแต่งงานเครื่องเคลือบ

ถาม: หากต้องการสร้างศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบโดยใช้ “วัฒนธรรมหงเตี้ยน” เป็นแนวคิดหลัก ในฐานะช่างฝีมืองานเครื่องเคลือบคุณมีแนวคิดและแนวทางดำเนินงานอย่างไร?

ตอบ: หากฉันต้องสร้างศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ ฉันจะใช้ “วัฒนธรรมหงเตี้ยน” เป็นแนวคิดหลักในการออกแบบและสร้างศูนย์การเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นไปที่การสืบทอดและการสร้างนวัตกรรมให้กับวัฒนธรรมดั้งเดิม สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เชิงปฏิสัมพันธ์ได้ตอบและสร้างเสริมประสบการณ์ รวมถึงให้คำแนะนำและการฝึกอบรมอย่างมืออาชีพ เพื่อดึงดูดผู้คนที่มาร่วมเรียนรู้และสัมผัสประสบการณ์เกี่ยวกับงานทัศนศิลป์ “ฮว่าหง” ในจำนวนที่มากยิ่งขึ้น

บันทึกบทสัมภาษณ์คุณเฉาจื้อไห่ยว สมาชิกสภาที่ปรึกษาทางการเมืองแห่งชาติจีน ภาคประชาชนและผู้แทนสภาประชาชนประจำเขตเทศบาลเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น (ปรมาจารย์ด้าน ศิลปหัตถกรรมแห่งมณฑลเจียงซี ชุดที่ 9)

เวลา: วันที่ 16 มิถุนายน ค.ศ. 2024 เวลา 14.00-16.00 น

สถานที่: ห้องปฏิบัติการศิลปะของอาจารย์เฉาจื้อไห่ยวในเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น

ภาพบรรยากาศการสัมภาษณ์:



รายละเอียดการสัมภาษณ์:

ถาม: โปรดอธิบายเกี่ยวกับวัฒนธรรม “หงเตี้ยน” ในความเข้าใจของคุณ?

ตอบ: วัฒนธรรมหงเตี้ยนเป็นหนึ่งในวัฒนธรรมเครื่องเคลือบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของ เมืองจิ่งเต๋อเจิ้น ถือเป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมที่มีโรงหัตถกรรมเครื่องเคลือบดั้งเดิมเป็นแกนหลัก ซึ่งวัฒนธรรมนี้ครอบคลุมหลายแง่มุม อาทิ การผลิตเครื่องเคลือบ การสืบทอดทักษะ รวมถึงการ แลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ฯลฯ ทั้งยังเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบและ การสืบทอดวัฒนธรรมดั้งเดิมของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น

ถาม: หน่วยงานภาครัฐกำลังใช้มาตรการอะไรบ้างเพื่ออนุรักษ์ศิลปะการวาดภาพเขียนสี ตกแต่งบนเครื่องเคลือบดั้งเดิมประจำท้องถิ่นของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น? และเหมาะสมแล้วหรือไม่?

ตอบ: การอนุรักษ์ศิลปะการวาดภาพเขียนสีตกแต่งบนเครื่องเคลือบดั้งเดิมประจำท้องถิ่น ของจิ่งเต๋อเจิ้นโดยหน่วยงานรัฐ ส่วนใหญ่สะท้อนให้เห็นในรูปแบบการเสริมสร้างการคุ้มครอง โบราณวัตถุทางวัฒนธรรม การสนับสนุนการฝึกอบรมผู้มีความสามารถด้านงานฝีมือแบบดั้งเดิม และ เสริมสร้างการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมการสืบทอดและพัฒนา

ศิลปะการวาดภาพเขียนสีตกแต่งบนเครื่องเคลือบดั้งเดิมโดยการสนับสนุนองค์กรและโครงการที่เกี่ยวข้อง

ถาม: โปรดอธิบายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ในโครงการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเครื่องเคลือบที่มีอยู่ในเมืองจิ้งเต๋อในปัจจุบัน?

ตอบ: ปัจจุบัน โครงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเครื่องเคลือบของเมืองจิ้งเต๋อปัจจุบันมีนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาและรูปแบบอยู่บ้าง นอกเหนือจากการจัดแสดงเทคโนโลยีการผลิตเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมแล้ว ยังมีการเพิ่มโครงการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การสร้างเสริมประสบการณ์ทางวัฒนธรรมเครื่องเคลือบ นิทรรศการศิลปะเครื่องเคลือบ และเทศกาลวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และอรรถรสที่นักท่องเที่ยวได้รับ

ถาม: คุณคิดว่าศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบจะสามารถสร้างรูปแบบของพื้นที่วัฒนธรรมขึ้นมาได้อย่างไร?

ตอบ: ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบควรสร้างพื้นที่ทางวัฒนธรรมที่ผสมผสานการจัดแสดง การเรียนการสอน และการสื่อสารแลกเปลี่ยนเข้าด้วยกัน รวมถึงการสร้างพื้นที่อเนกประสงค์ อาทิ สตูดิโอผลิตงานศิลปะเครื่องเคลือบ ห้องนิทรรศการศิลปะเครื่องเคลือบ และโซนแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรม ศิลปะเครื่องเคลือบเพื่อให้ศูนย์การเรียนรู้กลายเป็นเวทีสำหรับการเรียนรู้ สร้างเสริมประสบการณ์ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับผู้ที่มีสนใจ

ถาม: ในฐานะกลุ่มชนทางสังคม คุณคิดว่าตนจะสามารถส่งเสริมวัฒนธรรม “หงเต๋ียน” ของเมืองจิ้งเต๋อได้อย่างไร?

ตอบ: ในฐานะกลุ่มชนทางสังคม เราสามารถทำให้ผู้คนเข้าใจและให้ความสนใจกับวัฒนธรรมหงเต๋ียนของจิ้งเต๋อได้มากขึ้น พร้อมทั้งส่งเสริมการสืบสานและการพัฒนาโดยผ่านการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมเครื่องเคลือบ การจัดพื้นที่สำหรับแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางศิลปะเครื่องเคลือบ และส่งเสริมการเผยแพร่วัฒนธรรมเครื่องเคลือบสู่วงกว้าง

ถาม: คุณมีส่วนร่วมในการสืบสานและพัฒนาวัฒนธรรม “หงเต๋ียน” อย่างไร?

ตอบ: ฉันสามารถมีส่วนร่วมในการสืบทอดและการพัฒนาวัฒนธรรมหงเต๋ียนได้โดยการเข้าร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนโครงการสืบทอดวัฒนธรรมหงเต๋ียน ตลอดจนร่วมส่งเสริมและเผยแพร่คุณค่าของวัฒนธรรมหงเต๋ียน

ถาม: คุณคาดหวังที่จะแก้ไขปัญหาที่มีอยู่ในปัจจุบันอย่างไร?

ตอบ: ฉันจะร่วมส่งเสริมการสืบทอดและการพัฒนาวัฒนธรรมของย่านถนนหงเต๋ียน เมืองจิ้งเต๋อ แก้ไขปัญหาและความท้าทายในปัจจุบันโดยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดโดยหน่วยงานภาครัฐอย่างเต็มที่ นำเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์ ตลอดจนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานและสถาบันที่เกี่ยวข้อง

บันทึกบทสัมภาษณ์คุณอุ๋นซิ่ง ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยศิลปะเครื่องเคลือบ “เว่ยจื่อเถาสื่อ” ในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น (นักออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบแห่งชาติชั้น 1)

เวลา: วันที่ 17 มิถุนายน ค.ศ. 2024 เวลา 14.00-16.00 น

สถานที่: ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยศิลปะเครื่องเคลือบ “เว่ยจื่อเถาสื่อ” ในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น

ภาพบรรยากาศการสัมภาษณ์:



รายละเอียดการสัมภาษณ์:

ถาม: โปรดอธิบายเกี่ยวกับต้นแบบ (โมเดล) “ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ” ตามความเข้าใจของคุณ?

ตอบ: ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบควรเป็นสถานที่ที่ให้การเรียนรู้ แลกเปลี่ยน จัดแสดง และประสบการณ์ด้านศิลปะเครื่องเคลือบ นักเรียนสามารถเรียนรู้เทคนิคการผลิตเครื่องเคลือบ และการออกแบบงานศิลปะได้จากศูนย์การเรียนรู้แห่งนี้ และในขณะเดียวกันศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบยังเป็นเวทีสำคัญในการส่งเสริมการสืบสานและการสร้างนวัตกรรมทางวัฒนธรรมศิลปะเครื่องเคลือบ

ถาม: คุณคิดว่า “ศูนย์การเรียนรู้” เกี่ยวกับศิลปะเครื่องเคลือบควรประกอบด้วยหลักสูตรการเรียนรู้แบบใดบ้าง?

ตอบ: ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบควรมีหลักสูตรความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับศิลปะเครื่องเคลือบ ทักษะการผลิตเครื่องเคลือบ การออกแบบงานศิลปะเครื่องเคลือบ และความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเครื่องเคลือบ ในขณะเดียวกันยังสามารถเพิ่มหลักสูตรพิเศษหรือ

กิจกรรมเชิงประสบการณ์บางอย่างตามเอกลักษณ์ของศิลปะเครื่องเคลือบในท้องถิ่นเพื่อให้เนื้อหาการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะได้รับมีความหลากหลายมากขึ้น

ถาม: คุณคิดว่า “ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ” จะสามารถทำให้การเรียนการสอน (การปฏิบัติงาน) ของคุณมีประสิทธิภาพมากขึ้นหรือไม่? เพราะเหตุใด?

ตอบ: ใช่ ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบสามารถมอบสภาพแวดล้อมและการสนับสนุนทางทรัพยากรที่ดีขึ้นในการเรียนการสอนเกี่ยวกับศิลปะเครื่องเคลือบ ทำให้การสอนเป็นระบบและมีความเป็นมืออาชีพมากขึ้น ในเวลาเดียวกัน ศูนย์การเรียนรู้ยังเป็นสถานที่ซึ่งผู้ที่ชื่นชอบศิลปะเครื่องเคลือบมารวมตัวกัน ซึ่งสามารถส่งเสริมการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือในด้านต่าง ๆ จึงทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ถาม: คุณคิดว่ามีความจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และเทคนิคใน “งานหัตถศิลป์ภาควาดฮว่าหง” ดั้งเดิมของชุมชนย่านถนนหงเต๋ียนหรือไม่? เพราะเหตุใด?

ตอบ: ประวัติศาสตร์และทักษะการ “ฮว่าหง” แบบดั้งเดิมของย่านถนนหงเต๋ียนเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมเครื่องเคลือบของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น และยังมีนัยแฝงทางวัฒนธรรมและคุณค่าทางศิลปะที่ลึกซึ้ง การเรียนรู้เทคนิคดั้งเดิมเหล่านี้ช่วยให้เราเข้าใจและสืบทอดวัฒนธรรมเครื่องเคลือบของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นได้ดีขึ้น ขณะเดียวกันยังมีส่วนช่วยสร้างนวัตกรรมและพัฒนาเครื่องเคลือบสมัยใหม่ด้วยเช่นกัน

ถาม: คุณมีแบบแผนอย่างไรในการเผยแพร่และส่งเสริมให้ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบเป็นที่รู้จักในวงกว้างในอนาคต?

ตอบ: โดยการจัดนิทรรศการศิลปะเครื่องเคลือบ ดำเนินกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ศิลปะเครื่องเคลือบ การจัดกิจกรรมสำหรับแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมศิลปะเครื่องเคลือบ ฯลฯ เราจะเผยแพร่และส่งเสริมศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบสู่สังคม ดึงดูดผู้คนให้เข้าร่วมในการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านศิลปะเครื่องเคลือบให้มากขึ้น

ถาม: คุณมีข้อเสนอแนะอย่างไรเกี่ยวกับต้นแบบศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเต๋ียน”?

ตอบ: ฉันอยากแนะนำว่าศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ “ซินหงเต๋ียน” ควรรวมเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมศิลปะเครื่องเคลือบในท้องถิ่นไว้ในหลักสูตร และเพิ่มหลักสูตรหรือกิจกรรมบางอย่างที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่นเป็นแนวคิดหลัก ในขณะเดียวกันก็ควรให้ความสำคัญกับการสร้างทีมตัวต่อ ปรับปรุงระดับการสอนและคุณภาพด้านการบริการเกี่ยวกับการศึกษา นอกจากนี้ยังสามารถเสริมสร้างความร่วมมือกับสถาบันวัฒนธรรมหรือมหาวิทยาลัยอื่น ๆ เพื่อร่วมกันส่งเสริมการสืบทอดและการพัฒนาวัฒนธรรมเครื่องเคลือบ



ภาคผนวก 3

เอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์



เลขที่ IRB4-129/2567

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาโครงการวิจัย

รหัสโครงการวิจัย: G-HU 064/2567

โครงการวิจัยเรื่อง: อัปเดตทัศนวิสัยวัฒนธรรมของ "ชาวอ่าวในย่านถนนหงเต๋ยน" เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น สุ่การจัดการพื้นที่วัฒนธรรม
ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะเครื่องเคลือบ "จีนหงเต๋ยน"

หัวหน้าโครงการวิจัย: MR.YANG LIU

หน่วยงานที่สังกัด: คณะศิลปกรรมศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการหลัก (งานนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/ คุชฎินิพนธ์):

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูวษา เรืองชีวิน หน่วยงานที่สังกัด คณะศิลปกรรมศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการร่วม (งานนิพนธ์/ วิทยานิพนธ์/ คุชฎินิพนธ์):

ศาสตราจารย์ภรดี พันธุ์ภากร หน่วยงานที่สังกัด คณะศิลปกรรมศาสตร์

วิธีทบทวน: Exemption Expedited Full board

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิ สวัสดิภาพ และไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัยและผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงการวิจัยที่เสนอได้ (ดูตามเอกสารตรวจสอบ)

- | | |
|---|--|
| 1. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ | ฉบับที่ 1 วันที่ 18 เดือน เมษายน พ.ศ. 2567 |
| 2. โครงการวิจัยฉบับภาษาไทย | ฉบับที่ 1 วันที่ 18 เดือน เมษายน พ.ศ. 2567 |
| 3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย | ฉบับที่ 1 วันที่ 9 เดือน เมษายน พ.ศ. 2567 |
| 4. เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย | ฉบับที่ 1 วันที่ 9 เดือน เมษายน พ.ศ. 2567 |
| 5. แบบเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แบบบันทึกข้อมูล (Data Collection Form)
แบบสอบถาม หรือสัมภาษณ์ หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง | ฉบับที่ 1 วันที่ 18 เดือน เมษายน พ.ศ. 2567 |
| 6. เอกสารอื่น ๆ (ถ้ามี) | ฉบับที่ - วันที่ - เดือน - พ.ศ. - |

วันที่รับรอง : วันที่ 13 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2567

วันที่หมดอายุ : วันที่ 13 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2568

(ดร.พิมพรณ เลิศล้ำ)

ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สำหรับโครงการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา
ชุดที่ 4 (กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

**หมายเหตุ การรับรองนี้มีรายละเอียดตามที่ระบุไว้ด้านหลังเอกสารรับรอง **



ภาคผนวก 4
หนังสือรับรองการตีพิมพ์บทความวิจัย



ที่ อว ๖๖๐๓๐๑.๑๖ / ๑๘๙๘

มหาวิทยาลัยขอนแก่น
๑๒๓ ถนนมิตรภาพ
อำเภอเมืองขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๒

๒๓ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง การตอบรับบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

เรียน Mr.Yang Liu, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภวษา เรืองชีวิน และ ศาสตราจารย์ภรดี พันธุ์ภากร

ตามที่ท่านได้เสนอบทความ เรื่อง อัตลักษณ์ของช่างฝีมืองานหัตถศิลป์เครื่องเคลือบในย่านถนนหงเต๋ียน เมืองจิ่งเต๋อเจิ้น ประเทศจีน: สุนวัตกรรมกรรมการออกแบบผลงานเครื่องเคลือบสมัยใหม่ (Characteristics of ceramic craftsmen in Hongdian Street, Jingdezhen, China: the innovative design of modern ceramic works) ซึ่งผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหลากหลายสถาบัน อย่างน้อยจำนวน ๓ ท่าน และได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้วนั้น กองบรรณาธิการฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นควรให้ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๒ เดือนกรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๖๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุรินทร์ เปล่งดีสกุล)

คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

บรรณาธิการ

กองบริหารงานคณะ

โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๔๓๒๐-๒๓๙๖



ภาคผนวก 5
เอกสารรับรองการเข้าร่วมกิจกรรม

Certificate of Participation

The 2nd
Burapha
International
Ceramic

AT FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS
BURAPHA UNIVERSITY



We are grateful to you for attending in the ceramic
exhibition in Burapha International Ceramic 2023

We issue this certificate to confirm that

Yang Liu

has successfully completed the projects.



6 - 27 February 2023

At Faculty of Fine and Applied Arts, Burapha University, THAILAND

 **The 5th China-Thailand Intangible Cultural Heritage Conservation Forum:** 
"Preserving and disseminating cultural heritage through digital media"

BUU  

Certificate of Attendance

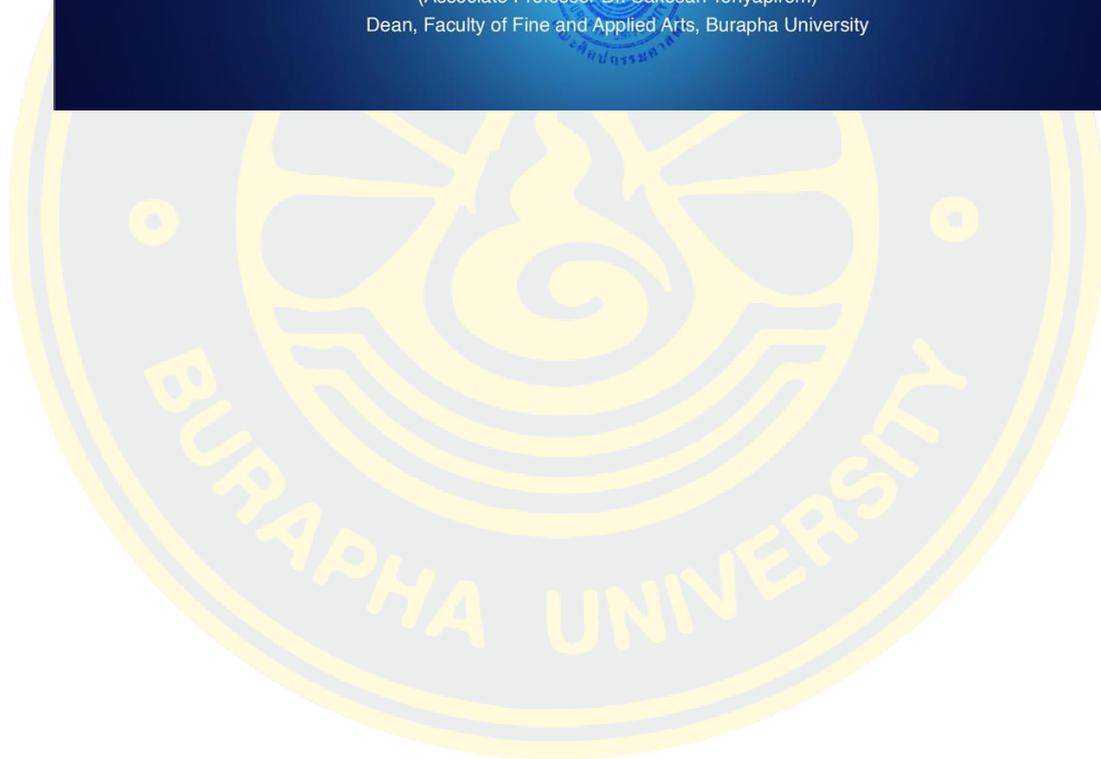
THIS CERTIFIES THAT

YANG LIU

HAS ATTENDED THE SYMPOSIUM
ON SEPTEMBER 27, 2023

Sakesan Tonyapirom.

(Associate Professor Dr. Sakesan Tonyapirom)
Dean, Faculty of Fine and Applied Arts, Burapha University





ภาคผนวก 6
เอกสารประกาศเกียรติบัตร



Burapha International Ceramic

JAN 27th, 2022

CERTIFICATE

Name : Yang Liu
Title of Artwork : Child Interest

This is to certify that the above mentioned individual has submitted the artwork and participated in the Burapha International Ceramic 2022 Exhibition.

The details of the exhibition are as follows:

- * Venue - The Faculty of Fine and Applied Arts' Exhibition Hall, Chonburi, THAILAND
- * Period - January 27- February 15, 2022
- * Participating Countries - China, India, Korea, Portuguese Republic, Spain, Thailand, USA
- * Exhibition Space - 459m2
- * Number of Exhibitors - 130

Sakesan Tonyapirom.

(Associate Professor Sakesan Tonyapirom, Ph.D.)
BCI2022 Chairman
Dean, Faculty of Fine and Applied Arts, Burapha University

บรรณานุกรม

- Aldo, R. (1982). *The architecture of the city*: Cambridge: MIT Press.
- Bruner, J. S. (1991). The narrative construction of reality. *Critical Inquiry*, 18(1), 1-21.
- Cao. (2012). Urban memory assessment —— Take the study of Beijing central axis as an instance. *Paper presented at the Diversified and Inclusive —— Collection of 2012 China Urban Planning Annual Conference (12. Urban Culture)*.
- Cao. (2014). Entering Hongdian Street. *Jingdezhen Ceramics*, 04, 20-21.
- Cao, S. (2012). *Urban memory assessment —— Take the study of Beijing central axis as an instance*. Paper presented at the Diversified and Inclusive —— Collection of 2012 China Urban Planning Annual Conference (12. Urban Culture).
- Chang, Q. (2009). Shanghai architecture and its urban historical context in the old reform. *The Journal of Architecture*, 10.
- Chen & Hou. (2017). Public cultural space and cultural participation: An empirical study based on cultural scene theory. *Hunan Social Sciences*, 02, 168-174.
- Chen, Z. (2012). *Brief analysis on the function of urban memory in urban development*. Paper presented at the Diversified and Inclusive —— Thesis of the 2012 China Urban Planning Annual Conference.
- Cui, X. (2022). Reflection on the spatialization of Cultural Space in the context of Chinese Intangible Cultural Heritage Protection. *Southeastern Academic study*(5).
- Fan. (2013). Traditional commercial space and its management strategy from the perspective of intangible cultural heritage. *Journal of Southwest University for Nationalities (Humanities and Social Sciences)*, 08.
- Fang. (2011). A collection of blood, geographical and professional ties: the social organization model of Jingdezhen ceramics industry in the late Qing Dynasty and early Republic of China. *Journal of Nanjing University of the Arts (Art and Design Edition)*, 01, 8-19.
- Fang, L. (2002). *Jingdezhen folk kiln*. Beijing: People's Fine Arts Publishing House.
- Fei X. (1999). Higher-level cultural trends. *National Art*, 04, 8-16.

- Feng, J. (2008). Reflection on improving the corporate cultural system of Agricultural Bank of China. *Guizhou Rural finance*(11).
- Guo, M. (2013). The expression of emotional design in daily ceramic design. *Peasant staff member*(24).
- Halbwachs, M. (1992). *Chicago*: The University of Chicago Press.
- He. (2019). Research on cross-cultural management of A cultural and art center. *Zhejiang: Zhejiang University of Technology*.
- He. (2024). The status of light crimson porcelain painting in the development of Jingdezhen overglaze porcelain painting and its aesthetics. *Chinese Ceramics*, 06, 101-104.
- Huang. (1982). A brief history of the development of overglaze colored porcelain in Jingdezhen. *Jiangxi Historical Relics*, 03, 62-67.
- Huang. (2021). The connection and difference between ceramic painting art and Chinese painting art. *Ceramics Research*, 04, 107-109.
- Jiang, S. (1959). *Jingdezhen ceramic history draft*. Beijing: Sanlian Bookstore.
- Kang. (2015). Painting red dots and green: a preliminary study on the aesthetic creation of red and green ceramics. *Chinese Ceramics*, 01, 66-71.
- Lefebvre, H. (1991). *The Production of Space*: Wiley-Blackwell.
- Li. (1989). "Oriental Art Pearl" - Jingdezhen Art Porcelain Factory. *Jingdezhen Ceramics*, 01, 61-63.
- Li. (2017). Research on the expression of modern and contemporary decorative painting language in ceramic painting. *Shandong University of Technology*.
- Li. (2024). A brief discussion on the performance of Chinese painting techniques in ceramic painting creation. *Ceramics*, 05, 33-35.
- Li, X., & Zhou, J. (2014). *Porcelain country pearl —— contemporary official kiln our art porcelain factory*. Jindezhen: "Porcelain" magazine, art porcelain factory beauty research institute.
- Liao. (2014). On the inheritance and innovation of literati painting by the porcelain painting art of the "Eight Friends of Zhushan". *Decoration*, 06, 133-134.
- Liu & Tian. (2007). On the regionality of modern architecture with the example of Jingdezhen, the capital of porcelain. *Shanxi Architecture*, 33, 49-50.

- Liu, H. (1990). Porcelain country pearl —— Jingdezhen Art porcelain Factory famous works. *Jingdezhen Ceramic Magazine Society*.
- Long. (2006). On the relationship between ceramic painting and ceramic decoration. *Jingdezhen Ceramics 2006 Vol. 17 No. 1 (Total No. 111), 05*.
- Mo. (2018). Application of urban renewal method based on "urban memory" theory in the design of characteristic towns - taking Ping An characteristic town in Fengqiao, Zhejiang as an example. *Engineering Technology - Building Science and Engineering, 03*.
- Pei. (2023). The history of porcelain industry during the Republic of China. *Ceramic Research, 02*, 144-146.
- Qi, J. (2013). Enlightenment and Thinking on the reform of resource-based enterprises —— Example analysis of the transformation of "Hongdian Street" in Jingdezhen Art Porcelain Factory. *Inner Mongolia science and technology and economy(10)*.
- Qin, C. (2018). From "intangible cultural heritage type" to "research perspective":combing and rerecognition of the theory of "cultural space" cultural heritage. *Philosophy and Humanities, Law School of Guangxi Normal University*.
- Qiu. (2022). Research on the aesthetic connotation of ceramic pastel painting. *Ceramic Research, 06*, 9-11.
- Ren. (2014). A brief analysis of the impact of “Hongdian” on the development of Jingdezhen ceramic painting. *Journal of Jingdezhen Polytechnic, 05*, 105-107.
- Statistics Department of Jiangxi Provincial Government. (1948). *Jingdezhen porcelain industry survey report*. Retrieved from Jingdezhen City:
- Wang. (2009). Traditional skills and social transformation —— Take Jingdezhen ceramic color painting as an instance. *Philosophy and Humanities, Chinese Academy of Arts*.
- Wang. (2013). A brief discussion on the “Hongdian Lao” in the history of ceramic development. *Art Review, 05*, 117-119.
- Wang. (2020). The embodiment of the law of formal beauty in ceramic modeling art. *Cultural Relics Appraisal and Appreciation - Academic Research, 08*.
- Wang. (2023). The concept, research paradigm and practice of urban cultural space. *Chinese Social Science Evaluation, 02*, 85-94.

- Wang, T. (2009). Traditional skills and social transformation —— Take Jingdezhen ceramic color painting as an instance. *Philosophy and Humanities, Chinese Academy of Arts*.
- Wu & Zhang. (2016). Multidimensional perspectives on the study of "cultural space" at home and abroad. *Journal of Southwest University for Nationalities (Humanities and Social Sciences)*, 05.
- Xi. (2004). On the feasibility of applying for the Jingdezhen ceramic site to be listed as a world cultural heritage. *Jiangxi Social Sciences*, 12, 125-131.
- Xu. (2011). The tradition of handicrafts - Re-understanding the knowledge system related to traditional handicrafts. *Decoration*, 08, 54-59.
- Xue & Chen. (2013). History and Continuation: Research on the Protection and Reconstruction Design of Old Lanes in Jingdezhen. *Small Town Construction*, 07, 100-104.
- Yan, H. (2009). Collective memory and cultural memory. *The China Book Review*(3).
- Yang. (2023). On the past and present of red and green colored ceramics in the art market. *Ceramic Science and Art*, 12, 34-35.
- Yao & Li. (2017). The power of identity: An analysis of the public relations value of online communities. *Journal of Nanchang University (Humanities and Social Sciences Edition)*, 03, 106-111.
- Zeng. (2019). On the pictorial language expression of pastel decoration. *Shanghai Arts and Crafts*, 01, 55-57.
- Zhan. (2012). Exploring the historical and cultural origins of Jingdezhen ceramics. *Ceramic Science and Art*, 03, 54-56.
- Zhong & Tang. (2017). The integration and symbiosis of traditional residential architectural forms and regional culture - Taking Ming Dynasty residential buildings in Jingdezhen as an example. *Chinese and Foreign Architecture*, 05, 36-38.
- Zhu. (2019). The historical status and development strategy of Jingdezhen ceramics. *Journal of Nanchang Normal University*, 01, 24-33.





ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	Mr.Yang Liu
วัน เดือน ปี เกิด	19 October 1990
สถานที่เกิด	Jingdezhen, Jiangxi Province, China
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	Xinchang West Road, Jingdezhen, Jiangxi Province, China
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	Director of the Office of the Youth League Committee
ประวัติการศึกษา	Master degree of art, Jingdezhen Ceramics University
รางวัลหรือทุนการศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1.The work "Sakya" won the silver prize of 2016 Jiangxi Provincial Arts and Crafts Excellent Works Exhibition, collected by Jiangxi Province Arts and Crafts Museum (Jiangxi Province Arts and Crafts Museum) 2. Works " Zen " won the gold medal of the 4th Jinan Art Fair (Organizing Committee of Jinan Art Fair) 3. The work "Spring Tour" won the third prize of the 7th Graduate Academic Culture Festival (Jingdezhen Ceramic University) 4. The work " Mother and Son " won the award of 2015 Jingdezhen Ceramic University College Students Ceramic Art Exhibition (Jingdezhen Ceramic University) 5. Participated exhibitions: The professional master's works "Buddhist Words" exchange exhibition between Wonkwang University and Jingdezhen Ceramic University (Wonkwang University, Korea) 6. "Children's Fun" Exhibition Porcelain is flourishing, Teachers and Students' Works Exhibition of Jingdezhen Ceramic University Exhibition in Beijing Temple of Heaven Art Museum (Jingdezhen Ceramic Culture Inheritance and Innovation Collaborative Center)

7. Works "battle hero Huang Jiguang" in "people supremacy beauty and harmony —— hundreds of world ceramic artists represent Chinese story creation with ceramic art contest " was collected by "splendid China ceramic art museum" collection of Shenzhen run Yang group (Chinese artists association ceramic art committee, Jingdezhen ceramic university institute of ceramic culture)

